PL
248
A45R5

Ahmet Mithat
Rīkāldā

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

RİKALDA YAHUT

AMERİKADA VAHŞET ÂLEMİ

AHMET MİTHAT

1307

ریقالدا

— یاخود —

آمریقاده وحشت عالمی

محرری

احمد مدحت

« ترجمان حقیقت » غزته‌سنه درج اولندقدن صکره ایلك دفعه اوله‌رق
معارف نظارت جلیله‌سنك رخصتیله
آیروجه کتاب اوله‌رق دخی باصلمشدر .

استانبول

١٣٠٧

1015427

﴿ محررك افاده‌سی ﴾

ایلك یازدیغم رومان (لطائف روایات) سرنامهٔ عمومیسی آلتنده جمع ایلدیکم حکایات مختصره‌نك برنجی جزؤنده‌کی «سوءظن» نام حکایه‌در . ۱۲۸۸ سنه‌سنده باصلمش اولدیغنه کوره دیمك اولورکه اون سکز سنه‌در قارئلریمه رومان یازییورم . اما تحدیث نعمت صره‌سی کلدیکی ایچون شونی ایضاح ایتملی‌یم که بو تاریخ خدمت تحریره مبدأ سلوکم اولمیوب بنجه پك مقدس اولان مبدأ مذکور ۱۲۸۲ سنه‌سنده طونه غزته‌سی محررلکیدر . بو حسابجه یکرمی درت یکرمی بش سنه‌درکه دین ودولتمه — ولوکه پك ناچیزانه اولسون — خدمت تحریریه‌ده بولنیورم .

رومان یازمغه ابتدای سلوکمدن بری سوکیلی قارئلریمی نه‌قدر سیاحت فکریه‌ده رفاقتمه آلدم ! کاه وطنك مرکز مقدس خلافتی اولان شهر جسیم استانبولده قارئلریمی برچوق کوشه‌لره بوجاقلره کوتوروب کندیلرینه برطاقم احوال غریبه تماشا ایتدیردم‌که بنم رفاقتدن اول او کوشه‌لر او بوجاقلر ذهنلرینك اوغرادیغی یرلر دکل ایدی . کندیلرینی آلاتورقه عالملرده‌ده کزدیردم الافرانقه عالملرده‌ده اکلندیردم . کاه بشریتك هیچ برزمان هیچ بر پرده تخلیص کریبان ایده‌مدیکی کوناکون فلاکتلری کوستروب قارئلریمك رقت قلبیه‌لرینی دعوتله کوزلرندن یاشلر آقتدم . کاه بشریتك ینه هیچ بر زمان وهیچ بر پرده کندیسنی قورتاره‌مدیغی غرائب کوناکونی کوستروب قهقهه‌لرله کولدوردم .

سیاحات فکریه‌مز پایتخته‌ده منحصر قالمدی . زمان اولدی‌که سوکیلی قارئلریمی ولایات شاهانه‌ده‌ده طولاشدیردم . حدود مقدسهٔ عثمانیه‌مزك خارجنه بیله چیقا- رتدم . عصر حاضره حصر سیاحت

اتمیه‌رك عمر بشرك ماضی‌یه طوغری
امتدادی دیمك اولان تاریخ عالمنه صوقوب
عمرلرینی بالتطویل جولانگاهمزی توسیع
ایلدم . كاه سلیمان موصلی‌یه ترفیقاً
قارئلریمی مزوپوتامیا چوللرنده فلسطین
وادیلرنده كزدیروب استانبولك روم شرقی
عالملرنده بولندیردم . كاه حسین فلاح ایله
برابر جزایر طایلری ایچنه صالدیروب
كاه اولدی‌كه حسن ملاحك سیاحات بریه
و بحریه‌سنه رفیق ایدرك آق دكزك كرك
درونده و كرك سواحلنده جولانلر
ایتدیردم . برازلق پارسده كوندردیكم
نصوحه كندیلرینی ارقداش ایدرك بر
عثمانلینك كندی نقطهٔ نظر حكمتندن
آنلره پارسك حیاتی صحیحه‌سنی تماشا
ایتدیردم . كاه سیاحت مفتونی بر صبحی بك
رفاقتیله ممالك شمالیه‌یه قدر كوندروب
عجایب عالمی نظر حكمتنه عرض ایلدم .

الحاصل بر عتیقمزك اشهر ممالكنی
قارئلریمه تماشا ایتدیردكدن ماعدا «لؤلؤ
اصفر» نامیله شهرتنی اوروپالیلره طانیدیران
بر دختر مخیل ارقه‌سی صره قارئلریمی هند-
ستانه قدر بیله سوق ایدرك سائر مترجم
رومانلرمله كندیلرینه شو بر عتیقك دها
نه‌قدر عجایب و غرائبنی تماشا ایتدیردم . هله
رومانلرمك هیچ بریسنده اویله قوپ‌قوری
مصاحبجیلقده بولنمیه‌رق هر رومان زمینك
تعلق ایلدیكی یرلره واو یرلرده ساكن انسا-
نلره دائر معلومات صحیحه ویردیكم كبی
تاریخه فنونه صنایعه فیلسوفی‌یه عائد نقا-
طك هیچ بریسنده اهماجیلق ایتمیوب قار-
ئلرمك ذهنلرینه دلالت جدیه و صادقانه‌ده
بولندم .

بو خدمت عاجزانه‌مدن طولایی سو-
كیلی قارئلریمك اوقدر شكرانه‌ده نائل
اولدم كه ینه بو خدمت عاجزانه‌مدن
طولایی ینه سوكیلی قارئلرمدن معدود
اولملری لازم كلان — چونكه مطلقا آثار-
یمی اوقومشلردر — بعض ذوات طرفندن
دوچار اولدیغم استخفافلرك طعنلرك هیچ
بریسندن ذره‌قدر بیله متأثر اولمدم .

بویله قارئلریمه جهان عتیقك هر طرفنی
كزدیردیكم حالده جهان جدید اولان آمریقا
قطعه‌سنه طوغری هنوز لایقلیجه بر سفر
آچامش بولنمقلغم بنم كبی سیاحات ذهنیه
دلیلی بر خدمتكار صادق ایچون نقیصه
عد ایدلمزمی؟

آمریقایه «یكی دنیا» تعبیرینك بر
بشقه درلوسی اولمق اوزره «جهان جدید»
دیدم ایسه‌ده معلومدركه اورانك بر
صنف اهالیٔ جدیده‌سی بولندیغی كبی بر
صنف دخی اهالیٔ قدیمه‌سی واردر .
ویاخود وار ایدی‌كه بونلر بزم نظرمزده
انسانلرك حال مدنیت پیشینی مبین بركتاب

حکمنده‌درلر یاخود ایدیلر . انسانلغنك احوال عتیقه‌سیله جدیده‌سی بر قطعه اوزرنده تصادم ایلمش اواوزده او قطعه شایان سیاحت کورلزمی؟

واقعا « آمریقادوقتورلری » ندن ایکیسنك بر رقابت عاشقانه‌سنی برده غالوانو پلاستی مسئله‌سنه مزج ایدرك غزته‌لرده هرکون بر مسئلهٔ عجیبه‌سی مصادف نظرلری اولان قارئلریمه مجمع العجایب اطلاقنه شایان اولان یکی دنیانك اغرب الغرائبی صاییلغه لایق بر وقعه‌سنی کوسترمش ایسه‌مده بویله بر مدنیت محضه عالمنده وسر رشتهٔ اسراری خلقهٔ فنونه باغلانمش صورتده اولان شیلر آمریقا خصایصندن عد ایدیله‌مامك واوروپا جمعیات مدنیه‌سنده دخی پك چوق امثالی بولنمق محتملات عادیه‌دندر .

کوکلم آرزو ایلدی که قارئلریمه امریقا قطعه‌سنده وحشت قدیمه ایله مدنیت جدیده‌نك پنجه پنجه‌یه کلمش اولدقلری برحالی تماشا ایتدیره‌یم . بویله بر تماشاده‌کی ذوقك آندن حصوله کله‌جك فائده‌یه و فائده‌نك ذوقه نوبت نوبت غلبه ایده‌جکنی دوشوندکجه کوکلمك بوآرزوسی دخی بیومکه باشلادی . حتی آرزوی مذکوری بلا اضاعهٔ وقت موقع اجرایه قویمق لزومنی‌ده تخطر ایلدم . زیرا امریقا قطعه‌سنده مدنیت جدیده‌نك دائرهٔ اتساعنك کیتدکجه توسیعی محیر عقول اوله‌جق بر صورت سریعه‌ده اولوب شمدیلرده قطعهٔ مذکوره‌ده بحق وحشی آدم قالمامش دنیله‌بیلمك ممکن اوله‌جغی کبی پك آز برزمان صکره بوکونکی شو امکان بروجوب قطعی صورتنی‌ده آله‌جقدر . بو سببه مبنیدر که یوقاروده برفقره‌ده « امریقانك بر صنف اهالیٔ قدیمه‌سی واردر » دیدکدن صکره برده « وار ایدی » قید احترازیسی ایله اهالیٔ قدیمهٔ مذکوره‌نك شمدیلرده یوق اولمغه تقربنی ایما ایلدم .

ایشته بومطالعه و ارزو اوزرینه « ریقالدا » نامیله شو رومانی یازمغه باشلادم که بونك پلانی اپیجه اسکی اوله‌رق برکوزل اوپرا زمینی اولمق اوزره ترتیب ایدلمش ایکن او پلانك رومانه تحویلی صورتنده وجود بولمشدر . قطعیاً امید ایلرم که قارئلرم بو رومانك مطالعه‌سیله کندیلرینی شمدی‌یه قدر هنوز کیرمامش اولدقلری برعالم جدیدده بوله‌رق وخیال وخاطرلرندن بیله کچورمامش بولندقلری برچوق احوال عجیبه کوره‌رك تعب و زحمت مطالعه‌لری بوشنه کیتمامش وهم اکلنوب هم استفاده ایتمش اوله‌جقلرینی اعتراف بیوره‌جقلردر .

احمد مدحت

برنجی کتاب

« میسوری نهری ساحلنده بر آزتق معبدی »

— ١ —

قارئلریمز بو سرنامه‌یه باقوب‌ده کندیلرینی طونه و یاخود نیل نهری کبی درونندن آقدیغی ممالکك مدار اعظم عمران وسعادتی اولاق بر نهر کنارنده وفن معماریجه نسخ نفیسه‌دن معدود بولنان برعالی ومزین معبد درونده بولمزلر یا ؟

میسوری دیدیکمز نهر الیوم آمریقای شمالیده جاهیر مجتمعه دینلان واسع الکانك شمال غربیسی جهتنده ظهوره کله‌رك غرب شمالیدن شرق جنوبی‌یه طوغری ییلان قاوی مجرالر ایله آقان بر نهردرکه بیکارجه کیلو مترو مسافه طی ایلدکدن صکره میسیسیپی نهریله برلشه‌رك عظیم بر نهر وجوده کتورورلر .

واقعا شمدیلرده میسوری نهرینك ساحللری اوروپانك لووار وین نهری سواحلی کبی منتظم چفتلکار کویلر قصبه‌لرله مزین، وایادیٔ مهارتله ایشلنور تارلالر چایرلر بغچه‌لر باغلر ایله مجهز برمعموره‌ٔ فرحفزا ایسه‌ده حکایه‌مزك زمان کذرانی اولان بکن اون سکزنجی عصر میلادی اواخرنده شمدیکی معموریت اورالر ایچون هنوز خیال وخاطرده بیله تصور اولنه‌مزایدی .

اورالری عادتا وحشت آباد یرلردن اولوب شمدیکی اهالیٔ متمدنه‌یه بدلا آزتق دینلان قوم قدیمك بقیه‌سی اللرنده بولنور ایدی .

لکن سواحل مذکوره‌نك احوالنی تصویر ایچون « وحشت آباد » دیه استعمال ایلمش بولندیغمز تعبیر عجبا کافیمیدر ؟ عجبا قارئلریمز بو تعبیراوزرینه کوزلرینی یومه‌رق شومیسوری نهری ساحللرینك حال وحشتی نه‌دن عبارت بولندیغنی خیاللری اوکنده تجسم ایتدیرمك ایستدکاری زمان بوسعیلرنده نه درجه‌یه قدر موفق اوله بیلورلر ؟

شبهه یوق که اورالرده یدقدرت بشرله یاپیله‌بیله‌جك شیلرك کافه‌سنی مفقود فرض ایدرك یالکز طبیعتك وجوده کتوردیکی احوالك موجودیتنی تخیل ایلرلر . لکن قوییاً اعتقاد عاجزانه‌مزه کوره تخیلك اصل الکوچ جهتی‌ده بوندن عبارتدر .

بزم بو طرفلرده بعض طبیعی یرلری تماشا ایچون دکز و یانهر سواحلنه صحرا و یاکوهستان ایچنه کیدرك : « ایشته بوراسی صرف تزیینات طبیعیه ایله مزین بر یردر » دیه انتخاب ایده‌جکمز یرلرك حال طبیعیلرینی بوتخیلده ذهنمز ایچون بر مدار مقایسه اتخاذ ایلیه‌جك ایسه‌ك میسوری نهرینك ساحللرینی اصلا ذهنمزده بوله‌میه‌جغمزه امین اولی و یرملی‌یز . برعتیقمزك

هانكی جهتی واردر که حال طبیعیٔ قدیمی، محافظه ایلیه بیلمش اولسون؟ عجبا برقارپش یر بولمق .... خیر! «بولمق» دکل! تخیل بیله ایتمك قابلیدر که اوراده انسان اوغلنك بالطه‌سی قازمه‌سی کوره‌کی ایشلمامش اولسون؟

شمدیکی حالده بزه ممتنع المرور طاغلق وخالی و بیابان چول واورمانلق کورونن یرلرده برطاقم قلعه و حصار ومعبد ومزار خرابه‌لریله برطاقمده جدوللر لغملر معدن اوجاقلری خرابه‌لری بولیورز. بونلروقتیله او یرلرك قارنجه یوواسی کبی غلبه‌لك بر انسان یوواسی اولدقلرینه دلالت ایتزمی؟

شورادن کلیبولی بوغازندن خارجه چیقوب‌ده کمیزی جنوب جهتنه چویره‌جك اولسه‌ق صول طرفزده برساحل کوریرزکه بر ایله بحرك حد فاصلی اولمق اوزره بر سلسلهٔ لؤلؤ آسالب دریایه دیزلمش بولنان چاقل طاشلری برمحبوبهٔ دلارانك اینجو دیشلرنده تصور ایدیله‌میه‌جك لطافتله عیون آرا اولورلر. ساحلك ایچرولری دوم دوز براوواوادرکه یالکز موسم بهارده برمقدار چمن ایله تزین ایدرك بورایه یاز موسمنده باقه‌جق اولسه‌ق کوزیمزاوکنده برچول برغبارستاندن بشقه برشی کورنمز. ایشته سزه برصحرای طبیعی! اویله دکلمی؟ حالبوکه او صحرانك التنده کیم بیلور قاچ

مترو درینلکنده قوجه بر تروو وا شهری مدفوندر که یونان قدیمك ال معمورالك قوی بلادو قلاعندن اولوب الك مدید برمحاصره والك شدید برمحاربه اوراده وقوعه کلمش اولمق اوزره مشهوردر.

بوندن مقدم موصل شهرینك قارشو-سنده‌کی واسع چولده خیمه‌سنی رکز ایدن عرب هیچ تخطر ایلرمی ایدی که چادرینك التندیکرمی متروقدر عمقده نینوا نامیله بر پایتخت قدیم مدفوندر؟

الیوم مزوپوتامیا چوللرنده کزر ایکن برانتظام هندسی ایله اچلمش جدوللرو بونلرك قپولری خرابه‌سنی کورمکده‌یز. اکرانلری کورمیه‌جك اولسه‌ق وقتیله اوچولك یکپاره برچفتلك حالنده بولندیغنی ودجله وفرات نهرلرینك صولری بوچولی صولامغه صرف اولنمقدن ناشی سنه‌نك بر مقدارنده سیرسفاینه قابلیتنی غیب ایتدکارینی تخیل ایلیه بیلورمی یز؟

پیره‌نه وآلپ وقفقاس کبی صره طاغلر ایچنده بولنه‌رق کندیمزی هنوز انس چکمامش جنس چکمامش یلان باغر صاغنی سوروماش بروحشی یرده ظن ایدوب طورر ایکن قارشومزه برحصار خرابه‌سی برسور بقیه‌سی کبی آثار باهرهٔ انسانیه دکل فقط آدن اقدم ونظر صاحب تدقیقده آدن اهم اولمق اوزره درونده

بعض اشکال عجیبه محکوك برمغاره ویاخود ایکیسی آیاق و بر یمی سطح مستوی اولمق اوزره قونلمش اوچ عظیم طاشدن مصلا طاشی کبی برمعبد کوریرز . بونلری کوردیکمز آنده اورادن انس چکمامش اولمسی احتمالی نره‌لرده قالور؟ بومثللو آثار عمران قدیمی اورال سلسله‌سنده سیر یا کوهستانده بیله کورمکده یز که شمدیکی حالده بالکلیه وحشی اولدیغنه قناعت ایدلمك لازم کلان بو یرلرك‌ده وقتیله نه درجه‌لرده مجمع نوع بشر ونه مرتبه‌لرده معمور یرلر اولدقلری یی‌استدلال کوچلشمز .

آبادانی وتنهائی دنیلان شیلر صانکه دنیانك هر طرفنده یکدیکر ینه خلف سلف اولمق مقتضای ارادهٔ ازلیه ایمش کبی زمانه کوره مجمع بنی بشر اولان یرلر برزمان صکره تنهالانمش وزمانه کوره اهالیدن خالی بولنان محللرینه برزمان صکره اهالیسنی استیعاب ایده‌مز اولمشدر . اولادنوحك مبدأ انتشاری جبل جودی جواری اولدیغنه کوره شمدی اورالری الك تنهامحللردن معدوددر . آسیای وسطی اقوامی حزر دکزندن نهر آمودن حدود چینه‌قدر او صحاریٔ واسعه‌یه صیغه‌میه‌رق بری بر یی تبعید ایله آنلردن قالان یرلرده انتعاش مجبور یتنده بولندقلری زمان اوروپا قطعه‌سی بوم بوش اولوب اقوام اسیائیه اوروپایه طوغری فرجه یاب انتشار اولدقدن صکره شمدی اورالری غایت تنها یرلردن معدود اوله‌رق اوروپا اهالیسی ایسه مملکتلرینه صیغه‌مامقده و مستعمرات بعیده‌ده چکینه‌جك یر ارامق مجبوریتنده‌درلر .

خوش آمریقا قطعه‌سنك‌ده مدنیتکاه نوع بشر اولمقده قدمی جهان عتیقدن اشاغی دکلدر یا ! بزجه مسئله‌نك بوجهتی هیچ اولماز ایسه شمدیلك‌جای بحث اولمیوب اصل مسئله‌مز قطعات قدیمهٔ عالم اوزرنده دست بشرده‌کی قدرت تغییریه وتعدیلیه‌یه دوچار اولمامش یربولنه‌میه‌جغی ماده‌سندن عبارت اولمغله آنی اثبات ایچون شویله چار چابق برجولان فکر ونظرده بولندق . املز ایسه میسوری نهری ساحلنده وجودینی قارئلر یمزه خبر و یردیکمز معبدك نصل برشی اوله‌جغنی ذهنلرنده بوله‌بیلملری ایچون بوطرفلرده مصادف نظر مقایسه‌لری اوله بیله‌جك مواقع طبیعیه‌نك مدارمقایسه اتخاذی قابل اوله‌میه‌جغنی اکلاتمقدن عبارت ایدی .

حقیقت میسوری نهری سواحلنك یکن‌اون‌سکزنجی‌عصرمیلادی اواخرنده‌کی حالنی شمدی ذهنمزده بوله‌بیلمك ایچون سیاحتنامه‌لرده مصور جغرافیه کتابلرنده

مندرج اولان یوزلرجه رسملری وسیاحلرك
وجغرافیونك تصویر احوال یوللی یازدقلری
یوزلرجه صحیفه‌لری کمال دقت واعتنا ایله
مطالعه ایتمك لازم کلوب بو مطالعه نتیجه‌سنده
ایسه اویرلرده تخیل ایدیله‌جك احوال
طبیعیه و وحشیه‌نك انسانی حیرت حقیقیه‌یه
دوچار ایتماسی قابل اوله‌مز .

آمریقا اهالیسنك دخی وقتیله آسیادن
کچمش اولملری آنلر اوزرنده اجرا اولنان
تدقیقات لسانیه و سائره‌دن استدلال
قلنمقده ایسه‌ده بومهاجرتك نه‌زمان وقوع
بولمش اوله بیله جکنی تخمینه مباشرت
قلنوب‌ده بوزمانك دخی آسیاده‌کی اهالینك
اعداده وقوفی هنوز اوچدن ایلرویه
واره‌مدیغی یعنی بونلرك لساننده بر وایکی
واوچ عددلرینه دلالت ایده‌جك کلمات
موجود اوله‌رق آندن یوقاری اعداده
ذهنلری واره‌مدیغی ایچون لسانلرنده اکا
دائر کلماتك ده پیدا اوله‌مامش بولندیغی
زمان قدر قدیم اولدیغنی تدقیقات لسانیه‌دن
استدلال ایلینجه ترقیات ذهنیه و قدرت
مدنیه‌سی بوندن عبارت بولنان بر آووج
خلقك آمریقا قطعه‌سی کبی واسع بر مملکته
هجرت وانتشاری دریایه قطره دخولندن
عبارت بر نسبتده قاله‌رق اکرچه اهالئ
مذکوره‌نك مکسیقا طرفلرنده‌کی اقسامی
کبی بعض قسملری بالنسبه تمدن و ترقی ایتمشلر
ایسه‌ده قسم اعظمنك احوال ابتدائیهٔ
بشریه ده‌کی معیشت صورتیله اورمانلرده
مغاره‌لرده پراکنده پریشان برحال وحشتده
یشامش اولدقلری کوریلور و بونلرك
احوال ابتدائیه و طبیعیهٔ موقعیه‌یی تغییردن
عاجز قالمش اولدقلری قولایجه اکلاشیلور .

ایشته بو حکمته مبنیدرکه آمریقا
قطعه‌سنك مدنیت بشریه‌جه هیچ بر ترقی
میسر اوله‌میه‌رق اهالیسنك احوال
ابتدائیهٔ بشریه‌ده قالمش اولدقلری یرلرنده
احوال موقعیه ید خلقت صمدانیه‌دن
نصل چیقمش ایسه اوحالده قالمش اولدقلر-
ینی تخیل ایچون ذهنمزه بر چیغر آچیلمش
اولور .

بو تخیلك بر نمونه‌سنی قارئلریمزه عرض
ایچون آوروپالیلرك « فوره ویه‌رژ » یعنی
باکر اورمان دیدکلری براورمانی کوزمزك
اوکنه کتوره‌لم که بزده بواورمانی « بالطه
کیرمدك اورمان » دیه تعبیر ممکندر .
فرض ایده لم که اورمانمز بزم مبدأ تماشا
وتتبعمزده بو طرفلرده کوردیکمز بعض
اورمانلر حالنده ایدی . حتی موسم دخی
یاز اولدیغندن اورمانمز یاپراقلی ایدی .
کوز موسمنك حلولی ایله بو یاپراقلر خزانه
اوغرایه‌رق دوکلدیلر . اورمانلرده اغاجلر
التنه دوکیلان یاپراقلر نه‌اولور ؟ چورور!
اویله دکلمی ؟ حتی بو چوروین یاپراقلر

اورمانك زمينى اوزرنده آز چوق قالين بر قشر پيدا ايلركه صافى نباتى كوبره‌در . يا بر اورمانده بويله سقوط اوراقى موجب اولان خزانلرك بش التى بيكى يكديكرينى تعقيب ايلمش اولور ايسه اورمانك زميننده پيدا اولمسى لازم كلان قشرك قالينلغى نه درجه‌لرى بولمش اولمسى اقتضا ايدر ؟

تخيل بوندن عبارت دكلدر . بوهنوز برمبدأدر . اغاجلرك ده بر عمر طبيعيسى واردر . اجللرى كلدكده وفات ايدرلر . يعنى قورورلر . قورويان اغاجلر برآز زمان يرلرنده ديم‌ديك طوره‌بيلورلر ايسه‌ده بو دوام وفات ايدن انسانلرك وجودلرى چوروينجه‌يه‌قدر شكل طبيعيلرينى محافظه ايده‌بيلرى كبى غايت موقتدر. شجر هالك دخى اولديغى يرده چورومكه باشلار . نهايت كندى ثقلتنه كندى تحملى قالميه‌رق دوريلور . حتى انسان و سائر حيوانلر كبى اغاجلر ايچونده اجل قضا واردر . يلديرم دوشردو يرر . بورا چيقاردو يرر . دوريلان اغاجلر ديكر بر قاچنك ده دوريلمسنه سبب اولور . كذلك انسان و حيوانلرده اولديغى كبى اغاجلرده يالكز بعض عضولرى دوچار قضا اوله‌بيلورلر . ياپراغنك و ياخود اثمارينك ثقلتنده بعض قيش موسملرنده داللرى اوزرنده بريكن قارلرك تضييقنه تحمل ايده‌ميه‌رك قوجه اغاجلرك بيوك بيوك طاللرى چاتر چوتور قريلوب اينديكى نوادردن دكلدر .

ايشته كوريورزكه سقوط ايدن شيلر يالكز ياپراقلردن عبارت اولميوب اكا نسبتله دها پك چوق و پك مهم مواد نباتيه دخى اورمانلرك زميننه دوكيلوب يغيليور . طولديريور . ونلر ايسه برياندن چوروـ يوب كوبره اوليور . اوكوبره‌لر ارضك قوۀ انباتيه‌سنى آرتديرمغله اغاجلرك بيودكجه بيوملرينه ياردم ايليور . اغاجلردن ماعدا اورمانك زميننده‌ده جيره وديكن وصارـ ماشق نوعندن نيجه نباتات سائره حاصل ايليور .

ايمدى ذهنلريمز بودلالتدن تيقظ ايلمش اولورايسه ذهنلريمزده قولايجه بوله‌بيلوـ رزكه آمريقانك بالطه كيرمدك اورمانى دنيلان شى ابتداى خلقتدنبرى بربرى اوزرينه دوكيلوب يغيلان و برياندن چورويان مواد نباتيه‌نك فورطنه‌لرهبوبندن طولايى برده‌دوچار هرج ومرج‌اوله‌رق انيشلى يوقوشلى طاغلركبى يغينتيلر پيداسيله فوق‌الحد آرتان قوۀ انباته‌نك بويغينتيلر اوزرنده اوچيوز مترويه قدر ارتفاع پيدا ايدر آغاجلر حاصل ايتمسى و بو اغاجلرك عظيم داللرى برى برينه كيره‌رك كرفت وهمان يكپاره اطلاقنه شايان بر صورت

کسب ایلمسیله وجود بولمشلردر . بوسببه مبنیدرکه بویله مشجرهٔ باکره‌یی تتبع وکشف غیرتنه دوشن سیاح ایچون اکثر محللرده یردن یورومك امکانی قالمیه‌رق برالنده بالطه اولدیغی حالده او عظیم اغاجلر اوزرنده طالدن طاله یکه‌رك قطع مسافه مجبوریتی حاصل اولمقده‌در .

« طبیعی » تعبیرینه شایان اولان بر مملکتك ایشته سزه یالکز اورمانی هم ده غایت مجمل بر صورتده تصویر ایلدك . بو اورمانده اوچیوز متروبه قدر ارتفاعنی خبر ویردیکمز اغاجلردن بعضلری قسماً قیریلوب دیکرلرینك اوزرینه دورلمسندن و بونلرك دخی بریاندن بیوب یوکسلمسندن طولایی او عظیم قرنتیلری یوقارویه طوغری قالدیروب یوکسلتدکارینی واغاجلرك دیبلرنده بیتان یبان آصمه‌سی وصارماشق نوعندن نباتاتك تا اغاجلر تپه‌سنه قدر طرمانه‌رق انلری بوغدقلرینی وتلکی طوشان قورت آیی وسائر کوناکون حیوانات وحشیه‌نك کاه بو اغاجلر التلرنده کاه اوستلرنده بری برینی یمك ایچون قوششدقلرینی کاه بر اغاجك واسع قووونی قوندوزلر کبی مجتمعاً یشایان بعض حیواناته مملکت اولدیغنی وسائر بو یولده بیك درلو احوالی بحثه قاتمدق .

هم دقت ایتملیدرکه قارئلریمزك قوهٔ تخیلیه‌لرینه حواله ایلدیکمز شی یالکز اورماندن عبارتدر . بو اورمانك میسوری نهری کبی ارضنك وسعت وسطیه‌سی ایکی بیك متروبه قریب اولوب عمقده بو وسعته متناسب اولمسندن طولایی بزم جهان عتیقده اوقدر بیوکی معلوم ومشاهد اولمیان بر نهر کنارنده اولمسیده بشقه‌جه بر تأملی ایجاب ایلر . کندی باشنه قالان بر نهرك عجایب وغرائبی کندی باشنه قالان بر اورماندن آزمیدر ؟ بو نهر ایکی ساحلندن ایستدیکی یرلری اویوب قالدیردیغی طوپراغی دیکر ایستدیکی یرلره ییغمق صورتیله کاه قره‌یی نهر وکاه نهری قره حالنه تحویل ایدر . قدرت بشریه‌یوقکه جدوللرله ریختملرله سدلر ایله اجرای تعدیلات ایلسون . کاه اولورکه اورمانك بر طرفندن سوکدیکی برقاچ یوز میلیون چکیلك اخشابی کتوروب مجراسنك بر طرفنه طیقایه‌رق صولرینی طاشیرمغله هانکی جهتدن بر کریز کاه بولور ایسه او طرفه تحویل مجرا ایلر . بو حالده برقاچ بیك دونملك یرلرده کوللر پیداسیله بریاندن دخی کندیسنه منصب لایق بولمق ایچون تحریاتده دوام ایدرکیدر . نهایت ارادیغی فرجه‌لری بولورکه انهار طبیعیه‌نك بو صورتله تبدیل مجرالری تحولات ارضیه خصوصنده نه بیوك تأثیرات ایقاع ایلیه‌جکاری بر فکر

متین ایله تفکره محتاج قالور .

امید ایدرزکه بورایه قدر یوروتدیکمز تصورات مبادئ انتشار بنی بشردنبری انسان اولادینك تخریباتنه دوچار اولمقده بولنان برعتیق ایله یته اوزماندنبری کندی باشنه وکندی حال طبیعیسی اوزره امرار اعصار ایلمش بولنان آمریقاقطعات وحشیه سی اره سنده نصل برفرق آرائق لازم کله جکنی قارئلریمز نظرنده تعیین ایلمشدر .

بوتصوریمز برتطویل بیهوده در دیه مؤاخذه ایدلمسون . ادعا ایدرزکه اقلام عثمانیه شمدی یه قدر کندی قارئلرینك نظر دقتلرینی بوفرق اوزرینه اصلاجلب اتمامشدر . ایلك دفعه اولمق اوزره بوخدمتی خامهٔ عاجزمز ایفا ایلیور . تاریخ اولسون رومان اولسون بروقعه دن بحث ایدیله جکی زمان اووقعه نك محل وقوعی تعیین وتعریف ایدلمز ایسه وقعه نك تقدیرینه یشقه درلو برامکان تصور اولنه مز .

—٢—

میسوری نهری قرق بش درجه عرض شمالی ایله پارس نصف نهاری مبدأ اتخاذ ایدلمك اوزره یوز اون ایکی درجه طول غربیده روشوز دنیلان طاغلردن نبعان ایلیان ژه فرسون ومادیزون وغالاتین نام اوچ کوچك نهرك اجتماعندن حصوله کله رك بیوك شلاله لره قدر شماله طوغری جریاندن صکره شرق جهتنه تحویل مجرا ایدرك بعده عظیم برقوس ایله جنوبه وآندن صکره جنوب شرقی یه آقه رق اوتوز اوچ درجه عرض و اللی ایکی درجه طولده میسیسیپی نهرینه قاریشورکه ذکر اولنان میسیسیپی نهری کندیسندن دها کوچوك اولدیغی حالده آنی دنیانك الك بیوك نهرلرندن بریسی اولمق شرفنه نائل ایلر . میسیسیپی یه قارشدیغی یردن یعنی شمدیکی سن لوئی شهرندن بدأ ایله درتبیك کیلومترولق برمسافهٔ عظیمه یه قدر عادتا بیوك کمیلرك سیر وسیاحتلرینه مساعددر .

بونهر غایت ایری اغاجلری کتورمك وبواغاجلرك برطاقی نهرك یتاغنده صاپلانوب قالمق وکنارلرینی شدید آقینتیلر اویمسندن طولایی پك چوق یرلرده صیق صیق کنارلری اوچمق مثللو برچوق احوالی حسبیله سیر سفاینی الك زیاده دوچار تهلکه ایلیان انهاردندر . بناءً علیه تاعصرحاضر میلادی اوائلنه یعنی ١٨٠٦ سنه سنه قدر نهر مذکور بویلی بوینه وتمامیله کشف ایدیله مامش ایکن سنهٔ مذکوره ده له وی وقلارق نام کشافلر همتیله کشف تامی میسر اولمشدر .

میسورینك کشفنده وقوعه کلان اشبو تأخر اورالرك حصول عمرانی ده

تأخير ايتمسندن طولايى اكرچه موجب تأسف كوريله‌بيلور ايسه‌ده سير سفائنك كوچلكى حسبيله يوقارو طرفلرينه اوروپاليلرك تقرب ايده‌مملرى اهالئ قديمه‌دن بر بيوك قسمنك اورالرده بقالرينى برآز دها تمديده سبب اولمشدركه ايشك بوجهتى حقيقةً موجب ممنونيتدر . زيرا نهراً سياحت قابل اوله‌مديغى كبى براً دخى بالطه كيرمدك اورمانلرك مروره ممانعتندن طولايى اهالئ قديمه بقيه‌سى اكر اورالرده يقين زمانلره قدر بارينه‌مامش اولسه‌لر ايدى قريستوف قولومب وآمريق وسپوسك ابتداى كشفلرندنبرى آوروپاليلرك اهالئ قديمه‌يى لاينقطع محوه چالشملرى حسبيله آوروپا مدققلرى مؤخراً مباشرت ايلدكلرى تدقيقات اتنوغرافيقيه وفيلولوژيقيه‌لرينه زمين اتخاذ ايليه‌جك قوم قديم بوله‌ميه‌رق نظر فنده اوقدر مهم اولان آمريقا اقوام قديمه‌سى فناًطانتمقسزين كلياً محو اولمش بولنه‌جقلر ايدى .

سالف الذكر ١٨٠٦ سنه‌سندن يكرمى سنه قدر مقدم برزمانده اليوم يووا دينلان وآمريقا جماهير متفقه‌سندن بريسنى تشكيل ايليان حكومتك جهت شماليه وغربيه‌سى هنوز آوروپاليلر استيلاسندن مصون اوله‌رق اورالرده اقوام قديمه ساكن ايدى كه بونلر آزتق دينلان ومكسيقا طرفلرينك اهالئ متمدنهٔ قديمه‌سندن اولان خلقك بقيه‌سى ايديلر .

بو اهالى‌يى « متمدنهٔ قديمه » ديه توصيف ايتمش اولمقلغمز شايان استغراب كورلمامليدر . مكسيقا طرفلرى آوروپاليلر جانبندن كشف اولنديغى زمان اورالرده بر طاقم آثار تمدن كورلمشدركه بونلر مؤثرلرينى اويله حيوانلر منزله‌سنده وحشيلكله محكوم ايتديره‌مزلر . بونلرده جمعيتله معيشت عادتا ايلرويه كيدرك بيوجك بردولت صورتنده تشكل مرتبه‌سى مشاهده اولنديغى كبى احوال فلكياته دائر خيلى معلومات پيدا اولمش ومصر قديمك هيه‌روغليف دينلان اشكال عجيبه‌سنه ماند برنوع حرف دخى ايجاد اولنوب هله زراعت وصنايع بونلرك احتياجات زمانيه‌لرينه كفايت ايليه‌بيله‌جك درجه‌لرده تأسس اتمشدر . فن معمارى بونلرك بعض آثار متروكه‌لرنده كوريلان انتظامدن استدلال اولنديغنه كوره مصر ويونان قديم درجه‌سنه واره‌بيلكدن يك اوزاق قالمش ايسه‌ده جهان عتيقك سائر برچوق ملتلرينه ميسر اوله‌بيلان درجه‌يى‌ده كچمشدر . يابدقلرى معبدلر وهرملر بوخلقك مرتبهٔ مدنيه‌سى اوزرينه آوروپا مدققلرينك انظار تتبعنى جلب ايدرك رنكارنك بويالر ايجاديله بردرجه‌يه قدر صنعت رسمى بيله

ایلرو یه کوتورمشلردر . بعض معادنی
ایشلمکده ارتمکده مهارت قازانه‌رق اسلحه
وادوات سائره‌لرینی او یله جهان عتیقك
چاقق طاشی دورنده کوریلان منزله‌ده
براقق شویله طورسون پرنج و طونج
دورندن بیله ایلرو یه کوتورمشلردر .

بوخلقك شو درجه‌لرده‌کی ترقیسنك
مبدأی او قدر اسکی اولیوب روایات
متوارثهٔ قدیمه ایله برابر اله‌کچوریلان آثار
عتیقه‌دن‌ده آوروپا مدققلرینك استدلال
ایلدکلرینه کوره مکسیقالیلرك ایلك ترقیاتی
میلاد عیسانك سکزنجی عصرنده میسر
اولمغه باشلامش وترقیاته‌ده اول باول
زراعتدن ابتدار اولنوب بو بابده خلقه
دلالت ایلیانلر زاق نامیله هم دین‌اولوغی
وهم حکومت رئیسلکنی کندیلرنده جمع
ایلیان آدملر اولمشلردر . زاقلرك حکم
سوردکلری یرلر طاغلق مملکتلر اولوب
« آفتاب زاده » دینلان‌اصل پرنسلر ایسه
بعض وادیلرده و اووالرده خلق اوزرنده
فرمانفرما اولورلر ایمش .

میلادك اون دردنجی عصرنده شو
مکسیقا اقوام قدیمه ومتمدنه‌سی برهیئت
مجتمعه تشکیل‌ایدرك کندی اطراف‌وجوار-
لرنده کائن‌وکندیلرینه نسبتله هنوز بالکلیه
وحشیلردن معدود اهالی‌یی‌ده مدنیت
دائره‌سنده‌صوقغه تشمیر بازوی اهتمام‌ایلمشلر
ایدی‌که اسپانیوللر ایلك دفعه اولمق اوزره
آمریقانك بوطرفلرینه وروده باشلادقلری
زمان مونته‌زوما نام قراللری اوزمانلرجه
همان‌اسپانیا قراللغندن دهاواسع برمملکتده
دها زیاده استقلال وشرفله حکومت
ایلمکده بولنمش ایدی . بوخلقك دینلری
بت‌پرستلك اولوب تائوتل دیدکلری معبود
اعظمه هیکل اعمال ایده‌مزلر ایدیسه‌لرده
هو یی چیلو پوشتلی تسمیه ایلدکلری معبود
ثانی‌یی کندی ملتلرینك حامیٔ مخصوصی
صایه‌رق هیکلنی‌ده یاپارلر و انسان
قربانیله برصورت مخصوصه‌ده عبادتنی‌ده
اجرا ایدرلر ایدی . معبود اعظم تائوتل
ایچون هیکل اعمال ایدلمامسنه سبب آنك
کوزله کوزکز ومخلوقاتندن هیچ برینه
بکزه‌مز برخالق‌مطلق اولمسندن نشأت ایلر
ایدی‌که معبودلرینی برشکل ایله متشکل
و برصورتله مصور اولمقدن تنزیهلری
بالاخره کندیلرینی وحشی عد ایدرك
امحالرینه یوریمش بولنان قاتولکلردن دها
عالی برحکمت دینیه اولدیغی شبهه‌دن
وارسته‌در .

ایشته اسپانیوللرك مکسیقا طرفلرینه
تخطی و انتشاریله بو یابانجیلردن توحش
ایلیان اهالیٔ قدیمه یواش یواش شماله
وشمال غربی یه طوغری چکلمش اولدقلری
کبی اکرچه بورجعتلرینی نیجه‌خونریزانه

محاربادهمغلوب اوله اوله و آوروپالیلر الندهقیریله قیریله غایت مشکلاتلی و آغر برصورتده اجرا ایلمشلر ایسهده حین رجعتلرنده اسپانیوللردن درس مدنیت آلمق شویله طورسون کندی مدنیت قدیمهلرینیده همان بالکلیه غائب ایلیهرك میسوری نهری وادیسنه قدر واردقلری زمان یکیدن وحشیلك منزلهسنه تنزل ایلمشلردر .

بویله قدیم مکسیقالیلر کبی تمدنلرینك هنوز مبادیسنده بولنان خلقلك یرلرندن یادیرغاملری حسبیله مکتسبات مدنیهلرینی بالکلیه غائب ایدرك یکیدن دوچار وحشت اولملری نصل استبعاد اولنه بیلورکه هوللاندا کبی بر آوروپا مملکتندن آفریقای غربی یه والیوم زولو وبوئر دینلان ممالکه هجرت ایلیان مدنی الاصل آدملرك بالآخره مدنیتی اونوتوب دوچار وحشت اولمش بولندقلری کوزلرمزك اوکنده طورمقدهدر . بونلری کوردکجه انسانك دیه جکی کلیورکه آدم اولادینك استعداد مخصوصی مدنیتدن زیاده بدویتهدر . برقاچ قرن اولادی غایت آغر تدریج ایله ترقیات مدنیه درجاتندن برقاچنی انجق چیقه بیلدیکی حالده تدنی یه کلنجه یالکز برقرن اوملتی طانمیه جق منازله تنزیل ایدی ویریور . ترقی دینلانشی اجسام صاعده وتدنی دینلانشی دخی اجسام ساقطه قوانین فزیقیهسنه تابع ظن اولنیور .

ایشته میسوری نهرینك شمدیکی یووا حکومتی ایله حکومت مذکورهنك شمال غربی طرفلرینه طوغری ممتد اولان بالطه کیر مداك اورمانلرنده مسکن اتخاذ ایلیان آمریقا وحشیلری عن اصل مکسیقا قطعهسنك اهالیٔ متمدنهسندن ایکن آوروپالیلرك تضییقاتیله اورالره کلوب تکرار دوچار توحش اولمشلر ایسهده بوحالك کندیلری اوزرندهکی تأثیری زراعت وصنایعدن محرومیت کبی رفاهیت بشریه اسبابی جهتنده قالوب فکر دیانتلری وقاعدهٔ حکومتلری و جمعیتله تعیش استعدادلری مختل اولمامشدر . زیرا آمریقانك سائر طرفلرندهدیکر برطاقم وحشیلر دخی کوریلورکه بونلردهنه دیانت نه حکومت فکری بولنمدقدن بشقه جمعیتله تعیش دخی پك ناتمام اولوب افراد جمعیت مدار معیشتدن محرومیت کاملهلری حسبیله اول قدر خودکام اولورلرکه بریسنك بولدیغی برمیوهلی اغاجی ویاخود الهچوردیکی شکاری پایلاشهمامق امرندهکی منازعهلری بزم بوطرفلرده سورو سورو کزمکده بولنان قورتلری آکدیرر .

میسوری نهری ساحلنده معبدلرینی تماشا ایدهجکمز آزتقلرده فکر دیانت واصول حکومت وقواعد معاشرت نهدن عبارت قالدیغنی برصورت مستقله ومخصوصهده بیلمکه مجبورز .

بونلر اولا تاثوتل دیدکاری معبود اعظمی همان بسبتون فراموش ایلمشلر ایدی . زیرا بونلرده افکار دنیلان شی غایت تنك اولدیغندن آنك نور حکمتیله تنوردن بیله بیوك بر فائده بکلنمه مامك ضروری اولدیغندن بر هیکلی علی الدوام کوزلری اوکنده بولنمیان معبود حتی معبود اعظم اولمقله برابر ینه فراموش ایدیلی ویرمش ایدی . اما بونسیاندن حاصل اولان مضرتك الك بیوکی شفقت ومروت دنیلان شیئك ده معبود اعظمله برابر فراموش ایدیلی ویرمش اولمسی قضیه سی ایدی . چونکه نوع بشر ایچون جناب حقك مرحمت وعنایت وحمایت وصیانت کبی شان واوصافنه اتباع ضروریاتدن اولوب آزتقلر بو یولده کی صفات مستحسنه ایله متصف اولان معبود اعظمی فراموش ایلدکدن صکره آنك اوصاف جمیله سیله اتصاف وظیفه سنی ده قولایلقله یاقه دن آته بیلمشلر ایدی . قدیمدنبرو ایکنجی درجه ده عد اولنان هوبی چیلو پوشتلی نام معبودك هیکلنی هر مسافر اولدقلری یرلرده یا بر بیوك اغاجه ویاخود بر مناسب قیایه چیزوب رسم ایدی ویردکلرندن ونهایت میسوری نهری ساحلنه کاوب یرلشدکلرنده معبود مذکورك دها منتظم هیکللرینی یاپدقلرندن آنی فراموش ایتدکدن ماعدا اوصافیله اتصافده دخی دوام ایلمشلردرکه بو اوصافك اغلبی معبوده انسان قربان ایتمك وبناءً علیه انسان شکارینه چیقمق وانسان شکارنده کی موفقیاتیله افتخار ایلمك کبی خونریزانه شیلر اولوب یالکز حمایه جهتی اوصاف جمیله دن عد اولنه بیلور ایدی .

« حمایه » دنیلان شی صاحب قدرت اولان هر شخصك عجزه دن بعضیلرینی دیکرلری طرفندن دوچار ایدیله جکلری بلایادن قورتاروب کندی حمایه سی آلتنه المسندن عبارت ایدی . سالف الذکر معبود هوبی چیلو پوشتلینك الك بیوك شانی ده کندی قبیله سنی حمایه دن عبارت بولندیغنه کوره حامیلری محمیلرینی حمایه ایتملرینه سائر قویلر طرفندن مداخله واعتراض اولنه میوب بو حق حمایه یه رعایتی عادتا فرائضدن صایارلر ایدی .

خیالمزی میسوری نهرینك بالطه کیرمدك اورمانلرینه طوغری اشبو اقوام وحشیه ایله برابر سوق ایلدکدن صکره نهر مذکور ساحلنده بونلرك معبد اتخاذ ایلدکلری یرده کندیمزی بولمق ایچون دوشونملی یزکه : معبد مذکور اورمانك درت بش دونملك قدر بر پارچه سنی تمیزلك و برآزده صنع بشر اثرینی کوسترمك صورتیله وجوده کتورلمشدر .

« تمیزلمك » دینلدیکی زمان اول بول بدایت خلقتدنبری زمینه دوکیلوب ییغلمش قالمش اولان انقاض شجریەیی نهره آتەرق بونلرك التندن ظهور ایلیان وصافی نباتی کوبرەدن عبارت بولنان پاموق کبی یموشاق طوپراغی دوزلتمکدن بدأ ایله اورادەکی اغاچلری صارماشیقلردن جیرەلردن ویبانی آصمەلردن قورتارمق عملیاتی اکلاشیلور. بومحلده کوستریلان صنع بشر ایسه اك بیوك ایکی اغاجك ارەسنه ایکی بیوك طاشی ایاق مقامنده یرلشدیردکدن صکره اوزرینه بربچق مترو عرضی ودرت مترو قدر طولی اولان وبریوزی دوم دوز بولنان عظیم برقیایی ماصه طاشی کبی یاترمقدن عبارت بر مذبح ایله برده او جواردەکی عظیم برقره اغاجی ساقنك اوچ درت مترو ارتفاعندن کسوب نهره اتدقدن صکره ساقك بقیەسنی ممکن مرتبه انسان صورتنده یونوب میدانه قبا صبا برهیکل چیقارمقدن عبارتدر.

ایشته بوراسی آزتقلرك عبادتخانەسیدر. آزتقلر بوراده معبودلری حامیلری اولان هویی چیلو یوشتلی یه انسان قربان ایدرك خشمندن قورتلق ولطفنه نائل اولمق ایچون دعا ایدرلر. ذبح ایتدکاری قربانلرك قفالریله قول وباجاقلرینی اغاجلره میخلارلرکه براز زمان صکره بونلرك اتلری دوکیلەرك یالکز بیاض کمیکلری قالور. بوصورت مدهشەدەکی عبادت نوادردن اولیوب یلده اوچ بش دفعه تکرر ایلدیکندن وهر دفعەسی ایچون الده ذبح ایدیلەجك قربان بولنمیەجغندن مجرد قربان تدارکی مقصدیله بونلرك قبائل متجاوره اوزرینه هجوملری اکسیك اولمز. واقعا کندی اولادینی زوجەسنی باباسنی قرنداشنی قربان ایتمك دخی ممنوع دکل ایسەده زاقلر بوبابدەکی جوازی تسهیل ایدەجك اولسەلر هرکس معبوده یارانمق ایچون اولاد واخواننی قربان ایده ایده قبیلەده ادم قالمیەجغنی دوشوندکلرندن معبود نزدنده اك زیاده مقبوله کچەجك قربان اجانبدن النەجق اسیرلر اوله بیلەجکنی بوخلقك ذهننه کوزلجه یرلشدیرملریله اقربا ارەسنده وجودی لابد اولان امنیتی محافظه ایلیه بیلمشلردر.

ذکر اولنان وحشیلرك قربانلرینی نصل ذبح ایتدکده اولدقلرینی وبونك ایچون نه یولده آیینلر اجرا ایتدکارینی بشقەجه تعریفه حاجت یوقدر. زیرا « ریقالدا » نامیله تحریرینه باشلادیغمز شو حکایەنك ایلك مدخلی تمام وحشیلرك بویله برقربان ذبحیله اجرای آیین ایلدکاری کونه مصادفدرکه ایشته باب آتیده رسم مذکورك صورت اجراسندن حکایەیه ابتدار

اولنیور. شویله‌که :

— ٣ —

اورمانك برقاچ دونم محلنی تمیزلیوب برهویی چیلو پوشتلی هیكلی ایله برده طاش مذبح انشاسندن عبارت بولنان بومعبدی آزتقلرك اقامتكاهی ظن ایتمامليدر. بونلرك اقامتكاهلری معبد مذكوره یكرمی بش كیلومترودن زیاده برمسافه‌ده واقع قیالقدرکه قیالر درونده طبیعی بولنان بش التی قدر كنیش مغاره‌لری صنعی اوله‌رق یاپدقلری دیوارلرله كوز كوز بوله‌رك وجوده كتورمشلردر.

ذکر اولنان مغاره‌لری ایلك ترجیحلرینه سبب بورالره ورودلری زماننك قیش موسمنه تصادفی قضیه‌سی اولمشدر. زیرا اورالری قرق بش درجه عرض شمالیده واقع یرلر اولوب شدت شتاسی بیاغی خاطری صایله‌جق درجه‌ده بولنغله شدائد هوائیه‌یه قارشو بارینه‌جق مغاره‌لرله یاقه‌جق اوطون وهمان مغاره‌لر قربنده قاینامقده بولنان برمنبعدن ایچه‌جك صو بوله‌بیلری اویله برجمع محسنات حكمنی المشدركه محسنات مذكوره‌نك بویله برصورت مجموعه‌سنی هریرده بوله‌میه‌جقلری آشكاردر. برده یاز كله‌رك كوناكون بیانی كرازلر اریكلر تستانه‌لر مصرلر اوزوملر پتاتسلر وسائر اكله صالح كورپه كوكار وطاتلی ویموشاق اوتلر بوطرفلرده مبذول اولدقلری كبی قره‌جه وكیك وبیان اشكی وطوشان وكوناكون بیان كوكرجنی واو محله مخصوص سائر بیانی قوشلر وباخصوص اورمان ایچروسنده بونلرك بی‌حدوبی‌حساب یورطه‌لری نهرده‌كی بالقلر محل مذكورده یكنمك قولای اوله‌جغنی آزتقلره كوستروب بویله طبیعتك حاضر یتشدیردیكی مأكولات طورر ایكن كندیلری اكین اكوب حیوان بسیله‌یوب اوغراشمغه محتاج اوله‌میه‌جقلری قضیه‌سی‌ده اوته‌دنبری معلوملری بولنان اصول زراعتله اكا متفرع اولان صنایعی بسبتون ترك ونسیان ایدی ویرملرینه سببیت كوسترمشدر.

آزتقلرك اقامتكاهلریله عبادتكاهلری آره‌سی اوزاق اولمق دین جاهلانه‌لری اقتضاسندن ایسه‌ده بوده حكمتدن خالی دكلدر. ذبح ایتدكاری قربانلرك قانلری واتلری كندی كندیسنه چوروبوب محو اولمق لازم كله‌جكندن بوتعفندن ممكن مرتبه مصون اولملری بویله برتباعدی ضرورت حكمنه قویار. ایمدی برموسم صیفك اواسطنده یعنی اغستوس اورته‌لرنده ایدی‌كه قاردیج نام آفتاب زاده‌نك معیتنده بولنان قبیله علی‌الصباح اقامتكا-

هلرندن عبادتکاهلرینه طوغری یوله
دوزلمش ایدی .

دها قدیم زمانلرك آفتاب زاده‌لری عادتا آزتقلرك قرال ویا ایمپراطور خاندانی تشکیل ایلکده ایدیسه‌لرده اسپانیوللرك تقربی سبیله بونلر شمال وغرب شمال طرفلرینه طوغری پراکنده وپریشان تباعده مجبور اولدقلری صره‌ده آفتاب زاده‌لردن هر بری برعشیرتك زمام ریاستنی اله المش ایدیلر . بعض قبیله لرده بو ریاست اصل آفتاب زاده‌لردن اولمیانلر النه چکمش اولدیغی حالده بیله عنوان مذکور بر عنوان ریاست اولمق اوزره انلره دخی ویرلمش ایدی . ایشته قاردیج دخی بویله عن اصل آفتاب زاده اولمدیغی وعادی زوربالردن بولندیغی حالده مجرد قبیله‌یه ریاست ایلدیکی ایچون اونامی‌ده اغتصاب ایلشدر .

بو قبیله‌نك مارادانغال نامنده بردین اولوسی واردرکه زاق نامیله اوته‌دنبری قبیلهٔ مذکوره‌یه حکمدار روحانی صفتیله حکومت ایلیان قدیم برخاندانه منسوبدر . اسکی زاقلر هیه‌روغلیف خطوطنی اوقور و بعض احوال فلکیه‌یی حساب واستخراج ایلر اولدقجه عالم آدملردن ایکن قبیله‌سی خلقنك مدنیت متقدمه‌یی غیب ایدرك یکیدن دوچاروحشت اولدقلری صره‌ده زاقلر دخی معلومات قدیمه‌لرینی غیب ایدرك جهل کلی‌یه طالمشلردر . ایشته بزم مارادانغال دخی بونلردن اولوب قاردیجك مبادیٔ ظهورنده قبیله‌نك ریاست جسمانیه‌سنی‌ده کندیسی اله آلمق ایچون زاق مارادانغال جنابلری قاردیج ایله اپیجه ایتشمش ایسه‌ده قبیله خلقنی کندینه اویدیرمق ممکن اوله‌میه‌جغنی کورنجه مصالحه‌یه مجبور اولمشدر .

آزتقلر من‌القدیم برآفتاب زاده ایله برده زاق اداره‌سنده بولنه‌کلورلر ایکن بوشرفك ایکیسنی برآدمه ویره‌بیلورلرمی‌که قاردیج ویاخود مارادانغالدن یالکز بریسی بلا اشتراك ریاست مطلقه‌ده بولنه بیلسون ؟

قاردیج ومارادانغال سوقیله سالف الذکر مغاره‌لردن قالقوب عبادتخانه‌یه طوغری کیدن قبیله خلق قادین ارکك ایکی یوز اللی قدر نفوس تخمین اولنه بیلورلرکه آره‌لرنده چوجقلر وپك اختیارلر کوریلوب بوندن دخی استدلال اولنه بیله‌جکی اوزره اطفال قبیله اختیارلر وسائر بعض ایش کوج صاحبلریله برابر مغاره‌لرده قالمشلردر .

قافلهٔ مذکوره‌نك اورته‌یرنده اوزون برصریغه طاقلمش عجیب وغریب بریوك

درت قوتلی آدمك اوموزلری اوزرنده كوتوریلیور ایدیكه صریغك بر اوجی ایكیشر آدمك اوموزی اوزرینه قونلمش بولندیغی حالده بو درت آدم بزم صریق حماللری كبی بر انتظام مخصوصله آیاق آتیورلر ایدی . صریغه طاقیلی اولان یوك برجانلی آدمك اینجه‌جك و یشیل یاپراقلی اغاج داللرندن یاپلمش طاروازون تابوت كبی بر شی ایچنه یاتیرلمسیله تشكل ایتمش ایدیكه بو یشیل تابوتك باش و آیاق طرفلرندن اخلامور لیقه‌لریله صریغه باغلانمش اولمسی ادتا بشیك كبی برشكل پیدا ایتمش ایدی . اما دروننده یاتان آدمك بشیكده غنودهٔ خواب و راحت اولان طفله تشبیهی قابل اوله - مز . واقعا بونك ده اللری ایاقلری باغلی ایدیسه‌ده باشی لاینقطع ایكی طرفه چویروب غایت مأیوسانه بر طورله هركسك یوزینه باقمقده اولمسی ورنكنك كول كبی اوچمش بولنمسی آدمجغزك خیر ایچون كوتورلمدیكنی پك اعلا كوستره‌بیله‌جك احوالدندر .

قافله‌نك كچدیكی یول بوندن مقدم تصویر ایدیلان بالطه كیرمدك اورمان داخلنده « یاته‌قا » اطلاقنه اینجه شایان اولدیغندن شو یول اوزرنده بوقافله‌نك برخیلی زماندنبری كیدوب كلمكده اولدیغنه اوراده بویله بریولك پیدا اوله‌بیلمش بولنمسی ده دلالت ایلر .

قاردیچ ایله مارادانغال قافله‌نك تا اوكنده - وزمردین تابوت ایچنه یاتیریلان آدمجغز درت حمالك اوموزنده اوله‌رق قافله‌نك تااورته‌یرنده یوریدكاری حالده هیچ بر كیمسه‌نك سسی صداسی چیقمیوب قافله بر سكوت تام ایله قطع مسافه ایلیور ایدی .

تابوت حضراتی كتورنلر صیق صیق - دكشدكاری جهتله بونلری دیكلندیرمك ایچون قافله‌نك توقفنه اصلا احتیاج اولمد- یغندن و وحشیلر ایسه یول یورمك خصوصنده اظهار عجز ایده‌جك آدملر بولنمدیغندن قافله ساعتده یدی‌سكز كیلو مترولق بر سرعت عادیه ایله یول آلیور ایدیكه مغاره‌لردن حركتلرینك اوچنجی ساعتی نهایتنده میسوری نهری كنارنده‌كی معبده مواصلت ایدلدی .

صوك قربان اوله‌رق اوراده ذبح ایدیلان آدمك قانی قوریمقسزین یغمور یاغمامش اولدیغندن مذبح اوزرنده‌كی قانلر قوریوب كیمك كسیلش اولدقری كبی ایری اغاجلره چاقلمش بولنان تفاوقول وباجاقلردخی چورویه جكلرینه قوریوب پاصدرمه حالنی آلمشلر ایدی . بناءً علیه بزم كبی بویله منظره‌لره آلشقین اولمیانلر ایچون بونلر دریلری آنلری چوریوب صافی كیك قالمش اولان اجزای

بشریه‌دن زیاده کورنلری اوزکوته‌جك شیلردن صایله بیلورلر .

قبیله‌نك زاقی ایله آفتاب زاده‌سی قبیله میانده برقادینه خطاباً :

— قاداغوز ! شومذبحی تمزلتدیر .

امرینی ویردیلر . قاداغوز دیکرقادینلره امرمنی کوری تبلیغ ایدرك آنلردخی میسوری نهرندن اغاج قواطه‌لرله صو طاشیه‌رق وطرناقلریله طاشلری قازییه‌رق مذبحی تمیز لمکده اولسونلر بز شوقبیله خلقی ایله معارفه‌مزی برآز دها ایلرویه کوتورمکه باقه‌لم .

فاردیج دیدیکمز آدمك افتاب زاده صفتیله قبیله‌نك ریاست جسمانیه سنده ومارادانغال دیدیکمز آدمك‌ده زاق صفتیله ریاست روحانیه سنده بولندقلرینی طانیمش ایدك . بونلرك « قاداغوز » دیه خطاب ایلدکاری قادین فاردیجك قاریسیدرکه عادتا شوقبیله‌نك قرالیچه‌سی دیمك ایسه‌ده وحشیلر نزدنده نوع نسوانك حیثیت واعتباری اوروپالیلر نزدنده اولدیغی صورتده اولمامق حسبیله قاداغوزك قرالیچه‌لغی یالکز فاردیجك قاریسی اولمسندن عبارت قالەرق امور حکومتده بشقه درلو نفوذی کوریله‌مز .

بوقبیله ایچنده فاردیج ومارادانغالدن صکره‌اك نفوذلی آدم ریقالدادرکه فاردیجك اوغلیدر . قادینلرك‌ده قاداغوزدن صکره اك نفوذلیسی اك اعتبارلیسی ایرالدادرکه ریقالدانك قاریسیدر . مارادانغالك زوجه‌سی کچن سنه بیزون دنیلان برنوع یبان اوکوزی صیدی اثناسنده جانقورقوسیله قودوران اوکوزك بوینوزلرینه هدف اوله‌رق وفات ایلمشدرکه او زماندن بری مارادانغال کندینه مناسب برزوجه بولوب تأهل ایلیه‌مامشدر .

فاردیج ایله قاریسی قاداغوزدن و ریقالدا ایله قاریسی ایرالدادن وباخصوص قبیله‌نك حکمدار روحانیسی اولان مارادانغالدن صکره بوقبیله‌ده موشامول دنیلان آدم عادتا فاردیجك وزیری مثابه‌سنده معتبر برکیمسه‌در .

اسملرینی طانیدیغمز شو آدملرك جسملرینی‌ده طانیمق لزومی درکار ایسه‌ده انسانلرك تنلرنده توکارنده رنکجه برچوق فرقلر اولمسی و بورنلرك کوزلرده دخی مدار تفریق بولنمسی و بویلرك اندامرك بری برینه اویمامسی هپ اوروپا اهالیسنك یکدیکرندن فرقنه مدار اوله بیلدکلری حالده آمریقالیلرك بری برندن تفریق اویله پك‌ده قولای اولمدیغی نظر دقت مخصوصه‌یه آلملی یز .

آمریقالیلر بری برینه اوقدربکزرلرکه اوروپالیلر ایچون بونلری شخصاً بعد شخص طانیه بیلمك حقیقةً کوجدر .

حتی ارککلر ینی قادینلرندن فرق ایتمك بیله مشکلات صحیحه‌دندر . زیرا جزایر بحر اوقیانوسدن جاوه طرفلری اهالیسی کبی بوآمر یقالیلرك‌ده ارککلرینك یوزلرنده تولئ توس پك آز اولدیغندن وچیقانلری‌ده صاحبلری یولدقلرندن قادین ایله ارککك الڭ بیوك مدار تمیزی اولان صقال و بیق بونلرده یوقدر .

جمله‌سنك رنکی باقر رنکنده قریب قرمزی اولوب کوز قویروقلری چینلیلرده اولدیغی کبی شقاقلرینه طوغری چکیك بولندیغندن و برونلری زنجی برونیله تاتار برونلری آره‌سنده بر شکلده ایدوکندن واوزون بوی واری جثه‌جمله‌سنده کورلدیکندن شکل وصورتجه بونلر آره‌سنده پك آز فرق واردر . صاچلری علی‌العموم سیاه وآت قیلی کبی قالین و پارلاقدر . اکر یوزلرینی‌ووجودلرینی‌ایکنه‌ایله دوکدیروب آچیلان دلیکلره مائی وسیاه بویالر صوقق صورتیله اشکال متخالفه رسم ایتمامش اولسه‌لر بونلرك عجمیسی اولان کوزلر ایچون نه قاری یی ارککدن ونه‌ده بر شخصی دیکرندن تفریقه هیچ امکان بولندمز ایدی .

باشلرینه برطاقم قوش توکاری وقوش قنادلری طاقق جملهٔ مزیناتدن معدود بولنوب صید ایلدکاری حیواناتك قیللرندن یوکلرندن ایپلك اکیره‌رك طوقودقلری ثیاب صاباشیلرله بردرجه‌یه قدر تلبس ایدرلر ایسه‌ده بوصورت تلبس نه ستر عورته ونه‌ده صوغوقدن وصیجاقدن محافظه‌یه تماميله خدمت ایلیه‌مز .

مغاره‌لری ایچنده اکثر یاچیر چپلاق اوتوررلر . اوتوردقلری یرلری یوشاجق اوتلر ایله دوشرلر . بعض صدر کبی سدلر یاپه‌رق اوزرینه اغاج چوروکی طولدیروب تسویه ایدرلرکه هم دوز هم قابارر قناپه حکمنی آلورلر . قابلری قاجاقلری اکثر یتله اغاجدن اویمه اولوب طوپراقدن دخی چاناق وکووچ صورتنده شیلر اعمال ایده بیلورلر .

اسکیدن قالمه سلاحلری اولدقجه مصنع ایسه‌ده یکی یاپدقلری اسلحه‌ده او مهارت صنعتکارانه‌یی کوستره‌مدکلرندن بچاق و بالطه وقلیچ وتیموردن اوق تمرنلری و یایلری ومزراق کبی شیلر عندلرنده غایت قیمتداردر . یکی اعمال ایلدکاری یای وغارغیلری تیموردن زیاده برنوع سرت اغاجدن یاپارلرکه بوده تیموری ایشلمك کندیلری ایچون موجب صعوبت اولمسندن نشأت ایلر .

ایشته اقامتکاهلرندن معبدلرینه طوغری برده ذبح اولنه‌جق قربان ایله برابر کلدکارینی کوردیکمز قبیله خلقنك خلاصهٔ احوالی

شوندن عبارت اولوب قبيلهٔ مذكوره ايله بوقدرجق برمعارفه پيدا ايلدكدن صكره خبر ويره بيلورزكه بونلردن مارادانغال التمش ياشنى چكمش ودريسى بروشمغه باشلامش براختيار اولديغى كبى قارديج دخى اللى ياشنده بنيه سى قوى بر آفتاب زاده در. قاريسى قاداغوز قرق بشلك وغايت سرت ومتوحش برقراليچه اولوب اوغلى ريقالدا هنوز يكرمى درت يكرمى بش ياشنده بركنج ايسه ده اوقدر تند روى وبدخوى سكوتى خشين بر آدمدركه شدتندن اناسى باباسى بيله دائما اوركرلر. ريقالدانك قاريسى ايرالدا كنديسندن برايكى ياش دها بيوكجه اولوب قائن والده سى قاداغوز كبى ترس صورتلى خرچين طبيعتلى دكل ايسه ده قبيله سى خلقنك بوقادينه اسناد ايلدكلرى جمال باكمال دخى بزجه اصلا مسلم اوله مز. بزجه قائن والده سيله كلين آره سنده كى فرق ايرالدانك برآز دها متبسم اولمسندن ويوزينك دريسى بر پارچه دها اينجه بولنمسندن عبارت بولنوب يوقسه كندى جهان عتيقمزك قادينلرى جمالنى مقايسه ايچون اوته دنبرى چشم دقتمزى جلب ايتمش اولان جاذبه لر آنلر بو مخلوقلرده كوريله مزكه مقايسه وموازنه سى قابل اوله بيلسون. ايرالدا وحشيلر حكمنجه كوزل برقادين ايمش ديرسوز ينى قيصه كسى ويريرز.

باقلسه بوقبيله خلق ايچنده نظر دقتى انك زياده جالب اولان وشان رياسته بيله قارديجدن زياده لايق كوريلان آدم موشامول اولمليدر. بوآدم اللى اللى بش ياشنده قدر واردر. حتى البسه سنى ديكرلرى كبى چارشابه برونورجه سنه برصورت قديمه ده تنظيم ايتميوب پانتالونه اينجه تربيب بربيچمه صوقش اولديغى كبى اوزرينه دخى برم صالطه ز ايله اوروپاليلرك جاكتلرى آره سنده بربيچمه قويه بيلديكى ثوبى كيمشدر. اما آنك التنده هيچ برشى اولميوب چپلاق دريسى اوزرينه كبى ويرمشدر. باشنه برنوع قامشدن اورلمش سپت ايله شاپقه آره سنده برسرپوش قويمشدر. بوقيافته موشامول غايت كولنج برهيئت كسب ايتمش ايسه ده بوحكم ايشك بزجه سنه كوره در. ميسورى نهرى واديسنده قيافتلرك انك منتظمى بوعد اولنديغندن موشامولة كولنلر دكل غبطه ايدنلر چوقدر. رئيس افتاب زاده قارديج بيله كبرينه يديرمش اولسه كندى بروندنكى چارشى بوبيچمه صوقسنى موشامولدن رجا ايدر ايديسه ده موشامولك قيافتنه كوز ديكمش اولمغى نفسنه يديره مديكى ايچون بويله برالتماسده بولنمامشدر.

موشامول يالكز قيافتی جهتيله وحشيلر ميانده تميز ايتميوب يوزينك نازكانه تبسملری وسوزلرنده‌كی ملايمانه وضعلری وصداسنده‌كی متواضعانه نغمه‌لری ايله‌ده جالب نظر دقت اولمقده‌در . انسان بونك سويلديكی وحشيجه‌يی ديكليه‌جك اولسه اناطولينك اك غوبات عثمانليجه‌سنه نسبتله استانبولك اك نازكانه عثمانليجه‌سنده بولنان لطافته شبيه برفرق بولور . حتی بوفرق وموشامولك احوال سائره‌سی وحشيلر نزدنده‌ده تقدير ايدلمش بولنديغنه مبنی هركس موشامولە فارديج وماراداناالدن صكره رئيس ثالث نظريله باقدرق مرتبه‌سنی ريقالدا ايله برابر طوتمقده بولنمشدر .

شمدی عبادتگاهده كان آزتق قبيله‌سيله معارفه‌مزی كركی كبی ايلرويه كوتوردك يا؟ آرتق بونلر حقنده محتاج اولديغمز معلومات وتفصيلات سائره‌دن قطع نظر ايده‌لم‌ده شو اللرنده بولنان اسيری معبود هويی چيلو پوشتلی‌يه نصل قربان ايلدكارينی كوره‌لم . زيرا بوقبيله نزدنده ذهناً وقوعبوله‌جق اقامتمز اثناسنده دها سائر پك چوق عجيب وغريب حاللرينی مشاهده‌يه برچوق وقت بوله‌جغز .

— ٤ —

يشيل ياپراقلی اغاج طاللرندن معمول تابوتی اورايه كلدكاری زمان يره ايندير‌مش بولنان وحشيلر كنديلری‌ده چنلر اوزرينه اوزانه‌رق برخيلی استراحت ايلدكدن صكره بومثللو امور دينيه‌ده رياست مستقله صلاحيتی كنديسنده بولنان مارادانغال طرفندن ويريلان اشارت اوزرينه جمله‌سی بردن اياغه قالقه‌رق اولا اسيری طابوتدن چيقارديلر . بوآدم پاتاربچار دنيلان قبيله‌نك رئيسی ايدی‌كه اخيراً فارديچارلرك هجوميله بالمغلوبيه يد اسارتلرينه دوچار اولمش ايدی . بورالرده هرقبيله كندی رئيسلرينكناملرينه منسوباً ياد اولنورلر . ذاتاً بونلرك آسيا طرفلرندن وآسيانك ده همان تاتارستان ايچلرينه طوغری ممتد اولان مملكتلرندن كلمش بولندقلری تدقيقات لسانيه نتايجندن اكلاشلمش اولوب بويله هر قبيله‌نك كندی رئيسلری ناميله ياد اولنمسی دخی مورد اصليلری اولان آسيا مخصوصاتندندر . حضرت عثمان بن ارطغرله منسوب اولانلره عثمانلی وجنكيزه منسوب اولانلره جنكيزلی دنيلديكی كبی ميسوری نهری سواحلنده‌كی وحشی آزتقلردن رئيس فارديچه منسوب اولانلره‌ده فارديچار ورئيس پاتاربچه منسوب اولانلره دخی پاتاربچار نامنی ويررلر . يعنی هرقبيله‌يی بويله رئيسنك ناميله ياد ايدرلر . حتی بعض كره رئيسلرك تبدلی

اثناسنده قبیله‌نك نامی ده تبدل ایلر .

اسیری تابوتندن چیقاردقدن صکره اون ایکی قادین چفت چفت آریلوب هر بری برر الریله یکدیکرینی بیلکلرندن طوتدیلر و بو صورتله برصره‌یه دیزیله‌رك اسیری بونلرك بیلکلری اوزرینه اوطو- رتدیلر که التی چفت قادین بویلی بوینه اسیرك التندن قوللرینی طولاشدیروب حریفی قالدیرمغه کفایت ایلدیلر .

بوصورتله قول اوزرینه آلنان اسیری هو یی چیلو پوشتلی هیکلنك اطرافنده بر الای مخصوصله طولاشدیرمغه باشلادیلرکه جماعتك کافه‌سی کندیلرینه مخصوص بر نغمه ایله برکفته‌یی تغنی ایلیورلر ایدی . بوکفته‌یه « منظوم » دیمك ایچون یالکز هجالرینك معدودیتی برلزوم کوستره‌بیلور ایسه اکا دیه‌جکمز یوقدر . قافیه‌دن عاریدر . مع هذا بسته‌سنك ده اقتضاسندن طولایی بش مصراع تشکیل ایتمك لازم کلان مذکور کفته نظماً ترجمه ایدلمك لازم کلور ایسه :

معبودمز قان استمش
لایقلی قربان استمش
بر معتبر جان استمش
اجرا ایچون بز امرینی
باق ایشته بولدق برینی

دیمك لازم کلور . بونلرك موزیقه‌لری طوپی درت صدادن ترکب ایلرکه بوصدالر آره‌سنده بزم موزیقه‌لر نغماتنك نسبت آقوستیقیه‌سنی بولمق یعنی صدالرك الك پسی مثلا صول فرض ایدیله‌جك ایسه دیکر اوچنی لا وسی ودو صایمق قابل اولدیغی کبی بو صدالرك به موللرینه ودیه‌سلرینه تطبیق ایتمك دخی قابل اوله‌مز . طبیعت بشریه‌نك تعیین ایتمش اولدیغی نغمه‌لر فزیق فننك آقوستیق شعبه‌سی طرفندن اویله برصورتده ضبط اولنمشدرکه آره‌لرنده‌کی اهتزازات معدوده برآز آرتوب اکسیله‌جك یعنی ذکر اولنان نغمه‌لر برآز تیزلشوب پسلشه‌جك اولسه قولاقلره درحال فالصوکله‌رك سسك بوزولدیغی اکلاشیلور . آزتقلرك درت پرده‌لرینك ایسه دردی دخی بری برینه نسبتله و بزم سازلرمزه کوره فالصو اولدقلرندن شو کفته‌یی اوقودقلری بسته بزم نوطه‌لرمزله یازیله‌میه‌جغی کبی سازلرمزله چالنمق دخی ممکن اوله‌مز . مکرکه آنلرك فالصو صدالرینی ویره بیله‌جك صورت مخصوصه‌ده آهنك ایدلمش برساز تهیه ایدیله .

مع هذا آزتقلر بو کفته‌نك بسته‌سنی کرك کفته‌نك معناسندن وکرك تخصیص ایدلدیکی آیندن استدلال اولنه بیله‌جك دهشته متناسب برصورتده ترتیب ایتمشلر ایدی . اویله برصورتکه کفته‌اوقوندیغی

زمان انسانك كوزى اوكنده بر مذبح وآنك اوزرنده كسيله‌جك بر اسير بولنمسه بيله بوموز يقدنك خونر يزانه بر موز يقه اولديغى روح انسان حس ايديه بيلور ايدى .

بیچاره اسیر الای ایله هو یی چیلو پوشتلی صنمی اطرافنده طولاشدیرلدقدن صکره کتور یلوب کال رعایت و نزا کتله مذبح طاشی اوزرینه قونلدی. اوزمان زاتی مارادانغال سالف الذکر کفته‌یی بر کره دخی یالکز کندیسی بسته‌سیله اوقو - دقدن صکره اطرافنده خلقه تشکیل ایلیان جماعته خطاباً برطور مخصوص دیندارانه ایله دیدی‌که:

— آزتقلر ! ای شانلی فاردیچـارلر ! قان ایستیان معبودمزه او یله لیاقتلی بر قربان بولدق‌که هو یی چیلو پوشتلی نه‌قدر غضبلانمش اولسه‌ده وکوکدن اتشلر یاغدیروب همیزی احراق ایده‌جك درجه‌لرده بزه طارغین بولنسه بوقربانك تقدیمندن طولایی غضبی درحال مبدل نشاط اوله‌رق بزی انواع عاطفتنه مستغرق ایلر. زیرا قربانمز دخی برآفتاب زاده‌درکه دنیا دنیا اوله‌لی معبوده هیچ بوقدر معتبر برقربان ذبح ایدلدیکی یوقدر . بوقربانی اله کچورمك ایچون قبیله‌مزدن تمام طقوز آدمز هلاك اولدی .

مارادانغالك بو طقوز آدم هلاکنی اخطار ایتمسی قبیله خلقنجه پك بیوك بر تأثیری موجب اولدی ایسه‌ده بو تأثیر محزونانه اولمیوب بالعکس متشوقانه ومتدینانه برصورتده ایدی . جماعتك هر طرفندن :

— طقوز ! تمام طقوز !

سوزلری دفعاتله تکرار ایدلدی . فاردیج برطور غالبانه ایله کوکسنی کره‌رك دیدی‌که :

— قربانك اهمیتی آنی اخذ وتقدیم ایدن آدمك اهمیتیله موازنه ایدلمك لازم کلنجه قطعیاً اینانملیدرکه بوکون معبودمزه ذبح ایلکده بولندیغمز شو قربان قدر اعتبارلی بر قربانی تقدیم شرفی انسان اولادندن هیچ برینه نصیب اولمامشدر . زیرا آفتاب زاده پاتاریچك کندیسی ده قبیله‌سی‌ده بزدن دها بیوك دها معتبردر . انسانك کندی نفسندن دها معتبر دها بیوك بر قربان تقدیم ایتمسی بشریت قدرتنك فوقنده‌در . بر زمانلر بنم آفتاب زاده‌لردن اولمقلغمه شبهه ایدنلر شمدی کمال انصافله دوشونملیدرلرکه بن نزد معبودده اولور اولمز اولاد شمسدن دها مقبول دها معزز اولمسه ایدم معبودمز برآفتاب‌زاده‌یی بکا اسیر ایدرك انی کندیسنه قربان ایتمك شرفیله بنی بتون نوع بشردن دهامشرف

برمرتبۀ عالالعاله ايصال ايتمز ايدى .
فارديج بوسوزلرى سويلر ايكن زاق مارادانغالك يوزينه باقدى . زاق جنابلرينك نحاسى رنكى براز موراروب پاطلجانى مرتبه‌سنى بولدى . زيرا اولجه دخى خبر ويرديكمز وجهله فارديچك آفتاب زاده دنيلان قديم پرنسلردن اولمديغى بيانيله رياستنه اعتراض ايدن اصل كنديسى ايدى . بناء عليه فارديج بوسوزلرى مارا-دانغال حقنده بر سرزنش اولمق اوزره سويليور ايدى .

برمدنى اوراده بولنوب‌ده فارديچك بو سوزلرى نه‌قدر مغرورانه برطورله سويلديكنه دقت ايلسه ايدى قهقهه‌لرله كولمكدن چاتلامق درجه‌لرينه كلور ايدى . زيرا بتون نوع بشرك فوقنده تشرف داعيه‌سنده بولنان بوآفتاب زاده‌نك جماعتى خلقنك يارىسى ايشته اطرافنده بولنه‌رق مقدارلرى ايسه انجق ايكى يوز اللى نفوسه وارديغندن بوشرذمه‌يه رياستيله ايتديكى تفخرك آره‌سنده بولنه بيله‌جك نسبت انسانى قهقهه‌لرله كولدو-ره‌جك درجه‌نك اوته طرفنه بيله پچورر. حريف براز دها كبر وغرورينى تزييد ايده‌جك اولسه عادتا معبوديت شاننى كنديته لايق بوله‌رق فرعونلرله نمرودلرله اوموز اوپوشمك داعيه‌سنه قدر قيام ايده‌جك ! . . . . .

مع مافيه فارديچك بو ادعاسى بتون قبيله خلق طرفندن تصديق اولندى . قادين اركك هركس برقاچ دفعه اكيلوب قالقه‌رق علامت تسليميت ديمك اولان بو حركتلريله فارديچك سوزلرينى تصديق ايتدكلرى كبى بالذات مارادانغال بيله :

— اويله‌در قوتلى فارديج ! بتون آفتاب زاده‌لردن دها معتبر دها مشرف اولديغكزه بو قربانه موفقيتكز دلالت ايدر .

ديه بر دفعه اولسون اكيلوب طو-غريله‌رق فارديچك حق تعظيمنى ايفا ايلدى . اوآره‌لق موشامول كندى مخصو-صاتندن اولان متبسم طور ونازكانه صدا ايله صوردى‌كه :

— اى حرمتلى زاقز ! اى دين اولومز مارادانغال ! خاطركده ميدركه بوندن بيلم نه قدر زمان اول رئيسمز فار-ديچك بويله مقبول ومعتبر برقربانه موفق اوله‌جغنى سن سمت سمادن خبر اله‌رق بكا تبليغ ايتمش ايدك ؟ ديمش ايدك‌كه رئيسمز قوتلى فارديج بويقينده بر بيوك مظفريته نائل اوله‌رق دنيا قورلدى قوريله‌لى نوع بشردن هيچ برينه ميسر اولمامش بولنان برقربانله معبودك توجه تامنى قازانه‌جقدر. او زمان بكا سويلديكك شيئى شمدى جماعتده نيچون تبليغ ايتميورسك ؟

مارادانغال نظر حیرتنی آچوب موشا ـ
مولك یوزینه باقدی . زیرا موشامولە هیچ
بویلە برسوزسویلامش اولدیغندن موشامول
بوسوزی کندیلکندن اویدیروب سویلدیکنی
کورەرك معذب موشامولك بوندن
مقصدی نە اولە بیلەجکنی کسدیرەمیور
ایدی . موشامولك جملهٔ مخصوصاتندن
اولمق اوزره شونی‌ده شمدی خبر ویرەلم کە
بوآدم وقتیله اوروپالیلرك النه اسیر دوشمش
بولندیغندن طول مدت اسارتده قالەرق
بت پرستلك دینجه حسن اعتقادینی کرکی
کبی اخلال ائلشدر . بعض خصوصی
مصاحبتنده شو وحشیلر دیننك خارج
ازحکمت بشریه بروهم ابلهانەدن عبارت
بولندیغنی مارادانغالە سویلیوب زاق
جنابلر ینی قزدیرر ایدیسەدە اولطیفەلری
بویلە عمومی برآیندە تکرار ایدە بیلەجکنی
مارادانغال هیچ مأمول ائلز ایدی . ایشتە
بوسببە مبنی نظرحیرتنی آچوب موشامولك
یوزینه باقدی ایسەدە موشامولدە مستهزیانە
برحال کورەمیوب پك جدی بر طور
کوردیکندن قبیلە خلقنك حسیات
دیندارانەسنی اخلال ایتمامش اولمق ایچون
موشامولك لطیفەسنی کرچك دیە تلقی
ایلدی . دیدی‌کە :

ــ اوت ای موشامول ! اوخبری سکا
ویرمش ایدم اما میدانه چیقارلمیوب
سر اولەرق حفظ ایدلمك ایچون ویرمش
ایدم .

موشامول بو سوز اوزرینه تبسمی
آرتدیردی ایسەدە تبسم دینلان شی بوآدم
ایچون دائمی اولدیغندن آنك تزایدی
کیمسەنك نظر اشتباهنی موجب اولمدی .
صوردی‌کە :

ــ سن اوخبری سمت معبوددن نە
واسطە ایلە آلمش ایدك ؟ بوکبی شیلردن
قبیلە خلقنی خبردار ایتملیسك کە خلقك
شوقی متزاید اولسون .

مارادانغالك موشامول حقندەکی
اشتباهی برآزدها آرتدی ایسەدە ایشی
بوزمق کندی دین اولولغی شانە هیچ
موافق دوشمیەجکنی دوشوندی . بومثللو
مسائلدە مارادانغال کبی کاهنلرك چارچابق
حیلەلر دوشونوب سوز بولوب سوز
التندە قالمامالری لازم کلدیکندن ذکی کاهن
دیدی‌کە :

ــ معبودمز هویی چیلو پوشتلی
بکا بوخبری برقوزغونی قارغە واسطە ـ
سیلە کوندردی . قارغەدە سکود اغاجنك
اوزرینه قونمش ایدی . معلوم آ سوکود
اغاجی عین حیات دیمکدر . برطالی
قوپاروب یرە صوقسەلر درحال طوتار
سریعاً یشیللنور .

بوسوزی ایشتان وحشیلر معبود

لرینك بویله مارادانغاله طوغریدن طو-
غری یه خبرلر کوندرمسنی کندیلری
ایچون بیوك شرف صایه‌رق سوینه
طورسونلر موشامول برسؤال دها ایراد
ایدرك دیدی که :

— قارغه‌نك باشی شرق طرفنه‌می
متوجه ایدی یوقسه غرب طرفنه‌می ؟

مارادانغال — غرب طرفنه‌که
قویروغنی صاللایه‌رق اغزینی آچه‌رق
غاق ! غاق ! غاق ! دیه بری بری
آردندن اوچ دفعه باغرینجه رئیسمز
قاردیچ ایچون وعد ایلدیکی مظفریت
عظیمانك غرب طرفنده وقوعه کله‌جکی
بیله اکلاشلدی .

مارادانغالك بوسوزی اوزرینه موشا-
مول قبیله خلقنه خطاباً دیدی که :

— کوریورمیسکز ارقداشلر ! بزم
حرمتلی زاتز فاضل مارادانغال نه‌قدرعالم
آدمدر . برسیوری سینك ویزلاسه اندن
اول قدر احکام چیقاررکه شاشارده‌قالور
سکز .

مارادانغال موشامولك اصل مقصدی
اینجه‌دن اینجه‌یه براستهزا اولدیغنی اکلایه‌رق
اوروپالیلر نزدنده دینی اعتقادینی غائب
ایلمش بولنان بوزوزك حریفه قلباً پك
زیاده قیزدی ایسه‌ده اثر غضبنی میدانه
چیقارمق اویه میه‌جغندن هضم نفسه
مجبور اولدی . سوز اوزانمسوندیه
ذبح قربانه همان مباشرت اتمك ایستیه‌رك
اصل قربان ذبحیه‌سی اولمق اوزره
یکی بر التی‌یی تفنگیه باشلادی وبچاغی‌ده
النه آلدی ایسه‌ده بودفعه دخی ریقالدانك
قاریسی ایرالدا معترضانه برسوز آچدیغندن
مارادانغال ایچون ینه ذبحی تأخیره
مجبوریت الویردی . ایرالدا دیدی که :

— فاضل مارادانغال ! سن بوقربانی
قاین پدرم قوتلی قاردیچ نامنه تقدیم
ایدیورسك اما بونده بربیوك خطا ایدیور-
سك . آفتاب‌زاده پاتاریچی اصل اله‌چورن
زوجم زورلی ریقالدادر . ریقالدا
اولمسه ایدی بومحاربه‌ده بزم قاردیچلر
مغلوب اولورلر ایدی‌ده شمدی شو مذبح
اوزرینه یاتردیغمز آفتاب زاده پاتاریچ
قاین پدرم قاردیچی کندی معبدینك مذبحی
اوزرینه یاتیروب معبوده تقدیماً ذبح
ایلر ایدی .

ایرالدانك بوسوزینه ریقالدا هیچ
اشتراك اتمدی ایسه‌ده ذاتاً اوزمانه‌قدر
کندی کندیسنه شیشوب طورمسی بوزورلی
قهرمانده برغضب حالی بولندیغنی کوستر
دیکی کبی زوجه‌سنك سوزلرینی تصدیقاً
برقاچ دفعه باش صاللامسی‌ده ایرالدانك
اعتراضنده‌کی اهمیتی آرتدیردی . مارادانغا-
لك ذکاوتی امداده یتشمه ایدی احتمال‌که

شوقربان مسئله‌سنده بابا ایله اوغل‌اره
سنده مدهش برمنازعه ظهور ایلرایدی . زیرا سائر برقبیله ده بررئیس زاده‌نك اله چكورمش اولدیغی اسیری باباسی قربان ایتمكه قالقیشه‌رق رئیس زاده ایسه بوكا اعتراضله :

— بن الدیغم اسیری ایشته آزاد ایلیورم . سن مقتدر ایسه‌ك كیت تكرار طوت ده قربان ایت .

دیه اسیری صالیویرمش وبوندن طولایی بتون قبائل متجاوره طرفندن آلقشلانمش اولدیغندن و ریقالدا ایسه حریص شان اولمق حسبیله بوكا غبطه ایلدیكندن آنك‌ده بویله برحس رقابتله مذبح اوزرنده‌كی اسیری آزاده قالقشمسی محتملاتدن ایدی ، اما مارادانغال ایرالدایه خطاباً :

— حقك وار ای لطافتلی ایرالدا ! حقك وار اما بوكونكی موفقیتك دها بیوك شانی زوجك زورلی ریقالدایه عائد اولدیغنی دوشونمیورسك . هر كس برآفتاب زاده‌یی قربان ایتمش دیه فاردیجه غبطه ایده جكلر اما بوشرفلی قربانی اوغلی ریقالدا اله چكورمش‌ده باباسنه هدیه ایتمش دنیلدیكی زمان خلق اصل ریقالدانك موفقیتنه حیران اولوب قاله‌جقدر . دنیاده هیچ بر اوغل كورلمشمیدركه پدرینه بوقدر بیوك شان قازاندیرمش اولسون ؟

دینجه هم ریقالدانك هم زوجه‌سی ایرالدانك قولتوقلری قباروب قبیله خلق دخی كرك بابایی كرك اوغلی آلقشلایه‌رق قربانی ذبحه مباشرت ایدلمشدر .

— ٥ —

موشامول وایرالدانك ایش آره‌سنه سوز قاتملرندن اوجه اسیرك ذبحنه مباشرت اولندیغنی برده‌ها اخطار ایلدیكمزده زاق مارادانغال طرفندن یكی برقربان ذبحیه‌سی الهیسنك اوقونمغه باشلادیغنی درمیان ایلمش ایدیسه‌ك‌ده آره‌یه بشقه مسائل كیردیكی ایچون بوایكنجی نغمه‌یی تصریح ایلیه‌مامش ایدك.

شمدی خبر ویره‌لم كه بوایكنجی نغمه قیصه قیصه سكز مصراعدن عبارت اولوب یالكز مصراعلرك هجالری متناسب ایسه‌لرده هیچ برنده قافیه اولمدیغی كبی معنی ومفهوم دخی عادتا پك قحطدر . بو حال ملل قدیمه‌نك اغلبنك اشعارنده واردر . الك یكی واحوال تاریخیه‌سی الك مكمل اوله‌رق مضبوط ملتلرك بریسی بزم عثمانلی ملتی اولدیغی حالده ملی وعمومی اولان كفته‌لرمز میاننده : « اولرمك اوكی یولدر یولاقدر . باشمزده دونن چرخ فلكدر . اله چركین ایسه بكا ملكدر » طرزنده

شیلر یوقیدر؟ بو کفته‌ده معنی و مفهوم اول قدر بول و مبذولیدر؟ بو یله شیلرك معناسزلغی اصل بونلرك برلسان اجنبی یه ترجمه ایدلدکلری زمان میدانه چیقار.

حق الانصاف دوشونیلور ایسه زاق مارادانغالك اوقودیغی ایکنجی قربان ذبحیه‌سی بوقدرده معناسز کورلمامشدر. زیرا سکز مصراعك ایکیشری برلشد- یریله‌رك و معناجه برازده اصلاحات اجرا اولنه‌رق شو :

قبول ایت بزدن ای معبود بو قربانی
بتون قربانلر ایچره هیچ بولنمز بونك اقرانی

سنی تبجیل ایچون ذبح ایلرز بیکارجه انسانی
فقط آنلر ایچنده هیچ بولنمز بونك اقرانی

صورت منظومه میدانه چیقاریله بیلشدرکه مارادانغال هر نغمه‌سنی ایکیشر دردر تمیو اوزاتمق صورتیله بو ذبحیه‌یی آهسته آهسته اوقویه‌رق هر مصراعی بتدکجه وحشیلر کفته‌سز یالکز ترنمدن عبارت و یوروك اصوللی برآره نغمه‌سیله رقص ایلیورلر ایدی.

جهانك هانکی طرفنده اولور ایسه اولسون یعنی کرك متمدنلر عندنده وکرك وحشیلر نزدنده اولسون انسان ایچون جان پك طاتلی اولدیغنه شبهه ایدیله‌مز ایسه‌ده جاندن دها طاتلی ودها قیمتلی اولدیغنه کرك وحشی وکرك متمدن هیچ برکیمسه‌نك شبهه‌سی اوله‌میان برشی دخی ناموس اولدیغی متفق علیهدر. ناموس خصوصنده وحشیلرك متمدنلردن اشاغی قالمسی شویله طورسون آنلره قات قات تفوقلری بیله بحق ادعا اولنه بیلور. شو مقدمه‌یی سرد ایتمکدن مقصدمز اللری ایاقلری باغلی اوله‌رق مذبح اوزرینه کتورلمش بولنان اسیر اکر جان خوفنه دوچار اولمش بولنسه حیاتك لذت وقیمتندن طولایی معذور کوریله‌جکی درکار ایکن بالعکس جانی قیدنده بولنمدیغنی و بونیده ناموس مقتضاسندن عد ایلدیکنی اکلاتمقدر.

وحشیلرك بو یولده قربان ایلدکلری آدملره خصومت و یا حقارتلرینی اصلا خیال وخاطره بیله کتورمامیلدر. بالعکس قربانلرینه زیاده‌سیله حرمت وتعظیم ایدرلر. زیرا اعتقادلرنجه بو قربان قانی وجو- دندن آریلوب چیقمق صورتیله بتون قصور وقبایحندن بالتجرد علی الاطلاق پاك اولدیغی حالده حضور معبوده وارەجق واکا قاویشوب اوراده کندیسنی بو شرفه مظهر ایلمش اولانلری معبودك لطفنه عنا- یتنه توصیه ایلیه‌جکدر.

بونی قربانك کندیسی ده بیلدیکندن مذبحه کتورلدیکی زمان حیاتی قیدنده

اولمیه‌رق نائل اولمقده بولندیغی بوشرف عالم بهادن طولایی مفتخر ومغرور اولمسی لازم کلور ایسه‌ده شاید حسب الانسانیه حیاتنی قورتارمق ایچون ذبحه ممانعت ایلر چبالانور کندینی ذبح ایدنك اللدن قور- تارمغه چالیشور مطالعه‌سیله اللرینی ایاغنی باغلامق معتاد اولمشدر .

قبل الذبح قربانه ایدلمسی معتاد اولان مشافهه‌یه صره کلدکده زاق مارادانفال دن اولولرینه مخصوص اولان طور جدی‌یی طاقینه‌رق وقربانه طوغری برآز اکیله‌رك دیدی‌که :

— ای بختیار ! یاقحطلدن یا برمفترس حیوان پنجه‌سنه دوچار اولمقدن ویاخود مهلك برخسته‌لکدن وفات ایلیه‌جککه سنی بونجه کناهلره صوقش بولنان مردار قانك آقیتیله‌رق تر تمیز معبوده واصل اولیورسك . بو بختیارلغك نه بیوك بر بختیارلق اولدیغنی تقدیر ایلیورسك یا ؟ شو دقیقهٔ کبراده دنیاطمعی سنی شاشرتیور یا؟ حضور معبوده واردیغك زمان انك خشمنی اوزرمزدن دفع وازاله ولطفنی استجلاب ایچون سکا دوشن وظیفه‌یی ایفاده قصور ایتمیه‌جکسك یا ؟

مارادانفالك بوسؤاللرینه اسیر دائما برباش اشارتیله جواب تصدیق ویریور ایدی . واقعاً شو دقیقهٔ عظماده بیچاره‌نك اصلا جان قیدنده اولمدیغنی ادعایه امکان تصور اولنه‌مز ایسه‌ده مقتدر اوله‌بیلدیکی درجه‌لرده متانتلی طورانه‌رق کویا هیچ جان قیدنده بولنمیور ایمش کبی طورانمغه جبر نفس ایلیور ایدی . اوجه دخی دیدیکمز وجهله ذبح اولنه‌جق اسیرك بویله بسالتلی طورانمسی مردلك وقهرمانلق شانندن عد اولنورکه بو اعتقاد غریب بردرجه‌یه قدر بزم ملل متمدنه‌ده‌بیله موجود دکلیدر؟ هم بویله باعث جرم وکناه اولان قاندن تجرد ایله معبود اعظمه قاویشه‌جق دکل ارتکاب ایلمش بولندیغی جنایتدن طولایی جانی جهنمه اصمارلایه‌جق اولان محکومك بیله حین اعدامده حیات قیدنده بولنمایق صورتیله کوستردیکی متانت هرکس طرفندن مظهر تحسین وآفرین اولمزمی ؟

مارادانفال اسیره ایراد ایلدیکی سؤاللره اسیر طرفندن کمال متانتله جواب موافق آلنجه ممنون اوله‌رق دیدی‌که :

— آفرین ! عادی قربانلردن بیله دائما آلقده بولندیغم شو جواب موافقه‌سنك کبی آفتاب زاده معتبر برقربان طرفندن معززیاده منتظر ایدم . انتقامم یرشه چیقمدی . امین اول‌که فاردیچار قبیله‌سی سنی اصلا خاطردن فراموش ایتمیه‌جکدر . انتقام یوللی قفاسنك دریسی یوزیلان اسرای رذیله کبی باشك مغاره قپوسنه آصیلیوب بوراده

الك يوكسك اغاجه ميخلانه‌رق هرنه‌زمان بورايه كلور ايسه‌ك جمله‌مز سنى تعظيماً اكيلوب سلاملايه‌جغزدر . هايدى باقه‌لم حاضر اول ! صوك ثانيه حلول ايلديكندن ازدل وجان معبوده تسليميت كوستر .

مارادانفال بوسوزى سويلر سويلمز الندكى قوجه‌مان بچاغه طورانديغى آنده ايدى‌كه نهر طرفندن بر كورولتى پاطردى نعره آوازه سلاح شاقرتيسى پيدا اوله‌رق همان مباشرت ايدلمك اوزره بولنان ذبح قربان رسمنى بر دها تأخيره سبب اولدى . هم‌ده بودفعه‌كى تأخير غايت متهيجانه و متلاشيانه اولدى . زيرا بوولوله‌يى ميدانه چيقارانلرك پاتاربچارلر اولديغى ولوله‌نك كلديكى طرفه عطف نظرله اكلاشلمش ايدى . باخصوص كه كلان پاتاربچارلر دوستلق طوريله‌ده كليوب رئيسلرينى تخليص ايچون هجوم طوريله كليورلر ايدى .

فارديج قبيله‌سى بو باصقينى كورنجه ذبح قربان رسمى بالطبع تأخير اولنه‌رق هركس فى‌الحال سلاحه صارلدى . كلنلرك كندى رئيسلرينى قورتارمق ايچون نصل فداكارانه جنك ايده‌جكلرى طبيعيات اموردن اوله‌رق محتاج تفصيل بولنميوب فارديج قبيله‌سى ايسه شايداسيرى اللرندن آلديره‌جق اولسه‌لر بتون قبائل متجاوره نزدنده رذيل و بدنام اوله‌جقلرينى بيلدكلرى ايچون بو رذالته دوچار اولمامغه چاليشيورلر ايدى .

اوزاقدن اوق اوقه محاربه‌يه باشلانوب صبان طاشلرى ايكى طرفدن باران بلاكبى ياغدريليور ايدى . براز دها يقيندن جريدلر حربه‌لر وال ايله طاشلر آتلمغه باشلاندى . نهايت بالطه بالطه‌يه بچاق بچاغه قازيق قازيغه طوپوز طوپوزه يومروق يومروغه بوغاز بوغازه كلنه‌رك واقعا ايكى طرف مبارزلرينك مقدارلرى آز ايديسه‌ده محاربه‌نك دهشتى بزم بوطرفلرده كوريلان محاربات عادتا بيوجكلرنده بيله امثالى تصور اولنه‌ميه‌جق بر صورت پيدا ايلدى . مبارزلر طوپ تفنك دانه‌لرينه هدف اولميورلركه مصابيتلرينى متعاقب هلاك اولى ويرسونلر . هر وحشى برقاچ دفعه مجروحيتله برابر كنديسى كبى دشمندن برقاچنى حال مجروحيته دوچار ايتمكه مجال بوله بيليور ايدى . هلاك اولانلرك هر برى جانلرينى غايت بهالى صاتيور ايدى . پنچه دنيلان شيئك سلاح اتخاذ ايدلديكى بر محاربه‌ده خصمنك خرقلاغنه صاريلوب قوپارمق چيقارمق درجه‌سنده آثار شدت كوستريلورده او محاربه‌نك دهشتى مدنيلر محارباتنه قياسى قبول ايلر ؟

بر بچوق ساعت قدر دوام ایلیان بو محاربه‌ده ایکی طرفدن سکز اون کشی مقتول و آنك ایکی اوچ مثلی مجروح اولدیغی حالده پاتاریچارلر غلبه‌دن امیدی کسه‌رك نهره طوغری فرار ایلدیلر . قاردیچارلر دخی بونلرك آرقه‌سندن تعقیبه باشلادیلر . دشمن نهر قیسنده‌کی قایقلرینه بینوب آچیلنجه‌یه قدر آرقه‌لرندن اوق و صبان طاشی یاغدیرمقده دوام ایلدیلر .

قبیله‌نك جنكاورلری محاربه ایلدکلری صره‌ده قاریلر دشمن طرفندن آتیلان اوق و حربه‌لری طوپلایوب محاربلره یتشدیرمکده و صبانلر ایچون الك موافق کله‌جك طاشلری بولوب کتورمکده ایدیلر . دشمنك حین رجعتنده ارککلر تعقیبه کیتدکلری زمان دخی قادینلر اسیری محافظه خدمتنده بولنه‌رق نهایت ارککلر غلبه شرقیسنی اوقویه اوقویه عودت ایلدکلری زمان قاریلر دشمن مقتوللرینك قفالرینی کسوب صریقلر اوجنه طاقه‌رق وقول و باجاقلرینی کسوب اللرینه اله‌رق و بونلری اوقونان جنك شرقیسنك تقطعه و اصول موسیقیسنه تطبیقاً صاللایه‌رق استقباللرینه قوشدیلر .

بو جنك شرقیسی وحشیلرك الك منتظم والك معنیدار شرقیلرندندرکه اوچ قطعه‌سنك عینی‌یه قریب ترجمه‌سی بر وجه آتیدر :

دوکدك قانلری
یاقدق جانلری
آلدق شانلری
قهرمانلرز
پهلوانلرز

واردر شانمز
یوق اقرانمز
چوق داستانمز
قهرمانلرز
پهلوانلرز

جنکدر ذوقمز
آنده شوقمز
یوق مافوقمز
قهرمانلرز
پهلوانلرز

بو شرقینك هر ایلك اوچ مصرعلری بزم اصول موسقیجه دو یك یعنی مارش اصولنده بسته‌لنمش اولدقلرندن آنلر اوقونور ایکن وحشیلر عادتا منتظم خطوه‌لرله یورورلر . نقرات مقامنده اولان صوك ایکی مصرعی ایسه عادتا بزم اقصاق اصولنده بسته‌لنمش بولندقلرندن بو مصرعلر اوقوندقلری زمان دخی رقص ایدرلر .

رقصلرنده بزم زیبك اویونلری کبی کاه بردیز و کاه ایکی دیز اوزرینه کلك

بولندقدن ماعدا عرب او يونلرى كبى ال
چرپمق واقتضاسنه كوره يره‌قدرا كيلوب
طوغرولمق دخى واردر.

فقط مارش خطوه‌سيله يورومك‌لرى دخى
برنوع رقص صورتنده‌در. زيرا بومشى
اثناسنده سلاحلرينى بردشمن موهومه
قارشو استعمال ايديورلر مشبجه‌سنه صاللايوب
بدنلريله‌دخى انواع حركات جنكاورانه‌اجرا
ايدرلر.

ذبح قربان رسمى بودفعه دخى تأخردن
خلاص اولدقدن صكره زاق مارادانغال
محاربه‌دن اول الله المش بولنديغى بچاغى
تكرار الله آله‌ق قيصه نغمه‌لرايله بركفته
اوقومغه باشلادى كه هرمصرعى ذبح عملياتنك
برنوعنى اجرايه دائر اولوب اومصرعى
اوقودقجه دلالت ايلديكى عملياتى‌ده اجرا
ايليور ايدى. حالبوكه مارادانغال بويله
هرمصرعى اوقيوب متعلق اولديغى عملياتى
اجرا ايلدكجه‌وحشيلر « اوغورلى اولسون
اى فاضل » كلمه‌لرندن عبارت بولنان نقراتى
تكرارله قيو يره قيو يره رقص ايليورلر
ايدى. مارادانغالك كفته‌سى روجه‌آتى
ترجمه اولنور:

الدم بچاغى اله
اسم معبودى دىله
ياردم شويله‌جه صدرينى
آچدم بويله‌جه بغرينى
چيقاردم باق جكرينى
اكلايكز دكرينى
باقك باقك بوكا باقك
بونى شو اغاجه طاقك
ايشته قربانك قلبى‌ده
معبودمز قبول ايده
قفاينى كسوب آييردم
اسم معبودى چاغردم
ايشته قطع ايتدم قوللرى
اغاجه آصك شونلرى
اياقلرى كسدم ديزدن
معبود راضى اولسون بزدن
آتك وجودينى نهره
بالقلرده السون بهره
رسم قربان اولدى تمام
معبوده بزدن چوق سلام

اوجله دخى دنيلديكى وجهله بوكفته
نك هر مصرعى اوقوندقجه دلالت ايلديكى
عمليات مارادانغال طرفندن اجرا اولنديغى
كبى قبيله خلقنه دوشن خدمتلر دخى ايفا
اولنيورلر ايدى. يعنى قربانك جكرى وقلبى
اوجله اغاجلره چاقلمش اولان اغاچ چويلره
آصلديغى كبى باشى وقوللرى وديزلرندن
كسيلمش اولان ايكى آياقلرى دخى بويله
اغاچ جويلره صاپلانه‌رق آرتق اعتقادلر-
رنجه برشيئه يارامىه‌جق اولان نعشى نهره
آتلق ايچون جاعتجه طورانيلوب شيشه

چوریلان قوزی کبی بر بیوك صریغه چورلمش اولان نعش مذکور ایکی اوچ آدم طرفندن قالدیریلوب جماعت دخی نهره طوغری توجه ایلمش ایدی .

بو قربانك طالعی مقتضاسیمیدر نه در نعشی نهره کوتوریلورایکن برمانع دها حیلولت ایتمسون می ؟

بودفعه کی مانع ایسه نهر طرفندن براوروپالی صندالی نمایان اولمسندن عبارت ایدی . اوروپالیلرك استعمال ایلدکاری صندالر ایله وحشیلرك اعمال ایلدکاری قایقلر آره سنده کی فرق نه قدر اوزاقدن اولور ایسه اولسون درحال تقدیر اولنه مزمی ؟ برقاچ آدمك قوجاقلایه میه- جغی قدر قالین براغاچ ساقنك ایچی اویله رق وجوده کتورلمش اولان حانطال برتکنه ایله اوروپالیلرك منتظم وبویالی صندالری یك نظرده تفریق اولنه بیله جکندن ماعدا وحشیلر یلکن قوللانمغی هیچ بجره میه رك کورکاری بیله برر تحته پارچه سندن عبارت اولدیغی وبونلری استقارموزسز اوله رق یعنی صوبی کفچه ایله قاریشدیررجه سنه قوللاندقلری حالده کلان صندال برلاتین یلکننی ایچه شدتلی روزکارله شیشرمش اولدیغی حالده کلیور ایدی .

صندال ایچنده کیملر بولندیغنی کورمکه یلکن مانع اولیور ایدیسه ده کیملر بولندیغنی کورمکه نه حاجت بس بللی که اوروپالیلرك هم اورایه تقرب ایدن اوروپالیلرك یالکز بو یله کوچك صندال ایله کلمش اولملری محتمل بولنمیوب مطلقا بربیوك کمی ایله کلمش اوله جقلرینی ده نظر دقته آلان آزتقلر بوایشك ایچنده بیاض آدملر طرفندن ینه برهجومه برفلاکته اوغرامق تهلکه سی بولندیغنی درحال آکلادقلرندن اللرنده کی نعشی یره براقدقلری کبی هربری اورمانك برطرفنه چکلدیلر . اورادن وقوعاته منتظر اولوب قالدیلر .

کلان صندال ایسه روزکارك اوسر- عتیله باشدن قره ایدوب یاری یرینه قدر ساحل نهره چیقدی و برطرفنه دورلدی .

انتهای کتاب اول

كتاب ثانى

« ميس جونصونسر »

— ١ —

يلكنلى صندال يلكن قوتيله يارى يه قدر دوز ساحل اوزرينه فرلايوب برطرفه دوبرلديكى زمان ميسورى نهرى ساحلنده كى آزتقلر معبدينى تشكيل ايليان اوچ بش دونملك آچيق وتميز اورمان ساحه سنده وحشيلردن هيچ بركيمسه قالامش واورته لى بالكليه تنها كورنمكده بولنمش ايديسه ده هراغاجك آرقه سنه كزلنمش بولنان وحشيلرك يالكز برونلرندن ماعدا تكميل اعضاى بدنلرينى اغاجك ساقى ايله سپرليه رك كيزله دكلرى حالده ميدانده قالان برونلرينك يوقارو اوجى حذاسنده بررتك پارلاق كوزلرى ده صنداله متوجه اوله رق بناءً عليه صندال بتون اطرافدن كنديسنه طوغرى ممتد اولان يوزلرجه اشعهٔ انظار ترصده هدف وبجمع اولمش ايدى . بوحالده صندالدن قارنجه چيقه جق اولسه آزتقلرك انظار دوربينى آنى بيله كوره جكلر ايدى .

چيقه چيقه صندالدن غايت كنج كوزل برقز چيقمسونمى ؟

اوت برقز ! صندال دروننده قزدن بشقه كيمسه يوق ! حتى بوقزجغز اوقدر پريشان برحال وطورله چيقوب اودرجه لرده بيم جان ايله اطرافنه باقنيوركه احوال متدهشانه وخائفانه سندن اورايه اختياريله كلميوب قضاءً دوچار اولمش بولنديغى بيله اكلاشيليور .

شويله اطرافه سطحى برنظر كزديرمكى متعاقب قزجغز صنداله دونوب آنى تكرار نهره صالديروب يوزديرمك ايچون ايكى كوزل الريله كوپشته سنديا پشه رق ونحيف وجودينك ثقلتندن استفاده ايچون مينى مينى آياقلرينى قوملر اوزرينه پكجه باصوب وجودينى نهردن طرفه اماله ايليه رك صندالى قلداتمغه چالشدى ايسه ده كندى كوزل قوللرنده كى قوتك ونحيف وجودنده كى ثقلتك عدم كفايه سندن ناشى آياقلرى التنده كى قوملرك آز صيقشوب غيجردايه بيله رك صندال ايسه يرندن بيله قلداتمدى .

برقاچ دفعه تكرار ايلديكى بومساعئ بيهوده بيچاره قزى مأيوس ايتمسيله صندالى تكرار ترك ايدرك ينه اطرافنه باقمغه باشلادى . بودفعه هم اطرافنه باقنيور هم ده كويا باصه جغى يرلر آتش ايمشلرده آياقلرينى ياقسندن قورقيور ايمش كبى خوفلر احترازلر ايله ابعاد متخالفه يه طوغرى خطوه لر آتيور ايدى . آته جغى خطوه لرى براستقامت معينه يه طوغرى جرأت مطلوبه ايله آته بيلمك سمت مقصودى معين اولانلره مخصوصدر . بوقز ايسه هانكى طرفه

اوچ بش آدیم آته‌جق اولسه کویا دها ایلروسی دها قورقنج ایش‌ده تبدیل استقامت ایلیه‌جك اولور ایسه برقاچ خطوه‌ده دها سلامتلی برنقطه‌یه واره‌جق ایش کبی همان استقامتنی تبدیل ایله‌یی ویریور ایدی .

دقت اولنه‌جق احوالدندرکه زمان کوندوز اولدیغی حالده قزجغز صانکه بر قراکاق کیجه‌ده ایش‌ده برخطوه ایلرولیه‌جك اولور ایسه‌کیم بیلور نه‌کبی اجسام مزعجه یوزینه کوزینه دکه‌جك ایمشجه سنه براحترازله هرآدیم آتدقجه قوللرینی اوك ویاخود یان طرفلره طوغری اوزاته‌رق موانع ومزاحم بولنوب بولنمدیغنی یوقلایور جه‌سنه برطاقم حرکلردخی کوستریورایدی .

برآن اولدی‌که قزجغزك ذاتاً متدهش بولنان حال وطورینی برقات دها خوف وهراس استیلا ایلیه‌رك اولدیغی یرده بوزکبی طوندی قالدی . اکرصاچلری برصورت منتظمه‌ده طرانوب بوکلم بوکلم باغلا نمامش اولسه‌لرده حال طبیعیلرینه ترك ایدلمش بولنسه‌لرایدی قزجغزك بوتوکاری اورپرمش بولندیغی زمانده احتمال‌که باشنده کی صاچلر قامش کبی دیم دیك دیکیله جکلرایدی .

بوطورغنلقده برقاچ ثانیه قالدقدن صکره آوجیدن اشتباهله اورکوب قاچان غزال کبی قزجغز کیروسنه کیرویه برحرکت سریعه ایله قوشدی . فقط نره‌یه قدر قاچه‌جق ؟ دروندن چقدیغی صندال نهایت اوتوز خطوه قدر برمسافه‌ده بولندیغندن صندال‌ه قدر قاچدی ایسه‌ده صندال کندیسنه برملجأ دکلدرکه‌فرارندن استفاده ایلیه بیلسون .

صندالی تکرار معاینه‌یه باشلادی . هنوز صوایچنده بولنان قیچ طرفنه کیدوب ثقلت وجودینی اورایه ضم ایدرایسه قیچك صویه باتمسیله قوملر اوزرنده‌کی باشك قالقه بیلوب قالقه‌میه‌جغنی یوقلادی .

هیهات ! اونازك وجودك ثقلتندن نه اولورکه صندالك قیچی باتوب‌ده باشی قومدن قورتیله‌جق ؟

بوندن‌ده مأیوس اولدقدن صکره صندالك باش طرفدن اوتورمش بولندیغی قوملری کوزل اللریله اشه‌لمکه باشلادی . صانکه عقلنجه قومی دفع ایدوب یرینه صو کتوره‌رك پیدا ایلیه‌جکی مینی مینی برکول ایله صندالی یوز دیرمکه موفقمی اوله‌جق ؟ هیهات ! االری قازمه‌لی کورکلی اوچ درت قوتلی آدمك برقاچ ساعتده یاپه‌میه‌جقلری شیئی عاجز قزجغز طرناقلریله‌می یاپه بیله‌جك ؟

بوندن‌ده مأیوس اولنجه کنیج قزاغلامغه باشلادی . هم اغلایور هم ده تکرار

اورماندن طرفه یوریـوز ایدی . اوجه گلمش بولندیغی نقطـه‌یه قدر اولـدقجه جرأتله کالـدی . آندن اوته‌یه یته جرأت وجسارتی کندیسنی براقه‌رق اولکی احتراز متدهشانه‌سیله ایلرولمکده‌دوام ایلیورایدی.

کله کله اوجـه و حشیلرك مذبوح پاتاریج جسدینی صریغه طاقلمش اولدیغی حالـده براقش بولنـدقلری یره کالدی . بونعشی کـورر کـورمز ایکی قـوللرینی قالـدیروب ایکی اللرینـك بشر پارمقلرینی آچه‌رق وکوزلری چشمخانه‌لرندن فرلایه‌رق قزجغزك پیدا ایلدیکی خوف کای طورینی تعریفه کرچکدن امکان قالمـدی . بوحال اوقـدر مدهش برزمین تشـکیل ایلدی که آنی اولسه‌اولسه برسام ماهرك فرچه‌سی تصویر وارائه ایلیه بیلور .

گنج قز بونعش هولنا کندن اورکوب قاچمق ایستیور ایدیسه‌ده نره‌یه قاچه‌جغنی بیله‌مدیکی کبی بویله قفاسی قوللری باجاقلری کسیلمش صـدری یارلمش اولان برنعشك نه اوله بیله‌جکنه‌ده عقل ایردیرمك مراقنی دفـع ایده‌مدیکنـدن کاه کیرووکاه ایلرو حرکتله مراقنی حله چالیشـیور ایدی . بوجهد وجسارتله نعشك یانه کرکی کبی تقرب ایدرك نعشك هنـوزتازه اولـدیغنی فرق ایدنجه اصلی اوزمان قورقغه باشلادی . یردن بردکنك آلوب اولحم پارهٔ بشرك

شـوراسنه بوراسنه طوقونمقله برابر بونی بوحاله کیملر قویمش اولـدیغنی‌ده کشـف ایچـون اطرافه کمال دقت واهمیتله کوز کزدیر یور ایدی .

نعش ایله بش دقیقه قـدر اشتغالدن صکره بس بللی احـوال هولناکك تتـابع وتمادیسی ویأس ونومیدینك تزاید وتکملی کندیسنده جرأت پیـداسـنه باشلامش اولملیدرکه اوجه کور یلان مسکنته قیاس قبـول ایده‌میـه‌جـك درجـه‌لرده هم‌ده تدریجـاً متزاید برجرأتله اطرافی کشف وتحقیقه قو یولدی . کله‌کله تامذبحه قـدر کالدی . یاریم سـاعت اول اوراده ذبح ایدلمش بولنان قربانك قانلری اکرچه پیختیلاشمش ایدیسـه‌ده هنوز قوریمامش بولندیغندن بوراده پك یقین برزمانده انسان ذبح ایدلدیکنی قزجغز مطلقا آکلادی .

آکلامامسی نصل قابل اولورکه کوزی اوکنده بولنان قانلی مـذبحـك نه‌خـدمت ایچون یاپلـدیغنی بولی بورالره دوشـه‌جك اولان اوروپالیلرك کافه‌سی بیـله‌جکاری کبی مذبح مـذکور یانـنده برده عظیم بت بولندیغندن اوراسنك بروحشیلر معبدمدهشی اولدیغنی بوده ایما ایلر .

هله قزجغزاطرافنده‌کی اغاجلره کوزینی قالدیروب باقـه‌رق بعضلری بم بیـاض کمیکدن و بعضلرینك اتلری دریلری قورو-

یوب یاپشمش قدیدلردن اولمق اوزره برچوق انسان اعضاسنی کورنجه وبتخصیص یکی کسلمش بولنان آدمك تازه جکرینك قلبی براغاجده صاللانمقده اولدیغنی وباشی وقوللری واباقلری دیکر اغاجلرده معلق بولندقلرینی مشاهده ایدنجه بالتدریج متزاید دیدیکمز جرأت وجسارتی بردنبره کندیسنی ترك ایلیه‌رك زواللی قزجغز یته برخوف مجسم کسیلدی کیتدی .

ایشته صندالدن چیقوب کلن قزك بورایه قدر غایت مجمل ومختصر اوله‌رق تصویرینه چالشدیغمز احوالنه اغاجلر آرقه لرنده کیزلی بولنان وحشیلرك کافه‌سی دقت ایلکده بولندقلری کبی حکایه‌نك محرری اولمق حسبیله بونلرك احوال واحتساساتی‌ده بزه معلوم اولدیغندن قارئلرمزه خبر ویره بیلورزکه ایشك مبادیسنده بوظهوراتدن وحشیلرك‌ده دوچار اولدقلری حشیت وخوف قزدن اشاغی دکل ایدی . بونلر بوقزك اورایه قدر تك باشنه اوله‌رق کلدیکندن وبو صندالك بربیوك کمی‌یه مربوط اوله‌جغندن امین بولندقلری ایچون مارادانغال وقاردیج طرفندن ایدیلان اشارت اوزرینه برقاچی نهرك یوقاری واشاغی طرفلرینه طوغری ساحل بوینجه کیدرك بهمه حال اوطرفلرده اوله‌جغی درکار بولنان اوروپا کمیسنی کشفه غیرت ایلدیلر . اشبو کشف خدمتنه کیدن وحشیلر عودت ایدرك کوره بیلدکاری یرلره قدر اوروپا کیلرندن اثر اولمدیغی خبرینی کتورنجه‌یه دکین وحشیلر کندیلرینی قزه اصلا کوسترمیوب قزجغزك اوحال دهشت اشتمالنی اوزاقدن اوزاغه آغاجلر ارقه سندن تماشا ایلیورلر ایدی . هم بو تماشالری خیلیجه ممتد اولدی . زیرا قزك صندالدن چیقوب مذبح اوکنه کلمسی ایچون فرح فرح برچاریك ساعت بکلدیکی کبی مذبح اوکنده وهویی چیلو پوشتلی هیکلنك قارشوسنده وانسان عضولری آصیلی بولنان آغاجلر دیبنده کاه خائفانه وکاه جسورانه تدقیقات ومشاهدات ایله کچوردیکی زمان دخی یاریم ساعتی تجاوز ایلدی .

اوجوارلرده اوروپالی کیمسه بولنمدیغنه وحشیلر قناعت حاصل ایدوب ده بری برینه ویردکلری اشارتلر اوزرینه برر ایکیشر میدانه چیقمغه وکندیلرینی قزه کوسترمکه باشلاینجه کلن قز اصل تهلکهٔ مادیه‌ شمدی باش کوستردیکنی اکلایه‌رق کویا بوتهلکه‌دن قورتیله‌بیله‌جك ایمش کبی فرار ایچون شو طرفه بوطرفه باش اورمغه طوراندی ایسه‌ده کندیسی ایچون الك آچیق طرف دیمك اولان نهر جانبندن یله قادین ارکك آز تقلرك ورودینی کورنجه هرطرفنی آوجیلر وآو کوپکلری قوشاتان قورقاق طوشان کبی

اولدیغی یرده قورقوسندن میخلاندی
قالدی .

وحشیلر ایچه اوزاجق برمسافه‌دن قزك اطرافنده برخلقه تشکیل ایدرك برچوغی اوزمانه قدر هیچ کورمامش وبعضیلری نادراً واوده اوزاقدن اوزاغه کورمش بولندقلری شو بیاض تنلی مخلوقی کمال تعجبله تماشایه‌قویولمشلرایدی . بونلرك شوتعجبلری اوقدر قوتلی‌ایدی‌که وهلهٔ انسان بونلرك‌ده قزدن‌خوف واحتراز ایلکده بولندقلرینه اینانمق ایستر ایدی .

آمریقایه هجرت ایلمش بولنان اوروپالیلر قطعهٔ مذکوره‌نك یرلی اهالیسنه « پوروژ » یعنی قزیل کون دیدکلری کبی یرلیلردخی اوروپالیلره کندی لسانلرنجه « بیاض کون » تعبیر ایدرلر . کذلك آمریقاده بولنان اوروپالیلرك قزیل کونلرك النه اسیر دوشه‌جك اولورلر ایسه‌یا برفکر انتقام ویامعبودلرینه قربان قصدی‌ایله اولدوریله جکلرینی بیله‌رك بونلردن پك قورقدقلری کبی‌وحشیلر دخی‌بیاض کونلرك آتشلی اسلحه‌سنی شمشك ویلدیرم ظن ایدرك بونلردن زیاده‌سیله قورقارلر . بناءً علیه شوقزجغزك اطرافنده خلقه تشکیل ایلیان وحشیلرك تعجب واستغرابلری ایچنده برآزده خوف وهراس بولندیغنه شبهه ایتاملیدر .

وحشیلرك بیاض کونی تماشا ایچون توقفلری بش اون دقیقه دوام ایلدکدن صکره‌فاردیجك‌قاریسی‌قاداغوز « معبودمز قان ایستمش » کفته‌سنی اوقومغه باشلامغله قادین ارکك دیکر برطاقم کیمسه‌لر دخی مزبوره‌یه پیرو اولمشلر ایدی‌که بیچاره قزجغز بونغمه نك نه‌دیمك اولدیغنی بیلسه ایدی اصل‌قورقدیغنه اوغرامش بولندیغنی حکم ایتمسی لازم کلور ایدی . بعض کره انسانك ایچنده بولندیغی تهلکه‌نك صورت و درجهٔ صحیحه‌سنی بیله‌مامسی‌ده بر بیوك نعمت صایلور . وحشیلر بونغمه‌یی تغنی ایله یواش یواش خلقه‌یی کوچولته‌رك قزه طوغری تقرب ایلکده بولنسونلر بزدها اغاجلر آرقه‌لرنده کزلی بولندقلری زماندنبری موشامول ایله ریقالدا آره‌سنده تعاطی‌اولنان بعض‌سوزلردن‌ده قارئلرمزی خبردار ایتملی‌یزکه کلان قز حققنده وقوعنی قریباً حکایه ایلیه‌جکمز معاملات ایچون بومحاوره‌نك پك بیوك اهمیتی واردر .

ریقالدا ایله موشامول بری برینه قریب ایکی اغاجك آرقه‌سنده کیزلی ایکن بیاض‌قزك مذبحه قدر تقربی‌اوزرینه ریقالدا موشامولك مختفی اولدیغی اغاج

آرقه‌سنه واروب دیدی‌که :

— شمدی‌یه قدر بیاض کونلردن هیچ بریسنی کورمامش ایدم . مکر بونلر نه کوزل حریفلر ایمش .

موشامول هر زمانکی تبسمنه فائق وبرآزده مستهزیانه برتبسم ایله دیدی‌که :

— حریفمی دیدك ؟ بوبیاض کونی ارککمی ظن ایتدك ؟ اویله ایسه ایناندمکه شمدی‌یه قدر هیچ بیاض کون کوردیکك یوقدر .

— وای بوبیاض کون دیشیمیدر ؟

— اویله‌یا ! آنلرك ارککلرینك چکه‌لریله طوداقلری اوزرنده قیل بیتر . اما بزده اولدیغی کبی تك توك دکل ! عادتا بزم باشمزده‌کی صاچ نصل صیق ایسه آنلرك چکه وطوداق توکلری‌ده اویله صیقدر .

عمرنده ایلك دفعه اوزره ایشتدیکی بوسوزلره ریقالدا زیاده‌سیله تعجب ایلدی . دیدی‌که :

— عجایب ! شمدی بوبیاض کون برقاریدر ها ؟

— حتی قاری‌ده دکل قزدر . باقسه‌ك‌آ نه قدر تروتازه برشی ! قارط اولسه یوزینك دریلری بروشور ایدی .

— کرچك موشامول ! سن آنلرك یانده اسارتله چوق وقت قالمشسك . آنلرك ارککلرینی دیشیلرینی قارطلرینی کنجلرینی هرکسدن ایی اکلارو بیلورسك ظنمه قالور ایسه بوقز بیاض کونلرك یالکز دیشیلرندن وکنجلرندن معدود اولمیوب کوزللرندن‌ده معدود اولملیدر . چونکه کوزیمه یك متناسب یك لطیف کورونیور .

— حقك وار زورلی ریقالدا ! بوقز بیاض کونلرك بیله الك کوزل قزلردن عد ایلیه‌جکلری کوزللردندر .

اوت ! ریقالدانك‌ده موشامولك‌ده حقی وار ایدی . کلن قز اوروپالیلرك‌ده الك برکزیده کوزللرندن معدود ایدی . حتی اسمر کوزلی اولسه صاچلری کوزلری قاره بولنسه‌بلکده ریقالدا کبی بروحشینك اودرجه‌لرده نظر حیرتنه چارپمیه بیلور ایدی . زیرا سیاه توك وقاره کوز بونلرده عمومیدر . کلن قزده ایسه تن کاغد کبی بیاض صاچلر صرمه کبی لپسته کوزلر فیروزه‌کبی مائی‌که بوصفتلری جامع اولان قزلر اکثرتله آلمانیاده ودها چوغی انکلتره‌ده بولنورلر .

ایشته ریقالداموشامول ایله بوسوزلری تعاطی ایلدکدن صکره وحشیلر میدانه چیقوب‌ده قزك اطرافنده چپ چوره برحلقه تشکیل ایدرك یواش یواش‌ده تقربه باشلادقلری اثناده ریقالداکلن قز اوزرینه نظر تدقیق وتقدیر ینی برقات

دها آچه‌رق هرحالنه هرشانه دقت ایده ایده ایلرولمکده بولنیور ایدی .

— ۲ —

وحشیلر خلقه‌سی کان قزه طوغری تقرب ایلدکجه قاداغوزك مباشرتیله « معبودمز قان ایستمش » نغمه‌سنه باشلادقلرینی خبر ویرمش ایدك . بو نغمه کان قزك ده معبود هوبی چیلو پوشتلی نامنه قربان ایدلمسی ایچون بر مقدمهٔ تکلیف دیمك اولدیغنی ریقالدا اکلامسیله واو خلقه‌ده دخی بالطبع موشامول کندی یانده بولنمسیله غایت غضوبانه بر طورله موشاموله دیدی‌که :

— وای ! شمدی بونلر بیاض کون قزینی ده قربانمی ایده‌جکلر ؟

موشامول ریقالدانك حال وشانندن بوقزی قربان ایتمك نیتنه معترض بولندیغنی اکلادی . بویله زورلی بر وحشینك اعتراضی یالکز لفظی اوله‌میوب فعلیاته قدر واره‌جغنی ونتیجه‌نك ایسه غایت مدهش اوله‌جغنی پك اعلا تقدیر ایدن موشامول جدی بر طورله ریقالدایه دیدی‌که :

— اکلایورم ! اکلایورم ! قزی قربان ایتدیرمامك ایستیورسك . حقك ده وار . بن ده اوفکرده‌یم . فقط قوجه بر قبیله‌یه قارشو قولای قولای مخالفت ایدیله‌مز . ایشك ایچنده برده مارادانغال واردرکه حریفك برقوزغونی قارغه صداسندن اوامر سماویه القده بولندیغنه بوقبیله خلق ایناندقجه یالکز آنك قوتی همیمزك قوتنه مساوی اوله‌بیلور .

زورلی ریقالدانك کوزلرندن نار غضب صاچلمغه باشلادی . دیدی‌که :

— مارا دانغالك شارلتانلقلرینه سفسطه‌لرینه بتون قبیله خلق ایناندیور اما بن او اغزلره کاورمی‌یم ؟ سن او یالانلره اینانورمیسك ؟

— ایشك سنجه‌سنه بنجه‌سنه باقاملیدر . عموجه‌سنه باقلیدر . هم خلقك بوساده‌لکنی بوصفوتنی قزی قربان اولمقدن قورتارمق خصوصنده‌کی مقصده مخالف ومانع ظن ایتملیسك . اصل هنر بویله ایشلرده خلقك ظنون باطله‌سندن استفاده ایتمکده‌در . سن عجله ایتمه . ایشی بکا براق .

تمام خلقه قزه قدر تقرب ایلش و قزجغزك حیاتدن امیدی منقطع اوله‌رق کوزلری قرارمقده بولنمش اولدیغی بر زمانده ایدی که موشامول قبیله خلقنه خطاباً :

— ای جماعت ! بن بو بیاض کون قزینك لسانی بیلورم . مساعده ایدرمیسکز که کندیسیله قونوشه‌یم ده

بورایه نره‌دن کالدیکنی و بندیکی کمی بی وارقداشلرینی نره‌ده براقدیغنی اکلایه‌لم ؟
موشامولك بوسوزی اوزرینه هرکس بری برینه باقیشه‌رق قیصه وکسیك سوزلرله تعاطئ افکار دخی ایتمکه باشلا. دیمکدن جماعت ایچنده برفیصلدی برتموج پیدا اولمش ایدی . آرالدا بو مخلوقك برقز اولمسنه بیان تعجب ایدرك قاداغوز واقعا برقادین اولدیغنی تقدیر ایتمش ایسه‌ده رنکی پك ثقیل کندی پك چرکین اولدیغنی درمیان ایلینجه کاینی آرالدا بالعکس بیاض کون قزی کندیسنه پك خوش کورندیکنی درمیان ایلیور ایدی . وحشیلردن برطاقمی بوقزك بر بو یا ایله بویانمش اولمسنه احتمال ویره‌رك دیکر برطاقمی‌ده قاش وکوزلرده بو رنکلرك بولنه بیلمسی مطلقا طبیعی اوله‌میه‌جغندن بویا مسئله‌سنه قناعت ایلکده اولانلره اشتراك ایلیورلر ایدی . برآره‌لق قاداغوزك بیاض کون قزینی ذم ایتمسنه جواباً قوجه‌سی فاردیجك :
— اما آرتق اوزون ایدیورسك یا ؟ سمادن اینمش برملك کبی کوزل اولان شو مخلوقه چرکین دیمك چرکینلکی شمس وقره اسناد قدر نابجادر .
دینجه قاداغوز اولانجه استعداد حسودانه‌سیله قیصقانوب بیاض کون قزینی دیشلریله چیك چیك یه‌جك اولسه تشنئ صدر ایده‌میه‌جك بردرجه‌یی بولمش اولدیغی کبی نصلسه ریقالدا دخی بو قز حقنده‌کی حیرتنی ستر وکتم ایده‌میه‌رك :
— حقیقةً یوزی تس تکرلك آی کبیدر .
دیی و برنجه زوجه‌سی آرالدا اوجه بیاض کون قزینی خوش کورمکده ایکن قوجه‌سنك تقدیری اوزرینه اوده قائن والده‌سی کبی قیصقانمش ایدیسه‌ده حسدینی میدانه قویه‌میوب یالکز دروندن :
— وای ! قوجه‌م ریقالداده بیاض کون قزینی بکندی ها ؟
دیه یورکینك صیزلادیغنی حس ایلمش ایدی .
بریانده وحشیلر شو مشغولیتده بولنه طورسونلر دیکر جهتده موشامول زاق مارا دانغالدن آلمش بولندیغی مساعده اوزرینه بیاض کون قزی ایله مکالمه‌یه باشلامش ایدی .
ماراد انغالك نصل اولوب ده‌بومساعده‌یی موشامولدن دریغ ایتمامش بولندیغنه شاشمالیدر . موشامول اومساعده‌یی ایستر ایکن‌مارا دانغالك صورتنه او یله برمعنیدار طورله باقش ودلالت ایده‌جکی حکمی یالکز مارادانغالك اکلایه بیله‌جکی برصورتده اوله‌رق او یله برده تبسم ایتمش ایدی‌که ذی زاق موشامولك بوتشبثده

پك مهم برمقصدی اولدیغنی بالتقدیر شاید مخالفت ایلیه‌جك اولور ایسه ذاتاً زاقلر دین ومذهبنه اعتقادی بولنمیان اوشیطان موشامولك مطلقا برشرینه اوغرایه‌جغنی حکم ایدرك جاعتدن ایستدیکی مساعده‌یی بالوکاله و بلا دریغ اعطایه مجبور اولمش ایدی .

مارادانغال کبی قوجه برجاعت وحشیه‌یی برطاقم ذهاب باطله ایناندیره‌رق کندی حکمی آلتنده بولندیرن حریفلر ابله واحمق اوله‌مزلر . بوموفقیتی کند- یلرینه تأمین ایلیان شی یالکز شیطنتلریدرکه جاهل اولدقلری حالده بیله اوشیطنتلریله پك اینجه شیلره عقل ایردیره‌بیلورلر . مارا- دانغال ایسه بوقبیل کاهنلرك اك شیطانلرندن بریسی اولمسیله موشامولك ایستدیکی مساعده‌یی دریغ ایلدکدن ماعدا قبیله خلقی میاننده پیدا اولان فیصلدی وتموج موشا- موله ویریلان مساعده مدتنی آرتدیرمقده بولندیغنه ده دقتله بو مدتی برقات دها تمدید ایتمك ایچون بیاض کونلر حقنده جاعتك آچمش اولدیغی مباحثه‌یه کند- یسی ده اشتراك ایلدی . دیدی که :

— طورکز چوجقلر ! بومسئله‌یی سزه بن حل ایده‌یم . هرمعبود کندیسنه ینه کندی بکندیکی رنکارده مخلوقلر یارا- تمشدر . اك اسکی اك فاضل زاقلردن توارث طریقیله بزه واصل اولمش بولنان روایتلردرکه دنیانك برطرفنده برده سیم سیاه معبود بولنوب کندی مخلوقلرینی ده کندیسی کبی سیم سیاه یاراتمقده ایمش . بونی اوکرنجه پك قولای اکلایه‌بیلمش اولورسکزکه شو بیاض کونلرك معبودلری ده بیاضدر . آنك ایچون کندی مخلوقاتنی بیاض یاراتمشدر . بناءً علیه بوقزلك رنکنی بر بویا اثریدر ظن ایتمیکز . اینانکزکه طبیعی بررنکدر . اما کوزل و یاخود چرکین اولمسی بحثنه کلنجه بن انکار ایده‌مم که بکا عادتا چرکین کورو- نیور . بزم اورمانلر زینتی اولان قرمزی رنکمزه نسبتله آنك شوکیرلی رنکنده صانکه نه لطافت واردر ؟ هم ینه زاقلردن بریسندن ایشتمش ایدم که بونلرك بویله صیم صیقی روبه‌لر کیملری وجودلری پك قصورلی اولدیغندندر . آنلر وجودلرینی کیمسه‌یه کوستره‌مزلر ایمش . کشف وجوددن اوتانورلر ایمش . او یله یا؟ وجودلری بزم کبی تصور- سز وکوزل اولسه کشفندن طولایی نه‌دن اوتانسونلر ؟

ایشته قبیله خلقی بیاض کون قزی حقنده شومطالعه‌لره کیریشه‌رك مارادانغا- لك سوزلری ایسه بومباحثه‌یی برقات دها اوزاتمغه یاردیم ایلدیکی اثناده موشامول دیکر جهتده بیاض کون قزی ایله سوزه کیرشمش ایدی . موشامولك ایچه سویلیه-

بیلدیکی اوروپا لسانی فرانسز لسانی اولوب حالبوکه بوکان قز انکلیزاولدیغندن انك ده سویلیه‌بیلدیکی فرانسزجه موشامولك فرانسزجه‌سندن پك ده بالاتر دکل ایدی .

تواریخ شناسان عالمه خفی اولمدیغی وجهله میسوری نهرینك میسیسیپی نهرینه قارشدیغی محلره الك اول فرانسزلر انتشار ایدرك سن لوئی شهری‌ده اول باول بونلر طرفندن تأسیسه باشلانمشدر . بناً علیه بو والکاسی طرفلرینك اهالی غالبلری فرانسزلر اولدیغندن موشامول دخی بونلر النه اسیر دوشه‌رك یانلرنده چکیردیکی چند سنه ظرفنده فرانسز لسانی ایچه تکلم اقتدارینی پیدا ایلمشدر . انکلیزلر ایسه فرانسزلردن صکره بورالره انتشاره باشلایوب ایالت تشکیل ایلدکاری قصبه سن‌لوئینك اللی ساعت قدر غرب جهتنده کائن اوله‌رق مؤخراً آمریقا جماهیر متفقه‌سنك انکلتره‌دن فك رابطهٔ تبعیتله بر دولت مستقله صورتنده تشکلنه الك زیاده خدمتی سبق ایلیان رؤسادن ژه‌فرسون نامنه منسوبیتله تزید اشتهار ایلمش بولنان قصبه‌در . ایشته صندالدن چیقوب شو وحشیلر ایچنه دوچار اولان کوزل قز دخی بو صورتله ژه‌فرسون طرفلرینه انتشار ایلیان انکلیزلردن اولوب مجرد فرانسز مهاجرلریله مخلوطاً یشادقلری ایچون بر آزده فرانسزجه سویلکده‌در .

موشامول اول باول قزك اولوم درجه‌سنده‌کی خوفنی دفعةً ازاله‌یه یاردیم ایتمك ایچون سوزه تأمین و تطمین وادیسندن کیریشه‌رك دیمش ایدی‌که :

— قورقمیکز مادموازل ! دوچار اولدیغکز تهلکه بویله قورقوکزدن موجب هلاك اوله‌جق درجه‌لرده بیوك دکلدر .

زواللی قزجغز بر وحشیدن بویله امید وانتظارك بالکلیه خارجنده اوله‌رق استماع ایلدیکی فرانسزجه‌یی صانکه اوز باباسندن و یاخود اوز قرنداشندن کلمات تأمینیه ایشیدیورمشجه‌سنه بر سوینج ایله بالتلق آز قالمش ایدی‌که موشامولك بوینه صاریله‌رق یوزندن کوزندن شاپر شاپر اوپسون . موشامول ایسه قزك بودرجه‌لره واران ممنونیتنی‌ده کندی تصمیمات و ترتیباتی ایچون مضر بولدیغندن قزی سوینجندن منع ایلده دیدی‌که :

— آمان مادموازل ! آره‌مزده‌کی دوستلغی آرقداشلر بمه کوسترماملی‌یز . برآز متانتلی اولکز . سویلیکز بکا نره‌دن کلیورسکز ؟

قزجغز کندینی طوپلایوب دیدی‌که :

— قانساس قصبه‌سندن .

موشامول بو قانساس قصبه‌سی نره‌ده

اولدیغنی بیلدیکندن بونی ده قزدن استیضاح ایلدی . قز دیدی که :

— بورایه اوچ یوز یتمش میل قدر جنوب شرقی جهتنده انکلیزلرك یکی تأسیس ایلدکلری برقصبه در .

— اورادن بورایه قدر نصل کلدیکز ؟

— کمی ایله . حتی بز بورادن دها یوقارویه بیله چیقمش ایدك . یوقاروده صول طرفدن میسوری نهرینه قاریشان وخریطه لر اوزرنده نیوبرارا دیه تعیین اولنان نهره قدر وارمش ایدك . ساحلدن کیدر ایکن قوجه برطاغ اوچوب کمیزی صو ایله طوپراق آره سنده دفن ایلدی . مکر طاغك آلتنی نهرك جریانی اویه اویه قوجه طاغك آلتنی بوشالتمش . کیده بولنانلر کندیلرینی نهره آتدیلر . نه قدری بوغولدی نه قدری قورتلدی بیلهمم . بن کیم بیلور نه صورتله اولمش ایسه کندیمی برطوپراق یغنتیسی اوزرنده بولدم . شو صندالده یانی باشمده صو ایچنده اولدیغندن برحال ایله همان صچرایوب آتلایه رق ایچنه کیردم . ایکی کوندر نهرك آقینتیلریله آقوب کلیورم . البسه مك ایصلانان یرلرینی قوریتوب ممکن مرتبه تنظیم ایلدم . قرنم آجیقدقجه سواحله باناشوب پاتاتس کستانه کبی بوله بیلدیکم شیلرله قرنمی طویوریورم . بوساحله دخی ینه آجیقدیغم ایچون یاناشمش ایدم .

موشامول قزی تماشا ایتدیکجه ایدرك لطافت حسن وآننه بردرلو کوزلری طویه میورایدی . قز بوفرانسزجه دیی نرده اوکرندیکنی وبوخصائل انسانیه یه هانکی مربیلرك ثمرهٔ تربیه سیله نائل اولدیغنی سؤال ایتمسی اوزرینه موشامول دیدی که :

— بوراده بنم اسممه موشامول دیرلر . بوندن آلتی سنه مقدم توپه قاطرفلرنده اوروپالیلر ایله محاربه ایدرك مغلوب اولدق . قبیله مز قانساس نهرینی چکه رك میسوری کنارلرینه رجعت ایلدی . اوراده یاضلره برده‌ها مغلوب اولدق . اوزمان بن اسیر دوشدم . قبیله مز میسوری نهرینی ده چکوب بوراره طوغری انتشار ایلمش . بنی اسیر آلانلر تاسن لوئی یه قدر کوتوردیلر . اوراده ژوآن موصون نامنده برصاحب مالکانه یه بنی صاتدیلر .

قزجغز بوژوآن موصون نامنی ایشیدنجه طورنده پیدا اولان علایم عظیمهٔ سرور وبشاشت ایله دیدی که :

— ژوآن موصونمی ؟ هانیا شو میسیسیپی نهری کنارنده برانکا قدر مالکانه سی اولان فرانسز دکلمی ؟

— اوت ! سز او فامليايی طانور ميسكز ؟

— طانيمق ديمك نه ديمك ؟ حالا پدرم چونصونسر انك شركاسندندر .

— او يله ايسه بو حال آره‌مزده كی دوستلغی برقات دها تأييد ايليه‌جك موادن صايلور . چونكه بن او فامليا نزدنده عنايتدن عاطفتدن بشقه برشی كورمدم . سائر اسرا ميانده درلو درلو اشكنجه‌لره دوچار اولانلر پك چوق ايديسه‌ده بونلر بكا دائما حلم ايله مرحمت ايله معامله‌المشلردر . نهايت درت سنه كنديلرينه خدمت ايلدكدن صكره بركون موسيو ژوآن بكا : « آدريه‌ن ايتديكك خدمتدن ممنونم . نه يولده مكافات ايستر ايسه‌ك سويله . دريغ ايتمم . حتی مملكتكه عودت ايتمك ايستر ايسه‌ك اكا بيله مساعده ويريرم » ديمش ايدی .

— آدريه‌نمی ؟ وای آدريه‌ن سنميسك ؟ اوراده حالاسنك اسمك ياد اولنمدق كون يوقدر .

— اوت مادموازل ! آدريه‌ن بنم . وافتيس ايديله‌رك نصرانيتی قبول ايلديكم زمان بويله تسميه اولنمش ايدم . فقط نه قدر اولسه زوجه‌مله همشيره‌لريمی مراق ايلديكمدن عودتی سن لوئيده اقامته ترجيح ايلدم . قالقدم بيك بلا بيك مشكلات ايله بورايه قدر كلدم ايسه‌ده كاشكی كلمسه ايدم . مكر ديكر بر محاربه‌ده زوجه‌می چوجقلريمی ايكی همشيره‌می اسير ايتمشلر . شو دنياده ياپ يالكز قالمشم . بو مقهوريت ومأيوسيتله بردها تأهله هوسلنميه‌رك او زماندنبری تك وتنها يشايورم . شو حال يأس اشتمالده سزكله ملاقی اولديشم بنم ايچون بيوك تسليتدر .

— يا سزه تصادفم بنم ايچون آز تسليتميدر ؟

— قورقميكز مادموازل ! صبر ايدكز عاقلانه طورانور ايسه‌ك بورادن خلاص ديسر اوله‌جغنی اميد ايليه بيلورز . سز هر تدبيری بكا براقكز . سزه نه يولده اشارت ويرر ايسه‌م او وجهله حركت ايدكز .

كان بياض قز ايله موشامول آره‌سنده‌كی سوز بودرجه‌يی بولديغی زمان ديكر جهتده مارادانغال دخی داخل اولديغی حالده وحشيلرك بياض كونلره دائر آچمش اولدقلری مسئله دخی ختامه‌رسيده اولمش ايدی . بو بياض كون قزينك معبوده قربان ايدلمسی مسئله‌سی ال اول فارديجك قاريسی قاداغوزك خاطرينه كلمه‌رك « معبودمز قان ايستيور » نغمه‌سيله بونی جماعته دخی اخطار ايلمش بولنديغی كبی قوجه‌سنك ده بو قزی كوزل بولمسی اوزرينه نائرهٔ حسدی قغلجملانمش اولان او وحشی قاری شو عزم خونريزانه‌سنه برقات دها قوت ويره‌رك :

— ای موشامول ! بیاض کون ایله لقردی‌یی دها اوزاته‌جقمیسک ؟ اقشام اولیور . هوبی چیلو پوشتلی‌یه شوکندی اباغیله کان بیاض قربانی‌ده تقدیم ایده‌لم که مغاره‌لرمز اوزاقدر اقشامدن اول یرمزه دونه بیله‌لم .

دیه باغردیغندن جماعت میانده‌سائر برقاچ کشیلر دخی مزبوره‌نك سوزینی تصدیق ائمشلر ایدی .

قاداغوزك بوسوزلرینی موشامول ایشیدنجه بیاض کون قزینه اوراده طوروب هیچ برشیدن قورقامسنی تنبیه ایله کندیسی قبیله خلقنك یانه کلدی .

— ٣ —

موشامول کلدیکی زمان ریقالدایی والده‌سیله برمنازعه‌یه باشلامش بولدی . بیاض کون قزینك قربان ایدلمسنی تکلیف ایلیان قاداغوزك تکلیفنی رد ایله ریقالدا دیور ایدی‌که :

— بیاض کونی قربان ایده‌جکسك ها ؟ بوکون ذبح ایتدیکمز قرجه برآفتاب زاده‌نك دها قانی قوروممدی . جکری صولمدی .

ریقالدانك زوجه‌سی آرالدا دخی کوزل قزی قیصقانمقده قائن والده‌سندن اشاغی اولمدیغندن مزبوره‌نك رأینی تأیید ایلیور ایدی . دیور ایدی‌که :

— اوت اوت ! بو قربان هوبی چیلو پوشتلینك کندی کتوردیکی قرباندر . آنی ذبح ایتمیه‌جك اولور ایسه‌ك معبودك بحق خشمنه اوغرامش اولورز .

قبیله خلقندن سائر برچوقلری ده قاداغوز وآرالدانك تکلیفلرینی تأییده باشلامشلرمی ؟

ذاردیخ ایله طارادانفال‌نك سسلرینی چیقارمیورلر ایدی . بالخاصه طارادانفال موشامول کاوب‌ده نه‌فکر بیان ایده‌جکنی کورمدکدن صکره سس چیقارمامغه برده مجبوریت حس ایلیور ایدی . آرتق اکلاشلدی یا ؟ اوروپالیلر نزدنده درت بش سنه اسیر قاله‌رق تربیهٔ نصرانیه ایله شو بت پرستلك ظنون باطله‌سی بتکلیه کندیسندن تبعید ائمش بولنان موشامولك شیطنت وشرندن قورقیور ایدی . برازدق قاداغوزك :

— ریقالدا ! ریقالدا ! سن بوایشده کلیاً خطاده بولنیورسك . معبودمز بزه بوکون هم ایکنجی برمظفریت دها احسان ایلدی هم‌ده اومظفریته شکرانه اوله‌رق تقدیم ایتدکلرمز لازم کلان قربانی‌ده کندیسی جلب واحضار ایتدی . بوحقیقتی اکلایه‌مامق اوله‌مز . اکر قربانی دریغ ایده‌جك اولور ایسه‌ك اینان‌که بوندن صکره بزم ایچون هیچ بردشمن اوزرینه

غالبيت اميدى يوقدر .

ديه ريقالدايه ايتديكى طعن وتشنيع زورلى وحشيى بسبتون اثر غضبنى ميدانه قويمق درجه‌لرينه واردرمسيله مارادانغال دخى نه ياپه‌جغنى شاشرمش قالمش ايكن موشامولك فطانتى امداده يتشدى . موشامول كمال تلاشله ديدى كه :

— صوصكز ! صوصكز ! ايشته معبود كندى املى نه‌دن عبارت بولنديغنى اخبار ايليور .

موشامولك بوسوزى اوزرينه هركس معبودك خبرى هانكى طرفدن كلديكنى كورمك اكلامق ايچون اطرافنه باقمغه باشلامش ايدى . موشامول ديوردى كه :

— جانم كورميورميسكز ؟ ايشتميور-ميسكز ؟ آمان سس چيقارميكز ؟ اوركوتميكز ؟

جماعت حالا موشامولك نه ديمك ايستديكنى اكلايه‌ميه‌رق وفقط هيچ بريسى سس چيقارمق شويله طورسون صيقيجه نفس بيله آلمغه جسارت ايده‌ميه‌رك عجيب وغريب طورلر وقهقهه‌يه شايان قاش كوز اشارتلريله موشامولدن استيضاح مرام ايدنجه وموشامول :

— صاقسغانى ! صاقسغانى !

ديه هوبى چيلو يوشتلى هيكلنك اوست طرفنده‌كى اغاجه مطلقا قان قوقو-سيله كلوب قونمش بولنان برصاقسغانى كوسترنجه زاق مارادانغال موشامولك مطالعه‌سى قزى قورتارمق اولديغى درحال اكلامش ايدى . ذاتاً مارادانغالك كندى رأيى‌ده بوقزى اولدورمامك جهتنده ايدى . زيرا تخطر ايليور ايدى‌كه سكز اون سنه مقدم ينه آزتقلردن برقبيله اوروپاليلردن برقاچ اسير آله‌رق بعده يك كايتلى اموال واشيا مقابلنده بو اسيرلرى ينه اوروپاليلره صاتمشلردر . شويله بر مبادله بوقز يوزندن كنديلرينه‌ده ميسر اوله‌جغنى دوشونديكندن قزك محافظه‌سنى لازم عد ايديور ايديسه‌ده قبيله خلقنك ذهابى خلافنه حركت دخى ممكن اوله-ميه‌جغندن نتيجهٔ حاله منتظر بولنيور ايدى . اما موشامولدن سالف الذكر صاقسغان اشارتنى الوبده مرقومك‌ده قزى قورتا-رمق جهتنى التزامده بولنديغنه يقين حاصل ايدنجه وحشيلره :

— آمان طوركز ! سس چيقار-ميكز ! ديكله‌يكز ! بنى‌ده بكله‌يكز .

تنبيهلريله كنديسى صاقسغان طرفنه طوغرى برقاچ آديم آتدى . صاقسغان اوركه‌رك قونديغى طالدن قالقدى ايسه‌ده يه‌جك اميديله اوزاغه كيده‌ميوب برآز دها اوته‌ده‌كى اغاجه قوندى . اوراده‌ده اوتمكده دوام ايليورلر ايدى .

مارادانغال صاقسغانی ایچه دیکله دکدن صکره جماعته دونه رك دیدیکه :

— ای جماعت ! نافله هیچ بریکزك دیدیکی اوله میه جق . ایشته معبودمز اصل کندی مقصودینی صاقسغان واسطه‌سیله بزه ایضاح ایتدی . دیورکه او بیاض کونلر بنم جنسمدن دکلدرلر . انسانه بکزه مزلر . قصورلیدرلر . بالخصوص که بو بیاض کون برقاریدر . قاری اولدقدن صکره قز یل کون بیله اولسه قربان اوله مز .

مارادانغالك بو سوزی فی الواقع مباحثه‌یه قطعیاً ختام ویردی . بتون قبیله خلق صاقسغان واسطه‌سیله معبودك کوندردیکی امره اطاعت ایدلمك لازم کلدیکنی حکم ایلدیلر . هله ریقالدا بو حالدن زیاده‌سیله ممنون اوله رق و بو ایشك ده اصل موشامول همتیله وقوعه کلدیکنی اکلایه رق مرقومك یاننه صوقیلوب صورت مخصوصه‌ده برده تشکر ایلدی .

بوقزك قربان ایدلمکه صلاحیتی اولمدیغی اکلاشلدقدن صکره کندیسنی نه یاپمق لازم کله جکنه دائر قاداغوز وفاردیج وآرالدا وریقالدا وموشامول ومارادانغال ارەسنده برسوز دها آچیله رق قبیله معتبرانندن برقاچی دها اشتراك ایله سوز ایچه اوزاندی کیتدی ایسه ده بر نتیجه یه منجر اوله مدی . زیرا ریقالدا بو بوقزی برکره « حمایه ایده جکم » دیمش اولدیغندن آنك حق حمایه‌سنی انکاره وسیلهٔ امکان اوله مدیغی کبی واقعا بو وحشیلر میانده اختیارلق سقطلق و یاخود عادی لزومسزلق حسبیله اعاشه‌سی بیهوده اولانلرك قفاسنه طوپوز ضربیله اعداملری ده معتاد ایدیسه ده شو بولندقلری محلده شمدیکی حالده یم ییه جك مبذول اولدیغندن بو اعدام عادتنه ده اتباعه یول بولنه مدی . مارادانغال قزی صاحبلرینه اعاده ایله کلیتلی هدیه آلنمق جهتنی اخطار ایلدکده ریقالدا غضوبانه برنظرله حرمتلی فاضلی بو اخطارندن ده نادیم وپشیمان ایلدی . نهایت ینه موشامولك برسوزی معقول کورلدی . دیمش ایدی که :

— جانم بش التی یوز نفوسك چکینه بیلدیکی بر یرده بویله برقزدن کونده ایکی آووچ میوه‌یی اسیرکه یه جك دکلز آ ! بو بیاض کون قزلرینك صدالری کوزلدر . اعلا رقصلر ایدرلر . کندیسنه شرقی چاغرتدیرز رقص ایتدیررز بر اکلنجه‌مز اولور والسلام .

ایشته ولوکه موقتاً اولسون موشامولك بو سوزی جماعت طرفندن قبول اولنه رق مغاره‌لره عودت ایچون یوله دوزلمکه قیام ایلدیسه ده بیچاره قز ذاتاً

اوراده آچلق ابلاسیله اوغراش بولندیغی
کبی برایکی ساعتدر دوچار اولمش بولندیغی
خوفلر خشیتلر یورغنلغیله‌ده تاب وتوانی
کسیلمش اولدیغندن موشامولدن بر مقدار
یه‌جك ایستدی . موشامول برابرلرنده
بولنان قومانیادن قزه ایستدیکی قدر
یدیروب ایچیردرك برآز توتنی طوپلامسنه
یاردیم ایلدکدن صکره غایت آهسته بر
روش ایله تکمیل جماعت یوله دوزلدی .

اثنای راهده موشامول قز ایله مکالمه
ومصاحبه‌ده دوام ایلیور ایدی . پدرینك
اسمی جونصونسر اولدیغی کبی کندیسنده‌ده
نام پدره نسبتله میس جونصونسر
دینله‌جکنی واصل واقتیز اسمی ایسه ماریا
اولدیغنی اکلاتیور ایدی‌که وحشیلر قزك
تکرار سویلدیکنی موشامولدن سؤال
ایلدکلری زمان موشامول قزدن آلدیغی
خبرلری بونلره عینیله تبلیغ ایده‌جك
اولسه حریفلرك هیچ بر شی استفاده
ایده‌میه‌جکلرینی بیلدیکندن میس
جونصونسرك سوزلرینی بالتحریف :

— زواللی قزجغز ! نه دیه‌جك !
کندی حقنده‌کی ایلك قصدکزی اکلایه‌
مامش بیلیورکه سزك ایچون برفنا فکر
پیدا ایده بیلمش اولسون . دیورکه بوقبیله
خلقی نه قدر مرحمتلی آدملر ایمش !
نه مروتلی انسانلر ایمش ! جمله‌سی بنی
کمال نزاکت و بشاشتله تلقی ایلدیلر .
یدیروب ایچیروب قرنمی طویوردیلر .
شمدی‌ده آلوب اقامتکاهلرینه کوتوریورلرکه
بنی اوراده مسافر ایده‌جکلر . ایشته
قزجغزك سویلدیکی سوزلر بونلردر .

دیه وحشیلرك مز بوره حقنده‌کی
مروت استعدادلرینی تقویه وتزیید ایلیه‌
جك یولده سوزلر سویلیور ایدی .
اما بوتحریفاتندن درحال قزی‌ده خبردار
ایلیور ایدی . « بن سزك ایچون شویله
سویلیور ایدم . سزدخی آنلرك یوزلرینه
بشاشتله باقه‌رق کندیلرندن متوحش کو-
رنمملیسکز » تعلیماتنی‌ده اعطادن غافل
قالمیور ایدی .

کاربانك بو اقشام مغاره‌لره عودتی
صورت مخصوصه‌ده شایسته‌ٔ دقت ایدی .
بتون کاربان خلقی میس جونصونسری دها
یقیندن کورمك ایچون ایلروده ایسه‌لر
کیروله‌مك وکیروده ایسه‌لر ایلروله‌مك
قیدنده بولنوب هله فاردیج ایله ریقالدا
قزك یانندن بردرلو آیریله‌میورلر ایدی .
بعضلری بیاض کونلرك وجودی نه‌قدر یوشاقیدر
قاطیمیدر اکلامق ایچون پرمغنی قزك النه
اکسه‌سنه یناغنه فلانه باصدیروب هله
بعضلری بیاض کونلرك کندیلرینه مخصوص
برقوقوسی وار ایسه اکلامق ایچون قزك
وجودینه باصدیردیغی پرمغی قوقلامغه قدر

اڭ جهالت و وحشت كوستریورلرایدی.

بو شاموالك بر سؤالنه جواب ویرمك ایچون قزجغز نه زمان سس چیقاره‌جق اولسه یانده بولنان وحشیلر كمال اشتیاقله قولاق ویروب صداسی نصل اولدیغنی دیكلدكلری كبی بعضلری دخی قزك اغزندن قاپه بیلدكلری بر كلمه فرانسزجه‌یی بیك دفعه تكرارله كندی لسانلرینه اصلا بكزه‌میان بولسانی مطلقا وحشیلر لسانیدر دیه استهزایه قدر واریورلرایدی.

ایشته بو صورتله اوچ ساعت قدر یوریدكدن صكره اردینپار آزتقلرینك اصلی محل اقامتلرینه كلمش اولدیلركه زمان مواصلتلرنده ارتق كیجه حلول ایتمش اولدیغندن و كیجه‌لری ایركن یاتمق ایسه وحشیلرك معتادی بولندیغندن هرنه قدر ریقالدا شو بیاض كون قزینه براز شرقیلر اوقوتدرق رقصلر ایتدیرمك ایستدی ایسه‌ده قزك یورغون و مسافر اولمسندن‌ده قطع نظر اصل وقت بچمش اولمسی و اویقو زمانك حلول ایتمش بولنمسی مانع عد اولنه‌رق قزجغز بو زحمتدن اولسون خلاص ایدیله بیلدی.

وحشیلرده بر فامیلیا خلقنك اویله آیری آیری حجره لرده بیتوتت ایتملری معتاد اولمیوب فامیلیا اعضاسی كاملاً بر یووادە بیتوتت ایدرو بعضاً بر قاچ فامیلیا بر مغاره‌ده یشار. انجق بویله برچوق آدمك بریرده بیتوتت ایتمسی اوروپاده نتیجه معایبدن عد اولندیغی حالده اشبو وحشیلرجه تعییبه لزوم دخی یوقدر. معیوبیت دینلان شی آنك ضمننده متصور اولان فنالق درجه‌سنده شایان نفرت اوله‌بیلوب بر شیده نفرتی موجب حكم بولنمیه‌جق اولدقدن صكره معیوبیتده محلی قالور؟

بزجه غایت معایبدن صایلان برچوق احوال آمریقالیلر كبی وحشیلر نزدنده دكل آ اعراب و اكرادكبی بدویلر نزدنده بیله معایبدن عد اولنمز. آنلرده‌ده برچوق آدمك یالكز برچادر آلتنده یاتملرندن استحیا ایدلمز. زیرا كرك وحشیلرده و كرك بدویلرده اویقو دینلان شی انسانك كندیلكندن تجرد ایلمش بولندیغی بر حال فوق العاده دركه اویقو حالنده بر دشمن او آدمه قصد ایده‌مدیكی كبی بر خرسز دخی مالنه ال اوزاته‌مز. حتی وجودنجه بعض انكشافلر وقوع بولسه هیچ كیمسه كوزینی قالدیروب باقاز هر زمانه هر محله كوره برادب بر تربیه واردركه او زمانك و او محلك اصول معیشتنجه انسانلرك راحتی نه‌یی اقتضا ایلیور ایسه او مقتضا اوزرینه بنا ایدلمشدر. طوفانی متعاقب جناب نوحك اویقو اثناسنده بعض جوارح اعضاسنك اچیله بیلمسی او زمانك اصول تابسنه كوره ممكناتدن ایمش ایسه‌ده

باقامق لازم كلان شيئه باقلغك من عندالله جزای سزاسی‌ده ابدی بریوزقاره لکی ایله تعین اولنمشدرکه بونقطهٔ نازکه و دقیقه‌ده‌کی حکمتك شویله برعالم وحشت اصول معیشتنده کی دقایقك موازنه‌سنده‌ده مداراولمسی کرچکدن جای استغرابدر .

موشامول نه‌قدر اولسه اوروپالیلر اصول معیشتنجه برکنج قزك خوابکاهنه تقرب جائز اولمدیغنی بلدیکندن مغاره ایچنده شویله اوفارق فرون کی درینجه برمحلك بیاض کون قزینه تخصیصنی آفتاب زاده‌فاردیجدن التماس ومساعده سنی استحصال ایتمسیله اورایه الك یموشاق اوتلردن نقل ایدرك میس جونصونسرك نازك وجودی ایچون ممکن مرتبه یموشاق بریتاق وجوده کتورمش ایدی . کندیسی‌ده بویتاقخانه‌نك مدخلی اوکنه اوزانوب یاتمش ایدی‌که موشامولك بیاض کون قزینه بوصورتله تقربی وحشیلر نزنده هیچ برسوء معنایه دلالت ایتمدیکی حالده میس جونصونسر ایله موشامول نظرنده بوقدرجق محافظه امکانك نه‌درجه لرده اهمیتی اوله‌جغی مستغنیٔ تفصیل وتطویلدر .

بوکیجه صباحه قدر آزتقلر اقامتکاهنجه شایان ضبط وتحریر برکونه وقعه وقوعه کلمدی . زواللی میس جونصونسر کوندوز موشامول‌ه‌ده حکایه واخبار ایتمش اولدیغی وجهله ایکی کون ایکی کیجه قوجه میسوری نهرینك مدهش اقنتیلری مخوف کرد ابلری اوزرنده یالکز باشنه برصندالك ایچنده آچ تقصیر سیاحت ایدرك نیجه متاعب ومزاحم ایله جاندن بیزار اولمق مرتبه‌لرینی بولمش اولدیغندن بوکیجه دوچار اولمش بولندیغی شو آزتقلر مغاره‌سی دخی کندیسی ایچون قطعیاً برسمت سلامت وجای رفاه وراحت دکل ایکن یموشاق اوتلردن عبارت بولنان وحشیانه یتاغی ایچنده نعمت خواب عاجلاً کلوب بتون قواسنی استیلا ایتمش بولنمسیله صباحه قدر درین ودلیکسز بر اویقویه نائل اولمش وصباحلین اویقودن اویاندیغی زمان هنوز کیجه‌میدر کوندوزمیدر فرق اولنه‌میه‌جق درجه‌لرده کندیسنی برقراکلق یرده بولمسی زیاده‌سیله توحشنی موجب اولمش ایسه‌ده وجودینی اییجه راحتلنمش وتعب وضعفنی کرکی کبی زائل اولمش بولدیغنی کوره‌رك حق تعالی حضرتلرینك شو عنایت واحسانندن‌ده متشکر قالمشدر .

— ٤ —

آزتق قبائلندن اشبوفاردیجار قبیله سنك ساکن اولدیغی مغاره‌لر بوندن اول

دخی کورلدیکی وجهله میسوری نهری ساحلنه یکرمی بش کیلو متردن زیاده مسافه‌ده واورمانك غایت لطیف برموقعنده کائندرلرکه زمینی قومصال ودوز اولمسندن‌ده استدلال ایدیله بیله‌جکی اوزره بروقتلر میسوری نهری اورادن جریان ائلکده ایمش . حتی بویله‌دوز یرلرده مغاره لربولنه بیلمسی مستبعد ایکن اورالرده بومغاره‌لرك پیدا اولمسی‌ده میسوری نهرینك قدیم مجراسی اولمسندن نشأت ائلشدر . یعنی بومغاره‌لری تشکیل ایلیان قیالرك اوزری کیم‌بیلور نه‌قدر قالین برطوپراق طبقه سیله مستور ودرونی طوپراق‌ایله مملو ایکن میسوری نهری تراب مذکوری یالایه‌یالایه‌آلوب کوتوره‌رك قیالری میدانه جیقارمغله اشبو مغاره‌لر دخی وجوده کلمشدر .

بومغاره‌لرك یاغایت قدیم اولمیوب یکی شیلر اولدقلری ویاخود اکر قدیم‌ایسه‌لر آزتق اقوام قدیمهٔ متمدنه سنك بوراره قدر بایله‌مامش بولندقلری مغاره‌لر درونلرنده یازی ورسم کبی محکوکات قدیمه بولنمامسیله استدلال اولنور . زیرا آمریقای شمالینك بعض بویله بیوك مغاره لرنده مکسیقا هیدر. اوغلیف اشکالیله برطاقم دخی قبا صبا رسملر کثرتله مشاهده اولنور ایکن بومغاره‌ده نقوش مذکوره‌دن هیچ اثر یوقدر .

مغاره‌لر اساساً اوچدر دیه حکم اولنور . زیرا اوچ مدخلدن غایت کنیش اوچ مغاره‌یه کیریلورکه بونلردن بری برینه کچمك ایچون یول وار ایسه‌ده هربری بر اوفارق کویك میدان عمومیسی حکمنده بولنوب اومیدان عمومی اطرافنده دخی بشقه‌جه برقاچ کوچوك مغاره‌لر موجوددر . اکربوچوك مغاره‌لرك هربری برخانه‌یه تشبیه اولنمیوب‌ده بر دائره یاخود اوطه فرض ایدیله‌جك اولورایسه بیوك وکنیش مغاره‌لر دخی بواوطه‌لری حاوی اولان قوناغك صفه‌سی و یاخود دیوانخانه‌سی حکمنی آلورلر .

اوچ بیوك مغاره‌دن ایکیسنك طوان مثابه‌سنه قائم اولان قبه‌سنده طبیعی بر باجه بولندیغندن بوباجه‌لر اولدقجه آیدینلق ویرمکه خدمت ایلدکلری کبی تنفسه دخی یاردیم ایدرلر . امابونلری « طوان » و « قبه » دیه تعبیر ایتمش اولدیغمزه باقوب‌ده معابد جسیمه‌نك منتظم طوغله ویاطاشلرله اورلمش قبه‌لری ویاخودعالی بنالرك تحته ویابغدادی اوله‌رق یاپیلوب بویانمش طوانلری ظن ایتماملیدر . بو خلقتدن نصل غیر منتظم اوله‌رق چیقمش ایسه هپ اوصورتده یامری یومری شیلردرکه بعض کیرنیتلی چیقنتیلی یرلری اوفارق بیکارجه مغاره جقلر تشکیل ائلش بولندقلرندن

قپولرله باجه‌لردن كيروب چيقان ميليونلرجه انواع طيوره مسكن اولمشلردر. آزتقلر بومساكن طيورك هانكيلرينه دست تعدي اطاله ايده‌بيلورلرايسه اورالرده بولدقلری يورطه‌لری آلوب كولده پشوره‌رك يرلر.

ايشته ميس جونصونسرك صباحلين اويانوب‌ده كوندوز اولوب اولديغنی اكلايه‌میه‌جق درجه‌لرده كنديسنی بر قراكلق ايچنده بولديغی يربوراسيدركه ظلمات مذكوره‌دن شكايت دكل اصلا شكر ايتش اولسه بجادر. زيرا كنديسنه يتاق قاره‌سی اوله‌رق تخصيص قلنمش اولان قوووق غايتی كنيشجه برحد ديمك اولوب بوحالده دشتی بردنبره كورمش اكلامش اولسه ايدی خوفندن توكاری اوربره‌جكی دركار ايدی.

قزجغز مغارەنك بيوك قپوسندن طيشارويه چيقوب‌ده كنديسنی غايت لطيف بر اورمان درونده بولنجه مغاره درونده كوزينی كوكانی استيلا ايتمش بولنان ثقلت بردنبره برفرح ونشاطه مبدل اولدی. شوراده‌بوراده ازتق وحشيلرينی كورديكه كومه كومه اوتورمشلر مصاحبه ايليورلر. ميس جونصونسری كورن آزتقلر دون طويه طويه تماشا ايده‌مامش بولندقلری اعجوبهٔ زمانی بوكون دها يقيندن طويه طويه كوروب مطمئن اوله‌جقلری ايچون پك زياده روی بشاشت كوسترمش ايديلر. انجق براغاجك ديبنده مانغه قورمش اولان فارديج وريقالدا وآرالدا وقاداغوزدن آرالدا ايله قاداغوز يكی مسافری كورنجه رؤياده كورلسه خيره بورلماق لازم كلان برمخلوق مستكره كورمشلر كبی ايكيسی‌ده قاشلرينی چاتوب صورتلرينی اكشيتمشلر ايدی.

قاداغوز نداينه نه اما آرالدا شو بياض كون -حقنده نه‌دن تبديل افكار ايتمش ايدی؟ زيرا معلوممزدركه آرالدا جونصونسری ايلك كورديكی زمان شو بياض كون قزينك كندی كوزينه پك خوش كورنديكنی اعتراف ايتمش ايدی. صكره قوجه‌سی ريقالدا بوقزی شايان استحسان بولديغی ايچون تبديل افكار ايتمشدر.

ذاتاً قائن والده‌سی قاداغوز دخی مجرد كندی قوجه‌سی فارديجك بياض كون قزينی بكنمكه‌شايان كورديكی ايچون قيصقانمش دكلی ايدی يا؟ بووحشی كاين وقائن اناك زواللی ميس جونصونسری بوصورتده قيصقانملری پك تهلكه‌لی احوالدن ايديسه‌ده قزجغزك عجميلك حسبيله بواحوالدن خبردار اولماسی تهلكهٔ مذكوره‌دن طولايی ضروری ولازم

اولان اندیشه‌یه میدان براقیور ایدی .

ریقالدا قزك مغاره‌دن چیقدیغنی کورنجه مقتدر اوله بیلدیکی قدر بر طور نزاکتله یانه قوشوب برشیلر سویلکه باشلادی ایسه‌ده میس جونصونسر وحشینك لسانی بیلیورکه نه دیمك ایستدیکنی اکلایه بیلسون . بونکله برابر حریف برسرت صورت ایله کندیسنی تهدید ایده‌جکنه بویله طور ملایم ایله آثار نزاکت کوستردیکی ایچون ممنونیتنی‌ده کتم ایده‌میور .

نهایت ریقالدا ایکی آوجنی یوزینه چارپه‌رق کویا بر یردن صو آلوب یوز یقادیغنی تقلید ایلینجه میس جونصونسر حریفك مرامنی اکلایوب طور موافقت کوستردی . ریقالدا قزك اوکنه دوشوب اورمان ایچنده یوز آدیم قدر مسافه‌ده واقع برقیناغك یانه کوتورنجه فی الواقع میس جونصونسر صباح لوازمی ایچون صویه محتاج اولدیغندن وحشینك بو دلالتندن ممنون قالدی . کندیسنی اوراده یالکز براقوب چکلمسنی ریقالدایه اشارت ایلیور ایدیسه‌ده بر درلو اکلاته‌میور ایدی . کلدیکی یری واوزاقده براقدیغی ارقداشلری کوستروب ده الیله دخی اورایه کیتمسنی اشارت ایلدیکی حالده ریقالدا تفهم معکوسله اوراده‌کی آدملری‌ده چاغریور ظن ایدرك ایتدیکی ندالرله برچوق کیمسه‌لری اورایه جلب ایلدی .

انسان ایچون دائرهٔ معیشتلری داخلنه کیردیکی خلقك لسانی بیلمامك نه‌یمان مشکلاتتدر . تفهیم مرام ایچون اوقدر تقلیدلر یاپارکه بوصره‌ده غایت کولنج برحاله کیرر ایسه‌ده انسان جزوی تأمل ایله او عجمینك شوحالی کولمکدن زیاده اغلانمغه شایان اولدیغنی حکمنده کوچلك چکمز .

ریقالدانك ندالری اوزرینه برچوق کیمسه‌لر قیناق باشنه قوشدقلری کبی موشامول دخی قوشوب کلدرك میس جونصونسری اوراده بولنجه وقز ایله برقاچ سوز تعاطی ایدنجه مسئله‌نك نه‌دن عبارت بولندیغنی اکلادی . بوکبی حوایج خصوصیه‌ده برقادینك یالکز قالمغه محتاج اولدیغنی وحشیلره اکلاتمغه باشلادی ایسه‌ده اوزمانه‌قدر بوکبی احوال مدنیه‌یه هیچ فکر صاردیرمامش بولنان وحشیلرك موشامولدن ایشتدکاری ایلك سوزی قولای قولای اکلایه بیلرلری محتملمیدر ؟

بونلر ایچون طبیعی اولان احوالك کافه‌سی تحت جوازده‌در . برآخوده باغلو اولان اینکلرك اوکوزلرك بوزاغیلرك حوایج طبیعیه‌جه یکدیکرندن برکونه احترازلری اوله‌میه‌جغی کبی وحشیلرده بومثللو

احترازره لزوم حس ايده ميلري مستبعداتد-
ندر . هم آزتقلو برمدنيت قديمه صاحبى
اولدقلرى حالده بيله بويله درلر. من القديم حال
وحشتده يشايه كلان ديكر برطاقم وحشيلر
واردركه آنلرده احوال حيوانيه‌دنك هيچ
برجهتى ممنوعاتدن معيباتدن صاييلوب حيا
دينلان‌شى خاطر وخيالرينه بيله متبادر
اولمز.

نه‌ديرسكز ؟ بياض كون قزينك شو
احترازى وحشيلرده بياض كونلرك وجود-
لرى غايت قصورلى وسقط اولديغنه دائر
موجود بولنان ظنى تحقيق مرتبه‌سنه ايصال
ائلش بولنور ايسه شاشمزميسكز ؟ بوظنه
حقيقت درجه سنده قوت ويرمش اولديغى
محققاتدندر . زيرا موشامولك اخطارى
اوزرينه وحشيلر اورادن چكلمشلر ايديسه‌ده
جمله‌سى عادتا بوقزدن ايكرنه‌رك چكيلوب
كيتمشلر ايدى. طور استكراه بردرجه‌يه قدر
ريقالداده بيله مشاهده اولنمش ايدى .

ميس جونصونسر بللوركبى قيناق
صوبى ايله الني يوزينى يقايه‌رق صاچلرينى
طاولادى . طراغى يوق ايديسه‌ده اينجه
اوزون بش اون ديكنى پرمقلرى اره‌سنه
ديزوب وقيناغك براق صوينى آينه اتخاذ
ايليوب على قدر الامكان تواتنى اكمال ايلدى.
وحشيلرده صاچلره خدمت عادتى بالكليه
مجهول اوليوب اتلردن حاصل ايلدكلرى
ياغلر ايله بعض بعض صاچلرينى ياغلامق
وبعض كره دخى دره كنارلرنده كيل ايله
صاچلرينى يقامق معتاد اولديغندن بياض كون
قزينك بو عادتى كندى عادتلرينه مشابه
اولديغى ايچون تحسين ايلديلر ايسه‌ده بويله
يقانمق وطرانمق نوعندن شيلرى عالمدن
صاقلامقده بولنمسى حقنده‌كى تعجبلرنده ينه
دوام ايلديلر .

عالم وحشته دوچار اولديغى شوايللك
كون ايچنده وحشيلرك هرحالى ميس جونصو
نسرك وآنك هرحركتى وحشيلرك استغراب-
فوق العاده‌لرينى موجب اوله‌رق طرفينك
يكديكرينه لاينقطع نصل شاشمقده بولندقلرينى
مفردات جزؤيه‌يه وارنجه‌يه قدر تعريف
ايليه‌جك اولور ايسه‌ك عادتا جلدلر طولدير-
مغه مجبور اولورز . زيرا بياض كون
قزى نصل طعام ايديور نصل اوتوريور
قالقيور نصل كوليور سويليور ديه
ميس جونصونسرك اك جزؤى حركات
وسكناتى بيله آزتقلرك كمال استغراب ايله دقت
مخصوصه‌لرينى جلب ايلديكى كبى بونلرك‌ده
هرحالى هرشانى قزك دقت مخصوصه‌سنى
جلب وفكر تجسس وتحقيقنى تحريك
ايلديكندن بيچاره موشامول بونلر
اره‌سنده ترجمانلق ايده‌جكم ديه نفسنى
توكنيور ايدى .

ميس جونصونسرك جمله‌دن زياده

نظر استغرابنی جلب ایدن شی اوکون
قاداغوزه آشجیلق خدمتنی ایدن بروحشی
قارینك قوشلق طعامی ایچون پشیروب
اورته‌یه قویمش بولندیغی طوی قوشی
اولمش ایدی. اولا بویمك طوزسز پشورلمش
ثانیا قوشك ایچی آیقلانمق شویله طورسون
توکاری بیله یولنمقسزین برقازیغه صاپلانوب
آتش اوزرنده اوتولنمك صورتیله طیشی
یاقیلوب ایچی مهماامکن خاشلانمش ایدی .
میس جونصونسر ذاتاً منظره سی
هیچده اشتهاانکیز اولمیان بوطعامه برکره -
جك النی اوزاتمش بولندیغنه ندامتله
بوجواررده طوز بولنوب بولنمدیغنی
وپشوریله‌جك صیدلرك نه‌حکمته مبنی
تمیزلنمدیکنی موشامولدن سؤال ایتمکله
اودخی بعض طاغلرده قیاطوزلری بولنور
ایسه‌ده وحشیلرك طوز استعمالنه آلشمد-
قلرینی وپشوریله‌جك حیواناتك ایچلری
چیقارلسه آتش اوزرنده طیشلری بسبتون
یاندیغی حالده ایچلری هیچ پشمیه‌جکنی
وتوکلری ذاتاً یانوب اوتولنه‌جکی جهتله
آنلری یولمق زحمتنه حاجت دخی بولنمدیغنی
اکلاتیورایدی‌که بتون اوله‌رق پشوریله‌جك
اولان حیوانك قرنی آچلمقسزین آتش
اوزرنه قونلسی واقعا پشمسنه یاردیم
ایده‌جکی بعض آرناووت طاغلیلرینك
قازیقده قوزی قیون پشورملرینه واقف
اولانلرجه مسلم کورلمك ایجاب ایدر.
بوطاغلیلر پشوردکلری حیوانك قرننی
هیچ دشمزلر وایچنی چیقارمزلردکلدر. حیوا-
نك قرننی تمیزلرلر ایسه‌ده قازیغه چکوردکدن
صکره ینه دیکوب قپاتدقلری کبی طلوم
چیقاردقلری پوستکیسنی ده تکرار اوزرینه
چکیروب اول وجهله پشوررلرکه کاملی
بولدقدن صکره پوستکی‌یی ییرتوب کبابی
میدانه چیقاردقلری زمان ایلیك کبی پشمش
اولان کبابك منظره‌سیله هرکسك اشتهاسنی
طغیان ایتدیررلر. بونلرك اعتقادینه‌کوره
شیشده‌کی قوزی ایچندن پشمکه باشلار.
قرنی آچیق اولسه قوزینك طیشی یاندیغی
حالده ایچی ینه چیك قالور. بزم کندی
تجربه‌لرمز دخی بونی مؤید در.

اما وحشیلر هرشیئك حال ابتدائیسنده
بولندقلری کبی صنعت طباخته دخی بهره‌لری
هنوز یوق حکمنده بولندیغندن آنلرك
پشوردیکی اتلرك الك مصنعی ایشته بوطوی
قوشی ایکن اوبیله برمدنینك مظهر استحسانی
اوله‌مامشدر. موشامولك اکلاتدیغنه‌کوره
مطبوخات سائره‌لری پارچه پارچه اتلری
ویاخود بالقلری آتش اوزرینه
براقوب یاری یانمش یاری چیك بر
حاله قویمقدن و یبانی پاتاتسی وکوناکون
قوش یمورطه‌لرینی کوله کومکدن عبارت
بولنوب حاشلامق نوعندن هیچ برشی

پشورمکی بیلمزلر ایمش.

موشامول بو احوالی میس جونصونسره آکلاتمرق شو وحشی کبابنه رغبت ایتمیان مز بوره‌نك برقاچ پاتاتس کبابی و برایکی کباب یمورطه ایله اکتفا ایلکده بولنمسی فاردیج وقاداغوز وریقالدا وآرالدانك‌ده مراقلرینی موجب اولمسیله بونلردخی بیاض کونلرك ات نه اولدیغنی بیلموب غذالرینی وآنلرك مملکتلرنده قوش یمورطه‌سی بولنوب بولنمدیغنی موشامولدن سؤال ایله باشلامشلر ایدی. موشامول ایکی طرفی بری برینه طانتدیرمقده کرك میس جونصونسرك سلامتی وکرك آفتاب‌زاده نزدنده کندیسنك مقبولیتی ایچون فوائد کثیره تخمین ایلدیکندن اصلا اوشنمك بیلمزلره صوریلان سؤاللرك کافه‌سنه اجوبهٔ لازمه اعطا ایلیور ایدی.

اوکون سفرده ایدیلان صحبتلر میانده بیاض کون‌قزندن کندی ملتلرینه مخصوص شرقیلر چاغیرلمسی ورقصلر ایدلمسی رجا ایدلمش بولنمسیله اقشام اوزری اولا وحشیلر براز چالوب چاغیروب رقص ایلدکدن صکره میس جونصونسر دخی بوصنعتلرجه کندنده بولنان بهره‌نك درجه‌سنی کوسترمکه مجبور اولدی.

وحشیلرك چالغیسی بزده‌کی چفته نقاره‌لرك یالکز بر تکندن عبارت اولان وقوتلیجه یاپلمش برچناق اوزرینه حیوان دریسی کریلمك صورتیله وجوده کتوریلان دمبه‌لکلری دکنك ایله دوکمکدن عبارتدرکه یالکز درت صدادن عبارت بولنان نغمه‌لرینی ده بونلردن اول اسیر قربان ایلدکلری صره‌ده اوقوردقلری دعالر اثناسنده تعریف ایلمش ایدك. رقصلری درلو درلو اولوب اك زیاده شوق آور اولانلری باجاقلرینی وقوللرینی بزم عرب اویونلری وجورجونه اویونلری کبی اجش بوجوش بر حاله قویه‌رق صورتلرینی‌ده او حاله متناسب بر صورتده بوموشدیرمقدن عبارتدر.

بوکا مقابل میس جونصونسر بلبللره غبطه فرما اوله‌جق بر صدا ایله غایت کوزل برقاچ رومانس اوقیوب ده والس وپولقا وصوتیز مازورقا زاننده ترنملرله تك باشنه اجرا ایلدیکی بعض اوروپا رقصلری نمونه‌لرینی‌ده کوسترنجه واقعا وحشیلر بونك لطافت حقیقیه‌سنه تمامیله وارمامشلر ایدیسه‌ده کندی اصول موسقیلرینه وکندی رقصلرینه قات‌قات فائق اولدیغنی تسلیمدن بردرلو کندیلرینی منع ایده‌مامشلر ایدی. حتی ریقالدا دیمش ایدی که:

— بن بو بیاض کون قزینی نه کندی ملتنه اعاده ایدرم نه قربان اوله‌رق ذبح

ایتدیریورم نه‌الدن چیقاریرم ! بن بونی بسیلیه‌جکم . صداسی اورمانلرده حیران قالدیغمز الك كوزل قوشلرك صداسندن دها کوزل توکاری رنکی هیچ برکوزل قوشده بولنه‌میه‌جق قدر كوزل . بویله نادیده برمخلوقی الدن چیقارمق جائزمیدر؟

موشامول وسوزلری میس جونصو - نسره ترجمه ایلدیکی زمان ریقالدانك صورت مطالعه‌سنی پك بكنوب تصدیق ایدرك دیدی‌كه :

— صانکه ریقالدا! حقسزمیدر ؟ بزم مدنیلر برکوزل پاپاغانی قناریه‌یی بوغمقلی‌یی بسیله‌مك ایچون كوشه‌دن التو- ندن قفسلر یاپدیروب بونجه خدمتلرینه قاتلانیرق کافتر اختیار ایلیورلر . ریقالدا بنم کبی پاپاغانلرده قیاس قبول ایده‌میه‌جك خوش الحان برقوشی اله کچورمش اولور ایسه البته زیان ایتمیوب محافظه‌سنه اهمیت ویره‌جکدر . هم ریقالدایه سویله‌که ای موشامول ! بنم هنرم یالکز بویله تغنیدن رقصدن‌ده عبارت دکلدر . بن آنلره‌ده کوزل نکار یشوره‌یم دهانه‌قدر معرفتلر کوستره‌یم‌که شاشمسونلرده قالسونلر . آنلر بکا بودرجه‌لرده حرمت ایتدکاری حالده بنم‌ده انلره خدمت ایتمامکلکم تربیه‌مه صیغارمی ؟ بورالرینی اکلات‌که شرلرندن زیانلرندن سلامتمزی بحق تأمین ایتمش اوله‌لم . اکر بورادن خلاص امکانی وار ایسه اوسلامت دائره‌سی داخلنده امکان مذکوری تحری ایله باشمزك چاره‌سنی آرارز .

ذکی موشامول قزك بومطالعه‌سنی پك بجا پك مستحسن کوردی . مطالعات مذکوره‌دن وحشیلره اکلاتمق لازم کلن قسمنی شرح وتفصیل ایله اکلاتدی . حتی بومدنیلر طاغلرده‌کی اورمانلرده‌کی حیوانلری کندی خانه‌لرینه آلشدیره‌رق آنلرك درلو درلو خدمتلرندن مستفید اولمقده بولندقلری حالده حاضر کندی اللرینه بو یله تربیه‌لی ومعرفتلی برمدنی کچمش ایکن آنی زیان ایتمك کار عاقل اوله‌میه‌جغنی وآنك هنر- لرندن و معرفتلرندن استفاده ایدرلر ایسه عقللی صایله‌جقلرینی او وحشی خلقه تفهیم ایده بیلدی‌که وحشیلرك نفع وزیانی بوقدرجق فرق ایده بیلری شمدی یه قدر خاطر وخیاللرندن بیله کچمامش اولان برمبدأ ترقی عد ایدلسه بجادر .

— ٥ —

قاداغوز ایله آرالدا ومیس جونصو - نسری قیصقانمقده بولنره التحاق ایلیان دیکر برقاچ قادین معبودلری قربان صورتیله می نه صورتله اولور ایسه اولسون مطلقا اولدورمك عزمنده بولندقلری شوبیاض کون قزینك کندی اعتقادلرنجه بوجك ویزلتیسندن بیله اشاغی اولان نغمه‌لری وچکرکه صچرا

یشندن فنا اولان رقصلریله سلامت‌سرینی بیاغی تأمینه باشلامش بولنمسندن طولایی شدتلرینی آرتدیره‌طورسونلر میس‌جونصونسر ایکنجی کیجه‌یی‌ده مغاره سنده‌چکور دکدن صکره ایکنجی کونك صباحی شوبقینلرده برمقدار طوز بولنه بیلوب بولنه‌میه‌جغنی موشامولدن سؤال ایدرك اگربولنه بیلورایسه وحشیلره بریمك پشوره‌جکنی درمیان ایلمش ایدی .

وحشیلر لسانده قیاطوزینه « آجی طاش » دینلورایمش‌که مطبخ لوازمندن اولدیغی معلوملری دکل ایسه‌ده طوزی توز حالنه قویه‌رق تازه یاره‌لر اوزرینه اکنجه یاره‌یی پشورمسندن طولایی معالجات طبیه‌دن عد اولنور ایمش . قبیله قوجه قاریلرندن جراحلق خدمتنده بولنان برقوجه قاریده‌ایکی قیه‌لك قدر برقیاطوزی بولندی ایسه‌ده بونکله یمك پشوریله‌جکنی استخبار ایلدیکی زمان :

— آ ! بوز هردر . یاره‌یه اکلدیکی زمان نه‌قدر یاقیور ! اغزه آلندیغی‌وقت نه‌قدر آجیدر !

دیه ویرمکدن امتناعه‌باشلامش‌ایدی . مسئله بویه بویه قادا غوزه زاق مارادانغاله‌قدر واردی . قاداغوزك سوینه سوینه قوجه قاری‌یه :

— ویر مامزلك ایتمه ویر ! ویر ! بیاض کونك مرامی همپزی زهرلیوب اولدورمك اولدیغی اکلاشلدی‌یا ؟ پشوره‌جکی یمکی کندیسنه یدیروب خبیثی کبرتورز .

دیمسی اوزرینه قوجه قاری طوزی دریغ ایتمیوب موشامولہ تسلیم ایلدی .

میس جونصونسر اوجوارلرده صوغان بولنوب بولنمدیغنی موشامولدن سؤال ایتدیکی زمان :

— والله مادموازل ! اراندقدن‌صکره بواورمانلرده‌بولنمیه‌جق‌شی یوقدر . ذاتاً سزك مدنیلرك بغچه‌لرنده‌کی سبزه ونباتاتك کافه‌سی وحشت عالمندن کلمش شیلر دکلیدر ؟

دینجه میس‌جونصونسرقوجه‌موشامولك بوسوزینی پك زیاده تحسین ایلدی‌که بزجه دخی مستحسن کوریله‌جکی طبیعیاتندر . بغچه‌لرمزی تزیین ایلیان وکیلارلرمزی دوناتان وآخور لرمزی وکومسلرمزی طولدیران موالید حیوانیه ونباتیه‌نك کافه‌سی عالم وحشتدن کتوریلوب تربیه ایدلمش‌شیلر اولدقلری کبی آمریقا وافریقا وجزایر بحر اوقیانوس مستعمرات‌بعیده‌سی کشف اولنه‌لیدنبری قدیمدن معلوم اولان انواع نباتات وحیوانات برقاچ قات دها آرتمشدر . هله آمریقادن تخملری جلب ایدیلان میوه وسبزه وچیچکلر اسکی دنیا اهالیسنك حیرتلرینی موجب اوله‌رق

هر نوعك یوزلرجه چشیدلری بولنمشدر . موشـامول وحشیلر نزدنده اسمی ایله معلوم اولیان صوغانی برایکی وحشی یه :

— شویله سازکبی ایچی بوش ویشیل وایکیسی اوچی بربرده یردن چیقان براوتدرکه کوکی یووارلقدر . کوکی ازیله‌جك اولسه بیاض بیاض قاتر قاتر اولدیغی کوریلور. پك فناقوقار . آجی برشیدر .

دیه تعریف ایلدیکی زمان وحشیلر بونی اکلایوب فقط بویله فنا قوقولی وآجی براوتك نصل یئیله بیله‌جکنه استغراب ایده ایده نه ارایوب بولغه کیتمکدن استنکاف ایتدیلر .

بونلره برابر برقاچ آوجی دخی صید وشکاره کوندرلدی که وحشیلرك اصولنجه آلت صید اوله‌رق اوقلردن حربه‌لردن ماعدا کندلر دخی کوتورلدی . بوکنـد دنیلان شیلر غایت اوزون واوجی اتلکلی برر ایپ اولوب اولا اتلکسز اوجنی براغاجه باغلادقدن صکره اتلکی النه آلان وحشی اغاجك ارقه‌سنه صاقلانور . دیکر‌لری بیزون دنیلان یبان صیغیری ویاخود کیك ویبان قوچی کبی اورکوته بیلدکاری حیوانلرك هرطرفدن اوکلرینه چیقه‌چیقه یوللرینی کسه‌رك بیچاره‌یی کندلی وحشی یه طوغری سوق ایدرلر . حیوان تمام مسافهٔ مطلوبه‌یه کلدیکی زمان حریف کندی اتدیغی کبی یا بوغازینه یا بوینوزینه ایلشدیروب طاقدیرر . بو حالده اغاچه باغلانوب قالمش دیمك اولان صیدی جمله‌سی بالهجوم تپه‌لیه‌رك الورلر کتوررلر .

امریقانك آچیقلق و اووالق اولان یرلرنده یبانی آتلری طوتوب بینمکه الشدیران وحشیلر اشبو کندلری آت اوزرنده ایله استعماله مقتدرلردر . چرچپلاق بر یبانی آت وحشینك دیز وال قومانداسیله آلا بیلدیکنه کیدرك اوزرنده‌کی وحشی النده بولنان کند ایله بر دوه قوشنی بر جیلانی حتی بندیکی آت کبی بر یبان آتنی بیله یاقه‌لایه بیلور .

هرنه ایسه بوکون صوغان وصید تحریسنه کوندریلان آدملر موفقیت کامله ایله عودت ایلیه‌رك صیادلر دخی سمیز بریبان قوچی کتورمشلر ایدی . موشامول میس جونصو‌نسر دخی بونلر کلنجه‌یه قدر الك یقین یرلری طولاشوب آمریقا اورمانلرنده همان آدیم باشنده بولنه بیلان پاتاتسلردن لزومی قدرینی یردن چیقاردقلری کبی برمقدارده قوری ککیك وقوری نعنع وبعضلری صاپلری اوزرنده قزارمش وبعضلری یشیل بیر دخی بولوب کتورمشلر ایدی . قزجغز وحشیلرك چناق نوعندن اعمال ایلدکاری قبا صبا شیلرك بعضلرینی طاوه وبعضلرینی تنجره اتخاذ ایلیه‌رك سمیز قوچدن استحصال

ايلديكى ياغ ايله تازه ودينلنديركيمش اوله. يعنى پاتاتسى مرجان كبى قزارتوب قيونك اتلريله دخى طاديله طوزيله ككيك ونعنع وبيبر وصوغانيله تجربه قياسى نوعندن براعلا يمك پشورمش ايديكه واتفاقاداغوز بوله زهرلى آجى طاش وقناتوقولى وآجى اوتلر ايله پيشن طعامى بياض كون قزينك كنديسى يوب هلاك اولسنى رأى ايلديكى زمان كرك ريقالدا وكرك ثارديج احتياطاً قبول ايتشلر ايديسه ده ميس جونصونسردن ماعدا كندى رفيقلرندن موشاموللك دخى بويمكلرى بايله بايله يدكلرينى واولكدن اصلا احتراز ايتمدكلرينى كورنجه آنلر دخى يمكه باشلامشلر ايدى.

يالكز يمكه مى باشلامشلر ايدى يا؟ حتى بونلرك صورت اكللرى «بايله بايله» ديه ايدله جك توصيفك ده نوتاسنى تيقمشدر. سوزك الك طوغريسى لازم كلورايسه اعتراف ايدلمليدركه ميس جونصونسرك پشورديكى ات ايله پاتاتس مدنيلرده كى صنعت طباخيه نك درجهٔ ترقيسنه نسبتله هيچ ده يايله جق شيلردن دكلدر. يالكز تزدكل موشامول بيله عالم مدنيتده اوقدر انفس شيلر يمشلردركه آنلرك يانده بونلر جالب اشتها بيله اوله مزلر. فقط موشاموللك بر ايكى سنددن وميس جونصونسرك اوچ درت كوندنبرى آغز طاديله يميله بيله جك يمكلره حسرت واشتياقلرى بوطعامى بايله بايله يدلرينى ايجاب ايتمش ايدى.

اماوحشيلره كلنجه: بوطعام كنديلرى ايچون عادتا معجزه نوعندن برشى حكمنى آلدى. اويله آجى اوتلر آجى طاشلر مخلوطى اولان برطعامه بوقدر لذت نره دن كليور؟

بواقشام ريقالدانك ميس جونصونسرى تقديرى دون اقشامكى يه قات قات تفوق ايلدى. بو معرفتلى مخلوقى الدن چيقارمق شويله طورسون آنك محافظه سى اغورنده بتون قبيله خلقنك فداى جان ايتملرى لزومندن بحث ايليور ايدى. بيچاره وحشيلر ترقيات ذهنيه دن اثر يوقكه بوقزك بيلديكى معرفتلرى بشقه لرينك ده اوكرنه بيله جكلرينه احتمال ويرسون ده اويولده بحث ايلسون. كرك ريقالدا وكرك ديكرلرى ظن ايديورلركه بوصنعت بياض كون قزينك كندى مخصوصات معجزكارانه سندندر.

ايلك دفعه اولارق اوزره بونقطه اوزرينه نظر حكمتلرينى جلب ايدن موشامول اولدى. بومدنيلرده دها پك چوق معرفتلر بولنه رق آرزو ايتمش اولسه لر كنديلرينك ده اومعرفتلرى اوكرنه بيله جكلرينى اكلاتدى.

بواقشام وقوع بولان مصاحبات اثناسنده فارديجك راقى اعمالنى بيلوب بيلد

یکنه‌دائر میس جونصونسردن صوردیغی
سؤال مباحثك اك مهمی عد اولنه‌بیلور .
معلومدرکه اوروپالیلرك آمریقایه
ادخال ایلدکاری اك مضر شیلردن بریسی
اسپرتولی مسکرات اولوب وحشی قسمی
برکره مسکرات مذکوره‌یی استعماله
قویولور ایسه بونلری جان ودلدن سودرك
بردها دفع ابتلایه مقتدر اوله‌مامق حسبیله
عادتا هلاك قدر واررلر . هم بودوشکو-
نلك یالکز آمریقا وحشیلرینده‌ده مخصوص
دکلدر . آفریقا واوسترالیا وحشیلرنده‌ده
بوحال کورلمشدر . بر واردرکه مسکرات
کثولید استعمالی اهالیٔ قدیمه‌یی بره قدر
قیروب هلاك ایلمشدر .

اکر میس جونصونسر بو مدهش
مایعك اهالیٔ وحشیه‌یه شودرجه‌لرده
زیاننی بیلسه ایدی هیچ شبهه یوق ایدیکه
راقینك نه اولدیغنی بیلدیکی جوابیله
قاردیجی اسکات ایلر ایدی . واقعا کندیسی
مدت عمرنده برقطره اسپرتو تقطیر ایتامش
اولدیغی جهتله راقی اعمالی خصوصنده
تجربه صاحبی دکل ایدیسه‌ده کرك مطالعه
ایلدیکی کتابلردن وکرك ایشتدیکی
سوزلردن طولایی شکرلی نباتاتك چور-
یدکدن صکره انبیق ایله تقطیری اسپرتو
حاصل ایلدیکی خاطرنده قالمش اولمسیله
بوشو یرده رئیس قاردیجك توجهنی قازانمق

ایسه کندیسنجه بالطبع موجب سلامت
بولنمسیله راقی اعمالنی‌ده برتجربه ایده‌جکنی
اورئیس مدهشه وعد ایلدی .

ایرتسی کوندن اعتباراً موشامول ایله
قوللری صیغایه‌رق طوپلادقلری بیانی
اریکلرینی بیوجك برچوملك ایچنده
ازوب تخمره ترك ایلدکلری کبی بیوك بر
چناغك اوزرینه دیکر بر چناغی قپاتوب
اطرافنی چامور ایله صیوایه‌رق برطرفنه
دلدکاری دلیکه اوزونجه برقامش صوقق
و بوقامشی قیناق باشنده کوللندیردکاری
برصودن پچیروب اوجنی چشمه موصلغی
کبی برحاله قویه‌رق ابی کوتی برده انبیق
وجوده کتورمشلر ایدی .

ازیلان اریکلر تخمر ایدنجه‌یه قدر
برقاچ کون مدت موشامول ایله میس جو-
نصونسر وحشیلره کرك لحم وکرك سبزه
ومیوه‌لردن برقاچ درلو طعام دها طبخله
بویولده‌کی ممنونیتلرینی تزیید ایلدکاری
مثللو نهایت اریکلر بالتخمر طوپراق
انبیق واسطه‌سیله وآهسته آتش ایله بر
قیه قدر اریك راقیسی اخراجنه موفق
اولوب‌ده براقشام آفتاب زاده قاردیجی
وزاق مارادانغالی وریقالدایی ایچه
نشئه‌لندیرمك دخی میسر اولنجه حریفلر
شوپر معرفت قزدن اودرجه‌لرده ممنون
قالدیلرکه عادتا بجلب الطافی ایچون انسانلر

قربان ایلدکاری هو یی چیلو پوشتلیدن زیاده شو بیاض کون قزینی شایان پرستش بولنمه باشلادیلر .

قزك خوابکاهنی ایستدیکی کبی تزیین و تفریش صورتیله بوخدمتلرینك حق تشکرینی ایفا غیرتنه دوشدکارندن بو ایشده دخی میس جونصونسرك وموشا ـ مولك دلالتیله اوزلی چامور جلب اولنه رق خوابکاهك دلیك دشیك یرلری طیقانوب صیواندی که زواللی میس جونصونسر بورالردن برتهلکه‌لی حیوان چیقارده کندیسنه زیان ایراث ایلر دیو خوفندن حضور تامله او یقواو یویه‌مامقده ایدی . خوابکاهك زمینی‌ده یوشاق طوپراق ایله دوزلتیلوب اوزرینه اغاج چوروکی فرش ایدلدی و اصل یتاق محلنه قورو یوصونلر وانیجه‌جك و یوشاق اوتلر ایله فرش ایدیلوب بوتقیداتله میس جونصو ـ نسرك‌ده کرچکدن ممنونیتی استحصال اولندی .

واقعا بزم مدنیت عالمنده انسانك سوکیلی برحیوانی دیکر حیوانلردن زیاده شایستهٔ تقید وشایان اهتمام کورلدیکندن شو امریقا وحشت عالمنده میس جونصو ـ نسره ایدیلان بورعایتلر دخی خدمتندن و بناء علیه صاحبلری نزدنده‌کی مقبولیتندن طولایی اولوب بونده وحشیلرك ترقیات ذهنیه‌سنه دلالت ایلیه‌جك هیچ برشی یوق ایدیسه‌ده قزجغز ایلك ورود ایلدیکی کون هو یی چیلو پوشتلی نام معبوده قربان ایدیلی و یرمك تهلکه‌سی ایچنده ایکن شمدی او تهلکه‌نك کلیاً برطرف اولمش بولنمسندن ماعدا محافظهٔ سلامتی واتمام اسباب امنیتی ایچون بودرجه‌لرده اهتمام دخی کوسترلمسی یك بیوك تحولاتدن صایلزمی ؟

اوزمانه قدر قبیله‌نك قاداغوزوآرالدا کبی الك معتبر ومحترم قادینلری حقنده بیله بودرجه‌لرده اهتماملی طورانلامش اولد ـ یغندن بونلرك و بونلره اتباع ایلیان سائر وحشی قاریلرك میس جونصونسر حقنده‌کی حسدلری آرتدقجه آرتیور ایدیسه‌ده ذکی وصادق موشامول بو دهشتلی قاریلرك منتقمانه حسدلری شرندن محمیه‌سی اولان قزجغزی محافظه ایچون عقل ایردیره بیلدیکی قدر تدابیردن کیرو طورمیور ایدی . ازجمله قزك مغاره‌سی تعمیر وتزیین ایدلمك موجب حسد اولمش بولندیغنه کوره بونلرك‌ده خوابکاهلرینی اوصورتده تزیینه دلالت ایدوب میس جونصونسر ایسه قاریلرك بوحسدینی اصول معیشتلرنجه برمبدأ ترقی عد ایدرك مغاره‌لرینك تعمیر وتزیینه اودخی بالذات یاردیم ایلیور ایدی .

حقيقت! حسد دنيلان شي حسد اولنان ذاتك‌ده تمنیٔ محرومیتی ایجاب ایلیه‌جکی ایچون پك فنا پك مدهش ایسه‌ده «غبطه» تعبیر اولندیغی وجهله تأثیری اربابنی دخی حسد ایلدیکی آدمه بکزه‌مك غیرتنه مجبور ایلیه‌جك اولور ایسه ترقی نقطهٔ نظرنجه غایت مقبول بر تازیانهٔ تشویق حکمنی آلور. انسان بشقه‌لرنده غبطه ایتدیکی ایلکلری کندی نفسی ایچون ده تمنی‌یی تخطر ایلیه‌مز. غبطه «رقابت» و «مسابقت» دنیلن شیئك اس الاساسیدر که بر جمعیت بشریه ایستر وحشی اولسون ایستر مدنی بولنسون بر کره شو غیرت رقابت و مسابقه ایله غیرتلنه‌جك اولور ایسه شهراه ترقی بو جمعیت خلقنك اوکنه کندی کندیسنه آچیله‌رق او خلق بو شهراه سعادت اوزرنده کمال سرعت و موفقیتله قطع منازله باشلار.

میس جونصونسر انوار معارف و حکمتله تنویر ذهن و تزیین فکر ایتمش بر قز اولدیغندن وحشی قاریلرینك کندی حقنده کی حسدلرینی موشامولدن استخبار ایلدکجه بو حسد بالاخره باعث ترقیلری اوله‌جغنی حکم ایله پك زیاده ممنون اولیور ایدیسه‌ده صادق موشامول قاداغوز و آرالدا حقنده بو حسن ظنی پك نابهنکام و پك نابمحل بوله‌رق بو قاریلرك شرندن خوف و اندیشه‌سنی بردرلو دفع ایده‌میور ایدی. مع هذا اوده تسلیم ایلیور ایدی که میس جونصونسر بر کره رؤسانك بو درجه‌یه قدر مظهر توجهی اولمش بولندقدن صکره قزلك ایلك کلدیکی کون محقق اولان تهلکه کبی مهالك قطعیاً برطرف اولمشدر. حتی قاداغوز و آرالدا و میس جونصونسره حسود اولان سائر قاریلر اثر خصومتلرینی بر خیانت صورتنده میدانه قویه‌جق اولورلر ایسه میس جونصونسری رؤسانك‌ده حمایه‌دن کیرو قالمیه‌جقلری صادق موشامول نزدنده مأمول قطعی حکمنی المشدر.

انتهای کتاب ثانی

ریقالدا

یاخود

« آمریقاده وحشت عالمی »

اوچنجی کتاب

« وحشت مدنیت »

— ۱ —

یوقاروکی برنجی و ایکنجی کتابمزك بعض یرلرنده و بالخاصه ایکنجی کتابك صوکارنده ویرمش اولدیغمز معلومات آمریقا وحشیلرینی قارئلریمزه شو « وحشت » کلمه‌سندن انتظار ایدیلن حکمه تماميله مطابق برحالده کوسترمامش اولسه بجادر . زیرا « وحشی » دنیلدیکی زمان خاطره اویله بریبانی آدم کلورکه بونده سجایای انسانیه و مدنیه‌دن هیچ برشمه بولنمیه‌رق بهایم سائره‌دن همان هیچ فرقی کورونمامك لازم کلور .

واقعا آمریقا و آفریقا و جزایر بحر اوقیانوسده ابنای نوعمزدن برچوقلرینك بویله وحشت کلیه حالنده قالدقلری دخی کورلمشدرکه بونلرك ذهنلری تعداد خصوصنده بشدن یوقارویه چیقمامقده و لسانلری خومورداتمق نوعندن بعض اصواتدن ماعدا اویله بشریتك مدار اعظم تمیز وتزیینی اوله‌جق صورتده تکامل ایده‌مامکده بولندیغی کبی اره‌لرنده جمعیتله معیشت بیله اولمیه‌رق وآتش نه ایدوکی طانمیه‌رق و فکر تستر و تلبس هنوز سمتلرینه اوغرامیه‌رق اورمانلرده مغاره‌لرده اقشامی نره‌ده ایدرلر ایسه ایرتسی کون محال سائره‌یه انتقال ایله مبیت اوله مراجعتی بیله دوشونه‌مامکده‌درلر . اوتدن کوکدن قوردن قوشدن هرنه اله کچوررلر ایسه چیك چیك یوب دیشیسی ایله ارککی اره‌سنده‌کی مناسبت بهایم سائره مناسبتلرندن ایلرویه کچه‌مامکده وارککلرده اطفال نوزاد حقلرنده برمحبت و شفقت پدرانه بولنمق شویله طورسون کدیلرکبی بونلر دخی دیشیلرك اغوش محبتلرنده‌کی اطفالی اولدوررلرایسه هم اتلریله‌قرنلرینی

طوپورمش اولمق وهم ده دیشی یی تکرار چفتلشمك مجبوریتنه دوشورمك کبی ایکی باشلی منفعت اوممقده‌درلر . بونلرده یالکز والده‌نك اطفاله برشفقت مادرانه‌سی کوریلوب اوده‌پیلیچلرینی قورویان طاووق و یاخود یاوروارینی امزیرن کدی درجه‌سندن اوته‌یه چیقه‌مامقده‌در .

ایشته حالا بشریتك بویله ایلك حال وحشتنده بولنمق اوزره برچوق آدملرك آفریقا وآمریقا و اوستراليا طرفلرنده وجودلری کورلمش و کورلمکده بولنمش ایسه‌ده بزم میسوری نهری کنارنده انتشار و تعیشلرینی کوستردیکمز آزتق وحشیلرینك علی قدرالامکان چیکی پیشورمکده و بعض کندی منسوجاتلریله کیمکده وجمعیتله‌یشایوب آفتاب زاده اولدقلرینی اعتقاد ایلدکلری پرنسلرله زاق تعبیر ایلدکاری دین اولوجه‌لرینك حکومت جسمانیه وروحانیه‌لرینه اتباع ایتمکده و انسان ذبحی درجه‌لرنده دهشتدن قطع نظر هویی چیلو پوشتلی کبی معبودلره منتظماً وکندیلرنجه موزون و بسته‌لی آهیلرله مزیناً عرض عبادت قیلمقده اولدقلرینه نظراً قارئلرمز « وحشت » کلمه‌سندن انتظار اولنه‌بیله‌جك حکمی بونلرده بوله‌مامش اولورلر ایسه حقلی کوریله‌جکلری درکاردر .

بوحکایه‌مزده قارئلرمزه آمریقانك وحشت عالمنی تماشا ایتدیرمکی درعهده ایلمش بولندیغمزه کوره کندیلرینی اویله مدنیتدن بالکلیه مجرد ومحروم ووحشت مطلقه حالنه دوچار اولان آدملر نزدینه دخی کوتوره بیلمك الزمده ایدی . آنجق بوآدملر بیننده انتظامات مدنیه‌دن نه قدر محروم اولور ایسه اولسون الك عادی برجمعیت تصوری بیله ممکن اوله‌میه‌جغندن اوراره کوندره‌جکمز برمدنی یی یا ایلك حمله‌ده وحشیلر یدنده پاره‌لتمك و یاخود بونلر ایله معاشرتنی فرض ایلیه‌جك اولور ایسه‌ك اره‌لرنده‌کی مناسبتی مشهور روبنصون ایله واندردی نام وحشیانی اره‌سنده‌کی مناسبته بکزتمك مجبوریتنه دوچار اولمش بولنور ایدك‌که بوصورتله دخی قارئلرمزه مدنیت‌ووحشت اره‌سنده ارائه‌سی آرزوسنده بولندیغمز مناسبتی عرض ایلیه‌مامش اولور ایدك .

آمریقا قطعه‌سنك اوروپا مدققین علماسنی اك زیاده مستفید ایلك ایچون تدقیقات فنیه امرنده اك کوزل برزمین تشکیل ایلیان یری مکسیقا طرفلری اولوب برنجی وایکنجی کتابلرمزده بالمناسبه بعض کره اشارت اولندیغی وجهله اوروپالیلرك اوراره وصولندن اول اورالرده پك جدی و باغی مترقی برمدنیت حصوله کلمش ایسه‌ده مؤخراً اومدنیت

مقدمه‌سی کندی کندیسنه ونتیجه‌سی اوروپالیلرك یدتخریبیله رهین انقراض اوله‌رق مدنیت مذکوره اهلی بولنان آزتقلر تکرار دوچار وحشت اولمشلردر. اکر قارئلرمزی اوروپالیلرك اوراره مبادئ وصولی اولان زمانلرده آمریقایه برسیاحت ذهنیه اجراسنه دعوت ایتمش بولنسه ایدك قریستوف قولومب ترجمهٔ حالنده کورلمش اولدیغی وجهله یلکنلی کمیلری سمادن اینمش عظیم قنادلی قوشلر وطوپ صدالرینی بونلرك صیحه‌لری وراکبلری اولان بیاض انسانلری ابناء الله اعتقاد ایلیان یرلیلرك فوق‌الحد ساده‌لکلرینه اوروپالیلرك ینه فوق‌الحد مظالم واعتسافات ایله مقابله کوسترملرندن متحصل احوالدن ماعدا قارئلرمزه هیچ برشی تماشا ایتدیرمش اوله‌مز ایدك.

اعتقادمزجه قارئلرمزی آمریقا عالم وحشتنی تماشا ایتدیرمکه کوتورمك ایچون انتخاب ایلدیکمز زمان اك مناسب برزماندر. زیرا حکایه‌مزی بو زماندن دها صکره‌لره اسناد ایتمش اولسه ایدك واقعا ۱۸۳۸ سنه‌سنده وفات ایلیان وحشیلر رئیسی مشهور بلاق هاوقك آمریقالرله وقوع بولان محاربانده متمدنلری دوچار حیرت ایلیان خدع حربیه‌سی کبی حقیقةً شایان تماشا وشایستهٔ تتبع برخیلی شیلر کوره بیلور ایدیسه‌ك‌ده اوزمانلر دخی آمریقالیلرك تجدد صورتیله ایکنجی ترقیلرینی اویله برمرتبه‌یه واصل اولمش بولور ایدك که بونلرده وحشیلك دنیلان شی برلفظ بی معنا حکمنده قاله‌رق یوقسه احوال اجتماعیه‌لری بزم عربان واکراد عشایری احوالندن دها پك چوق ایلرولمش اولد- یغنی کورنجه «وحشت» کلمه‌سندن انتظار اولنان حکمی بالکلیه غائب ایلدیکمز دن طولایی استغرابمز بسبتون بشقه‌لاشور ایدی.

احوال جهانی تصویردیمك اولان جغرافیا تألیفاتنده ایضاحات وتفصیلات مکمله‌سیله شهر تشعار بولنان مالته برون نام مؤلفك سالف‌الذکر وحشیلر رئیسی بلاق هاوقك وفاتی اثنالرنده وآندن برآزصکره‌کی آمریقا احوالنه دائر ویردیکی معلوماته مراجعت ایلرایسه‌ك شوحکایه‌مزی یکن اون سکزنجی عصر میلادی اواخرینه اسناد ایدیشمزده‌کی اصابتمزك تعیین وتحققندن ماعدا آزتق وحشیلرینك اوزمانه قدر مراتب ترقیدن هانکی مرتبه‌یه واصل اولمش بولندقلرینی ده کوردرك بالاخره بوترقی خصوصنده بزم میس جونصونسر کبی برچوق اوروپالیلرك دلالت وخدمتلرینی لایقیله

بالتقدير رومانمزك بوجهتدن حائز اولديغى اهميتى دهازياده تعيين ايتمش اولورز .

جغرافيا نويس مالته برون ريو غراندا طرفلرنده يعنى بريادن شمديكى مكسيقا ايله ديكر طرفدن شمديكى حكومات مجتمعه‌نك قسم جنوب غربيسندن و ميسيسيپى نهرينك مكسيقا كورفزينه منصب اولديغى محلك شرق وغربنده و فلوريد شبه جزيره‌سندن بدأ ايله اوهيو نهرينه طوغرى شمديكى جماهير متفقه ممالكنك اقسام شرقيه سنده اولا اسپانيوللر باشلايه‌رق انكليزلرك فرانسزلرك وبردرجه‌يه قدرده صورت پراكنده‌ده آلمان ودانواز كبى سائر ملل واقوام اوروپائيه‌نك خطوه بخطوه ممالكى استيلا واستعمار ايدرك وبناء عليه بورالرده بولندقلرى وحشيلرى استرقاقه موفق اوله‌بيدكلرندن ماعداسنى شماله طوغرى سوره‌رك نهايت بونلرك‌ده برقطعهٔ ارضيه‌ده تعيشلرينه مساعده كوستره‌بيلك درجه‌سنده براثر مرحمت‌متمدنانه ارائه‌سيله « وحشيلر حكومتى » دنيلان حكومتك تشكل ومشروعيتنى طانيمش بولندقلرى زمان اوحكومت وحشيانه اداره‌سى آلتنده كى قزيل كونلرك مملكتلرينى وصورت معيشتلرينى حكايه وتفصيله كيريشيرلرك ديوركه .

« ميسورى نهرينك جنوب وآرقانساس نهرينك شمال طرفنده يعنى بوايكى نهر آره‌سنده بولنان قطعه‌نك غرب طرفنده اوتوز يدى درجه عرض شماليدن بدأ ايله شمال وشمال غربى يه طوغرى اتساع ايده كيدن اراضى يه « هنديلر مملكتى » نامى و يريلوركه آمريقا حكومات مجتمعه‌سى كندى طرح ايتديكى مدنيتى قبول ايتميوب حال وحشتى اكا ترجيح ايليان يرلى قبائلنك بقاياى سيوفنى اوطرفلره سوروب بونلرك اورالرده كى وحشيانه اجتماعنى برجميت محققه ومشروعه اولمق اوزره قبول وتصديق ايتمشدر »

مالته برونك بوقطعه احوالنه دائر ويرديكى تفصيلات وايضاحاتى كورمزدن اول همان شمديدن خبر و يره‌لم‌كه مؤلف مومى اليهك بوندن اللى‌سنه اول وحشيلر ممالكى اولمق اوزره تعيين ايتديكى بويرلر دخى اليوم آمريقا جماهير متفقه‌سى ايالاتنك تمام وسطى عد اولنمقده بولنوب « قانساس » دنيلان جمهوريت حاضره تمام اوهنديلر مملكتى ديه تعيين اولنان يرده واقعدر . اوزمانلر آمريقا جماهير متفقه‌سنك منتهاى حدود شمال غربيسى اوتوز يدنجى درجهٔ عرضده بولنديغى مالته برونك بو ايضاحاتندن اكلاديغمز حالده شمديكى آمريقا خريطه‌لرينه باقه‌جق اولورلر ايسه‌ك بوحدود شماليه‌نك الحالة

هـذه قرق درد نجی عرض شمالی یه قدر واردیغنی و غرب جهتندن دخی بحر محیط اکبره منتهی اولمق ایچون قالیفورنیا سلسلهٔ جبالنه اتصال پیدا ایلدیکنی کوریرز. بو حدودك دها زیاده شمال طرفی ایسه قانادا مستعمراتیدر. یعنی بیچاره وحشیلر الحالة هذه بالکلیه منقرض اوله‌رق مالته برونك خبر ویردیکی حکومت مستقله انقاضی اولان قزیل کونلرك کافه‌سی شمدیلرده مکملاً متمدن آدملردر. ایشته بونی بیله‌لم ده مالته برونك بوندن اللی سنه اولکی قزیل کونلر مملکتی احوالنه وصورت معیشت ودرجهٔ مدنیتلرینه دائر ویردیکی معلوماتی اکا کوره بر او یانقلق ایله اوقویه‌لم که رومان اوقومق مقصدی ایچنده داخل بولنان استفادهٔ صحیحه جهتی دخی بحق تأمین ایدلمش اولسون.

مالته برون دیور که:

« اشبو هندیلر ممالك مستقله‌سنك منتهای جنوب غربیسندن اوزارق سلسلهٔ جبالی یکر. بونقطه‌دن غربه طوغری مملکت خفیف متموج بر اراضیدن عبار- تدرکه روشوز طاغلرینه طوغری یاقلاشدقجه ارتفاعی آرته آرته اورالرده سطح بحردن بیك وبعض یرلری بیك اوچیوز مترو ارتفاع پیدا ایلر. هندیلر مملکتنك شرق جهتی غایت واسع ومنبت ومحصولدار چایرلردن عبارتدرکه بونلر دروننده برچوق نهرلر پکچوب نهرلرك کناری ده بالطه کیرمدك اورمانلر ایله مستوردر. انهار مذکوره سیرسفاینه قابل اوله‌میه‌جق درجه‌لرده صیغ اولوب بعضلری قوراقلق زمانلرده بسبتونده غائب اولورلر.

« بوقطعهٔ ارضیه‌ده بیزون دینیلان یبان صیغیرلری ایله یبانی آتلر وزیغین وکییکلر سوری ایله کزدکاری کبی کوچوك بوی چارپالر دخی حدسز حسابسز اولوب یبانی خروسلردن بدأ ایله صوده متعیش قوشلره وارنجه‌یه قدر انواع طیور غایت مبذولدر. وحشیلر یبانی آتلری طوتوب صید وشکارده قوللانمق ایچون تربیه ایدرلر. قطعه‌نك قسم غربیسی تنها وچول یرلر اولوب بیزونلر وآتلر سو- ریلری اغلبیتله بوچولك بعض یرلرنده‌کی غایت واسع و برکتلی چایرلرده اوتلارلر. قسم شرقیسی ایسه غایت کوزل بر مملکت اولوب فوق الحد منبت ومحصولدار وادیلری وصید وشکار حیوانلریله مالامال عظیم اورمانلری واردر. قسم جنوبیسی سهل اراضی اولوب هواسی غایت معتدل بولندیغندن شدائد شتائیه‌دن اندیشه یوقدر. وحشیلرك حیواناتی آخور ویم احتیا- جاتندن وارسته اولوب قیش موسمنده

دخی اوتلاقلرده بار ینه‌رق کندی کندیلر - ینه قرنلرینی طویوره بیلورلر . بعض یرلری طاغلق وقیالق ایسه‌ده ارتفاعلری آز اولوب اك ضرب جهتلری میسوری نهری کنارلری صایلور . اراضینك طبیعتی زراعته پك مستعد ایسه‌ده بالخاصه حیوان بسلیمکه هیچ بر یرده امثالی تصور اولنه‌میه‌جق درجه‌لرده صالحدر »

« بوقطعه‌نك اهالیسی اوروپالیلرك حالا « هندی » تعبیر ایتدکلری قزیل رنکلی یرلیلردندر . آمریقا جماهیر متفقه‌سی استیلای ممالك ایلدیکجه مستولیلرك اوکلرندن رجعت ایلیان قبائل بوراره قدر چکلمشلردر . شیقاساو وشوقتاو دنیلان قبیله‌لر تامیسیسیپی نهری ایله آلاباما طرفلرندنبری سور یله سور یله بوراره قدر کتورلمشلردر . کرك بونلر وکرك آزتق اقوامی آرتق آیری آیری قبیله‌لر عد اولنمیوب جمله‌سی ملت واحده حکمنی آلمشلردر . بونلرده ترقیات مدنیه ایچه‌در . اخشابدن کوزل خانه‌لر یاپارلر . اطرافی محفوظ ترلالری باغچه‌لری واردر . مصر و پاموق زراعتنی ایلرویه کوتورمشلردر . آقار صووره دکرمنلر یاپدقلری کبی کراسته بیچمك ایچون حزارلر بیله انشا ایتمشلردر . بونلرك النده پك چوق خرکله وصیغیر و سائره سوروری

بولنور . قویون وطموزلری پك چوقدر . الحاصل ثروت دهقانیه‌لری اوروپالیلره فائقدر »

« حکومتلری عادتا منتظم اولوب قانون ونظاملری محررا منضبوطدر . جماهیر متفقه بونلره سنوی برمقدار معین معاونت نقدیه اعطا ایلر . کویلرنده نصارا میسیونرلری دخی مقیم اولوب نشر نصرانیته سعی ایدرلر . برآز دها شمال طرفلرنده عن اصل جورجیا ممالکندن رحلت ایلمش اولان قره‌ق قبیله‌سی ساکن اولوب قصبه‌لر درجه‌سنده بیوك کویلر وغایت منتظم بیوك باغچه‌لر باغلر چفتلکلر وجوده کتورمشلردر . ژیپسون قلعه‌سیله اوجوارده بولنان آمریقا عسکر محافظه‌سنك تعییناتنی کندی محصولات ارضیه‌لرندن اعطا وفروخت ایدرلر . بونلرکده نظاملری محرر ومضبوط اولوب یانلرنده میسیونرلر اقامت ایدرلر . هله ینه جورجیا طرفندن کلمش اولان شه‌روکه وحشیلری سائر جمله وحشیلردن دها مترقی اولوب خانه‌لری دها منتظم وچفتلکلری وحیوانات سورولری دها زنکین اولدقدن ماعدا یوك وپاموق منسوجاتنی ایلرویه کوتورمشلر وطوزو تیمور معدنلرینی ایشلیکده بولنمشلردر . کندی لسانلرینی یازمق ایچون برنوع حروف هجا اختراع ایدرك کتابلر تألیف

ایتمشلر و برمطبعه کشادیله «فونقس شه روکه» نادیه برده غزته باصمغه باشلامشلردر . قانونلری معین اولوب انکلیزلرك رؤساسی کبی بونلرده‌ده بعض اعیان امور عدلیه‌ده بولنورلر . انجق بونلر حالا اخلاق وحشیه لرینی محافظه ایتمکده‌درلر . بیاضلر ایله بونجه زماندنبری پیدا ایتمش بولندقلری مناسبتدن طولایی اصل شدائد قدیمهٔ وحشیه لرینی ایجه تعدیل ایتمشلر ایسه‌ده هنوز هیچ بردین ایله متدین اولمیه‌رق کندی قدیم معبودلرینه عرض پرستش ایله اعتقادلری برچوق ظنون باطله‌دن عبارتدر . مزارلقلرك اطرافنه انسان قفا کمیکلری رکز ایدرلر . بونك ایچون دخی دفندن مقدم جنازه‌نك باشنی کسرلر . وجودینی طوپراغه دفن ایتمیوب مصطبه کبی برشی اوزرینه قویه‌رق اوراده چورتدکدن صکره کمیکلرینی اخذ وحفظ ایدرلر . صید وشکاری پك سورلر . یازین زراعت اموریله اشتغال ایچون کویلرنده وخانه‌لرنده اختیار اقامت ایلیوب یاپراق دوکوملدن صکره صید و شکاره حصر اشتغال ایچون چادرلرینی یوکلنوب اورمانلره چیقارلر . »

« اشبو وحشیلر مملکتنده ساکن اهالینك عمومی یوزبیك نفوس قدر تخمین اولنورکه مملکتلری درتیوزبیك کیلومترو مربعنده بولنمق حسبیله درت کیلو مترویه یالکز بر نفسك اصابتی بومملکتی ینه پك تنها کوسترر »

— ٣ —

مالته‌برونك حال و شانلرینی بوصورتده تصویر ایلدیکی اهالی‌یه « وحشی » تعبیر ایتمکه نصل امکان تصور اوله‌بیلور که ترقینك بودرجه‌سی متمدن اوروپانك اولور اولمز کویلیلرنده اوزمانه کوره مأمول ایدیله‌میه‌جکی درکاردر .

اوروپالیلر ایچون وحشت ومدنیت اره‌سنی تحدید وتعیین ایلیان شی خرستیانلق اولوب بر قوم نه‌قدر وحشی اولور ایسه اولسون خرستیانلغی قبول ایلدکدن صکره حکمت ودیانت حقنده ذره قدر فکر مخصوصی بولنمسه ومدنیت ودیانتك اصلا تجویز ایتمیه‌جکی معایب ومظالمك کافه‌سنی مرتکب بولنسه بیله آنی اوروپالیلر ینه « سیویلیزه » یعنی متمدن عدایدرلر نصرانیتی قبول ایتدکدن صکره چینك هندلك الك متمدن خلقنی بیله ینه باربار عد ایدرلر .

اصل حکمانك مقایسه ومحاکمه‌سنه کوره وحشت صحیحه بوندن اول دخی بیان ایلمش اولدیغمز وجهله فکر استیناس و اجتماعدن بالکلیه محروم اوله‌رق متفرق وپریشان برحالده طاغلرده اورمانلرده پویان اولان بیابانیلرك حال وشانی اولوب

بوقسه یکدیکرینك تسلط وتعرضندن امین
وحوایج معیشت ایچون معاونتندن مطمئن
وخارجدن کله‌جك تعرضاته قارشو مدا-
فعه ایچون جمله‌سی متحد بولنان جمعیتلر
ترقیات علمیه وذهنیه‌دن نه‌قدر محروم او-
لورلر ایسه‌اولسونلر ینه متمدن‌صاییلورلر.
بوحالده وحشت ودها طوغریسی بداوت
ایله مدنیت اره‌سنده‌کی فرق هانکی اهالیٔ
مجتمعه‌نك هانکیسندن دها مقدم ومترقی و
یاخود متأخر ومتدنی اولمسی قضیه‌سندن
عبارت قالورکه ترقیات مادیه ومعنویه‌سی
دیکرلری مرتبه‌سنه‌وارده‌مامش بولنان‌خلقه
آنلر نسبتنده مترقی دینله‌مز ایسه‌ده‌وحشی
نامی دخی ویریله‌مز .

بوقاروکی بابده دخی دیمش اولدیغمز
وجهله مالته‌برونك توصیف ایلدیکی
وحشیلر دخی شمدیکی حالده آمریقاده باقی
دکلدرلر. عادتا جمله‌سی نصرانیت‌ومدنیت
دائره‌سنده بیاض کونلر ایله برابر مترقی و
متعیشدرلر. بعض کره غزته‌لر هنوزانسان
ایاغی کیرمدك منیع طاغلرده وصیق اور-
مانلرده قبائل قدیمهٔ وحشیه بقایاسندن
بعض کیمسه‌لرك کشف اولندیغنی یازیورلر
ایسه‌ده بونلرك حال‌وحشتی بزده‌کی قبطیلرك
کوچبه‌لکی درجه‌سنده برشی اولوب عند-
المقایسه مالته‌برونك بالایه درج اولنان
تصوریته نسبتله بونلر هر حالده دهامتر-
قیدرلر. بزم حکایه‌مز ایسه مالته‌برونك
تصویر ایلدیکی احوالدن قرق اللی سنه
دها اولکی برزمانه راجع اولدیغندن او
زمانلر آمریقا وحشیلری مالته‌برونك بیان
ایلدیکی درجهٔ ترقیدن محروم ایدیلر. واقعا
وحشت غایه منزله‌سنده‌ده دکل ایدیسه‌لرده
مرتبهٔ ترقیلری نه‌دن عبارت اولدیغنی
بونلرك محل اقامتلرندن قالقه‌رق میسوری
نهری کنارنده‌کی معبدلر ینه کیدیشی واو-
راده انسان قربان ایدیشی واو صره‌ده‌اللر-
ینه چکن بر انکلیز قزینی‌ده قربان ایتمك
ایستدکاری حالده ایچلرندن بعضلرینك مانع
اولیشی وبو صره‌ده دین اولوری بولنان
زاقك سمت سمادن وحوش وطیورواسطه-
سیله خبرلر المسی کبی وقتیله قطعیاً اعتقاد
ایدیلان شیلرك استهزا ایدیلیشی وسائر بو
مقوله برچوق شیلر قارئلرمزه کوسترمش
اولدیغی کبی کتاب ثانینك صوکلرنده بر
نبذه‌جك بیان اولندیغی وجهله میس جو-
نصونسرك کندیلرینه‌بعض طعاملرپیشیروب
راقی تقطیری صورتنده‌کی خدمتلرینی
وحشیلرك حسن تلقیلری دخی بو آدملرك
حاللری وحشت صحیحه حالندن پك بعید-
بولنه‌رق ترقی وتمدنه استعدادلری‌ده بالاتر
اولدیغنی البته قارئلرمزه اشراب ایلمشدر.

حقیقت ترقی دینلان شی برحالك در-
جهٔ موجوده‌سندن دها ایی اولان دیکربر

حاله انتقالی دیمك اولوب بو انتقالاته یعنی
ترقیاته انسان قسمنی تشویق و سوق ایلیان
شی دخی حال حاضره نسبتله حال مستقبلك
دها ایی اوله‌جغی امید قطعیسیدر . حتی
حکمت ترقینك بو درجه‌سی برطاقم حیوا-
نلرده بیله کورلمکده‌در . برطوتام اوته طمعاً
انسانك آرقه‌سندن قوشوب کلان قوزینك
انسان اولادندن ایلك توحشنه قیاساً بو
ترقیسی ایشته او برطوتام اوته ویاخود
قوری اوزوم اکمك کبی ویریلان شیلره
نائلیت امیدی اولدیغی کبی بعض حیواناته
درلو درلو هنرلر اوکرتوب تماشاگاه عمو-
میلرده اویناتان هنرورلر دخی بومعرفتلری
حیوانلره تعلیم ایچون آنلری هم قورقوتمق
هم‌ده امیدلندیرمك صورتنی بولمشلردر .
قورقوتمق دخی بر نوع امیدلندیرمك دیمك
اولوب قورقدیغی شیدن خلاصه امنیت
ایشته او امیدی تولید ایتزمی ؟

هله انسان اولادی تدنیات ذهنیه‌نك
هانکی منزله‌سنده بولنور ایسه بولنسون
نیك و بدی تمیز خصوصنده‌کی اقتداری
حیوانات سائره‌دن هیچ برنوعه قیاس بیله
قبول ایده‌میه‌جك صورتده‌در . برشیئك
شی دیکردن دها ایی اولدیغی تجربهٔ فعلیه
ایله انسانه اثبات ایدوب قبول ایتدیرمك
اسهل اولوب حتی برشیئك شیٔ دیکردن
ایی « اولدیغی » دکل « اوله‌جغی »

بیله تجربهٔ فعلیه‌دن اول یالکز قیاس
وتخمین ایله انسانه قبول ایتدیرمك دخی
اسهلدر . زیرا ایی یی فنادن تمیز ایچون
نوع بشر بو تجربهٔ فعلیه‌یه محتاج قالوب‌ده
قیاس وتخمینه مقتدر اوله‌مسه ایدی
حیوانات سائره‌دن تمیز تامنی حکم ایلك
خیلی کوچ اولور ایدی . نصل اولسون‌که
قرنی آچ اوله‌رق قارشو کزده طوران بر
کلبه اولا یاوان اکمك کوسترسه کز کال
منتله الکزدن قاپوب یدیکی حالده متعاقباً
بر یاغلی لقمه ویرسه‌کز آنی‌ده دها زیاده
تلذذله یدکدن صکره اکر ایکنجی دفعه اوله‌رق
تکرار بر لقمه یاوان اکمك کوسترسه کز
برقاچ دفعه قوقلادیغی حالده تناولنه رغبت
کوسترمز . ینه یاغلی بر لقمه انتظارنده بو-
لنور . برقاچ دفعه تکدیر وطرد ایتدکدن
صکره اوجه بکنمامش اولدیغی یاوان اکمکه
ینه عرض احتیاج ایلر . ایشته ثابت
اولدی که حیوان بیله تجربهٔ فعلیه ومادیه
میدانده ایی یی فنادن تمیزه مقتدر اوله بیلور
ایمش . انسان ایسه ملکهٔ عقل وفکره
حیوانات سائره‌دن پك چوق زیاده نائل
بولندیغندن کندی منفعت ومضرتنه تعلق
ایده‌جك شیلرده فعلاً ومادةً تجربه‌لر
اجراسنه کیریشلمکسزین بیله تمیز خیروشره
مقتدر اولدیغی ایچون سائر بالجمله مخلوقات
ومکوناته فائق اولدیغی حکم اولنمش و بو

حكمتك اصابتی ایسه فی الواقع انسان اولاد-
ینك بتون مخلوقات ومكوناتی كندی حكمنه
مسخر ایلمش بولنمسیله موقع ثبوته وارد-
یلمشدر .

شو ملاحظات حكمیه‌یی سر واتیاندن
مقصدمز رومانمزده شمدی‌یه قدر وقوعنی
سویلدیكمز بعض شیلرك دكل اصل بوندن
صكره وقوعنی عرض واخبار ایلیه‌جكمز
برچوق موادك دائرهٔ امكاندن خارج
اولمق شویله طورسون بلكه نوع بشرك
استعدادینه نسبتله مقتضیات مبرمه‌دن بیله
بولندیغنی قبول وحكمه افكار قارئینی تهیه
ایلمك قضیه‌سیدر . زیرا ایلك اثنای ورو-
دنده هو یی چیلو پوشتلی معبودینك دفع
غضبی وجلب لطفی ایچون قربان ایدیلی
ویرمك ایستنیلان بوقزی ایكی اوچ كون
صكره معبود مرقوم هو یی چیلو پوشتلیدن
زیاده شایان پرستش بولمغه باشلادقلرینی
كتاب ثانینك نهایتلرنده خبر ویردیكمز
وحشیلرده ترقیات ذهنیه‌دن هیچ بر اثر
یوق ایكن ایكی كون ظرفنده بویله تفریطدن
افراطه واررجه‌سنه بر تحول مشاهده
اولنمسی اینانلمقدن مبرا وماصال اطلاقنه
شایسته واحرا برخیال ظن اولنه بیله‌جكندن
نوع بشرك ترقی خصوصنده‌كی قابلیت
واستعدادی قارئلرمزك نظر حكمتلری اوكنده
حاضر بولنملیدركه رومانمزك بویولده‌كی نقاط
مهمه‌سنه قارشو اذهان قارئین حسن تلقی
وقبول استعدادیله مقابله ایتملیدر .

حتی رومانك بو جهتلرینی اوقودقلری
صره‌ده قارئلرمزك بر اره‌لق وحشت
عالمندن ینه مدنیت عالمنه ارجاع ذهن
ایدرك ارباب دانشك ارباب جهله نسبتله
قدرت ومقبولیتلرینی موازنه‌یه كیرشملری
دخی صدددن خارج برمالا یعنی عد اولنه
بیلورمی ؟ دوشونملی دكلمیدركه میس جو-
نصونسر شو وحشیلر ایچنه دوچار اولدیغی
زمان قاداغوز وآرالدا بریسی آفتاب زاده‌نك
قاریسی ودیكری كاهنی اولمق حسبیله قبیله‌نك
الڭ معتبر نسوانی اولدقلری ومیس جو-
نصونسری قربان ایتدیرمك خصوصنده‌كی
تكلیفلرینی قبیله خلقنه قبول ایتدیرمكه
تقرب ایتمش بولندقلری حالده ایكی اوچ
كون صكره میس جونصونسر كندی
اعتبار ومقبولیتنی بونلرك فوقنه چیقارمش
وهمان بتون قبیله‌یی كندی امرینه تابع
ومطیع قیلمق مرتبه‌سنه وارمشدر ؟ حتی
بویله قاداغوز وآرالدا كبی وحشی قادینلرك
حسد وغضبی میس جونصونسر مثللو
ید وحشت ودهشتلرینه دوشن بر بیچاره
یبانجی ایچون پك زیاده موجب تهلكه
كورلمك لازم كلدیكی حالده ایكی اوچ كون
ظرفنده وحشیلره كوسترمش بولندیغی قدرت
دانش سایه‌سنده رؤسای رجالك توجهلرینی

قازانه‌رق قاداغوز وآرالدا وآنلرك مسلك
حسودانه‌سنه سالك اولان قادينلرك شرلر-
ندن عادتا قورقامق درجه‌سنده بر امنيتى
بيله كنديسى ايچون موجود فرض ايتمكه
باشلامشدر .

« دانا اولان توانا اولور » ديرلر .
بو ضرب مثل همان هر لسانده حكماً
موجوددر . وحشت عالمنده دكل مدنيت
عالمنده بيله بر چوق سنه‌لرده بر كره
ميليونلرجه آدملر اره‌سنده بر آدم پيدا اولور كه
عقل وعرفانى سائر ابناى نوعنه فائق اولمق
حسبيله قدرت وقوتى‌ده بويله واحد ايله
ميليونلر اره سنده‌كى نسبتى بولديغندن
دولت وملتنك اتمام اسباب سعادت ورفاهنه
خدمتى اورته‌يه بر تجدد كلى دورى چيقارر
وبو سايه‌ده عصرينك شكران ومننته نائل
اوله‌رق بر دها الى الابد نام معالى اتسامى
همشهريلرينك ياذنده بقا بولور .

ميسورى نهرى كنارنده متعيش وحشيلره
نسبتله ميس جونصونسرك عقل وعرفانى
ايشته بويله كنديسنى هركسك پرستش درجه-
لرنده منت ومحبتنه مظهر ايتمكه كافى اولديغى
بيچاره قزجغز در پيش ايليه‌رك اكر شو
دوچار اولديغى بلادن خلاص ميسر اوله-
جق ايسه اوزمانه قدر كنديسنى جانسز
قانسز بر معبود هيكلنه قربان ايتديرمك
تهلكه‌سندن قورتاردقدن فضله وحشيلر الده
اسير اوله‌رق يشامق ذلتندن‌ده قورتاروب
بلكه بونلر اوزرنده حكمران اوله‌رق يشا-
مغى دوشونمش وايلك دقيقه‌سندن بدأ ايله
هر امور وخصوصده اكا كوره طورانمق
تدبيرينى اله آلمشدر .

بو قزك موشامول ايله ايلك ملاقات
ومكالمه‌سنده ميسورى نهرى اوزرنده
انكليزلرك يكى استعمار ايلدكارى قانساس
قصبه‌سندن يوله چيقارق نيوبرارا نهرينك
ميسورى‌يه قاريشديغى موقعه قدر وارد-
قدن صكره كميلرى اوزرينه عظيم بر يار
يقيله‌رق غرق ايدلمسيله همان هلاكه تقرب
ايتمش ايكن النى ايصال ايده‌بيلديكى بر صندله
راكباً ايكى كون ايكى كيجه يبانى ميوه‌لر
يه‌رك آز تقلر معبدينه قدر كلديكى اكلاشلمش
ايدى . حتى بوندن التى‌سنه مقدم موشا-
مولك اسير دوشه‌رك سن لوئى قصبه‌سنده
ژوآن موصون نامنده بر صاحب مالكانه‌يه
صاتلديغنى حكايه ايتمسى اوزرينه قزجغز
كندى باباسى ميستر جونصونسرك‌ده
مرقوم ژوآن موصونك اورتاقلرندن اولد-
يغنى بيلديرديكى كبى موشامول اوراده
كندى اسمى آدريه‌ن اولديغنى خبر ويرنجه
ميس جونصونسر بو اسم دخى مالكانهٔ
مذكورده هنوز وردزبان اولديغنى درميان
ايتمش ايدى . نصل ورد زبان اولمسون كه
موشامولك قيد اسردن اطلاقى هنوز ايكى

سنه‌لك قدر بر كیفیت اولوب اكر برازدها
اینجه اله‌یوب صیق طوقیه‌جق اولسه‌لر
بونلر بلكه بری برینی بعض زمانلر بعض
یرلرده كورمش بولندقلرینی بیله تخطر ایلیه‌
جكلر ایدی .

میس جونصونسرك شو تهلكه‌لی بره
صورت ورودی حقنده بوقدرجق وقوف
پیدا ایدیشمز كافی كوریله‌مز بوبابده قارئلر
مزه برآز دها ایضاحات ویرملی‌یز كه شو
كوزل انكلیز قزینك بورایه صورت ورو-
دندن انتقال ایله بورادن خلاصی امكانك
درجه‌سنی تعیینه دخی یول بوله بیله‌لم .

سن لوئی قصبه‌سی میسیسیپی ایله
میسوری نهرلرینك برلشدكلری نقطه‌ده
تأسیس ایدلمش برقصبه‌اولوب قدمجه‌دخی
اوحوالینك اك قدیم مؤسسات مدنیه‌سندندر .
سن لوئینك غرب جهتنده واقع ژه‌فرسون
قصبه‌سنی انكلیزلر تأسیس ایدر ایتمز سن
لوئیده بولنان فرانسزلر حدودتمدن
وترقی قریباً دها زیاده توسع ایده‌جكنی ده
اكلایه‌رق بر هیئت كشفیه‌یی ژه فرسونك
دها ایلروسنه سوق ایله الحالة
هذه قانساس دنیلان قصبه‌نك اساسنی
وضع ایتدیرمشلر ایدی كه بو استعماری
تشویق ایلیان سن لوئیلی فرانسزلر میانده
موشامولك افندیسی اولان ژوآن موصون
دخی داخل اولدیغی كبی كوندریلان
هیئت كشفیه میانده بزم میس جونصو-
نسرك پدری و موصونك اورتاغی میستر
جونصونسر دخی موجود ایدی .

ممالك بعیده ووحشیه‌ده مستعمرات
پیداسی اصول و قواعدینه وقوف پیدا
ایلمش بولنانلر ایچون تفصیلات زائده‌یه
حاجت اولمدیغی وجهله هنوز وحشیلر
استیلاسی آلتنده بولنه‌رق بناءً علیه صاحبسز
عد اولنان یرلره هركیم دها اول واروب
كندی نامنه بایراق دیكرویاخود طاش وقازیق
كبی بر علامت وضع ایلر ایسه او یر او
آدمك ملكی عد اولندیغندن سن لوئیلی
فرانسزلر ژه‌فرسون قصبه‌سی تأسیس
و بناءً علیه اطرافنده‌كی اراضی استعمار
و استملاك اولنمسنی متعاقب دها ایلروسنی‌ده
كندیلری قاپمق ایچون قانساسه قدر كوندر-
دكلری هیئت كشفیه‌دن بر مفرزه‌ده میسوری
نهرینك دها اوست طرفلرینی هركسدن
اول كندیلری قاپمق طورانه‌رق بر سفینه
تهیه‌سیله یوله چیقمشلر ایدی .

انجق اوزمانلر قانساس و حوالیسی
بیله هنوز اهالی و عمراندن خالی بولندیغنه
كوره نهرك دها اوست طرفلری بالكلیه
وحشی یرلر اوله‌جغنی تعریفه لزوم كور-
یله‌مز . میسوری كبی آقنتیلری آنافورلری
صیغلری فلانلری هنوز مجهول اولمقدن
قطع نظر فیضان زمانلرنده بالطه كیرمدك

اورمانلردن سو كيلوب آقنتيلره تبعية اشاغي يه طوغرى اينن عظيم و جسيم اغاجلردن طولايى سير و سفر غايت مشكل اولان بر نهرده كشافلق ايتمك اغلبيتله موجب هلاك اوله‌جغى مجرباتدن ايسه ده الكلار قدر چيفتلكاره مالك اولمق هوسى انسانه هر تهلكه‌يى كوزه آلديره‌جغى دركاردر .

قانساسدن بو صورتله ايلروليان سفينه ايچنده ميستر جونصونسر و زوجه‌سى و قزى ايله جيمس فراخ نامنده بر مهندس دها وار ايدى كه ميس جونصونسرك نشانليسى اولوب شو كشفيات ايشلرينه بر نتيجه ويريله‌رك مطلوبه موافق بر مالكانه ايدينلديكى زمان دوكونلرى اجرا اولنمق مقرر ايدى . برده قلور ينغتون نامنده ميستر جونصونسرك امكدار بر آدمى بولنوب سنين وفيره‌دنبرو سبق ايدن خدمات صادقانه‌سنه مكافاة كشف اولنه‌جق يرلردن بر مالكانه دخى بوذاته ويرلمك مقرر ايدى . بونلردن ماعدا برچوق دخى كاتب و ايش باشى و عمله نوعندن آدملر بولنوب حسابجه الك اول يرشلى اولمق اوزره كشف ايديله‌جك بر موقعده بونلر قره‌يه چيقاريله‌رق جونصونسر و جيمس فراخ و قلور ينغتون نامنه اوچ مالكانه‌نك بردن استملاككى باير اقلر ركزى و علامتلر وضعيله اعلان قلنه‌جق ايدى .

بونلر نهرك يوقارولرينه طوغرى ايلرولدكجه استعمار و استملاكه صالح بر چوق اراضى يه تصادف ايليورلر ايديسه ده دها ايلرويه كيتدكجه دها ايلرينك بولنه‌بيله‌جكى طمعى بونلره بر يرده قرارى تجويز ايتديره‌ميوب ايلرولدكجه ايلروليه‌رك نيو برارا نهرينه قدر وارمشلر ايدى كه نهر مذكور قانساس قصبه‌سندن يوز اون يوز يكرمى ساعت قدر اوزاق بولنه‌رق او زمانه قدر هيچ بر اوروپالى ميسورى نهرى اوزرنده بو درجه‌لره قدر ايلروليه‌مامش ايدى .

ميسورى نهرينك جملهٔ غرائبندن بريسى‌ده دامنى حذاسندن جريان ايلديكى بعض تپه‌لرك ديبنى اويه اويه عظيم بر يار صورتنه قويدقدن صكره بو يارلرك دفعةً يقيلى ويرمسى صورتنده كوريلور . ميس جونصونسرك موشاءوله حكايه ايلديكى وجهله جونصونسر و جيمس فراخ وقلور ينغتون هيئت كشفيه‌سنك راكب اولدقلرى سفينه‌يى غرق ايدن شى دخى ايشته بويله بر يار يقلتيسى اولديغندن قزجغز تمام حياتندن قطع اميد ايلديكى صره‌ده نصل اولوب ده كنديسنه تقرب ايلديكنى بيله‌مديكى بر بوش صندالّه‌را كباً آزتقار معبدينه قدر كلمش ايدى كه مبدأ عزيمتنده اطرافنى بر كوزجه آرانه‌رق كرك سفينه‌دن و كرك سفينه

اهالیسندن نشان و اثر کوره‌بیلکه غیرت ایلدیکی حالده هیچ بر اثر کوره‌میوب نهرك آقنتیلرینه مقابل صندالی ضبط ایده‌بیلکه‌ده اقتداری اولمدیغندن سائقهٔ قدر کندیسنی هر نه طرفه سوق ایلیور ایسه کیدوب سرانجامنی کورمك ایچون بر تسلیمیت مجبوریه‌یه دوچار اولمش ایدی .

بوحالده اقربا و رفقاسندن قورتیلانلر اولوب اولمدیغی قزجغزك مجهولی بولندقدن فضله بالفرض قورتیلانلر بولنه‌رق قانساده عودت ایلمش اولسه‌لر بیله بونلر قزك حیاتندن خبردار اولمدقلری صورتده ایزینی تحری‌یه لزومی کوررلر ؟

ایشته میس جونصونسر ایشك بو جهتنی دوشونه‌رك کندیسی ایچون شو آزتق وحشیلری یدندن خلاص محال اولمیه‌جق بیله اولسه قریب دخی اوله‌میه‌جغنی حکم ایله دها ایشك ابتداسنده اویله اطرافلی بر تدبیره لزوم کورمش ایدی که بوتدبیری ثمره‌سیله کندیسنك کافهٔ مهالکدن حصول امنیتی ایله برابر برکون اولوب‌ده شورادن خلاصك ده امکانی امیدینی قطع ایتمامکده حقلی کوریله‌جك ایدی .

— ٣ —

میس جونصونسرك شووحشیلر نزدنده تأمین اقامت وبرکون ایچون امید خلاص وانتظار سلامت ضمننده قرارلاشدیرمش اولدیغی تدابیر اساسیه‌نك اصل اسی وحشیلرك لساننی اوکرنمك قضیه‌سی اولدی .

نزد ارباب تدقیقده محققاتدندر که انسانك اك زیاده قورقدیغی شی مجهولاتیدر . برشی مهالکدن بیله اولسه درجهٔ تهلکه‌سی انسانك معلومی بولنور ایسه انسان اوشیدن اصلا خوف ایتمیه بیلور . کوناکون زهرلر ایله صباحدن اقشامه قدر اشتغال ایلیان اجزاجینك مسموماً اولمکدن اصلا خوف ایتامسی کبی . فقط انسان مجهولی اولان برمیوه‌یی النه آلدقده حقیقت حالده او میوه اصلا مضر اولمسه بیله آنی اغزینه یاقلاشدیرمقدن احتراز وخوف ایلر . دکزدن قورقان یولجیلر احوال بحری بیلدکاری ایچون قورقه‌رق آنلرك حیاتلرینی تهلکه‌ده کوردکلری سرت هوالرده ملاح تجربه کار « کلین هواسی » دیه چبوغنی یاقوب ذوقنه باقار .

مجهولاتك موجب خوف اولمسی الك زیاده انسانك لسانلرینه واقف اولمدیغی آدملر نزدنده بولندیغی زمان کندیسنی کوسترمکده اولدیغی پك چوق تجربه اولنمشدر . بویله بریرده لسان آشنا اولمیان آدم اطرافنده‌کی انسانلرك حسن و یاسوء قصدلرینی چهره‌لرندن طورلرندن اکلامق مجبوریتیله نظر دقتی درت

آچقـه جبر نفس ایلیه‌رك بونکله برابر طورلرده دقت ایده بیلدیکی ادنا تغیرات اوزرینه بیوك بیوك قورقیلر چکوررر .

انسان لساننده واقف اولمدیغی خلقدن بحق قورقدیغی کبی اوخلقـه مرامنی اکلاته مامسندن طولایی آنلری ده کندیسندن اورکوتور . بری برینك لسانی اکلامق میسر اولمدقدن صکره انسانلر ارەسنده حصول ائتلاف تام دخی میسر اوله‌مز .

اوروپالیلر کبی شکلده قیافتده آداب معاشرتده هرشیده بر برینه بکزه‌یان آدملردن ایکی کشی‌یی پیشکاه تدقیقه آلکز . مثلا بریسی اسپانیول ودیکری روس اولمق حسبیله یکدیکرینك لسانه واقف اوله‌مامری بتون احوال سائرەده مشابهت تامه‌لری بولنان بو ایکی آدمی بری برینك بالکلیه یبانجیسی ایدر . حالبوکه بریسی انکلیزجه متکلم آمریقان ودیکری بولسانه واقف عجم اولان ایکی ذاتك ملاقاتلرینی تصور ایدکزکه نه‌شکل وقیافت ونه‌ده آداب معیشت جهتیله بری برینه قطعا بکزه‌مزلر ایکن یالکز مراملرینی اکلایه بیلرندن طولایی اره‌لرنده یبانجیلق اثری همان کوریله‌مز .

بزم میس جونصونسر لسان آشنالغك وحشیلرله حصول ائتلاف امرنده تأمین ایلدیکی تأثیرات عظیمه‌یه مبنی شو وحشیلر لسانی امکانك صوك درجه‌سی داخلنده اوله‌رق سرعت تحصیله مجبور اولوب‌ده موشامولدن درس آلمغه باشلادیغی زمان آلدیغی درسلری یازمسی واونوتدقجه درسلری یازدیغی قیوده مراجعت ایتمسی وحشیلر نظرنده عادتا احوال معجزکارانه‌دن عد اولنمش ایدی . کاغد وقلمی یوق که قیود مذکوره‌یی بردفتر صورتنده تنظیم ایلسون‌ده دائما یاننده بولندیره‌رق اونوتدیغی شیلر ایچون قولایجه مراجعت ایلیه بیلسون ! قزجغز موشامولدن اوکرنه بیلدیکی شیلری قیالرك الك دوز یرلرینه اغاجلره دستی وکوپ کبی شیلره چیزی ویردیکندن برکلمه‌یی اونوتوب‌ده بوقیدلره مراجعت ایلدیکی زمان وحشیلر بیاض کون قزی اغاجلره قیالره چناقلره چوملکلرله مکالمه ایدیور ظننه دوشه‌رك حیرتلرینی یکه‌مزلر ایدی .

هله بونلر برآدمك کندی لساندن بشقه لسانله متکلم اوله بیلسنی هیچ خاطرلرینه کتورمامش اولدقلرندن اکر موشامولك بیاض کون قزی ایله کندی لسانلرندن بشقه برلسانله تکلم ایلدیکنی اولجه کورمامش اولسه‌لر ایدی میس جونصونسر کندیلریله یواش یواش مکالمه‌یه باشلادیغنی کوردکلری زمان بوخارق‌العاده مخلوقدن قورقوب قاچه‌جقلری

درکار ایدی . بز آره‌مزده‌کی کدی کوپك
کبی مخلوقك هیچ انتظار وتخطر ایدلمدیکی
حالده بزمله تکلم ایدی ویردکارینی
کوره‌جك ایشیته‌جك اولور ایسه‌ك
نه حاله کیره‌رز ؟ ایشته وحشیلر دخی
بیاض کون قزینك کندی لسانلریله تکلمنی
بوصورتده تلقی ایده‌جکلر ایدی . حتی
موشامولدن انسان قسمنك کندی لساندن
ماعدا لسانلرده تکلم ایده بیله‌جکنی
ایشتدکاری حالده بنه میس جونصونسرك
آزتقجه سویلسی بونلری دوچار حیرت
ایلیور ایدی .

اما وحشیلری بوندن طولایی تعییب
ایده بیلورمی‌یز ؟ ایچنده یشادیغمز جمعیت
مدنیه‌نك روم وارمنی ویهودی کبی مسلمان
وترکك غیری اعضاسی کاملاً لسانمزی
تکلم ایلدکلری کبی مملکتمزده بولنان
اجنبیلرك بیله اك چوغی آزچوق عثمانلیجه
تکلم ایلدکلری حالده اوروپاده بولنوب‌ده
انتظارمز خارجنده مثلا برانکلیزك وهلةً
عثمانلیجه سویلدیکنی ایشیتی ویره‌جك
اولور ایسه‌ك یاغی استغراب ایلیورز .
انسان ایچون خلاف انتظار وقوع بولان
مشاهداتك کافه‌سی موجب استغراب
اولوب مشاهدات واقعه انسانك انتظارندن
نه‌قدر بعید ایسه آندن متحصل استغرابك‌ده
درجه‌سی آرته آرته وله وحیرت
درجه‌لرینه قدر واره بیلور .

میس جونصونسر ایچون آزتقلر
لسانی سهولت وسرعتله تحصیل ایدی
ویرمکی مستبعد کورماملیدر . بووحشیلرك
لسانی پك طار وتحصیلی قولایدر . زیرا
لسان دنیلان شیئك وسعتی وصعوبتی
اولسان اربابنك ترقیات مادیه ومعنویه‌سیله
متناسبدر . بدایع مدنیه دیدیکمز بونجه
ایجادات واختراعات انسانك احوال
ابتدائیه‌سنه نسبتله برر عوارض دیمك
اولوب بونلرك هربری لسانلرده برر
تعبیر وتوسیعی ایجاب ایتدیردیکندن
انسانلر عوارض مذکوره‌دن مجرد
فرض ایدیله‌جك اولورلر ایسه تعبیرات
وتوسیعات مذکوره دخی مفقودیتله
حکم اولنورلر . اوحالده انسانلرك
محتاج اولدقلری لسان ضروریات
معیشتلری امرنده قوللانه‌جقلری چندکلمه‌دن
عبارت قالور . حتی السنهٔ وحشیه‌نك
فعللرنده انواع ازمنه واشکال تصریف
غایت آز اولدیغی کبی تثنیه وجمع وتذکیر
کبی شیلر دخی غایت ساده‌درلر . بونلر
ترقیات معنویه‌دن محروم اولدقلری جهتله
حکمیات و ادبیات ماده‌سی السنهٔ متمدنه‌ده
موجب اولدقلری تصعیبات ومشکلاتی
بووحشی لسانلرده کوسترمزلر . قاتولك
ویا پروتستانلردن بعض میسیونرلر کورو-

لشدركه برقاچ سنه ظرفنده السنهٔ وحشيه‌نك يكرميسنى اوتوز يني اوكرنيو يرمشلردر . بناءً عليه السنهٔ منتظمه‌دن بر يسنى اوچ بش سنه‌ده تحصيل ايده‌مامككمزى نظر مقايسه‌يه كتوروب‌ده ميس جونصونسرك ايكى اوچ هفته ظرفنده موشامولك ترجمانلغنه حاجت كورمكسزين وحشيلرله تكلمه اقتدار كسب ايتمش بولنمسنى استبعاد ايتمامليدر .

ميس جونصونسرك وحشيلر لسانني اوكرنمكه صرف ايلديكى بو هفته‌لر ظرفنده آشجيلغى واسپرطو تقطيرينى برقات دها ايلرويه كوتورمش اولديغى كبى وحشيلر رؤساسنك برقاچ قدح راقى پارلاته‌رق نشئه‌لرى متزايد اولديغى زمانلر غايت كوزل برقونترالتو صداسيله اجرا ايلديكى تغنيلرك‌ده ترنملرك‌ده وحشيلر نزدنده‌كى مقبوليتنى آرتدردقجه آرتدرمقده بولنديغى نظر دقت واهميتدن اوزاق طوتماملیدر .

هر اعور وخصوصنده مستشار خاص الخاصى موشامول اولديغى كبى كاه مارادانغال وكاه فارديچ وريقالدا ايله‌ده مذاكراته كيريشوب شوايچنده بولندقلرى اراضى كنديلرينى دها كوزل يشاتمغه مستعد ايكن بويله مضايقه وضرورت ايچنده يشاملرى مجرد بيلمامزلك اثرى اولديغى وكنديسنجه معلوم اولان شيلر آزتقلر نزدنده‌ده معلوم اولسه شمديكى صورت معيشتدن دها زياده رفاهله يشامق ممكن اوله‌جغنى اكلاتيور ايدى . ازجمله بركون ديدى كه :

— پاتاتس وصوغان آرامق ايچون دائما اوزاق يرلره قدر كيتمك مجبوريتنده بولنيورز . شونلرك ترلاسنى كندى يانمزه كتورسه‌ك‌ده جانمز ايستديكى زمان يانى باشمزده‌كى ترلادن بونلرى طوپلاسه‌ق اولمزمى؟

وحشيلرقزك بوسوزدن مقصدى قوجه اورمانك برپارچه‌سنى يرندن سوكوب كندى اقامتكاهلرى يانته كتورمكدر ظنيله بيان استغراب ايدنجه ميس جونصونسر اوزون اوزادى‌يه ايضاح مرام ايلديكى كبى موشامول دخى اقتضا ايدن جهتلرينى شرح وتفصيل ايدرك بوسوزدن مقصد كندى اقامتكاهلرى جوارينه برپاتاتس وصوغان بغچه‌سى ياپمق اولديغنى اكلاتمشلر ايديسه‌ده زاق مارادانغالدن بشقه‌سى بنداكلايه‌مامش ايدى . زاق مارادانغال :

— اوت ! بركره قولاغمه چالنمش ايدى كه بعض يرلرده طوپراغى اشه‌ليوب كومدكلرى اوتلر واغاجلر اويرده تلاشه‌رك صاحبلرينه ميوه ويررلر ايمش . حتى كيم بيلور نه قدر سنه اول بزم آزتقلر دخى بوصنعتى بيلورلر ايمش .

دیه کیفیتك امکاننی حکم ایتمسیله دیکرلری هر نه‌قدر هنوز عقللری ایرمامش ایسه‌ده میس جونصونسرك دلالتنه اتباع ایچون قرارویره‌رك سیوری قازیقلرله برمقدار یری بغچه حالنده قازمغه باشلا- مشلر ایدی .

ایی کوتو حفر ایده‌بیلدکاری برقاچ اولك یره موشامول ایله برابر اورماندن صوغان وپاتاتس کتوروب کومه‌رك بر آزده صوله‌ملرینی متعاقب وحشیلردن بعضلری بونلرك همان یشیللنه‌جکلرینه منتظر اولمشلر ایدیسه‌ده بوحالده الئیوك اثر ذکاوتی ریقالدا کوستروب :

— جانم! بتون بتون حیوانمی کسیلدیکز ؟ اورمانلرده اوتلرك اغاجلرك نصل یواش یواش بیودکلرینه هیچ دقت ایتدیککز یوقیدر ؟

دیه صبر وانتظار توصیه ایتمسیله جمله‌سی بوتوصیه‌یی قبوله مجبوراوله‌رق برآز وقت صکره اکیلان شیلرك یشرمکه باشلادیغنی کورنجه سوینجلری حیرته قاریشه‌رق شوبیاض کون قزینك بشریت فوقنده برمخلوق اولدیغنی تسلیمه تقرب ایلمشلردر .

استحصال منافع امرنده نوع بشرك مجبول اولدیغی خرص وطمع شوبغچه‌لر انشاسی امرنده وحشیلری اوقدر تشویق ایلدی‌که کرك میس جونصونسر وکرك موشامول بوحریفلری تربیه ایتمك امرنده بوخرص وطمعلرندن متولد اولان غیرتك پك‌چوق ایشه یرایه‌جغنی حکم ایلدیلر .

بریاندن ریقالدا ایله مارادانغاله زراعتك منافعنی شرح وایضاح ایلیورلر ایدی‌که سوزا کلامقده بواختیار دین اولوسیله کنج رئیس زاده جمله‌دن دها زیاده‌مستعد اولوب هر هانکی مقصد اولور ایسه اولسون برکره بونلرك ذهننه کیره‌جك اولدقدن صکره رئیس فاردیج دخی او مقصدی درحال قبولده‌تردد ایلیورایدی . مقصد مذکور برکره شو اوچ وحشی نزدنده تقرر ایلدکدن صکره سائر قبیله خلقنه قدر جلب افکار آرتق زیاده‌سیله کسب سهولت ایلیور ایدی .

دها هانکی شیلری بوپاتاتس وصو- غانلر کبی طوپراغه کومرلر ایسه کندی یانی باشلرنده‌محصول ویره بیله‌جکی حقنده وحشیلرك ایراد ایلدکاری سؤاللره میس جونصونسر ایله موشامولك ویردکاری جوابلر بونلرده زراعت حقنده پیدا اولمغه باشلایان فکر ومعلوماتی کیتدکجه توسیع ایلیه‌رك اوجوارده اکله قابلیتی بولنان وقولایجه وتیزجه یتیشان نباتاتك همان کافه‌سی نقل ایدلمکه باشلادقدن ماعدا منظره‌سی وقوقوسی لطیف چیچکلر دخی

نقل ایدلمکه باشلامشدر .

میس جونصونسر ادوات زرعیه‌نك اوراجه ممکن اوله بیلن بر صورتده اکمالنده‌ده موفق اولمشدر . بووحشیلر ایچون تیموردن معمول آلات وادوات زرعیه انشاسنده‌کی امیدسزلك شوذکی قزه زراعت ادواتنك اغاجدن اعمالی چاره‌سنی بولدیرمش ایسه‌ده اغاجده نه متانت نه‌ده ثقلت تیموره مساوی اوله‌مدیغندن قازمه یاپمق ممکن اوله‌میوب بزم بغچوانلرك بل دیدکلری صورتده استعمال اولنمق ایچون قاز یقلرك اکمالنه لزوم کورلمشدر .

غایت سرد اغاجلردن یاپیلان قازیقلرك یره کومیله‌جك اوجلرینه برر دلیك دلینوب اودلیکه برر اغاج چیوی صو-قیله‌رق اياق باصیله‌جق بر پیدا ایدلمکله انسانك ثقلت وجودی قازیغه تحمیل ایدیله‌رك یموشاقجه یرلری بلله‌مك یولی بولندیغی کبی دها سرد عملیات ایچون بونلردن دها قوتلی و بیوك قاز یقلره دلینان دلیکلر قارشو قارشو یه دلینوب صوقیلان چیوی دخی ایکی طرفدن برر آیاق باصه‌مغی تشکیل ایتمش وایکی آدمك اورته یرنده بولندیره‌جق اولان بوقاز یغه ایکیسندن بریسی صاغ ودیکری صول ایاقلریله باصمق و ینه بویله صاغ وصول اللریله اداره ایتمك صورتی تعلیم ایدلمشدر .

حتی دها سرد یرلری قاز یقلرك بوقاردن اشاغی یه بردن بره براقیلوب ثقلت وسقوط قوتلریله قازدیرمق ایچون دخی شو بیوك قاز یقلره قرق اللی اوقه‌لق طاشلری شکل مطلوبده یونوب دله‌رك طاقدقدن صکره خاچ واری دلیکلر دله‌رك اوزونجه آغاج چو یلر ربطیله وجوده کتور یلن صاپلردن درت آدمك بردن طوتوب قالدیرمسی و بعده بردن‌بره یره ایندیرمسی طریقی کشف اولنمشدر .

زراعت ادواتنك اساسنی تشکیل ایلیان شو اوچ بوی قاز یقدن صکره یتشمکه باشلایان نباتاتك کوکلرینی چاپالامق ایچون دها اوفاق قاز یقلر وطو پراق نقلی ایچون کورکلر ومزروعات میانده حاصل اولان یبانی اوتلری کسدیرمك ایچون چاقمق طاشندن کسکیلر فلانلر دخی یاپیلوب ادوات زراعت بیاغی بولنه قونلمشدرکه بر یاندن ادوات مذکوره‌نك اکمالی ودیکر طرفدن بغچه‌لرك تکثیر وتوسیعی یولنده صرف ایدیلن التی آی قدر زمان ظرفنده آزتقلر مسکننك اطراف وحوالیسی بیاغی انسانك یوزینه کولمکه باشلامشدر .

اما بو التی آی ظرفنده میس‌جونصو-نسر آزتق وحشیلرینه یالکز اصول زراعتی تعلیم ایله اشتغال ایدرك بشقه بر شیئه صرف همت ایتمامشدر ظن اولنمسون.

وحشيلرده كنديسنه اتباع استعدادينك
آرتديغني كورنجه بونلرك وحشت حاللريني
برمدنيت ترقي پرستانه‌يه تحويل ايچون
دها بر چوق نوع اصلاحاتي تجربه‌يه
بونلري سوق ايليور ايدي وهر تجربه‌ده
حصوله كلن نتايج وحشيلرك بو دلالتلردن
اميدلريني آرتديرمغله آنلر دخي بياض
كون قزينك سوق واداره‌سنه ازدل وجان
مطاوعت وانقياد كوستريورلرايدي .

ميس جونصونسرك شوراده دها
نه كبي اصلاحات وترقياته دلالت ايلديكني
حكايه‌يه باشلامزدن اول زراعت خصو -
صنده‌كي اجرا آتي حكايه‌سني اكمال ايتمش
اولمق ايچون خبر ويره‌لم كه الك اول
صوغان كبي مصر كبي فصوليه و بقله كبي
الك تيز يتيشه بيله‌جك اولان شيلرك اصول
زرعني كوسترمش اولان ذكي قز بونلردن
اقتطاف اولنان ثمراتدن بر طاقمي قورويه -
رق قيش موسمي كبي زراعتدن استفاده
ايديله‌ميه‌جك زمانلرده ذخيره اتخاذ
اولنه بيله‌جكي كبي كونا كون ميوه
اغاجلري ده بغچه‌يه نقل اولنور ايسه
ميوه تحريسي ايچون طاغلره و اورمانلره
كيتمكه حاجت قالميه‌جغني وفقط بو اغاجلر
او يله برقاچ ماه ظرفنده محصول ويرميوب
برقاچ سنه صبر وانتظارله امك صرفي
اقتضا ايده‌جكني درميان ايلينجه وحشيلر
قزك بووعد و تأمينندده ايناندرق تعريف
وارشادينه اتباعله بر چوق فدانلر دخي
غرس ايلشلردر .

هله وحشي آتلري كندلرله طوتوب
كنديلرينه آلشديره‌رق و تربيه ايدرك
اوزرلرينه بنمك صورتنه ذاتاً واقف
بولنان آزتقلري بر چوق حيواناتي كندي
مسكنلري يانده جمع ايتك يولي دها
قولاي بر يول حكمني آلمشدر . سوكاون
كبي يزم طيورمتأهله‌دن طاووق وخروسلرك
اصلي اولان قوشلري و يباني قاز واور -
دكلري كندلر و طوزاقلر ايله طوتديروب
جلب ايليان ميس جونصونسر بونلره
درلو درلو كومسلر ياپديره‌رق و بادئ
امرده ضبطلرينه مدار اولمق ايچون
قنادلريني كسديره‌رك وتوحشلرينه ياردم
ايتمامك ايچون يانلرينه انسان تقربني منع
ايدرك الحاصل يمورطلامق امرنده
قوشلرك اغلبندن دها صبرسز بولنان
طاووقلري يعني ديشي سوكاونلري يمورطلاتمغه
موفق اولنجه ومقدما خبر ويرديكمز آلتي
آي نهايتلرنده بر قولوچقه دوشمك
استعدادينك پيداسي اوزرينه بونلره جيو
جيو دخي چيقارتنجه نوع بشرك مخلوقات
سائره اوزرينه تفوق وغلبه‌سي حقنده
كرك قزك وكرك موشامولاك اعطاسندن
خالي قالمدقلري وعظ ونصيحت وحشيلرك

ذهنلرینه تماماً یرلشمکده اولدیغنی کوریلیور ایدی . بوکیدشله آزتقلر اقامتکاهی میانده کومسلر آغللر آخورلر دخی پیدا اولیور ایدی .

یالکز کومسلر آغللر آخورلرمی یا ؟ حیوانات ایچون اقامتکاه انشاسی لزومنی تقدیر ایتمش بولنان وایجابنی اجرایه قیام ایلیان آزتقلرك اشرف حیوانات اولان انسانلر ایچون اویله مغارهلر درونده اقامت مغایر شرف انسانیت اولهجغنی تقدیر ایدهمامك ویاخود بو حقیقتی جونصونسر کندیلرینه اکلاتهمامق قابلمی اوله بیلور ؟

بونلره اوزلی چاموردن کرپیچ کسدیروب دیوار اورمکی و اوریلن درت دیوارك اوزرینی آغاج ایله قپایوب آغاج قبوقلرینی ده کرهمیت مقامنده دیزمکی تعلیم ایلیان میس جونصونسر اول باول رئیس قبیله قاردیج ایله زوجهسی قاداغوز ایچون ایکی اوطهلی برخانه یاپدیرمش ایدی که کوندوزی کیجهسندن عادتا فرقلی اولمیان مغارهیه نسبتله پنجرهلردن کونش النور واطراف واکناف تماشا ایدیلور مفرح بر برده اوتورمق نه قدر تمیزلکی صفایی موجب اولهجغنی تقدیردن آزتقلر اصلا کیرو قالمامشلر ایدی . خانهنك ایکنجیسی ریقالدا ایله زوجهسی آرالدا ایچون یاپلمغه قیام اولندقده ریقالدا میس جونصونسره تقدمی بروجهله نزاکت وحشیانهسنه یدیرهمکدیکندن ایکنجی خانهنك مطلقا میس جونصونسر ایچون انشاسی رأینده اصرار ایلدی . بومسئله عادتا برمسئلهٔ مهمه رنکنی الوب نهایت مارا دانغال :

— اویله ایسه ایکی خانهیی بردن انشایه باشلایهلم . انلرك برینی بیاض کون قزینه ودیکری زورلی ریقالدا ایله زوجهسی اولان لطافتلی آرالدایه مخصوص اولسون .

دیمسیله بورأیی قبول اولنهرق ایجابنك اجراسنه مباشرت قلندی ودردنجی و بشنجی خانهلرکده مارادانغال ایلهموشامول ایچون معاً انشاسی ینه بو قرارك تتمماتندن اولدی . سائر قبیله خلقی دخی رئیسلرینك ودینجهدن اولسورینك اثرلرینه اقتفادن آیرلمدقلری خاطردن چیقارلمامليدر .

ایشته بوعملیاتك کافهسی کوزل انکلیز قزینك موقع مذکوره ورودندن بدأ ایله التی یدی آی ظرفنده حصوله کتورلمش ایدیلر . میس جونصونسرك ورودندن اول صیدوشکاردن بشقه یاپهجق ایشلری اولمیان وحشیلرك اوتنبلك حاللری ایله شمدیکی چالشقانلقلری مقایسه ایدیلهجك اولسه مدنیت ووحشت دنیلن شیلر ارهسندهکی فرق صحیح اصل بو مقایسه ایله میدانه

چيقار ايدى . كور يلور ايدى كه وحشت
دنيلن شى نوع بشرك ذهنجه ووجودجه
بطائت وعطالتندن عبارت بولنوب مدنيت
ايسه ذهناً ووجوداً چالشقانلقدن عبارتدر .
برخلقك مساعئ ذهنيه وجسمانيه سى نه قدر
زياده اولور ايسه مدنيتجه مرتبه سى
اوقدر ترفع ايدر . زيرا هرسعى وغيرت
برثمره حاصل ايليوب سعيك غيرتك تكثريله
ثمراتك ده تكثرى نوع بشرك اسباب رفاه
بختيارى يسنى اتمام ايلمش اولور .

ايشته ميس جونصونسرك بورايه
وصولندن اول بووحشيلرك بعض كره
صيد وشكارده اللرينه برقسمت بچوره‌
مه رك برايكى كون آچ قالدقلرى وديشلرينه
كسديره بيله جكلرى آغاج بوقلرى وييراقلريله
تغذى يه چالشدقلرى ده واقع اولور ايكن
شوالتى يدى آيلق مساعى سايه سنده طاغلرده
آرايه جقلرى اسباب تعيش وتنعم كنديلرى يانى
باشلرينه كلكه واوراده اوره‌يوب توره‌مكه
باشلامشدر كه بزم مدنيلرمزك بيله عبرت
اللرينه شايان اولان بو حال وحشيلرى
حيرت بخش عقول اوله جق بر صورتده
متنبه ومتيقظ ايليه رك كيتدكجه تزييد مساعى يه
مجبور ايتمشدر .

حقيقت تكرار ايدرزكه وحشت
دنيلن شى بنى بشرك ملكات ذهنيه ووجو-
ديه سنده عطالتدن ومدنيت دنيلن شى دخى
بوعطالتك چالشقانلغه تبدلندن عبارتدر .
فقط ملكات ذهنيه ووجوديه يى مساعئ
عقيمه ايله يورمقدن هيچ بر فائده حاصل
اوله مز . هر دينده هر مذهبده اوامردن
زياده نواهينك چوق اولمسى ايشته بو
مساعئ ذهنيه ووجوديه يى اتعابات بيهوده
ومضره‌دن قورتارمق ايچوندر . بنى
بشرك مادى ومعنوى مسعوديتنى موجب
اوله جق اسبابك استحصالى يولنده مساعئ
ذهنيه وجسمانيه‌ده بولنمليدركه انلرك ثمرات
ومحصولاتيله ترفه وتنعم اسبابى ده تكثر
ايلمش اولسون . چالشقانلق بو صورتده
اولمدقدن صكره بعض صور مضره‌ده
تجلى ايتميه جك بيله اولسه يالكز مساعينك
بيهوده لكى بيله جمعيت بشريه يى مستحق
اولديغى مسعوديتدن محروم براقه بيلور .

— ٤ —

آزتقلر ايچنده دوشمسى اوزرندن التى
يدى آى مرور ينه قدر ميس جونصونسرك
موفق اوله بيلديكى اجراآتى يوقاروكى
بابده حكايه ايلدك ايسه‌ده اجراآت مذ-
مذكوره‌نك يالكز مادياته منحصر قالديغنه
قارئلرمز البته دقت ايلمشلردر . شمدى
بوراده خبر ويره‌لم كه بوذكى وكوزل
قزك آزتقلره ويرديكى تربيه مادياتدن ده
عبارت قالمامشدر . بونلرك معنوياتنده ده
خدمت ايلمشدر . شويله كه :

آزتقلرڭ هو پی چیلو پوشتلی یه قربان
تقدیمی کبی مراسم دینیه‌ده وپاتار یچارلر
ایله وقوعبولان مصادمه‌لری کبی حرکات
عسکریه‌ده کندی لسانلرینڭ کفایت
ایده‌بیلدیکی درجه‌لرده موزون کفته‌لری
ینه کندی بوغاز وقولاقلرینڭ مستعداوله
بیلدیکی مرتبه‌ده نغمه‌لر ایله تغنی ایلدکلرینی
کورمش ایدك . برقومده شعر ایله موز -
یقه‌دن شوقدرجق بر اثر بولنمسی بونلرڭ
فقدان کلیسنه نسبتله نه‌یوك برتربیهٔ
معنویه عد اولنه بیله‌جکی تطویله محتا -
جمیدر ؟

حتی بیاض کون قزینڭ کندیلرینه
آلافرانقه موزیقه ایله تغنی ایلدیکی
شیلرڭده بووحشیلر اوزرنده بیوك برتأثیر
حاصل ایلمش اولدیغنی کورمش ایدك که
بودخی وحشیلرڭ شو یولده‌کی تربیه‌لری
بوندن ایلرویه کچه‌مامك حکمیله محکوم
اوله‌میه‌جغنی و بونلرڭ ایشی دها ایلروسی
ایچونده قابلیتلری بولنه‌جغنی البته بزه
امید ایتدیرمش ایدی .

آزتقلرده آزچوق شعر وموزیقه
بولندیغی کبی رقص دخی بولندیغنی
شوراده تخطر ایتملی یز . شعر نفایس ومعالی
خصوصنده طبع بشرڭ تخیلی وموزیقه
اوخیالڭ تصوتی دیمك اولوب رقص
دخی ینه اوخیالڭ تحرکیدر . بزدخی
داخل اولدیغمز حالده بعض اقوامڭ
رقصی کندی اجرالری ایچون کریه
کورملری یلكده مناسب دوشه‌مز . زیرا
بشقه‌لرینه اجرا ایتدیروب تماشاسندن
استیفای حظ ایلمکده بولندقلری درکار
دکلمیدر؟ تماشاسندن محظوظ اولدقلری
شیئی اجرادن‌ده محظوظ اولورلر . خوش
ینه بزدخی داخل اولدیغمز حالده بعض
اقوام موزیقه‌نڭ بیله اجراسنی کریه
کوره‌رك تنزل ایتمزلرمی ؟ آنجق اجرا
اولنان موزیقه‌یی استماعدن حظ وفیر ایله
محظوظ اولورلر . کرك رقصدن وکرك
موزیقه‌دن اجرا جهتیله وقوعبولان
استکراه بوقوملرڭ آلدقلری تربیه‌دن
متحصل براستکراهدر . طبیعت بشریه‌ده
ایسه بوحس معکوساً موجوددر . خیال
شاعرانه‌نڭ تصوت وتحرکی یالکز انسا -
نلرڭ دکل احساس نازکه صاحبی اولان
بعض حیواناتڭ بیله حظوظات مجبوله -
سندندر .

بزم میس جونصونسر آزتقلرده شعر
وموزیقه ورقصك شوصورت وحشیا -
نه‌سنی اولسون کورمش بولنمسندن طولایی
بیوك بیوك امیدلره دوشمش ایدی . بو
احساس نازکه ایله متحسس اولان بر
خلق شان انسانیته لایق اولان تربیه‌نڭ
دها عالی طبقاتنه طوغری چیقارتمق

قابل اوله‌جغنی دوشونمش ایدی . بادیٔ امرده بو امید اکرچه پك ضعیف ایدیسه‌ده اهالیٔ مذکوره نزدنده مدت اقامتی اوزانـ‌قجه بونلرده یکیدن یکی یه مشاهده ایلدیکی احـوال دخی امیـدینی آرتدیرمغه یاردیم ایلیور ایدی .

اکر بویله اولمسـه ایدی همـان هر اقشـام بووحشیلره شرقیـلر چاغیره‌رق رقصلر ایدرك اکاندیرمك زحمتنی اختیارمی ایدر ایدی ؟ البته بر قـولاینی بولـوب کندیسـنی بوزحمتـلردن قورتاره بیلـور ایدی که ذاتاً بونلرك ترقیـات مادیه‌سـنه ایتدیکی خـدماتله دوچار زحمت اولمقده بولنمسی الویروب‌ده آرتیور ایدی بیله !

اوت ! همـان هر اقشـام میس جونصونسر آز تقلره تغنیلر ایدرك رقصلر دخی اجرا ایلیور ایدی . ایلك ورودی اوزرندن ایکی اوچ آی زمان مرورندن صـکره آزتقلری بو استمـاع و تماشـایه اودرجه‌لرده آلشدیردی که حریفلر کندی قدیم نغمه‌لرینی ورقصلرینی اجرا ایلدکاری زمان عادتا بکنـه‌مز اوله‌رق یکدیکرینی صوصدیروب ورقصدن منع ایدوب :

— نغمه دیکله‌یه‌جك ایسه‌کز بیاض کون قزی تغنی ایتـسون‌ده دیکله‌یه‌لم . رقص تماشا ایلیه‌جك ایسه‌کز بوقز اوینا ـ سون‌ده تماشا ایلیه‌لم .

دیرلر ایدی . واقعا میس جونصونسرك موز یقه‌ورقصده اولان مهارتنی اکتساب ایده‌بیلمك قولای اولمدیغی جهتله کدینـك یتشـه‌مدیکی جکره فنـا دیمسی نوعنـدن اوله‌رق بر چـوق آزتقلر بیـاض کون قز ینك تغنیسنی ورقصنی شـدیداً مؤاخذه ایلیورلر وکندیلکارنجه یابدقلری اکلنجه ـ لرده کمال شـوق ایله ینـه کندی نغمـه ورقصلرینه قو یولیورلر ایدیسـه‌ده میس جونصـونسر محرق صـداسی و مؤثر اوضاعی ایله چاغیروب اوینادقجه استمـاع وتماشاسـنه جان آتمق هوسنی ینه منـع ایلیه‌میورلر ایدی .

نهایت وحشیلرك اسـتعدادینی آرزو ایلدیکی درجـه‌ده انبسـاطه کتوردکدن وبالخصوص اوزمانه قدر آزتق لسانی‌ده کرکی کبی اوکرنمش بولندقدن صکره میس جونصونسر بونلر ایچون آزتق لسانیله یکی بر شرقی یاپه‌رق برده کندیلرینـك بجره بیله‌جکاری بر بسـته تنظیم وآرزو ایدنلره مشـق وتعلیم ایلـدی . آزتقجه یاپیلان بوشرقینك علی قدرالامکان حصوله کلن ترجه‌سی بروجه آتیدر :

حق تعـالی و یرمش بزه اذعان
نظر عبرتی اچـسـون انسـان
کائنـات امرمزه تابعـدر
بختیـار اولمغـه واردر امکان
بختیـار اولمغـه غیرت ایده‌لم

طاش اغاج اوت نه که وار عالمده
حاصل ایتمکده رفاه آدمده
بونلری حسن اداره لازم
توصیه‌م ایشته بودر نامه‌مده
یك فکر اولمغه غیرت ایده‌لم

وحشت ایچنده یاشار حیوانلر
یار اولور بر برینه انسانلر
ویره‌رك ال اله چالشمه‌لی یز
بغچه‌لر حالنی آلور اورمانلر
یك وجود اولمغه غیرت ایده‌لم

دقت اولنیور یا؟ وحشیلر «معبودمز قان ایستمش» و «آلدم بچاغی الیمه» طرزنده‌کی الهیلرینه نسبتله بو عادی شرقینك ساده‌لکی ایله برابر حاوی اولدیغی حکمت نه‌قدر عالیدر. بر ملتك کفتار ادیبانه‌سی نه‌یه دائر اولور ایسه افکار حکیمانه‌سی ده اوشیئه طوغری چکر کوتورر. واقعا اصل اولمقده افکار کفتاره مقدمدر. کفتار افکاردن حاصل اولور. آنجق اورته‌یه قونیلان سوز افکار سائره‌یی کندی حکمنه طوغری جلب و جذب ایتمکده پك بیوك تأثیر کوستریر.

آزتقلر کبی وحشیلرك امید ایده بیله‌جکلری منفعت کرك مادیاتده اولسون کرك معنویاتده اولسون مطلقا دیکرلرینك مضرتیله قائم اوله بیلمکده ایکن ایشته بشقه‌لرینه ایقاع مضرت ایتمکسزین مسعودیت بختیارانه حصوله کله بیله‌جکنی ایلك دفعه اولمق اوزره بو شرقینك دلالتیله دوشونمشلر ایدی. هرملت نزدنده یکی چیقان شیلره رغبت زیاده اولدیغی کبی آزتقلرده دخی بو شرقی اوقدر رغبت قازاندی و یردی‌که میس جونصونسر اول امرده بونی قادینلردن ارککدن یالکز بش اون کشی‌یه مشق ایلمش اولدیغی اوزره برآز وقت صکره هر کسك آغزندن بو شرقی‌یی ایشتمکه باشلادی. بعض کره اورمانلر ایچندن اوزاقدن اوزاغه هبوب نسیم ایله قولاغنه کلان سسلر اون یکرمی وحشینك بر آغزدن بو شرقی‌یی اوقودقلرینی کندیسنه تبشیر ایدرك ممنونیتنی مستلزم اولیور ایدی. حریفلرده بوهوسی کورنجه اولا استحصال ایلدیکی موفقیتلری اوزرینه قادینلرینك ارککلرینك صدالرینی پریما دونا و قونتورالتو ته‌نور و باصو کبی درجات اوزرینه بالتقسیم بسته‌ده دخی بعض تعدیلات اجراسیله شرقیسنی برقورا حالنه قویدی. ایشك ایچنه برده آرمونی کیرمسی نغمه‌نك لطافتنی آرتدیره‌رق وحشیلری برقات دها هوسلندیردی. نهایت برکون موشامول دیدی که:

— میس! فاردیچه‌لر سزدن

کوردکلری عنایتك حقیقةً منتدار یدرلر .
فقط شو نغمه ایله برده رقص ایده‌مدکلری
ایچون زیاده‌سیله محزون اولیورلر .
نه یاپارایسه‌کز یاپکز بزی برآز صیچراتمه‌نك
تپندیره‌نك‌ده یولنی بولکز .

میس جونصونسر موشامولك
بو التماسنی پك بیوك برممنونیتله تلقی ایدرك
بیتلر آره‌سنه برده آره‌نغمه‌سی علاوه
ایلدی‌که برنجی بیت اوقوندقدن صکره
بو آره‌نغمه‌لرینی یالکز ارککلر ترنم ایدرك
قادینلر رقص ایلیوب ایکنجی بیت ختامنده
ایسه آره نغمه‌سنی یالکز قادینلر ترنم ایدرك
ارککلر رقص ایتمك واوچنجی بیتك ختامندن
صکره ایسه نغمۀ مذکوره‌یی هر ایکی
طاقم اوقویوب هرایکی طاقم برلکده رقص
ایلك ترتیبیله اجرایه دخی باشلاندی .

شو اصلاحات آزتقلری کرچکدن
بختیار ایلدی . آرتق هر نرده اون بش
یکرمی کشی طوپلانه‌جق اولسه‌لر :

— بیاض کون قزینك شرقیسی
رقصی !

دیه همان برتغنی ورقص جمعیتی ترتیب
ایدی ویررلر ایدی .

وحشیلرده بعض تخته پارچه‌لری
اوزرینه دکنکار ایله اوردرق پیدا اولان
وصداجه یکدیکرندن تیزلی پسلی اولملرندن
طولایی ولوکه پك ناقص وغیرمتمم اولسون
بر نغمه پیدا ایدن تنغرتیلر سازمقامنده
استعمال اولنورلر . میس جونصونسر
موزیقه‌نك تربیۀ فکریه‌یه اولان خدمتنی
بوایلك شرقیده تجربه ایدنجه چفته نقاره
ودف نوعندن بر قاچ شی ایجادیله بو
تنغرتی‌یی دها موزون برصورتده قویمقده
اصلا صعوبت چکمدی . ذاتاً چاموردن
چناق چوملك یاپمق صنعتنی‌ده ایچه
ترقی ایتدیرمش بولندیغندن بونلرك اوزرینه
برر دری کره‌رك ادوات مذکوره‌یی
وجوده کتوردکدن ماعدا برده الك بیوك
کووه‌چ کبی بر چناغه کردیکی دری
اوزرینه آت قیللرندن بوکه تللر ربطیله
سنطور و یاخود قانون نوعندن بر ساز
یاپه‌رق کندیسی چالمغه باشلاینجه بیچاره
وحشیلر ایشته بونی آنجق قدرت ربوبیه‌یه
منوط برحال قیاسیله حیرتلرندن بوز کبی
طونوب قالمشلردر .

تغنی و رقص یوزندن بدأ اولنان
تربیۀ معنویه کیتدکجه ایلرولمکده ایدی .
میس جونصونسر بونلره انسانیتك بر
چوق لوازم مبرمه‌سنی اکلاته‌رق بر
فامیلیا خلق میانده مطلوب اولان تعاون
وتناصر برقبیله خلق میانده‌ده مطلوب
اولمق شویله طورسون قبائل متخالفه
و متجاوره میانده‌ده بویله بر مناسبت
مدنیه‌نك وجودی واجب اولدیغنه قدرده

بحثلر ايله فكرلريني توسيعه چالشيور ايديسه‌ده سوزك طوغريسى بو يولده‌كى موعظه‌لرينك پك‌ده حسن تأثيريني كوره‌مامكده بولنمسندن عبارت قالور .

بو آدملر حواس خمسه‌لريله نفع و زيانني حس ايده بيلدكارى شيلرى پك چابق تقدير ايده بيلكده ايسه‌لرده اويله ذهن و فكر ايله بولنه بيله‌جك محسنات و مضراتى تقديره استعدادلرى همان هيچ يوقدر . ذاتاً بوندن طولايى كنديلرينى مؤاخذه ايده بيلمك نصل حقلى كوريلور كه بو حال ملل متمدنه‌نك بيله كافه‌سنده موجوددر . بديهيات اوليه‌دن اولميان و تقدير ماهيتى اتعاب فكره متوقف بولنان نيك و بد نيجه احوالى انوار مدنيتله ذهنلرى تنور ايتمش اولانلره بيله اكلاتمق قولايمى اوله بيليور ؟ انسانلرده بو تفهم اقتدارى آرزو اولنديغى درجه‌لرده بولنسه‌لر ايدى برطاقم مخالفات بيهودهٔ فكريه‌دن عبارت يوزلرجه بيكلرجه كتابلر ملل متمدنه كتبخانه‌لرينى طولديررلرمى ايدى ؟

انسان خلقةً و جبلةً اودرجه‌لرده خودكامدركه كندى سلامت و منفعت صحيحه‌سنى امرنده بنى نوعنك و همشهريلرينك حقوقنى شويله طورسون چكرپاره‌سى اولادينك بيله حقوقنى فدا ايلر . بو خودكاملغك اك اهون مضرتى « كبر » دينلن ذميمه‌در . نفسنى سائر ابناى جنسندن بلا حق و لا لزوم دها معزز بولمسى امرنده انسان اولادينه برحق مشروع ويرن شى نه‌در ؟ هله بو تكبر و تعظم تربيهٔ مدنيه‌لرى آز اولان ملتلرده دها چوق اولديغى كبى بداوت و وحشته طوغرى تقرب ايلدكجه تكبرك مرتبه‌سى دخى آرتدقجه آرتار . انلرده رياكارانه و جعلى برصورتده اولسون اثر نزاكت كوريله‌ميوب خاطرلرندن كچن شيلرى كرك لسانلريله سويله‌مكدن وكرك بالفعل اجرا ايلمكدن كنديلرينى ممنوع كورمك يوقدر . يالين اياق چرچپلاق كزن بر وحشينك الندەكى اوقه مزراغه صو پايه اعتمادى اودرجه‌لرده بيوكدركه خاطرينه هرنصل برآرزو خطور ايده‌جك اولسه بوسلاحى سايه‌سنده استحصاله مقتدر اولديغى اعتقادنده ثابت قدمدر . هركيمه تواضع و مسافرپرورلك نوعندن نه يولده اثر نزاكت كوستره‌جك ايسه آنى مطلقا بر مروت مخصوصه اثرى اوله‌رق كوستررر . مجبوريت دينلن شيئى اصلا حس ايتمامشدر . اتمكده تقرب ايده‌مز . بر وحشى‌يى هر هانكى شيئه مجبور ايتمك ايستمك آنك متميتى ادعاسنده بولنديغى مختاريت مطلقه‌سنه تعدى و تعرض كوسترمك ديمكدركه بو يولده فداى جانه قدر كوزه

آلدیروب کندی اوزرینه طرح ایدلمك ایستنیلان مجبوریتی دفعه اوغراشور . بوجبلتك تربیهٔ مدنیه ایله اعتدال کسب ایتمش اولان درجه‌سنده ایشته بزم دائرهٔ مدنیت داخلنده کوردیکمز وسوزلرینی ایشتدیکمز حکما « علو جناب » تعبیر ایدرلر .

میس جونصونسر وحشیلرك ذهنلرینه بین‌البشر مقتضی اولان ائتلاف واتحاد حکمنی پك کوج صوقه بیله‌جکنی و بلکه هیچ ده القا ایده‌میه‌جکنی کورنجه مأیوس اولدی . زیرا کندی ارزوسی بونلری هیوچیلو پوشتلی معبودینه انسان ذبحی ومجرد بونك ایچون قربانلر تدارکی ضمننده اقوام متجاوره ایله محاربه‌لر اختیاری کبی حرکات مخربانه‌دن یواش یواش منع ایتمك ایدی . حالبوکه وحشیلر بورالره نباشه‌میوب منافع مادیه‌سی اولان اجرا آتده کندی امرلرینی جان ایله باش ایله اجرایه حاضر اولدقلری حالده بویله بین‌البشر ائتلاف تامه‌یه دائر ویردکاری نصیحتلره خندهٔ استخفاف ایله مقابله ایلدکلرینی کوریور ایدی .

موشامول ایله ایشك بوجهتنه دائر اجرا ایلدکاری حسبحالرده عاقل موشامول دخی قزك بونشبثاتنی تحسین وتصویب ایده‌مدی . میس جونصونسر هیچ اولمز ایسه موشامولی اولسون بونقطه‌ده کندی فکرینه مشترك ایتمك موفقیتندن‌ده محروم قالدیغنه بیان تأسف ایتمی اوزرینه موشامول دیدی‌که!

— مادام‌وازل بویله انسانلرك جمله‌سی برفامیلیا افرادندن ایمش کبی تصور اولنه‌رق او فامیلیا افرادندن هرکسه اصابت ایلیان حقوق ووظیفه‌یی طانتدیره بیلمك بزم بووحشیلر ممالکنده دکل آ سزك مدنیلر ممالکنده‌ده میسر اوله‌مامقده بولندیغنه بن بیله بوحالله دخی دقت ایلیه‌بیلیورم . اکر دیدیککز قاعده مدنیلر ممالکنده سزك‌ده ممنون اوله‌بیله‌جککز برصورت عمومیه‌ده قبول ایدلمش اولسه ایدی، محکمه‌لره حبسخانه‌لره جلادلره فلانلره لزوم قالمیی ایدی ؟ انسان اولادی کندی وظیفه‌سنه رعایت و اتباع مجبوریتندن قورتلقله برابر بشقه‌لرینك حقوقنه تعرض هوسنه اوقدر مغلوبدرکه آنی بوتعرضدن دوام اوزره منع ایده‌بیلمك ایچون برتضییق دائمی‌یه احتیاج واردر . اوتضییق انسان اولادینك اوزرندن قالقمق شویله طورسون حتی سیئات اربابی تضییق مذکورك نتایج معلومه‌سندن یاقه‌سنی قورتاره بیلمك امیدینه دوشر دوشمز هر فنالغی یاپمقدن اصلا کیرو قاله‌مز . بنی نوعنه فنالق ایتمیانلری سزك مدنیلر ممالکنده‌بیله فضیلت

اربابی آدملردن صایارلر . بنی نوعنه اللدن
کلدیکی قدر ایلك ایدنلر ایسه نوادردن
عد اولنه‌رق آنلری بیوك آدملردن عد
ایله طاشدن پرنجدن هیکللر بنی دیکرلر .
سز بوراده شو آزتق وحشیلرینی کندی
کندیلرینی بختیار ایده‌جك بعض عملیاته
سوق ایده‌بیلدیکزیا ! سزك ایچون بوموفقیت
اعاظم موفقیاتدن اولمق اوزره کافی کورلملیدر .
موشامولك حق یوقیدر ؟ فطانتلی
وحشی عالم مدنیتك هنوز مراکز ینه
کیرمیوب ژه‌فرسون کبی سن لوئی کبی شهرلرك
کنارلرنده کوشه‌لرنده طولاشمش بولندیغی
حالده حقایق مدنیته دائر بوفکری پیدا
ایلمشدر . یالوندره کبی پارس کبی بیوك
مملکتلرك معیشت متمدنانه‌سنه عقل ایر -
دیروب‌ده اوفضیلتلی متمدنلرك اون غروش
قازانه‌جقلری یرده اون بچوق قازانمق
ایچون قارشولرنده‌کی آدمی الداته‌جق نه‌قدر
سوزلر سویلدکارینه و بعض کیسه‌لرك
ایلك کوردکاری یرلره نه درلو کلکلر
ایلدکارینه وهوسات خسیسه اغورنده
نه قدر فضائلی آیاق آلتنه آلوب نه‌مدهش
دنائتلری ارتکابده بولندقلرینه وقوف
حاصل ایلمش اولسه ایدی شو ملاحظاتنی
عجبا دها نه یولده سرد ایلر ایدی !

میس جونصونسر برخیلی دوشونوب
طاشندقدن صکره موشامولە اساساً حق
ویرمکله برابر دیدی که :

— مع هذا بو آدملرك معنویات
جهتنی‌ده اصلاح ایچون بالکلیه قطع امید
ایتاملیدر . حتی بو ایشی یالکز بکاده
براقاملیدر . بریاندن سن و بریاندن
قبیله‌نك دینجه مقتداسی اولان زاق مارا -
دانغال شو وحشیلرده حسیات انسانیه‌یی
انبساطه کتوره‌جك وعظ و نصیحتلرده
بولنملیسکز .

موشامول قزك بورأینی تصدیق ایلدی .
دیدی که :

— حتی بز ایشك بوجهتنی زاق مارا -
دانغال ایله مذاکره دخی ایلمشزدر . سز
اوکاهنك صاقصغان و صیغیرجق کبی قوشلرك
جو یلتیسندن طیرانندن معنالر استخراج
ایدرك قبیله خلقنه‌ده کویا سمت سمادن
خبرلر آلیور ایمش کبی صاتمسندن طولایی
آدمجکزی آلچقجه‌سنه شارلتانلق ایله تعییب
واتهام ایدی ویرمالیسکز . اوپك ذکی برآدمدر .
بووحشیلرك دینلری نصل شایستهٔ تمسخر
برطاقم اوهام وظنون باطله اوزرینه مبتنی
بولندیغنی پك اعلا بیلور . فقط نه
یاپسون ؟

بونقطه‌ده میس جونصونسر موشا -
مولك سوزینی کسدی و بر طور مصدقانه
ایله دیدی که :

— اوت ! بونی بن‌ده بیلورم . کندیسیله

بوكا دائر سوز دخی ایتدك : وحشیلردن
بو اعتقادی‌ده قالدیره‌جق اولور ایسه
حریفلری ایناندیرمق ایچون النده بشقه
برقوت قالمیه‌جغنی درمیان ایلدی .

موشاءول دیدی‌كه :

— هایدی ارزو ایلدیككز افكار
مدنیت پرستانه‌یی بزم قارد یچارلره القا ایله
قبول ایتدیره‌بیله‌لم . سزك اصل آرزوكز
شو جوارده ساكن اولان قبائل وحشیه
میاننده برائتلاف حصوله كتوره‌بیلمكدر .
حالبوكه دیكر قبائله بوفكری كیم القا
ایده‌جك ؟ مقاتله‌دن بزاجتناب ایده‌جك
اولسه‌ق آنلر بزم اوزریمزه هجوم ایله
بزی ینه حربه مجبور ایده‌جكلر . بزآنلردن
آلدیغمز اسیرلری هویی‌چیلو پوشتلی
معبودینه قربان ایتمیوب‌ده اطلاق ایلیه‌جك
اولسه‌ق آنلر بزدن آلدقلری اسرایی قربان
ایلمكده دوام ایلیه‌جكلر . كوریورسكزیا ؟
بزه القا ایتمك ایستدیككز حسیات انسا-
نیتكارانه ایله بزی دكل دشمنلرمزی مستفید
ایدرك بزی ایسه بالعكس ضررلی چیقار-
مغه چالشمش اولیورسكز . ایشته بوسببه
مبنیدركه بویولده وقوع بولان ارشاداتكزه
قبیله‌مز طرفندن موافقت یوزی كورمیور-
سكز .

میس جونصونسن لوازم مدنیتك
دها شومبادیسنی بیله وحشیلره قبول
ایتدیره‌میه‌جكنی یقیناً اكلادقده هنوز
هیچ كمسه‌یه سررشته ویرمامش اولدیغی
مقصد اصلی وحقیقیسنك‌ده حیز حصوله
كله‌میه‌جكنی حكم ایلمشیدی . اومقصد ایسه
یواش یواش شو اهالئ وحشیه‌یه نصرانیتی
قبول ایتدیرمكدن عبارت ایدی . واقعا
ایشك بوجهتندن مأیوس اولدی ایسه‌ده
حریفلرك ترقیات مادیه ومعنویه‌سنه
دلالتدن یأس كتورمدی . بریاندن حیوانات
اهلیه‌یی و بغچه‌لری چوغالتوب مغاره‌لری
ترك ایلیان وحشیلره كرپیچدن اولر
یاپدیرمقده وتلبس وتزینلرینی بیله اصلاح
ایلمكده دوام ایدوب دیكر طرفدن ایسه
شعر وموزیقه ورقصدن ماعدا بونلرك
ذهننده استعداد منطقی‌یی آرتدیره‌رق اوفاق
تفك حسابلر یاپمق وقولای قولای مساحه‌لر
اجرا ایتمك ودكز وقره ونهر وكول نه
اولدقلرینی وآی وكونش وكواكب نه‌دن
عبارت بولندقلرینی بیلمك درجه‌لرینه طوغری
توسیع اقتدار ایلرینه یاردیم ایدیور ایدی .

بوخلقه شویولده وقوع بولان تعلیم
وارشاددن طولایی آرتدقجه آرتمقده‌بولنان
مقبولیتنی قاداغوز ایله آرالداو بونلره تابع
اولان دیكر قادینلر چكه‌مامكده وقزجغزك
علیهنده‌كی حسدلرینی آرتدیردقجه آرتدیر-
مقده ایدیسه‌لرده ارشاد ودلالتدن حصوله
كلمش اولان ثمرات مادیه ایشته میدانده

بولندیغندن بونلرك نفعنی فوائدینی وحشیلر نظرندن ستر ایده‌میورلر ایدی‌که بیاض کون قزی حقنده غضبلرینی تحریك ایلیه بیلسونلر ! بالفرض بوکونلرده « معبودمز قان ایسته‌مش » شرقیسنی چاغیره‌رق خلقی میس جونصونسرك قربان ایدلمسنه تشویق ایلیه‌جك اولسه‌لر ایلك کونی اولدیغی کبی بوتشویقه اتباع ایلیه‌جك همان هیچ برکمسه بولنه‌مز ایدی . ذاتاً میس جونصونسرك بورایه ورودی اوزرندن ایشته یدی سکز آی زمان مرور ایتمش اولدیغی حالده هیوچیلوپوشتلی معبودینه هنوز یکی بر قربان دخی تقدیم اولنمامش ایدی .

بوکا وقتمی واردرکه ! بونی کیم دوشونه بیلیورکه ؟ بر یاندن طوپراق قازوب کریزمه‌لر وجوده کتوریله‌رك بغچه‌لر ترلالر یتشدیرمك ودیکر طرفدن کومسلر آغللر آخورلر یاپوب حیواناتی آرتدیرمق کبی خدمتلر تکثر ایلدکجه ایلدکدن ماعدا موزیقه ورقص درسلری دخی زواللی وحشیلری اودرجه‌لرده یورمقده ایدی‌که میسیسیپی کنارنده‌کی معبدی‌ده مذبحی‌ده واوراده‌کی هیوچیلوپوشتلی هیکلنی‌ده همان خاطردن چیقارمشلر ایدی .

یاپدقلری ایشلرك ثمراتنی بر یاندن اقتطاف ایتمکده بولنمه‌لر ایدی احتمال که یورغونلغك بو درجه‌سنه کندیلری‌ده تحمل ایده‌مزلر ایدی . آنجق شو عمرانه سلوکدن بر قاچ آی صکره اقتطاف ثمراته باشلامش اولملری بونلرده نه قدر چوق چالیشور ایسه‌لك او قدر بوللق ایچنده یاشارز فکرینی کمال متانتله تأسیس ایتمش بولندیغندن هر کس کندی بختیارلغنی تزیید غیرتیله یکی دوچار اولدقلری بو یورغونلقلردن شکایت ایتمیورلر ایدی .

میس جونصونسرك شو مساعیسنی اصل حقیله ولایقیله تقدیر ایلیان ذات موشامول اولدیغنه شبهه یوق ایسه‌ده نه قدر اولسه موشامول اثنای اسارتنده وحشت ایله مدنیت ارەسنده‌کی فرقی کرکی کبی تقدیر ایتمش بولندیغندن شمدی کوزل انکلیز قزینك بوسعی وغیرتنی جمله‌دن زیاده کندیسی تقدیر ایتمیه‌جك اولسه ایدی اصلا معذور کوریله‌میه‌جکی وقطعا عفو اولنه‌میه‌جغی درکاردر . موشامولدن صکره میس جونصونسری اك زیاده تقدیر ایدن ریقالدا اولمشدر . بو کنج وحشی بر آره‌لق موشاموله صورمش ایدی‌که :

— بیاض کون دیشیلرینك کافه‌سی بو قز کبیمیدر ؟

موشامول بو سؤالك ماهیتنی بحق تقدیر ایده‌مدیکندن جواب ویره‌مامش

ایدی . اوده صورمش ایدی‌که :

— صوردیغك شی قزك گنجلکی کوزللکی فلانمیدر ؟

— خیر آجانم ! بیلیورم که بوقز گنجـدر . اونلرك اغاجلرك بیله گنجی کورپه‌سی اختیـارلدن قارتندن فرق اولنـه‌مزمی ؟ اکلامق ایسـتیورم که بیاض کون قاریلرینـك کافه‌سی بوقز کبی هر شیئی بیلورلرمی ؟ اللرندن هر هنر هر معرفت کلورمی ؟

— اکا شبهه‌می ایدرسك ؟ هم طور باقه‌لم سزدها بیاض کونلرك نه هنرینی نه معرفتنی کوردیکز ؟

— وای ! آز هنرلرینی آز معرفتلرینیمی کوردك ؟ اوکلمزدن اول کوسته‌بکلر کبی برآلتلرنده کرتنکه‌لر کبی قیا قوغوقلرنده یاشامقده ایدك . کاه بول بول یه‌جك بولورکاه آج قالور ایدك . باق شمدی بزی بیللرجه اداره‌ایده‌جـك بوللغی دائما اطرافزده حاضر بولیورز .

— بو سزی حیران ایدن بوللق ومعموریت بیـاض کونلرك الك اشاغی صنفنـده‌ده واردر . آنلرك کبـارینی کوره‌جك اولسه‌کز مالك اولدقلری نعمتلره ثروتلره سوسلره زینتلره شاشـارسکز . دیل ایله تعریف اولنور شیلر دکلدرکه !

— آنلری کندیلرینه حاصـل‌ایدن هب قاریلریمیدر ؟

— هماندهٔ آنك کبی بر شیدر . زیرا آنلر نزدنده قادینلرك قدر وقیمتی پك بیـوکدر . قادینلرینـه اولان حرمتلری و رعایتلری نه سـنك آرالدایه ایتدیکك معـامله‌یه نه‌ده باباك قاردیجك والـده‌ك قاداغوز ایله محافظه ایلدیکی مناسبته‌اصلا مقیس اوله‌مز . ارککلری کنـدی قوت وقدرت ذهنیه ووجودیه‌لریله‌کوریله‌جك ایشلری کوررلر . قادینلری ده امور بیتیـه‌یی اداره ایدرلر . طـوغوردقلری چوجقلری او یله‌بزم کبی‌اورمانلر آره‌سنده چکرکه‌آوله‌سونلرده‌آنلری یه‌رك بیوسونلر دیه یانلرندن صاومزلر . کندیلرنده اولان هرهنری هر معرفتی یاورولرینـه دهـا اوفاجق ایکن اوکرتمکـه غیرت ایدرلر . ایشته بونك ایچونده آنلرك الك عقلسزی الك بجرکسزی بزم الك قدرتلیلرمزدن دهـا زیاده موفق چیقار .

ریقالـدا موشامولدن بو سـوزلری ایشتدکجه میس جـونصونسر حقنده‌کی تقـدیراتی دهـا زیاده آرته‌رق حرمت ورعایتنی‌ده اکا کوره‌تزیید ایلیورایدی . ممکن اوله‌بیلدیکی قدر اوقاتنك الك چوغنی قزك یانده و اطرافنـده کچیروب بعض اجرا آته دائر امرلرینی آلـدقجه تمامی اجراسـنه جان ایله باش ایله وکمال شـوق

وخواهشله غيرت ايليور ايدى .

زوجه‌سى آرالدايى‌ده حسدندن چاتلامق مرتبه‌سنه كتورن شى ايشته ريقالدانك بويله جونصونسر طرفندن آلديغى هر امرى كمال منت وغيرتله اجرايه مسارعت ايتديكى حالده كندى طرفندن وقوع بولان الك بيوك رجالرى بيله اصلا مهمسه‌مامسى قضيه‌سى ايدى .

بونقطه‌ده ريقالدانك‌ده آرالدانك‌ده معذوريتنى تسليم ايتمليدر . ريقالدا زوجه‌سنك سوزينه نه اهميت ويره‌بيلوركه آنك نظرنده زوجه‌سى كنديسندن پك چوق اشاغى برمخلوقدر . آرالدا ريقالدانك جونصونسره ويرديكى اهميتدن طولايى نصل مقهورانه برصورتده حسد ايتمزكه جونصونسر دخى كنديسى كبى برانسان ديشيسى اولديغى حالده ايشته ريقالدا آنى اركك‌اره وحتى كندى نفسنه بيله تقديم وتفضيل ايلمكده‌در .

ريقالدانك جونصونسر حقنده‌كى احتساس واختصاصى بوكوزل قزى برنوع محاصره التنه صوقمش بولنديغندن يواش يواش باباسى فارديج ايله والده‌سى قاداغوز بيله جونصونسر ايله مناسبت ومعامله‌لرينى تبعيد مجبوريتنى حس ايتمكه باشلامشلر ايدى . بونلر قزك سوزلرينى تحسين ايده‌جك اولسه‌لر ريقالدا :

— او ايشلره سزك عقلكز ايررمى‌كه تحسين ايليورسكز ؟ بيلديككز ايشلره قاريشديغكزى اكلايه‌جق اولسه‌كز بيوك برحكمت كوسترمش اولورسكز .

ديه بونلرينى كسديكى كبى بونلر جونصونسره اعتراضده بولنه‌جق اولسه‌لر :

— سز بو ايشلرى بزم آزتقلرفارديچه‌لر امورندنمى ظن ايديورسكزكه بو اعتراضلرده بولنيورسكز ؟ بياض كون قزينك عقلندن اوستون عقلكزمى واركه ايشه قاريشيورسكز ؟

ديه آناسنى باباسنى ينه تعذير ايلر ايدى . هله زاق مارادانقال بوزورلى ودهشتلى وحشينك شو يولده‌كى آجى سوزلرينه مخاطب اولمامق ايچون ريقالدا بياض كون قزينك يانده بولندقجه يانلرينه تقرب ايتمامكه زياده‌سيله اهميت ويردكدن ماعدا ميس جونصونسر يالكز بولنديغى زمانلرده بيله تا مكرراً مؤكداً كنديسنى چاغرمينجه تقرب ايتمامكى التزام ايتمش ايدى .

بوحال جونصونسرك اورايه ورودندن طقوز اون آى صكره كورلمكه باشلامش ايدى . واقعا ريقالدانك وارسه بياض كون قزى يوقسه بياض كون قزى هوسلرينه قدر وارمسى موشامولدن ماعدا جمله‌نك

و بلكه قريباً كوره جكمز بعض احوالدن طولايى موشامولك بيله جانى صيقمغه باشلامش ايديسه‌ده شوجاعتى مادى ومعنوى بختيار ايتمك خصوصنده كوزل انكليز قزينك اصلا قابل انكار اوله‌ميان بونجه خدمت وموفقيتلرى رؤساى قبيله‌ده كندى عليهنده بر حس برفكر پيداسنه اصلا احتمال ويره‌مديكندن هركس مجرد ميس جونصونسره منتدارلقلرندن طولايى ريقالدانك طورنده‌كى تبدلاته‌ده سس چيقاره‌ميورلر ايدى .

آره‌دن ايكى آى قدر دها زمان مرور ايلدى . يعنى ميس جونصونسرك بورايه وصولى اوزرندن تام برسنه‌يچه‌رك ايكنجى سنه‌نكده برنجى آينه كيرلمش ايدى . بواثناده برحادثهٔ حربيه ظهوره كلديكه بروجه آتى صورت مخصوصه‌ده قيده شاياندر .

ميس جونصونسر بو وحشيلر نزدينه كلديكى زمان بونلرك مغاره‌لرنده بريسى اركك ايكيسى قارى اولمق اوزره اوچ محبوس بولمش ايديكه بونلر برقاچ سنه مقدم جوارده‌كى قبائلدن بريسى ايله وقوع بولان محاربه‌ده اسير الندرق اركك برآز خسته وضعيف اولديغى ايچون قربان ايديله‌مامش ايدى . قادينلر ايسه ذاتاً پك بيوك ضرورتمس ايتميجه قربان ايديله‌مزلر .

بواسيرلره ايديلن معامله اوته‌دن برى تحت تربيه‌يه آلدقلرى آتلر و بياض كون قزينك دلالتيله كنديلرينه آلشديردقلرى سائر حيوانلر حقلرنده بيله روا كوريله‌جك معاملاتدن اولميوب يالكز ميس جونصونسر شفقت انسانيتكارانه‌سى حسنيله بونلرى على قدرالامكان حمايه ايلكده وداياقدن قورتارمقده و بعض ايجه مأكولات ومشروبات اعطاسيله كوزتمكده ايدى .

پاتاريچارلر رئيسنك قربان ايدلمسى اوزرندن يدى سكز آى مرورندن صكره بر قربان دها ذبحيله هيوچيلو پوشتلى معبودينك قهرندن قورتيلوب لطفنه نائل اولمق هوسى قبيله خلقى ميانده تجدد ايلشيدى . ميس جونصونسرك بوعبادت وحشيانه‌يى تجويز ايده بيلمسى قابلميدر ؟

موشامول اوزرنده‌كى اولانجه نفوذينك صرفيله شو انسان ذبحى رسم وحشيانه‌سنك اجراسنى منعه غيرت ايليان شفقتلى قزجغز :

— هويى چيلو پوشتلى معبودينك قهرندن قورتقمه آرتق نه لزوم قالدى ؟ بونجه زمانلردن برى‌سزه برفنالق ايتديكنى كوره‌مدك . لطفنى استجلابه‌ده لزوم يوقدر . زيرا ايشته هانكى ايشه تشبث

ایده‌جك اولمه‌ق بزدن معاونتنی دریغ ایتمیور . هر تشبثمزده بزی موفق ایلیور . قورقیله بیلورکه لزومسز یره قربان ذبحمزدن طولایی سزه بغض ایلسون .

یوللی نصایح مشفقانه‌یی موشامول واسطه‌سیله وحشیلره القا ایدرك حتی ریقالدا ایله فاردیجه :

— اخیراً قربان ایلدیککز اسیره نسبتله بو اسیرلر لاشیدرلر . صوك قربانکزدن دها اعتبارلی بر قربان بوللمیسکزکه تقدیمه شایان کورلسون .

سوزلرینی بالذات کندیسی سویلش و بونلری اینجه یوله‌ده کتورمش ایدیسه‌ده قبیله‌خلق شو مدهش آرزویی آرتدیردقجه آرتدیرمقده بولنمشیدی .

نهایت میس جونصونسر بومدهش عبادتك منعنه مقتدر اوله‌میه‌جغنی کورنجه برکیجه هرکس اویودقدن صکره اسیرلرك قپالی اولدقلری مغاره قپوسنی آچه‌رق و بش اون کون ایچون کفایت ایلیه‌جك مقدار یه‌جك و یه‌رلك اوچنی بردن اورادن قاچرتمش ایدی . دها اوکیجه موشامولی اویقوسندن او یاندیروب تعلیمات لازمه‌یی ویرمش اولدیغندن ایرتسی صباح اسیرلرك محبسی قپوسی آچیق واوچی‌ده غائب اولدیغی کوریله‌رك جماعت میانده دولو درلو اعتراضلر کفت و کولر میدان آلنجه موشامول خلقه :

— جانم نه‌یه اعتراض ایدیورسکز؟ نیچون کناهه کیریورسکز ؟

معبودمز هیوچیلو پوشتلی بوقربانی قبول ایده‌جك اولسه ایدی قاچلرینه مساعده ایدرمی ایدی ؟ مقتدامز زاق مارادانغال نه کون ایچون طوریور؟ برسیوری سینك و بزلتیسی ایله اولسون اسیرلرك فرار ایده‌جکلرینی اکا اخبار ایله قاچیرلمالرینی اکا اخطار ایتزمی ایدی ؟

دیمش و بو عجیب وغریب تأویل اوزرینه زاق مارادانغال موشامولك یوزینه باقدیغی زمان غایت معنیدار بر صورتده کوز قپمسندن ذکی موشامولك مرامنی اکلایه‌رق اودخی بو سوزلری تأیید و تصدیق ایلمش ایدی . دیمش ایدی :

— حرمتلی موشامولك حقی واردر . معبودمزك امری اولمدقجه هیچ برکیمسه هیچ برایش کوره‌مز . بونجه وقتدر فرارلرینه یول ویرمامش اولدیغی محبوسلرك بوکیجه قپوسنی آچه‌رق فرارلرینه‌یول ویرن مطلقا هو یی‌چیلو پوشتلیدر . اثنای فرارلرنده آنلری حمایه ایده‌جکنی‌ده وعد ایتمشدر . بویله بر وعد وتأمین اولمسه

محبوسلرك قپولری آچیق براقلدیغی حالده بیله فراره جرأتلری اوله‌مز ایدی . قبیله‌لری نزدینه قاچ کونده واره‌جقلر؟ یولده نه ییه‌جکلر؟ یالکز بونی دوشونه‌جك اولسه‌کز آنلرك بورادن فرارلری معبودمزك رضاسنه موافق اولدیغنی اکلایه بیلورسکز .

اکر موشامول ایله مارادانغال بو سوزلر ایله ارباب کفت وکویی تسکین ایتمامش اولسه‌لر ایدی وحشیلر بلوك بلوك اطرافه طاغیله‌رق تعقیب و تحری یه مسارعتله بیچاره فراریلری البته اله کچوره بیلورلر ایدی . موشامول وزاق مارادانغالك بوسوزلری خلقی تسکینه کفایت ایتمکله ایدیلن اعتراضلر برطرف ایدلمش اولدیلر .

آره‌دن اوتوز قرق کون قدر زمان مرور ایلدکدن صکره برکون موشامول کمال تلاش ایله میس جونصونسرك خانه‌سنه کله‌رك مهم برحسبحالده بولندیلر . سوزه اولا موشامول باشلایه‌رق دیدی که :

— ای مادموازل! بیلمش اولکز که ایتدیککز مرحمتدن مرض حاصل اولیور .

— نه‌دن؟

— بوصباح اورمانده طولاشیور ایدم . برقاچ یبانجی قزل کونلر کوردم که کمال احتراز ایله بوطرفه تقرب واحوالمزی تجسس ایدیورلر ایدی .

— بوندن نه چیقار صانکه؟

— نه می چیقار؟ بوندن اعلا بر باصقین چیقار . بر جنك چیقار . مغلوب اولور ایسه‌ك دشمن غالبلرك هپمزی کندی معبدلرنده کندی معبودلرینه قربان اوله‌رق ذبح ایتملری چیقار .

— عجایب!

میس جونصونسر بوکلمهٔ تعجبی ایچجه مستبعدانه بر طورده سویلمش ایدی . موشامول بواستبعاددن متأثر اولدی . دیدی که :

— بونده تعجب ایده‌جك برشی یوقدر مادموازل! بزم عادتمز بویله‌در . جنکدن اول دشمنك احوالنی تفحص ایلرز . هم بن بوراده رفاه ومسعودیتمز اسبابی تکمیل ایتمکله باشلامسی اوزرینه البته قبائل متجاوره‌نك طمعلرینی جلب ایدرك برهجوملرینه دوچار اوله‌جغمزی دها اولدن بری تخمین ایلیور ایدم . محبسمزده محفوظ بولنان اسیرلرك فرارلرندن صکره بنم بوحسابم برقات دها قوت بولمش ایدی . کرك بونلر خبر ویرمش اولسونلر وکرك قومشولرمز کندی کندیلرینه خبر المش بولنسونلر بوراده بونجه اسباب مسعودیت طوپلانوب ییغلمش اولدیغی حالده انلره طمعاً برهجوم کوسترملری جبلتلری مقتضیاتندندر . غلبه ایدرلر ایسه آیلرجه مدت یوریه‌رق صید

وشکار ایلدکلری حالده دها بر نه یکنه میه جك اولان بونجه حیوانات و ذخائری اغتنام ایتمش اوله جقلردر . بو امید بو طمع هانکی قبیله‌یی اولسه بزم علیهمزده طالعلرینی تجربه ایتمکه قالقشملرینی ایجاب ایلیه‌جکدر .

اقوام وحشیه نزدنده دکل آقوام مدنیه نزدنده بیله محاربه و مهاجمه‌نك اس الاساسی بو طمعدن عبارت دکلیدر؟ واقعا شمدیلرده قواعد مدنیه وحقوق بین الملل اویله مجرد طمع مذکورله محاربه ایقاعنی منع ایتمش ایسه‌ده دوشونیله جك اولور ایسه عقد اولنان معاهداتك هر حکمی آلتنده بو طمع ینه کندیسنی کوسترر .

عالم وحشتده دکل عالم مدنیتده بیله اسباب راحت ورفاهی یعنی مال ومنالی چوق اولانلر انظار طمعی کندی علیهلرنده جلب ایدرلر . بو حال وحشیلرده معزیادةً واردر . هم جوارلرنده کوردکلری بر کوزل آته بر مزراغه طمعاً محاربه آچدقلری چوق اولور . ذاتاً محاربه‌یی منعه الازیاده مدار اولان شی ملتلرك مساعئ ترقی پرورانه‌سی تزیید ایچون صلح ومسالمته احتیاج و مجبوریت صحیحه‌لرندن عبارت بولنوب وحشیلرده ایسه بویله بر مشغولیت مساعی پرورانه بولنمدیغندن هوبی چیلو بوشتلی معبودینه بر قربان تدارکی بیله بونلر ایچون وسیلهٔ حرب اوله بیلور . اکر میس جونصونسر شو قبیله نزدینه کلوب‌ده جمله‌سنی بختیارلق اسبابنك استحصالی مشغولیتیله اشتغال ایتمامش بولنسه ایدی ایشته ورودی اوزرندن برسنه مرور ایلدیکی حالده قومشولردن هیچ بری علیهنده بونلرك سلاح چکمامش اولملری کبی بر صلح پرورلك ممکناتدنمی کوریلور ایدی ؟

بو ملاحظه‌لر میس جونصونسر ایله موشامول آره‌سنده جریان ایلیان حسبحال اثناسنده‌ده درمیان اولنیلر . موشامول ذره قدر دوچار اشتباه اولمیه‌رق فرار ایدن اسیرلر کندی قبیله‌لری نزدینه عودتله بوراده نه چوق مال بولندیغنی خبر ویردکلری ایچون قبیلهٔ مذکوره بر باصقین اجراسنه حاضرلانمشدر . میس جونصونسر دیدیکه :

— پك اعلا ! مادام که اویله‌در بزده مقابله‌یه حاضرلانملی یز . کله‌جکلری وار ایسه کوره‌جکلری ده واردر . فقط سز بویله ترتیبات حربیه‌ده نه کبی تدبیرلرده بولنورسکز باقه‌لم ؟

موشامول معنیدار بر صورتده کوله‌رك دیدیکه :

— بزم تدبیرلرمزدن نه اولور ؟ بن اسارتدن عودت ایلینجه‌یه قدر آزتقلرك بو یولده کی تدابیری بسبتون ساده شیلر

ایدی . بن اوروپالیلرده وحشیلر تعرضندن
تدافع خصوصنده کوردیکم بعض تدابیر
اوزرینه کیجه‌لی کوندوزلی بکله‌مك
ایچون نوبتجیلر تعیینی کبی بعض چاره‌لری
بونلره تعلیم ایلمش ایدم . باصه‌جغمز قبیله
خلقنك احوالنی تجسس خصوصنده
اییجه مهارتمز اولدیغی حالده کندیمزی
بر باصقیندن محافظه خصوصنده تدابیرمز
هیمان هیچ منزله‌سنده‌در . بونك سببی ده
کندیمزی دائما امنیت داخلنده عد
ایده‌جك درجه‌لرده کی غفلتمزله برابر
برده بین القبائل مراسله ومخابره موجود
اولمامسی قضیه‌سیدر .

میس جونصونسر ایله موشامول
شو احتماله قارشو اتخاذی لازم کلان
تدابیر مذاکره‌سنه ریقالدایی‌ده دعوت
ایلدیلر . اولجه دخی خبر ویردیکمز وجهله
بوکنج وقهرمان وحشی هر نه زمان میس
جونصونسر طرفندن برابر ایله مأمور
اولور ایسه فوق‌الحد ممنون و مفتخر
اولدیغندن بو دفعه دخی کندیسنه توجه
ایلیان استشاره شرفندن طولایی زیاده‌سیله
سوینمش ایدی .

اساس مذاکره محبسلرندن فرار ایلیان
اسیرلرك بوراده کی مبذولیتی قبیله‌لری
خلقنه اخبارلرندن طولایی آنلر طرفندن
برباصقین وقوعنه انتظار ماده‌سی اوله‌رق
تعیین ایدیلوب بوکا قارشو ایدیله‌جك
تدابیره دائر هرکس برسوز سویلدکدن صکره
نهایت میس جونصونسرك بیان ایلدیکی
تدبیر ریقالدا ایله موشامول طرفندن
تحسین وتقدیر اولندی . میس جونصونسر
اسکی شوالیه‌لر حکایه‌لرینی ویکی رومانلری
اوقومق مراقنده اولوب بونلری مطالعه
ایده ایده برچوق احوال عسکریه حقنده
برفکر اجمالی پیدا ایلمش ایدی . دیمش ایدی که :

— بر پوصوجی فرقه تشکیل ایده‌لم .
اوفرقه‌یی دشمن قبیله‌نك اقامتکاهی اولان
طرفه طوغری برکونلکدن زیاده مسافه‌یه
کوندره‌لم . فرقه‌مز کوره‌دن ایلریده قره-
غوللری وکشافلر ترتیب ایلیه‌رك دشمنك
بزم اوزریمزه طوغری زمان وصورت
حرکتندن خبردار اوله‌لم . آنلر اثنای
راهده بزم برخدعهٔ حربیه‌مزه اوغرایه-
جقلرینی خاطرلرینه بیله کتورمزلر . کمال
غفلتله پوصوجی فرقه‌مزك اوکندن کچرلر
ایکن وهلةً اوزرلرینه هجوم ایدرك برابی
خرپاله‌یوب رجعته مجبور ایده‌لم . بودفعه‌لق
شرلرندن بوصورتله قورتیله‌لم ده بعده
اقامتکاهمز اطرافنه کرپیچدن بردیوار
چویروب آنی مدافعه سپری اتخاذ ایلرزکه
بویله سزلرکبی ادوات حربیه‌لری میاننده
بزم طوپلره قیاس قبول ایده‌بیله‌جك
وسائط تخریبیه‌سی اولمیان خلقه قارشو

برطوپراق سپر دخی اك مستحكم قلعه‌لر درجه‌سنده مدافعه‌یی تأمین ایلر .

بومثللو مذاكرات حربیه‌نك غایت‌خفی طوتلسی لزومنی‌ده ذكی قز ایكی ارقداشنه تسلیم ایتدیردیكندن شو اسرار حربیه‌یه مارادانغال ایله فاردیج وسائر برایكی رؤسا واقف ایدیلر. سائر قبیله خلقنه اسرار مذكوره فاش ایدلمدی . اقامتكاهده قادینلر دخی مدافعه‌یه برابه بیله‌جكلرندن اك ذكی وجسور ارككلردن التمش كشیلك برفرقه ترتیب اولندی ایسه‌ده بیاض كون قزینك رأی ایلدیكی تدبیری موقع اجرایه قویمسی ینه كندیسنه حواله اولندی . زیرا عقللی مارادانغال دیمش ایدی‌كه :

— فی‌الواقع بوتدبیر برصورت حكیمانه‌ده موقع اجرایه قونیله‌جق اولور ایسه پك بیوك فائده‌سی كوریلور . فقط اجرا جهتنده ذره قدر قصور ایدیله‌جك اولورایسه قبیله‌دن‌افراز اولنان بوفرقه‌یی دشمنمز مغلوب ایده بیلدكدن صكره ایكنجی دفعه اولمق اوزره قبیله‌مزی‌ده مغلوب وپریشان ایده‌جكنه شبهه احتمالیدر . قوتمزك ایكی‌یه انقسامندن ملحوظ اولان تهلكه‌یی غایت عاقلانه بر حركتله برطرف ایتملیدركه موفق اوله‌لم .

میس‌جونصونسر دین اولوجه‌سی مارادانغالك بورأیینی ازدل وجان قبول ایلدی . حتی دیدی‌كه:

— شوراسنی بیلمش اولكزكه فرقهٔ مفرزه‌مز دشمن علیهنه مأمولم اولان‌غلبه‌یه نائل اوله‌مز ایسه كندیسنی دشمنه پریشان ده ایتدیرمز . جنك ایده ایده بوطرفه طوغری منتظماً رجعت ایلیه‌رك قبیله‌نك قوهٔ مجموعه‌سنه ینه التحاق ایلركه اوحالده دخی قوتمزك انقسامی ماده‌سنده كوریلن محذور هیچ ده وقوعه كلمامش اولور .

ایشته بو مذاكره وقرار اوزرینه فرقهٔ مفرزه‌ده قادین اوله‌رق یالكز میس جونصونسر بولندیغی وریقالدا ایله موشامول دخی معیتنده اولدیغی حالده اك كنج وقوی جنكاوراندن اللی بش نفرایله یوله چیقدیلركه مارادانغال وقاداغوز اقامتكاهده قالوب قبیله خلقنه قوماندانی درعهده ایتدیلر . میس‌جونصونسرایچون پیاده‌اوله‌رق سیاحت اك زحمتلی شیلردن بولنمق حسبیله فرقهٔ مفرزه غایت آغر اوله‌رق حركت ایلیور ایدی. موشامول ذكاوت وسرعتلرینه اك زیاده اعتماد ایلدیكی بش كشی ایله بشیوزآدیم ایلروده یوریور ایدی‌كه كندیسیله برابر التی‌یه بالغ اولان‌شوهیئت كشفیه طوپلی كیتمیوب اورمانلق هم‌ده بالطه كیرمدك اورمانلق اولان بو یرلرك مساعده‌سی درجه‌سنده

یایغین اوله‌رق یوریورلر ایدی .

اوکون اقشامه‌قدر یوری یه‌رك کیجه‌یی اغاجلر التنده کچوردیلر . حتی کیجه اقامتنده دخی اطرافه قره‌غوللر نصب ایتدیلر که اوجه موشامولك کورمش اولدیغی یبانجیلردن کندیلرینك ده ترصد و تجسس التنده بولندقلرینك اکلاشلمسی بو احتیاطه لزوم کوستردکدن ماعدا میس جونصونسر شو یولده‌کی تدابیر عسکریه‌یه معیتی افرادینی ممکن مرتبه الشدیرمق ایچون‌ده بوکا لزوم کورمش ایدی .

کرك اثنای راهده و کرك اوکیجه بیوواقده ارقداشلرینك الك زیاده سوز اکلایانلرینه دشمن ایله تلاقیده نه‌کبی احواله قارشو نه صورتده حرکت ایلیه‌جکلرینی مبین برچوق نصیحتلر ویرمش و ایرتسی کون اورادن قالقه‌رق اقشامه‌قدر یوریدکلری اثناده‌ده بوتلقیناتده دوام ایلمشدر . بونلرك ایکی کون ظرفنده قطع ایده‌بیلدکلری مسافه وحشیلرك علی‌العاده سیرومشیلرینه کوره انجق برکونلك یول تشکیل ایلیه‌بیلور ایدی . میس جونصونسر بونلری دها غافل آولامق ایچون برکون دها یوریمك رأینده‌بولنه‌رق فقط اوچنجی کون اوکله‌دن صکره‌یه قدر یوریدکدن صکره تصادف ایلدکلری برمغاره‌یی موقع اتخاذینه زیاده‌سیله صالح بولدقلرندن اوراده اقامتی ترجیح ایتدیلر .

بوموقعك محافظه‌سی ایچون تعین اولنان نوبتجیلردن ماعدا موشامول کندی رفقاسیله دها ایلروره صاغه صوله طوغری یورویوب یاپیله‌رق دشمندن اثر تحری ایلدی ایسه‌ده هیچ برشی کوره‌مدی . حالبوکه بونلرك تخمینلرینه کوره دشمن بهمه‌حال حرکت ایتمش اولملی ایدی .

میس جونصونسر دیدی‌که :

— دشمن نزدنده‌جاسوسلرمز بولنوب‌ده نه‌کون حرکت ایده‌جکلرینی بزه‌خبر ویرملری اوزرینه یوله‌چیقمش دکاز یا . بوراده البته براز وقت مکث ایده‌جکز . یه‌جکمزی‌ده پیدرپی کویمزدن جلب ایلرز .

قزك دشمن نزدنده جاسوسلری اولمدیغنه دائر سویلدیکی کلمه‌لر موشامولك عقلنه شو دشمن نزدنده جاسوس بولندیرمغی‌ده کتوره‌رك :

— مادموازل ! مساعده ایدرایسه‌کز اورایه قدرده کیده‌رم .

دیمش ایسه‌ده علی‌العاده دشمن قبیله‌سنك ساکن اولدقلری یرلر بورادن اوچ بلکه‌ده درت کون دها ایلروده بولنمق حسبیله میس جونصونسر بوقدر تباعدی تجویز ایتمامشدر .

فرقهٔ مفرزه شو مغاره‌ده تمام درت کون اقامت ایلدی . بومدت ظرفنده

ایلرویه صالدیردقلری کشافلر هم ایچجه صید وشکار ایدیـورلر هم ده دشمن طرفندن نه ظهور ایده‌جکنی کوزلیـورلر ایدی . برطرفدن‌ده اصل قبیله ایله مخابره ومراسله اکسیك اولمیـوب هر کونکی وقوعات اخبار اولنیور ایدی . نهایت بشنجی کونی صباحلین ایرکندن کشـافلر صولوق صولوغه کاوب دشمـنك ظهو- رینی خبر ویردیلر . کلدکلری یوله نظراً طوغر یجه بومغـاره‌یه کله‌جکلری اکلا- شلدی . جمله‌نك تصویبی ایله فرقهٔ مفرزه مغاره‌دن چیقوب دشمنك ورود ایده‌جکی طرفه طوغری برقاچ یوز آدیم یورید کدن صکره یولك الك زیاده منـاسبت آلان برنده طوره‌رق صـاغلی صـوللی ایکی طرفه اورمانلر ایچنـه کیزلندیلر . بویله مغاره‌نك دها ایلروسنه وارمش اولملرینك سـببی شاید دشمن مغـاره‌یه قدر کاورده اوراده انسان اقامتنه دائر علایم وامارات کورر ایسه شبهه‌لنور مطالعه‌سی ایدی .

آره‌دن ایکی سـاعت قدر مرور ایلدکدن صـکره دشمن قافله‌سـنك اوجی ایکی طرفلی بوصونك اورته یرینه واصل اولدی . بوصـو خلقنـده هیچ حرکت سس صدا یوق . قافله ایلروله‌یه ایلروله‌یه اوك اوجی بوصوخطنك خارجنه چیقدیغی حالده آرقه اوجی هنوز واصل اولمامش ایدی . قادین ارکك مقـدارلری ذاتاً کشافلر طرفندن ایکی یوز اللی قدر اولمق اوزره خبر ویرلشیدی .

بوتخمین اوزرینه قافله‌نك تمام اورته‌سی بوصو اوکنه کلدکده اولا ریقالدا طرفندن ویریلن اشارت وکوستریلان مثال اوزرینه قاردیجارلر صاغلی صوللی بوصودن صچرایوب حربه‌لرله صوپه‌لرله برهجوم کوستردیلر . دشمن فی الحقیقـه غفلت تامه ایله حرکت ایلیور ایمش . بوناکهنیلر هجوم اوزرینه الك چابق بوله‌بیـلدکلری تدبیر فراردن عبارت قالدی ایسه‌ده هنوز بوصویه واصل اولمامش بولنان قسم اخیری کلدکلری یره طوغری قاچـدقلری کبی ایلرویه یچمش اولان قسم دخی کیرویه دوندکنـدن قاردیجـارلر اصل پشـدارلر ایله جنکه قویولمشلر ایدی . دشمن اکر بصیرت اوزره حرکت ایتمش اولسه‌ده قافله‌نك کیروسی ینه ایلرویه طوغری تحویل حرکت ایلش بولنسـه ایدی قاردیجـارلر ایکی قوت آره‌سـنده قاله‌رق فنـا زحمت چکه‌جکلر ایدی . آنجق میس جونصونسرك ترتیبیله اون بش قدر جنکاور بوفرارلری تعقیبه تعیین اولنـوب دیکر قوت اوك طرفدن رجعت ایلیان دشمن ایله اوغراشدقلرندن وبوصو شاشقینلغی ذاتاً بونلری ده‌یلدیرمش بولندیغندن اورته‌ده سکز اون قدر مقتول

براقدقدن صكره حريفلر صاغ وصول
طرفلردن اورمانه طالوب جان قورتارمق
مجبوريتنه دوچار اولديلر .

صوپا ضرباتيله سرسملشوب يره
دوشنلردن التى كشى باغلانوب اسير
ايدلديكى كبى جان قورتارمق ايچون
اورمانلره طالدقلرى حالده صيقلقدن طولايى
يول بولوب قاچه‌ميان طقوز كشى دخى
برر برر باغلانوب اسير ايدلمشلر ايدى .
بواون بش اسير صيم صيقى باغلى اولدقلرى
حالده اون قدرده محافظلره تسليماً اقامتكاهه
كوندريلوب ريقالدا وموشامول بقيهٔ قوتله
كيرويه طوغرى قاچان دشمنى برآز دها تعقيبه
باشلاديلر . فراريلر برابرنده اولان مهمات
اكايه‌يى كاملاً يولده براقش اولدقلرى
كبى يوجك مزراق وطوپوز كبى آغر
اسلحه‌يى ده اللرندن آتى ويرمشلركه بوحال
فرارده‌كى استعجال مجبوريتلرينه دلالت
ايليور ايدى .

شو تعقيبده‌ده اوچ دشمن افراديني
صارماشقلر ايچنده مختفى بوله‌رق آلوب
باغلادقدن صكره دشمنك بويله اون سكز
اسير وسكز اون قدرده تلفات ويرمسنى
موجب اولان برمغلوبيتدن صكره هجومنى
تكرار ايده‌بيلمسنه آرتق احتمال ويريله-
ميه‌رك عودت اولندى .

فارنيچارلردن بركسه‌نك بروني بيله
قانامامش ايدى . زورلى ريقالدا بو مصا-
دمه‌ده برقوماندان كبى دكل برنفر برقهرمان
كبى دوكوشه‌رك جمله‌نك واو جمله ميا-
ننده بالخاصه ميس جونصونسرك نه‌قدر
حيرت وآفرينه مظهر اولدى ايسه بياض
كون قزينك اصلا تدبيريني شاشرميه‌رق
كمال اعتدال دم ايله ايتديكى قوماندانلق
دخى آزتقلرى دوچار حيرت ايتمش
ايدى .

اوجه ساكن اولدقلرى مغاره‌يه
كلدكلرنده كرك حرب يورغونلغنى چيقار-
مق وكرك دشمنك عودتى احتمالنه قارشو
برتدبير اولمق اوزره اوكيجه‌يى مغاره‌ده
امرار ايلديلر . حتى ايرتسى صباح بيله
يانلرنده‌كى اوچ اسيرى‌ده ايكى جنكاوره
ترفيقاً قبيله اقامتكاهنه كوندردكدن صكره
ينه مغاره‌ده قالوب يكرمى قدر كشافلرى
موشامولك قومانداسيله ايلرويه واطرافه
سوق ايلديلركه بونلر مصادمه‌نك وقوع
بولديغى يردن برايكى ساعت قدر دها
اطرافه تباعد وانتشار ايلدكلرى حالده
دشمندن اثر بوله‌مدقلرى خبريني تا اقشام
اوزرى كتورملريله اوكيجه مهتابكده
پارلاقلغندن بالاستفاده فرقهٔ مذكوره قبيله
اقامتكاهنه طوغرى عودته قيام ايلدى .

صباحه‌قدر وقوعبولان مشى وحركت
اثناسنده موشامولدن قطع نظر بالخاصه

ریقالدانك میس جونصونسره سویلدیکی منتدارانه ومتشکرانه سوزلر بیتوب توکنمیورلرایدی . ریقالدا اعتراف ایلیور ایدیکه یالکز عقلجه دکل شجاعت وقهرمانلقجه دخی بیاض کون قزی جمله‌نك فوقنده‌در .

زورلی وحشینك بوسوزلری اویله قوری بر ریایه حمل اولنه‌بیله‌جك یاوان سوزلردن ظن اولنمامليدر . کوزل انکلیز حقنده‌کی ثناکارانه منتدارانه سوزلرینی تعبددرجه‌سنده برشوق وحیرتله سویلیه‌رك اللرینی آیاقلرینی شاپر شاپر اوپمك هوس واشتیاقنی‌ده حالیله شانیله اکلاتیور ایدیسه‌ده هرنصلسه‌آثار اختصاصك بودرجه‌سنی ابرازدن تأدب ایلیور ایدی .

ذاتاً برزماندن بری میس جونصونسر بوتهلکه‌لی وحشینك کندی حقنده‌کی احتساس واختصاصنی پك فوق‌العاده بوله‌رق قلبندن کاوب کچن شیلری‌ده بالاستدلال ایچجه دوچار اندیشه اولمقده ایکن بوکونکی وقعه اوزرینه ریقالدانك تملقات پرستشکارانه‌یی صوك درجه‌یه قدر آرتدیرمش بولنمسی ذکی قزك شبهه‌لرینی‌تزیید ایتمکله اووحشینك بوحاللرندن پك‌ده ممنون اوله‌میور اورکیور توکاری اوپه‌ریور ایدی .

صباحه قدر یول یورندکدن صکره کوندوزی استراحتله کچورمك ایچون برصو منبعی یاننده اوتوردیلر . ریقالدا الك یموشاق اوتلردن درحال قوجاق قوجاق اوت طو پلایوب قیمتلی بیاض‌کون قزینه بریتاق یاپدی . و :

— سن بوراده یات ! صفا که باق ! قورتدن‌قوشدن هیچ برشیدن اندیشه ایتمه . بن‌سنی بکلرم . کوزلریمی سندن آیرمام .

دیه تأمینات دخی‌و یرمکه باشلادی‌که بونزاکتی قبول ایتمامك وحشی‌یی مأیوس ایده‌جکی وقبـول ایتلك ایسـه کندیسنی راحتسز براقه‌جغی ایچون زواللی میس جونصونسر برتأثر فاجع ایله دهشتلی وحشینك تکلیفنی قبول‌ایده‌بیلدی .

او کون ایکندی زمانـنـه قـدر قافله اویقو واستراحتله وقت کچوره‌رك اقشام سرینلکنده تکرار یوله دوزلدیلرکه ریقالدا بیاض کون قزینی برقاچ ساعت مدت کمال حیرتله تماشا ایلدکدن صکره کندیسنی‌ده اویقو احتیاجی‌مغلوب‌ایلدیکی زمان اوزمانه قدر اویومش راحت‌ایتمش بولنان موشامولی قالدیروب میس جونصونسری بکلتدیره‌مش‌ایدی . اثنای‌راهده بوتدبیرینی وسیلهٔ تملق ایدینه‌رك بتون قاردیچار قبیله‌سی بوبیاض کون قزینك قیلنه خطا کلمامك ایچون باشلرینی فدا ایتمکه حاضر بولندیغندن بدأ ایله اوقدر

تأمينات خلوصكارانه‌ده بولنيور ايدی‌كه تملقك بودرجه‌سی ميس جونصونسرك شبهه‌لرينی آرتديره‌رق راحتسزلكنی‌ده تزييد ايليور ايدی . حتی اثنای راهده بوشبهه‌لرندن بوراحتسزلكلرندن موشامولە ده شكايت ايليه‌رك بوبابده معاونتنی طلب ايلدی ايسه‌ده موشامول :

— بيليورم مادموازل ! حتی ريقالدا سزك حقكزده‌كی تقديرات فوق العاده‌سنی بندن‌ده كتم ايتميور . عادتا سزه چيلديره - سی يه وطاپينورجه‌سنه برمحبتی اولديغنی سويليور . فقط پك رجا ايدرم بومدهش آدمی مأيوس ايتميكز . بووحشی تهديدينی ايقاعه قادر برجنواردر .

ديه زواللی قزجغزه صبر وتأنی توصيه‌سندن كيرو قالمدی .

اوكيجه دخی صباحه قدر يوريدكدن صكره قبيله‌يه پك يقين برموقعده طوروب استراحت ايلديلر . فارديج ايله زاق مارادانغال مفرزه‌نك ورودندن خبردار اولنجه بتون قبيله خلقنی واوجه‌كلن اسيرلری معيتلرينه آله‌رق حرب شرقيلری اوقويوب جنك نعره‌لری آته‌رق وجنك رقصلری اوينايه‌رق مفرزهٔ غالبه‌يی استقباله مسارعت ايلديلر . مفرزه‌ده‌كی جنكاورلر دخی بونلره اويولده‌كی نعره‌لر شرقيلر رقصلر ايله مقابله‌يه باشلادقدن ماعدا برآره‌لق عموم قبيله « معبودمز قان ايسته‌مش » شرقيسنی ده اوقومغه باشلادی كه بوندن مقصد موجود اولان اسيرلری مذبحده بول بول قربان ايتمك اوله‌جغی ميدانده ايدی .

ميس جونصونسرك يانده بولنان ريقالدا بووحشيانه نمايشدن بياض كون قزينك ممنون اوله‌مديغنی حال وطورنده پيدا اولان علايم نفرتدن آكلادی . ديدی‌كه :

— كوزل بياض كون ! بو « معبودمز قان ايسته‌مش » شرقيسيله قبيله‌نك ميدانه قوديغی آرزودن ممنون اولمدك دكلمی ؟

ميس جونصونسر تهلكه‌لی وحشينك بوسؤالدن مرامنی اكلايه‌مديغندن طولايی برآز اوركدی . ديدی‌كه :

— بنم ممنون اولوب اولمديغمی نه صوريورسك ؟ سن ممنونسك يا ! آكا باقه‌لم .

قزك بو جوابی اوزرينه ريقالدا وحشيانه بر تبسم ايله !

— بو قبيله ايچنده سزی بنم قدر تقدير ايدن هيچ برآدم اولمديغنه وموشامول بيله بو تقديرده بنم كعبه وصول بوله - مديغنه اينانسه‌كز بويله سويلمز ايدكز .

دينجه ميس جونصونسرك نظر دقتی آچلدی . ديدی‌كه :

— بولقردینك طوغری اولدیغنه ایناننه بیلکلکم ایچون بو خونریزانه تمایشلردن سنك ده ممنون اولمامش بولندیغکی کورملی‌یم .

— اوت ! بن‌ده ممنون اولمدم . سنی ممنون ایتمیان شیلر بنی ده ممنون ایده‌مزلر . مدعامی اثبات ایچون ایسترمیسك که شونلری ده منع ایده‌یم ؟

میس جونصونسر ده حیرت ! اوزمانه قدر کندیسنه ایتدیکی تملقلردن ایچی اورککده بولنان انکلیز قزی وحشینك بو سوزینی ایشیدور ایشتمز اودرونی اورکونتینك بردن بره محو اولدیغنی حس ایلدی . بوندن متولد براعید بر ممنونیت ایله :

— اوت ایسترم ! اکر بو مسئله‌ده آرزومه موافق حرکتده بولنه‌جق اولور ایسه‌ك بکا هر زمان اکلاتمغه چالشدیغك تقدیراتك جدی اولدیغنه ایناتورم .

دیمسیله برابر ریقالدا النده‌کی عظیم طوپوزی اولا باباسنه ثانیا ماردانغاله قارشو صاللایه‌رق دیدی‌که :

— خیر خیر ! معبودمزك قان ایستدیکی لش یه‌قدر . شو آنده هرکیم بکا پیرو اوله‌رق « حق تعالی بزه ویرمش اذعان » شرقیسنی اوقومز و رقصنی اوینامز ایسه هو یی چیلو پوشتلی حق ایچون نه آنا طانورم نه بابا شو طوپوزی قفاسنه ایندیریرم .

زورلی وحشینك بو سوزی تکمیل قبیله خلقنه حیرت ویره‌رك وهرکس بری برینك یوزینه باقیشه‌رق بو معکوس امرك حکمتنی اکلامغه چالشدقلری صره‌ده میس جونصونسر آرتق اختیارینی غائب ایدرك مدهش وحشی‌یی قوجاقلامش والندن بر بوسه اخذیله :

— ایناندم که بنی الك زیاده تقدیر ایدن سن ایمشسك !

دیمش ایدی . بو مصافحه‌یی کورن موشامول دخی شو حالنه شاشمش ایدی .

متعاقباً ریقالدا امر ایتدیکی شرقی‌یی اوقومغه باشلاینجه کندیسنه ایلك پیرو اولان میس جونصونسر وایکنجی پیرو اولان موشامول اولوب مفرزه‌ده‌کی جنکاورلر دخی بربربر پیرو اولمغه باشلادیلر . قبیله خلقی دها صکره‌لری شرقی‌یه ورقصه اشتراك ایلیدرك ریقالدانك صاللادیغی طوپوز تهدیدیله زوجه‌سی آرلدا والده‌سی قاداغوز باباسی قاردیج ودین مقتداسی ماردانغاله قدر عموم قبیله خلقی بوشرقی‌یه و بورقصه اشتراك ایلشلردرکه میس جونصونسر نظرنده بو حال ترقیات فکریه‌جه بر علامت عظیمه عد اولنمشدر .

بیاض کون قزینك شرقیسی اوقونه‌رق رقصی اجرا ایدیله‌رك اقامتکاهه قدر کلمش ایسه ده ایلك خونریزانه شرقینك منع اولنمسندن طولایی قاداغوزکبی بعض کرچکدن خونریز متعصبلری ناخشنود ایلدیکندن بونلرك خشنودسزلقلری اصلا کتم اولنمیه‌رق آپ آشکاره کورلمکده بولنمشیدی .

اسیرلر قبیله‌نك اسکی اقامتکاهی اولان مغاره‌لردن برینه حبس اولندیلر . حالبوکه بونلر نزدنده اصل عادت قدیمه اقتضاسنجه اسیرلرك اللری آیاقلری باغلی اولدیغی حالده میدانده‌کی قاز یقلره ربطی لازم کلور ایدی . بوخصوصده دخی عادت قدیمه‌یه رعایت اولنمامسی قبیله‌ده‌کی ناخشنودلرك دلکیرلکلرینی آرتدیرمغه سبب اولیور ایدی . برده اسیرلره ویریله‌جك ایلك طعامی میس جونصونسرك بالذات حاضرلادیغی وباخصوص طعام مذکوری اك نفیس ذخائردن تهیه ایلدیکی کوریلنجه :

— عجایب ! بز بو اسیرلری بورایه ضیافته‌می دعوت ایلدك . بوکیرلی رنکلی بیاض کون قزی دشمنلرمزله دوستلق وبناءً علیه بزمله دشمنلکمی ایده‌جك ؟

یوللو اعتراضلر بالکلیه میدان آلمش وحتی خویسزلقده جمله‌یه فائق اولان قاداغوز :

— بز بو حریفلری بویله بسلیه‌جك اولور ایسه‌ك ذخایر مذخره‌مز کفایت ایتمیه‌رك دوچار قحط اولورز .

صورتنده‌برده محاسبانه وعاقلانه‌رأی ایراد ایلمش ایسه ده میس جونصونسر :

— بنم آنلره یدیردیکم شیئی بن وریقالداوموشامول حصه‌لرمزه محسوب ایدکز . بز اوت کوك یرز . اسیرلرمز بو یمکلری یملیدرلر .

دیه‌سردبرصورت ایله جمله‌یی اسکات ایلمشدر .

ایکنجی کوندن بدأ ایله میس جونصونسر اسیرلری بغچه وابنیه عملیاتنه سوقه باشلاینجه قبیله خلقی بوحرکته بر معنی ویره‌میه‌رك بر برلرینه بیان استغرابه باشلادیلر . بیاض کون قزی عملیاته سوق ایلدیکی اسیرلرك فرارلرینی منع ایچون هر برینی بللرندن بر اوزون ایپ ایله برر قوتلی قاز یغه ربط ایلمش ایدی که ایپلری کسه‌جك آلت قاطعه‌لری بولنمدیغی کبی ایپی قوپارمغه وقازیغی یرندن چیقارمغه‌ده قوتلری کفایت ایده‌مز وایپلرك اوزونلغی آره‌لرنده‌کی مسافه‌لرله حساب ایدلدیکندن بری دیکرینه یاردیمده ایده‌مز ایدی . باخصوص فرار وعصیان قصدی کوستره‌جك اولورلر ایسه محافظه‌لرینه مأمور اولان قاردیجارلر طرفندن درحال اعدام اولنه -

جقلرینی تأمین ایتمسیله اصلا بو تهدید ایله فرارلری منع اولنمش دیمك ایدی .

محافظلره دخی ویریلن تعلیمات اقتضاسنجه اسیرلره برفسکه اورلمقسزین و بر کلمهٔ تحقیریه ایله تکدیر ایدلمکسزین استخدامه باشلاندیلر . میس جونصونسر ایسه هرکون بونلرك یاننده بولنه‌رق حریفلری برر ایکیشر استنطاق واستجواب ایلیور ایدی .

نتیجهٔ استنطاقدن اکلاشلدی که فی الواقع بونلری محاربه‌یه تشویق ایدنلر بورادن قاچان اسیرلر اولمشلر . فقط محاربه‌یی کوزه آلملرینه سبب یالکز بوراده پیدا ایدیلن اسباب رفاه وسعادتی یغما ایتمك طمعندن عبارت اولمیوب ایشك اڭ غریبی اولمق اوزره بونلر محضا بیاض کونتوزینی قاپوب کوتورمکه کلمشلر .

میس جونصونسر بو اعترافاتی استماع ایلدکجه هم شاشیور هم ممنون اولیور ایدی . زیرا اسیرلر کندیسنی :

— اکا مالك اولان بودنیا سعادتنه مالك اولور ایمش دیدیلر .

دیه توصیف ایلیور ایدی .

میس جونصونسر کندیسنه مالك اولان واقعا بو دنیا سعادتنه مالك اولور ایسه‌ده اومالکیت ایشته بویله اراضیده ابنیه‌ده چالشمق صورتیله تأمین ایدیله‌جکی بیانیله اسیرلره برچوق نصایح ووصایاده بولنیور ایدی . آنجق نصایح مذکوره بونلرده هیچ برحسن تأثیر پیدا ایده‌مدیکنی حال وطورلرنده کوردیکی قیدسزلقدن اکلامغله ایشته بوکا استغراب ایلیور ایدی .

برکون اسیرلرله وقوع بولان دیکر بر محاوره‌سی میس جونصونسرك بو استغرابنی‌ده برطرف ایلدی . اسیرلرك اڭ ایلرویه کلنلردن بریسی دیمش ایدی که :

— کوزل شیلر سویلیورسك اما کیمه نه فائده‌سی اوله‌جق ؟ بوکون یارین بزی معبودکزه قربان ایده‌جك دکلمیسکز ؟

میس جونصونسر بردن بره تیقظ ایدرك دیدی‌که :

— وای ! اکر معبودمزه قربان ایدلیه‌رك و بوراده عمرکزك صوکنه قدر اسارت و محبوسیت التنده بولندیرلمیه‌رق مملکتکزه کیده‌جك اولسه‌کز بزی بوراده دنیا سعادتنه نائل ایلیان شو عملیاتی سزدخی اجرا ایدرمی ایدکز ؟

— بونلرك نصل یاپلدقلرینی بیلسه‌ك البته اجرا ایدر ایدك .

— بردها بزمله دشمنلك ایتمیه‌جککزی بیلسه‌م بن‌ده سزه یاردیم ایلر ایدم .

— آه سزکله کیم دشمنلك ایده‌بیلور ؟

هانکی دشمن سزلک اوزرکزه غلبه‌یه
مقتدر ؟
— برده‌ا بزمله دشمنلك ایتمه‌جککزه
بنی نه ایله تأمین ایدرسکز؟
— هو بی چیلو پوشتلی معبودی
حضورنده یمین ایله !

موشامول و مارادانغال و ریقالدا
ایله وقوع بولان مذاکراتدن میس
جونصونسر آکلادی که عینیله انسان
ذبحنه بکزه‌یان بر رسم مخصوصله معبودك
مذبحنده ایدیلن یمینده بو وحشیلر اصلا
خلف ایتمزلر ایمش . رسم مذکورده اسیرلر
ذبح ایدلمك اوزره مذبح اوزرینه یاتیریلنجه‌یه
قدر بوندن مقدم کورمش اولدیغمز نغمه‌لر
رقصلر اجرا ایدیله‌رك فقط تمام زاق
مارادنغال بچاغی اوره‌جغی زمان :
— ایشته انك روحنی استقباله حاضر
بولنان معبودمزك کفالتیله بوندن بویله
دوست چکنمك ایچون روحنی ینه تنده
ابقا ایدیورم . بوروحده آرتق بزه قارشو
دشمنلك ایده‌جك حسیات ملوثه قالمامشدر .
دیراسیری مذبح اوزرندن قالدیرر .

بیاض کون قزینك شو اون سکز اسیری
بردن بویله بر یمینه ربط ایدرك آزاد
ایتمکه قیامی آز قالمش ایدی که قبیله خلقنی
آیاقلاندیره‌رق بر بریله محاربه‌یه دوشور-
سون ! چونکه برسنه‌دن متجاوز زماندن
بری معبوده قربان ایدلمامش بولندیغی
حالده اومعبودك اثر لطفیله بویله برسوردی
اسیر اله کچیرمش ایکن ذبح ایدلمیوب ده
سبیللرینی تخلیه ایلك مطلقاً هو بی چیلو
پوشتلی یی غضبلاندیره‌جغندن قورقیورلر
ایدی . میس جونصونسر ایله مذاکرات
مدیده‌ده بولنه‌رق بونلرك اطلاقی منسوب
اولدقلری قبیله‌نك تجدید عداوتنی بالکلیه
منع ایلیه‌جکنه قطعیاً قانع اولمش بولنان
زاق مارا دانغال طیوردن ووحوشدن
نیجه خبرلر آله‌رق بوصورت حرکت
معبودك آرزوسنه موافق اولدیغنی تأمیندن
ماعدا نهایت میس جونصونسر دخی :
— اکر بوندن طولانی معبودکز
سزه بغض ایده‌جك اولور ایسه بنی قربان
ایدکز .

دیه تأمیناته کیریشدیکندن و بالعکس
معبود کندی حقلرنده‌کی لطفنی عنایتنی
ارتدیردیغی کوریلور ایسه برده‌ا اعترا-
ضده بولنمالری ایچون یمین دخی و یردیکندن
وقوعی هممان قوهٔ قریبه‌یه کلمش اولان
فساد منع اولندقدن ماعدا ایچه‌ده امید
وکوکل خوشلغی ایله اون سکز نفر اسرا
آزاد ایدلمشلردرکه اوزمانه قدر هیچ امثالی
کورلمك شویله طورسون خاطرلره بیله
کلمامش اولان بوخلاصدن طولایی چیلد-
ره‌سی‌یه برسوینج ایله اسیرلرك عودت

ایتـدكلری كون عادتا برنوع بیرام حكمنی المشدر .

اشبو كتاب ثالثمزده مدنیت ایله وحشت آره‌سنده وقوعنی آرزو ایلدیكمز مقایسه‌یه یاردیم ایده بیله‌جك وقوعاتك بز یك آزینی حكایه ایلدك . عادتا اجرا آتك بیله همان یوزده بریسنی تعداده موفق اوله‌مدق . آنجق میس جونصونسرك بو وحشیلر نزدینـه دوشمسی اوزرندن اون‌درت اون بش ماه مرور ینـه دكین الك باشلیجـه‌لری شـو خبر ویرمش اولـدیغمز اجراآت ووقـوعاتدن عبـارت اولان احـوالك جهات سـائرهٔ متعلقه‌سی نه صـورتدن عبـارت اوله‌جقلرینی قارئلرمزك تخیـل وتصـور ایتملرینه بو اخبارات مجمله‌مزك دلالت وكفایت ایده‌بیله‌جكلری دركاردر .

انتهای كتاب ثالث .

« دردنجی کتاب »

« سودا »

— ١ —

مصادمهٔ اخیره ده دشمندن آلنان اون سکز نفر اسیرك صالی و یرلمسی و « معبودمز قان ایسته‌مش » شرقیسیله آزتقلرك سائر قدیم شرقی ورقصلرینك منع اولنمسی مسائلنده ریقالدانك جمله‌یه کوستردیکی مخالفت اولسه اولسه یالکز موشامول نزدنده ازدل وجان مصدق اوله‌بیلوب یوقسه قاردیج ایله مارادانغال نزدنده‌بیله اصلا رهین استحسان اوله‌میوب بونلرك ریقالدایه مخالفت ایتملری مجرد اوزورلی قهرمانك بویله برمخالفتله شدتنه دوچار اولماق ایچون ایدی.

ریقالدانك بویولده‌کی حرکتندآچیقدن آچیغه اعتراض ایدنلر ایسه والده‌سی قاداغوز ایله زوجه‌سی آرالدا اولوب آنلر ذاتاً ریقالدانك بیاض کون قزینه یواش یواش تملق آرتدیرمش بولنمسندن بیله درلو اشتباهات ایله قوشقولانمقده بولندقلرندن وهرنه‌زمان میس جونصونسره برمغلوبیت ومحکومیت اثری کوستره‌جك اولسه بربرینه:

— آرتق بوکیرلی رنکلی صیسقه بیاض کون قزینك حکمندن بیقدق اوصاندق. دنیا قوریله‌لیدن بری محافظه ایتمکده بولندیغمز اصولمزی عاداتمزی محو ایدیور. ریقالدایی پنجه‌سی التنده آلمش ایستدیکی کبی اوینانیور. بوایشك صوکنده دها نه‌کبی بلالر ملحوظدرکه معبودمزك لطفندن بشقه اومهلکه‌لره قارشو پناهمز یوقدر.

دیه حسبحاللر ایلدکلرندن نهایت بویله اون سکز اسیرك بردن بلاموجب اطلاق ایدیلیویردکلرینی کورنجه آرتق شکایتلرینی بسبتون آرتدیروب ریقالدایی طوغریدن طوغری یه ووجاهاً مؤاخذه‌یه باشلامشلر ایدی.

بووقعه اوزرینه قبیله خلقی ایکی فرقه‌یه آیرلدی. فرقه‌لرك بریسی هم‌ده کوچوکی ریقالدا طرفداری کورونیور ایدیسه‌ده بوطرفدارلق‌دخی محضااوتهلکه‌لی وحشینك شرندن خوفلرینه مبنی اولوب یوقسه آنلرك بیله قلبلری بویله عادات واصول‌قدیمه‌نك اخلالنی تصویب‌ایده‌میور ایدی. ایکنجی فرقه ایسه ریقالدانك علیهنده قاداغوز وآرالدا ایله متفق اولان فرقه اولوب قبیله قادینلرینك همان‌کافه‌سی بوفرقه‌یه التحاق ایتمشلردر.

فرقهٔ مذکوره اکرچه اعتراض ومخالفتی ریقالدا نامنه میدانه قویمقده

ایسه‌ده بونلرك اصل کینی نفرتی بیاض کون قزی علیهنده بولندیغنه شبهه احتمالیدر . وحشیلر نزدنده قادینلرك حرمتی یالکز نوع انسانك دیشیسی اولملرندن عبارت بولنوب بناءً علیه الك بیوك حرمتلره نائلیتلری‌ده تازه‌لکاری وکوزللکلری چاغلرینه مخصوص بولندیغندن قبیله اوزرنده برقادینك حاکم اولمسنی نه‌قادین نه ارکك هیچ برکمسه تصویب ایده‌میه‌جکندن ماعدا چاغلری کچملرندن طولایی ارککلرندن اولکی قدر حرمت ورعایت کوره‌میان قادینلرك ارککلر وحتی ارککك علیهنه‌بیله آز چوق خصومتلری اوله‌جغی درکاردر . ایشته بوخصومت میس جوزفونسر علیهنده جمله‌دن زیاده قادینلرك حسد وعداوتلرینی تحریك ایدرك ریقالدا کبی امثالسز برقهرمانك وآفتاب نسلندن کلمش بررئیس زاده‌نك بیاض کون قزی کبی برمخلوق عجیبه محکومیتنی بردرلو ذهنلرینه صیغدیره‌میورلر ایدی .

وحشیلر نزدنده ارککلرك قادینلر حقنده‌کی سوداسی صرف حسیات حیوانیه‌دن منبعث اولان صورت مادیه‌دن عبارت بولنوب هرهانکی قز حقنده بویله برحس ایله متحسس اولان ارکك واقعا اوقزه بر پارچه ابراز تملقدن ایشه باشلار ایسه‌ده آره‌لرنده‌کی نازلر نیازلر اولسه اولسه طاوقلر ایله خروسلرك و یاخود دیشی وارکك کوپکلرك آره‌لرنده‌کی معاشقه درجه‌سنده اوله بیلوب دیشیلر نازی آرتدیره‌جق اولورلر ایسه ارککلرك طوغریدن طوغری‌یه تعرض وهجوملرینه دوچار اولی و بررلر .

واقعا شو یولده‌کی معاملات عاشقانه اغلبیتله ارکن ارککلر و باکر قزلر ایله برده بکار وطول اولانلر آره‌سنده جاری اولوب متأهل ارککلرك ینه متأهل قادینلره نه خفی ونه‌ده جلی تسلطلری پك‌ده ممکن اوله‌مز ایسه‌ده بوممنوعیت تسلط اولنه‌جق قارینك قوجه‌سی شرندن احترازه مبنی اولوب یوقسه صداقت و عفت دنیلن حاللرك ذوق معنوی ولذت روحانیه‌سندن وحشیلر محرومدرلر . زوجه‌لرك واحده منحصر اولمسیله تکثر ایتمسی مسئله‌سی دخی بونلرجه برقاعده‌یه برقانونه مربوط اولمیوب برقادین قوجه‌سنی بروجه‌مطلوب مطمئن ایده‌مدیکی و یاخود قوجه‌سی بر بشقه قزه هوس ایلدیکی حالده زوجاتك تعددینه‌ده‌کمسه اعتراض ومخالفت‌ایده‌مز . قیصقانجلق نوع بشر ایچون خلقی وجبلی اولوب قوجه‌سی بشقه برقادینی استفراش ایلمش اولان زوجه اکرغیرت‌حسودانه‌یه زیاده‌جه مغلوب اولور ایسه بوندن ایکی نتیجه منتظراوله بیلورکه‌ایکیسی‌ده بر برندن

مدهشدر . یا اوزوجه هم قوجه سنی هم ده آلدیغی قاری یی قتل ایله انتقام سوداسنه دوشر و یاخود اوقوجه اسکی زوجه سنی بالطه لایوب تعجیز وتصدیعندن قورتلمش اولور .

الحاصل شو عالم وحشتده بر وحشینك زور بازوسی هانکی املنی موقع اجرایه قویمغه نه نسبتده مساعد ایسه او نسبتده آرزولرینه نائل اولمق ایچون نه دیناً ونه ده عادةً هیچ بر مانع اولمیوب بو آرزولر اکر بشقه لرینك حقوقنه تعرض صورتنده وقوعه کله جك اولوب ده متعرض اولانلر دخی تحمل ایده میه رك انتقامه قالقیشورلر ایسه ایستدیکی کبی حرکتده مختار قالور . چونکه احقاق حقه مأذون بر هیئت حاکمه بولنمیوب هر کسك کندی حقنی ینه کندیسی احقاق ایلمسنه طبیعةً صلاحیت ویرلمشدر . قبیله رئیسی فاردیج ایله رئیس روحانیسی مارادانغال قبیله نك حرب وذبح قرابین کبی مجتمعاً وقوعبوله جق تشبثاتنده ریاست ایدایه بیلوب یوقسه افراد آره سنده کی مناسباته بونلرك ده مداخله یه حق یوقدر .

ایشته آزتقلرك اصول معیشتلری بوصورتلری کوستردیکندن بیاض کون قزینك طبخ طعام یولنده و بغچه لر و حیوانلر یتشدیرمسی امرنده وقوع بولان خدمتلرینك قدری تقدیر اولنیور ایدیسه ده اویله اسیر اطلاقی کبی تشبثاتده رئیسلرك ده حقنه تعرض ایتمسی وقبیله نك حقنی بالکلیه پایمال ایلمسی هیچ بر کمسه یه خوش کوریله میوب بر ده ریقالدایی پنجهٔ تحکمنه آله رق بو ایشلرده محضا آنك قوتنه استناداً جرأت بولمسی وریقالدانك دخی بویله بر مستحقر یبانجی یه محکومیتی کلیه ایله تحمل ایلمکده بولنمسی خلقك نفرتنی آرتدیره آرتدیره نهایت شو اطلاق اسرا ماده سنده مرتبهٔ غایه یه واردیرمشدر .

احوالك بو صورتی بولمش اولدیغی کونلرك بر یسنده موشامول میس جونصو-نسر ایله مهم بر صحبت ایدرك دیدی که :

— میس ! سزك سعادت وسلامتکزه تعلق اولان بر ایشه دائر سویلیه جکم سوزلر خوشکزه کیتمیه جك بیله اولسه بونلری صداقتمه حمل ایدرك طارلمزسکز دکلمی ؟

میس جونصونسر هنوز ماهیتنی اکلایه مدیغی شو مقدمه دن طولایی ایچه دوچار تلاش اوله رق دیدی که :

— نه دیمك ایستیورسك آدریه ن ؟

سن بنم اسکی دوستم هم ده بابا دوستی آدریه ن اولدقجه بنم سکا هر نه دن طولایی اولور ایسه اولسون طارله بیلمککم قابلمیدر ؟ یوقسه سن ده اسرانی اطلاق

ایتدیکم ایچون بکا سرزنشده‌می بولنه‌جقسك ؟

— خیر! بنده‌وحشتك بوصورت‌خونریزانه‌سندن اثر قالمامش اولدیغنی البته تسلیم ایدرسکز. فقط سویلیه‌جکم سوزلر ینه بو ماده‌یه دائردرلر. کچن هفته وحشیلره کندی خونریزانه شرقیلرینی تغنی ورقصلرینی اجرا ایتدیرمیه‌رك کندی شرقی ورقصکزی اجرا ایتدیردیکی ایچون ریقالدایی قوجاقلایوب اوپدیککزی درخاطر ایدرسکز یا ؟

— اوت ! بوندن نه چیقمش ؟

— او! واقعا انکلیزلر نظرنده بولنمه‌ق بوندن هیچ برشی چیقمز اما بزم بونظرنده برقادینك برارککی قوجاقلایوب اوپمسندن اوقدر حکملر چیقارکه ! چونکه بزده اوپمك قوجاقلامق منحصراً ارککك حقیدر. طوغریدن طوغری یه ارککلك دخی ایشته بوندن عبارتدر. ذاتاً بو یولده‌کی مکالمه‌لرمزده «ارکك» دیدیکمز شی معنای طبیعیسنده‌ده‌دلالت ایلدیکندن یاکلش استعمال اولنیور دنیله‌مز ایسه‌ده «قادین» و «زوجه» کلمه‌لری بزم لسانمزده بولنمدیغندن بز بو تعبیرلری تطبیق ایلدکجه پك بیوك خطاده بولنیورز. بزده بونلرك مقابلی اولان کلمه «دیشی»دن عبارتدر. هیچ حیوانلرك دیشیسی ارککه صاتاشورمی ؟ ارککدن تعرض وقادیندن تدافع کوریله‌جك. بوحالده‌سزر یقالدایی قوجاقلایوب اوپمکله آنی دیشی وکندیککزی ارکك اوله‌رق کوسترمش اولدیکز.

موشامولدن ایشتدیکی بو سوزلرك میس جونصونسری نه‌درجه‌لرده دوچار حیرت ایلدیکنی تقدیر ایچون اول باول درخاطر ایتلیدرکه قزجغز اوکون ریقالدایی قوجاقلایوب آلنندن اوپدیکی زمان نه آنك ارکك ونه‌ده کندیسنك برقادین اولدیغنی خیاله بیله کتورمکسزین مجرد او تهلکه‌لی وحشیده ایلك احتساسات انسانیتپرستانه‌یی کورمش وسویمش بولنمسندن طولایی بو صورتله تحسین وتشکرینی ایفا ایلمش ایدی. شمدی موشامولدن بوحرکتك بسبتون بشقه درلو تأویل اولندیغنی ایشیدنجه یالکز حیرته دکل‌برده محجوبیته دوچار اولدی. کل چهره‌سی موص مور کسیلدی. ویره‌جك جواب بوله‌مدی. موشامولك یوزینه باقه قالدی. موشامول دیدیکه:

— اوکوندن بری قبیله خلقی سزی بر بشقه کوز ایله کورمکه باشلادقلری کبی ریقالدایی‌ده بشقه کوزله کوردرك هله آندن صکره اسرانك اطعامنده اطلاقنده کوستردیککز شفقتلر مرحمتلر دخی هپ بویله

بر صورت معکوسه ایله تأویل اولندیلر .

— بوحالر دخی ریقالدایی اغضاب ایلدیکندن شو مدهش وحشیلر میانده یکانه حامیز اولان او قوتدن‌ده محروم قالدق . اویله‌می ؟

— خیر ! برکت ویرسونکه اویله دکل . ریقالدا حالادوستمز حالاحامیزدر . آنجق قبیله نزدنده اولکی قدر نائل توجه برحامی دکلدر .

— نه‌دن ؟ ریقالدانك قباحتی نه ایمش ؟

— سزك نزدکزده کی مغلوبیتی ! محکومیتی ! قبیله خلقنك ظننه کوره ریقالدا سزه عاشق ایمش .

بوسوز اوزرینه میس جونصونسر اپیجه برسورکلی قهقهه ایله کولدی ایسه‌ده قهقهه‌نك معناسی ریقالدانك عشقنی استبعاد ایدر صورتده دکل ایدی . اصل قبیله خلقنك حکمنی استهزا یولنده کولیورایدی . دیدی‌که :

— ریقالدانك بکا توجهی دونکی اولکی کونکی شیلردن دکلدر . التی‌آیدن بریدرکه ریقالدا بکا تملق ایدیور . دها طوغریسی حقمده‌کی تقدیراتنی اعترافه جرأت بولمسی التی آیدن بریدر . ظنمه قالور ایسه بوحس بوهوس کندیسنه دها

اول کلمشدرده اپیجه احترازلردن صکره آنی بکا اقرار ایده‌بیلمشدر . بن بونی سندن‌ده کتم ایتمامش ایدم . برقاچ دفعه بوکا دائر سوز ایتمش ایدك .

— اوت ! حتی دها طوغریسنی وایشك اصلنی سزه خبر ویره‌یم‌که رئیس پاتاریجی ذبح ایتدیکمز یعنی سزك نزدمزه کلدیککز کون ریقالدانك نظر حیرتنه چارپمش ایدیکز . اوکون سزی هوبی چیلو پوشتلی معبودینه قربان ایدی ویر-مزندن تخلیصه مقتدر اوله بیلشم دخی ریقالدانك معاونتیله وقوع بولمشدر . فقط سز بوآدمك سوداسنه نائلیتی کندیکز ایچون بر شرف بر مدار نجات عد ایلیور-میسکز ؟

— شرفی ؟ اصلا ! شمدی سنك ده خاطرك قاله‌جق اما انصاف ایت‌که برمتمدن تربیه‌لی بیاض انکلیز قزی بویله بقر رنکلی وحشی مدهش برآزتقك معشو-قه‌سی اولمق کراهتنه تحمل ایده‌بیلورمی ؟

— حقکز وار . فقط صاری صاچلی صاری بیقلی مائی کوزلی بیاض تنلی نازك اورو پالیلرك بولنمدیغی یرده ! .....

— نه موجب شرف اوله‌مز . اما مدار نجات اوله بیلسی جهتنه کلنجه بو بابده آز چوق امیدوار اوله‌بیلورم . شمدی‌یه قدر اوکرنه بیلدیکمه کوره

ريقالدا كبى برزورلى آفتاب زاده‌نك بنم كبى حيات ومماته صاحب اولديغى بر اسيره بويله بيللرجه هوس پيدا ايدوب ده قهراً وجبراً استيفاى حظه قيام ايتامسى كورلمش ايشيدلمش حاللردن دكلدر .

— واقعا بوكا بن ده تعجب ايديورم .

— مادامكه سودا كنديسنى بويله برمحكوميت التنه آلمشدر اوسودانك فيوضات معنويه‌سيله ريقالدانك حسيات انسانيه‌ومدنيه‌سنى برصورت فوق العاده ده منبسط ايده‌جكى اميدى ده بيهوده عد اولنه‌مز . ذاتاً ايشده سزك خونريزانه شرقيلركزه ورقصلركزه بنم انسانيتكارانه كفته‌لرمى بسته‌لرمى رقصلرمى ترجيح ايتمسى و اسرايى اطلاق خصوصنده افكارمى ترويجده بولنمسى ده بونى اثبات ايدر .

— بوجهتده تماميله حقكز واردر . لكن والده‌سى قاداغوز ايله ديشيسى آرالدا حريفك سزك حقكزده‌كى هوسندن طولايى زياده‌سيله قيصقانه‌رق دوچار تلاش اولمشلردر . سز بوراده اسير ايكن بوقدر حكم يوروتديككز حالده ريقالدانك زوجه‌سى اولديغكز زمان ...

ميس جونصونسر همان النى موشاموك آغزينه كوتوروب سوزينى كسدى ديدى كه :

— ديوانه‌مى اولدك آدريه‌ن ! هيچ بن ريقالدانك زوجه‌سى اولورميم ؟

— بن دلى اولمدم . سزك ده عقلكزى باشكزه آلمكزى رجا ايديورم . مادامكه ريقالدانك سوداسى سزك اوزركزده واقعدر البته زوجه‌سى ده اوله‌جقسكز .

— اصلا !

— مطلقا اوله‌جقسكز .

— احتمال كه ريقالدا دخى عقلنى بوزمش اولسون .

— وحشيلك ايله عقل بوزغونلغى آره‌سنده ذاتاً اوزون برمسافه يوقدر . ريقالدا كبى مغرور بر آفتاب زاده‌نك هوس ايتديكى بر قزدن محروميته تحمل ايده بيلمسى قابل اوله‌مز . ايشك انجامنده شدت مأيوسانه‌سنى يا سزك اوزركزده كوسترر يا كندى اوزرنده !

— بنى اولدوررها ؟

— ياخود كنديسنى !

— كنديسنى نه ياپار ايسه ياپسون . بكا نه ؟

— سزى اولدورر ايسه اتكزى ده يير ؟

— امان يارب ! نه‌وحشت‌مستكرهه !

— اوت ! اتكزى ده يير . چونكه بونى برنوع وصال عد ايدر . عشق‌حسبيله كنديسنه پك سوكيلى پك قيمتدار اولان وجودكزى قورتلر قوشلر يسون وياخود

طو پراقده چوروسون ديه ترك ايده‌مز ·
قرننی سزه مزار ايدر ·

واقعا مدهش وحشينك كندی كنديسنه قيمتی ميس جونصونسر نزدنده هيچ بر اهميت كوتورميه‌جك موادّدن ايديسه‌ده شدتنی كندی عليهنده كوسترمسی نظر دقتنی آچمش ايدی · خوف ودهشتندن رنكی اوچمش ايدی · قزده‌كی بوتبدله موشامول دقت ايدرك ديدی كه :

— تهلكه يالكز ريقالدا طرفنده ده دكلدر · سز ذكيسكز · هرشيئك نفع وزياننی پك كوزل حساب ايده بيلورسكز · ذاتاً سوداكزه مغلوب اولان او وحشی يی هرجهتله آووتوب اداره‌يه مقتدرسكز · انجق قاداغوز كبی آرالدا كبی حسود ـ لركزك دشمنلركزك شرندن‌ده قورقليسكز · بونلر بتون قبيله‌يی سزك اوزركزه آياقلانديره بيلورلر · ريقالدا دخی قبيله‌نك توجهنی غيب ايلدكدن صكره سزی حمايه ايده‌مز · حقكزده‌كی صداقتی بنم درجه‌مده ايسه بلكه اوده سزك اغوركزده بنم ايله برابر فدای جان ايدر ·

— نه سويليورسك آدريه‌ن ؟

— اوله‌جق شيلری سويليورم ·

— سن بنم اغورمده فدای جان ايدرسك ها ؟

— شبهه‌می ايدرسكز ؟ ميس !

— يوقسه سن‌ده بكا عاشقميسك ؟ يوقسه بوقورقنج سوزلری بنی ريقالدادن قيصقانديغك ايچونمی سويليورسك ؟

موشامولك طورنده فنا برتغير پيدا اولدی · ديدی كه :

— مادموازل ! سزدن بوسوزی هيچ بكله‌مز ايدم · بن بر وحشی ايله بر مدنی آره‌سنده‌كی فرقی تقدير ايده‌ميه‌جك قدر وحشی دكل ايسه‌م ده حمايه‌م آلتنه آلمش بولنديغم ملك سيرت ملك صورت برقزی برانسان كاملی تهلكه‌ده كورنجه كندی حياتم قيدينه دوشوب آنی حمايه‌دن اظهار عجز ايليه‌جك قدر مدنی دخی اولمامشمدر ·

— عفو ايدرسك آدريه‌ن ! مدنيلره بويولده حقارت ايتمه ! بنم كبی برعاجزی حمايه‌ده بويله فدای جان درجه‌سنه واره‌جغك صحيح ايسه بيلمش اول كه بوده تمام شان مدنيته شايان اولان احوالدندر ·

— اويله اولسون · فقط امين اولكز كه بنم وجودم دليك دشيك پاره ايچنده قاله‌رق نعشم يره ييقلمينجه كمسه سزك حياتكزه تعرض ايده‌مز ·

— تشكر ايدرم · حتی شو قهرما ـ نلغكدن طولايی ايشته سنی‌ده قوجاقلايوب آلنكدن اوپمكی جانم ايستدی ايسه‌ده بوكاده بشقه معنالر ويريلور ديه نفسمی

منع ايليورم .

موشامولە بلا اختيار برتبسم كلدى . ديدى كە :

— نفسكزى منع ايتديككز پك بجادر . شايد بزى كورن اولورايسە بنىدە سزە عاشق ظن ايدرك فسادك بيومسنە سببيت كوسترمش اولورز .

قبيلە خلقنك كنديلرى عليهندە نەلر سويلشدكلرينى اوزون اوزادى يەحكايە ايلدكدن صكرە موشامول ديدى كە :

— بنم اك زيادە قورقديغم شى ريقالدانك اناسنە باباسنەو كندىسوداسنى تصويب ايتميان سائر هركسە قارشواظهار بغض ايتميدر . قورقديغم شيلر وقوعە كلەجك اولورايسە شوقبيلەدەقان كودەنى كوتوردرك اوقدر قانلر بهاسنە نائل اقبال اولسەكز بيلە ينە وجداناً مضطرب اولە‌جقكز .

— نائل اقبالى ؟ يعنى ريقالدا آناسنى باباسنى محو ايلە زمام رياستى كندى النە الوب بنىدە قاداغوزك مقامنە اقامە ايتمى صورتيلە نائل اقبال اولمق ها ؟

— ايشتە بن اولان شيلرىدە اولەجق شيلرىدە سزە عرض ايلدم . بنم سزك قدر عقللى اولەبلكلكم قابلميدر ؟ تهلكەنك درجەسنى كوزكزك او كنە كتوركزدە بودردە نەدرمان بولەجق ايسەكز اكا كورە قرارلاشديركز . بكا ويرەجككز امرلرك كافەسنى جان ايلە باش ايلە اجرا ايديلە‌جكندن‌دە البتّه امينسكزدر .

صادق موشامولك شوصوك تأميناتنەدە وبويولدە وقوع بولان نصيحتلرينەدە متشكر قالان ميس جونصونسر موشامول كندى خانەسندن كيتدكدن صكرە زواللى باشجغزينى ايكى الى آرەسنە قويوب درين درين دوشونمكە باشلادى . تهلكۀ واقعەنك درجهٔ صحيحەسى احتمال كە بزم نظرمزدە لايقى وجهلە تقدير اولنەمز . انجق ميس جونصونسر نظرندە بودرجە بديهى وآشكاردر . اويلە برىرە دوچار اولمشكە ايشتە موشامولدن بشقە جاندن بردوستى بولنميوب عاشق اولان ريقالدانك دوستلغى بيلە برشرط ايلە مشروطدر . اوشرطە رضا كوسترمك ايسە قزجغزك اك زيادە قورقديغى استكراه ايلديكى برحالدر . ريقالدا كبى برمدهش‌وحشينك زوجەسى اولمقلە بردە پارە پارە ايدلمك آرەسندەمحير براقيليور . ترجيح لازم كلەجك اولور ايسە پارەپارە ايدلمكى ترجيح دها قولاى كوريليور .

بورايە كلدى كلەلى اولومك تأخرندن زواللى قزجغزك بكا‌سەدىيە بيلديكى برمنفعت وار ايسە اودەشايد آناسى باباسى خصمى اقرباسى كنديسنى آرامغە چيقارلردە شو

بليه‌دن قورتاره بيلورلر اميدندن عبارتدر. حيفا كه ايشته بربچق سنه‌يه قريب برزمان مرور ايلمش اولديغي حالده بونلردن هيچ براثر ظهور ايتمامشدر. ياسفينه غرق اولديغي وقت جمله‌سي هلاك اولمشلردر وياخود ايچلرنده قورتيله بيلنلر اولمش ايسه كنديسني مغروق ظنيله اميدلريني كسمشلردر. بويله اولمسه ايدي البته شمدي‌يه قدر تحري‌يه قيام ايلرلر ايدي‌ده آنك‌ده براثري ظاهر اولور ايدي.

بورادن خلاص اميدي كلياً منقطع اولدقدن صكره ولوكه وحشي اولسون مدهش اولسون نه اولور ايسه اولسون ريقالدانك سوداسني قبول ايله بقيهٔ عمريني شوراجقده يچورمك عقله دها موافقمي كليور؟

احتمالكه بوموافقتي تسليم ايدنلر بولنه بيلسونلر. فقط ميس جونصونسر بوتسليمه قطعا تقرب ايليه ميور ايدي. ريقالدانك النده آرالدا كبي محكوم ومستحقر اوليوب‌ده هر نازيني قبول‌ايتديره بيله‌جك اولسه وشو قبيله‌يه قراليچه تعيين ايدلسه بيله انيس جاني وشهراه حياتده رفيق ايديسي بويله انسان قاني قوقلايه‌رق پرورشياب اولمش بروحشي اوله‌جغني دوشوندكجه درونده حاصل اولان نفرت زواللي قزجغزده غثيان حاللري كبي فنالقلري موجب اوليور ايدي. موشامولك كيتديكي پك اصابت اولدي. زيرا كوكلنه برازفرح ويرمك ايچون بول بول آغلامغه ميدان بولدي.

اغلامق واقعا موقتاً موجب فرح اوله بيلور. هر چاره‌نك قطعياً توكنمش اولديغي دقيقه‌لرده بعض شفقتلي دوستلرك ويردكلري تسلي‌لر كبي! انجق ميس جونصونسر يالكز بوفرح موقت ايله بسبتون تسلي بوله‌بيله‌جك ساده دللردن‌ده دكلدر. دوچار اولديغي فلاكتك كوستره‌بيله‌جكي عاقبتي دوشوندكجه ايچي اول قدر اوركيور ايدي‌كه كويا هرطرفدن بيك‌درلو اهوال كندي اوزرينه هجوم ايده‌جك ايمشلر كبي قاچه‌جق صيغنه‌جق يرآرايور ايدي.

موشامولك ورودي اقشامه قريب اولوب عودتي ايسه عادتا كيجه‌يه مصادف اولديغندن وقزجغزك بوتألمي‌ده ايچجه امتداد ايلديكندن خانه‌سنك پنجره‌سي ديمك اولان دليكلردن طيشارويه باقه‌رق لطيف برمهتابك اورماني انوار سيميني ايله‌برقات دها لطافتلنديرمش اولديغني كورنجه حالي براز دها بشقه‌لاشدي. بورايه ايلك ورودي اثناسنده كندي كنديني تسليه‌يه مدار اولمق ايچون برصورت مستمدانه‌ده يابمش اولديغي بسته خاطرينه كله‌رك حالا

تأثر درونندن ناشی کوزلری یاشلی اولدیغی حالده آیه باقه باقه آهسته و محرق برصدا ایله او بسته‌یی اوقومغه باشلادی که کفته‌سی انکلیزجه اوله‌رق ترجمهٔ ممکنه‌سی‌ده بروجه آتیدر .

باری سن کیت وطنه‌سو یله آماه
پك بیانی یره دوشدم ایواه
باق شو وحشیلره هپسی کمراه
بورادن قورتولیشم یوق آه آه
سن بکا مرحمت ایله ای ماه

کیت وطنده بابامه سویله قمر
آلمش اطرافمی هر درلو کدر
بنی قورتارمق ایچون و یره خبر
کلسون امدادیمه سوکیلی پدر
سن بکا مرحمت ایت باری قمر

میس جونصونسر بو شرقی‌یی همان کندی کندیسنك انجق ایشیته بیله‌جکی قدر آهسته اوله‌رق اوقومش ایدیسه‌ده تمام ایکنجی بیتك نهایتلرینه کلدکده پنجره‌سنك آلتندن اینجه جانکاه بر « آه !.... » ایشتمش ایدی . بو صدانك نه اولدیغنی وهلةً تقدیر ایده‌میه‌رك بناءً علیه تغنیسنی‌ده اخلال ایتمامش ایکن شرقینك ختامندن صکره صدای مذکورك تکرری سمع دقتنی دعوت ایلدی .

بوندای تأثری اظهار ایدن آدم اکر موشامول دکل ایسه آندن صکره ذهنلرك اول باول بوله‌جغی آدم آنجق ریقالدا اوله‌بیلور . واقعا ریقالدا ایدی . وحشیلر میانده برحزین موزیقه‌دن تأثر ایده‌جك بشقه بررقیق‌القلب آدم بولنماسی حسبیله بونك ریقالدا اولدیغی استدلال اولنمش دکل عادتا رئیس زاده‌نك صداسی میس جونصونسرك محفوظی مضبوطی معلومی اولدیغی ایچون آه ایدن آدمك ریقالدا اولدیغنی درحال حکم ایلمشدر .

بوظهوراتدن ممنونمی اولسون متألممی ؟ بونی قزجغزك کندیسی‌ده تعیین ایده‌میور ایدی . یالکز ریقالدانك شو وقتده کندی پنجره‌سی آلتنده بولنوب اوقودیغی شیئی دیکله‌مسنده وفضله اوله‌رق برده آه ایلمسنده بیوك براهمیت بولندیغنی تقدیر ایله بوکیفیتی ایشته او اهمیتله تقدیر ایلمشدر .

ریقالدانك اوراده بولندیغنی اکلامش ویاخود اکلامامش کورنمك شقلرندن هانکیسنی ترجیح ایلیه‌جکی میس جونصونسری اینجه دوشوندیردی . یالکز برآهدن عبارت اولان صدایی ایشیده‌مامش اولمسنده کی معذوریتی هر کس تسلیم ایده‌جکندن ایشتمامش اولمق جهتی قزك نظرنده دها مرجح کورونیور

ايدى . فقط بو حكم دوام ايده‌مدى . اوچ بش دقيقه صكره پنجره التنده كى ريقالدا :

— ميس ! ميس ! قپو يى آچارميسك؟ سنى كوره‌جكم !

دينجه آرتق بو خطابى‌ده ايشتمامك قابل اوله‌ميه‌جغندن ميس جونصونسر ريقالدايه سس ويرمك مجبوريتنه دوچار اولدى . باشنى پنجره‌دن طيشارويه چيقاروب ديدى‌كه :

— سنميسك زورلى قهرمان؟

— بنم لطافتلى بياض كون !

— بو وقت خانه‌مك اطرافنده ايشك نه؟

— قپويى آچ ده كرك بونى وكرك سائر سويليه‌جكلريمى سكا اكلاته‌يم .

بويله بر تكليف اوزرينه ميس جونصونسر ايچون امتناعك امكانى وارميدر؟ شكر ايتمليدركه ريقالدا بو تكليفى رجا يوللى بر صورتده درميان ايدوب ده امر يوللو اتيان ايتمامشدر . امر ايده‌جك اولسه كيم مانع اوله‌جق؟ مخالفت اقتدارى كيمده بولنه‌جق؟

زواللى قز تكليفى قبول ايله قپوسنى آچمغه مجبور اولدى .

— ٣ —

ريقالدا ايچرويه كيرر كيرمز آغزندن چيقان اسپرتو قوقوسى ميس جونصونسره اكلاتدى‌كه وحشيده برده سرخوشلق دهشتى واردر .

انكليز قزينك وحشيلره اوكرتديكى شيلر ميانده اك زياده خوشلرينه كيدن اختراع شوراقى تقطيرى مسئله‌سى اولمشدر . بونلرك عشرته اولان ابتلالرينى اوجه دنخى خبر ويرمش ايدك . ممالك وحشيه‌يه ايلك راقى ادخال ايدنلر پاپاسلر اولديغندميدر يوقسه وحشيلر نزدنده اويله ظن اولنديغندميدر هر نه‌دن طولايى ايسه وحشيلر كندى لسانلرنجه راقى‌يه « پاپاس صويى » تعبير ايدرلر . اوروپاليلرله اخذ واعطا پيدا ايليان وحشيلر آلتون توزى و يبان آتى وپيرثون وزيغين كبى مقبول حيواناتدن بر چوقلرينى بر مقدار راقى ايله مبادله ايتلك درجه‌سنده رغبتلر ايله بونشئه بخشا مايعى صاتون آله‌رق دها ايچرولرده ودها زياده حال وحشتده بولنان ديكر وحشيلر ايله مبادله ايدرلركه مبادلات مذكوره امرنده برچوق اسرا استردادى درجه‌سنده موفقيتلرى‌ده كوريلور . بزم فاردبچارلر ايشته بوقدر قيمتلى اولان شيئك نه‌قولاى ياپلديغنى بياض كون قزندن اوكرنملريله عادتا هر خانه‌ده چوربا تنجره‌سى نيناديغى كبى راقى تنجره‌سى‌ده قينامغه باشلامشدر .

ريقالدانك بويله وقتسز اوله‌رق كندى

خانه‌سنده اثبات وجود ایتمسی میس جونصونسری دوچار خلجان ایتمکه کافی ایکن وحشینك بیاغی سرخوشده اولمسی خوفنی هراسنی آرتدیرمش ایسه‌ده بو قورقوسنی اظهار ایتمك اوته‌دنبری التزام ایلدیکی پولتیقه‌یه موافق دوشمیه جکندن ظاهراً جرأتنی محافظه‌یه‌ نه غیرت ایلدی . اولکی سؤالنی تکرار ایدرك دیدی‌که :

— بویله کج وقت خانه‌مك اطرافنده نه ایشك وار قهرمان ؟

ریقالدا هم عاشقانه هم مستانه برطورله دیدی که :

— ذاتاً خانه‌ك اطرافندن بشقه نره‌ده نه ایشم وار ؟ حالمی بیلیورسك کبی طاورانمقده حکمت نه‌در ؟

— هانکی حالکی ؟ حالکده نه‌اولمش

— بیاض کون بیلامزلکدن کله !

هم بکا آجی هم شدتمدن قورق !

وحشینك حالنه آجیمق میس جونصونسر ایچون پك‌ده ممکناتدن دکل ایسه‌ده شدتندن قورقمق پك بجا اولدیغندن زواللی قزجغز دهازیاده دیپلوماتجه حرکته مجبور اولدی . دیدی که :

— شدتکدن قورقمی ؟ بز سنکله دوست اولدیغمز حالده دوست دوسته نه شدت کوستره بیلورکه قورقه‌یم ؟ اما آجیمغه کلنجه خسته‌لك کبی غم کدر کبی آجینه‌جق برحالك وار ایسه سویله‌ده دردیکه اورتاق اوله‌یم ؟

— واردر ظاهر ! آه دردیمه اورطاق اوله‌جغکی بیلسه‌م !......

اوت ای لطافتلی بیاض کون ! خسته‌یم . دردم کدرم واردر سبی ده سنسك .

بو یولده‌کی اعترافاتك هر بر کلمه‌سی میس جونصونسرك ایچنی نصل تترتمکده اولدیغنی قارئلرمز دوشونه طورسونلرده بز محاوره‌یی یوروتمکه باقه‌لم . زواللی قزجغز دیدی‌که :

— آمان ! سنی دردلی ایتمکه بن نصل سبب اولور ایمشم . یالکز بن‌سنی کیفلی شوقلی کورمکله کندیمی بختیار بولورم .

— سن صنمه کبی برشیسك بیاض کون ! بن سنك یانکه کلدکجه وجودیمی آتشلر برویور . سن سحر کبی برشیسك . سنك یانکده بولندقجه صانکه الم ایاغم آغزم دیلم باغلانیور . بن کرچکدن خسته‌یم .

— ای بونك چاره‌سی ؟

— بروقت آرالدا ایچونده بن بویله خسته اولمش ایدم . اما بوقدر دکل ! بوندن پك خفیف . اوزمان بیوکلرك نصیحتیله آرالدایی آلدم . قاریم اولدقدن صکره اوخسته‌لك یواش یواش کچدی .

سندن ده بویله بردوا ایستمك احتیاجنده ایسه‌م‌ده بیلم نه‌دندرکه بن سندن عادتا قورقیورم‌کبی درونمده برشیلر طویورم. سوزیمی طوتمیه‌جقسك صانیورم‌ده اویله برحال دخی بنی غضبلاندیره‌جق شدتمی میدانه قویدیره‌جق دیه دوشوندکجه برقات دها راحتسز اولیورم .

— اکلادم . بکا عاشق اولدیغکی اکلاتمق ایستیورسك . دکلمی ؟

مدهش وحشی اینجه برمحجوبیتله یره باقدی که بوحالی موشامول کورسه ایدی فیض عشقك وحشته‌ده غلبه‌سنی بوصورتده کوسترمکده بولنمسنه عادتا شاشار ایدی . حتی میس جونصونسر بیله تأثیرك بو درجه‌سنه شاشه‌رق اودقیقه‌یه قدر نظر نفرتله کورمکده بولندیغی وحشی یی برآز دها آزجه مستنفر کورمکه باشلادی .

میس جونصونسرك ریقالدایی بویله دها آزشایان نفرت کوردیکی زمانلر نوادردن‌ده دکلدر . هرنه‌زمان زورلی وحشیده حسیات انسانیتکارانه‌نك غلبه‌سنی کوره‌جك اولسه وحشیلکندن منبعث اولان منفوریتی قزك نظرنده بیاغی آزالورایدی . هله محاربهٔ اخیره‌دن بری اسیرلر حقنده‌کی اطوار مشفقانه‌سندن طولایی ریقالدایی اهون کوردیکی دقیقه‌لر کرکی کبی صیقلاشمشدرلر .

شو آنده ریقالدانك طورمحجوبیتی میس جونصونسرك خوفنی تعدیل ومنفوریتنی تنزیل ایدرك دیدی‌که :

— سنده‌کی بوحالی بن چوقدن بری حس ایدیور ایدم . حتی سنك کبی آفتاب زاده یکیت وقهرمان برآدمك بنم کبی بابانجی برمخلوقه هوسکار اوله‌بیلسنی لایق‌ده بوله‌میه‌رق عادتا سکا آجیور ایدم . بوکون ایشته سنی برقات دها آجینه‌جق حالده کوردیکمدن اکر قبول ایده‌جك اولور ایسه‌ك سکا برآز نصیحتلر ویره‌یم‌که بو خسته‌لکدن خلاصك ایچون شفا یرینه کچرلر .

— سویله میس سویله ! سن‌سویله‌ده سوزلرك بنم ایچون تکدیر بیله اولسه‌لر قبولنه حاضرم .

— اکر بن کندی کوکلمه مالك برقادین اولسه ایدم سندن کوردیکم محبتله بختیار اوله‌جغمی دوشونه‌رك سوینور ایدم . بیلش‌اول‌که بنم کوکلم بشقه‌سنده‌در .

— نه ؟ بشقه‌سنده‌می ؟ موشامولده‌ها ؟

قورقنج حریف بوسوزی اویله مدهش برطور وحشیانه ایله سویلدی که میس جونصونسرك نفرت دائمه وعادیه‌سی عودت ایلیه‌رك یورکی ده چارپمغه باشلادی . بونکله برابر وحشینك موشامول

حقنده‌كی ظنی پك مضحك برظن اولدیغندن
میس جونصونسری اپیجه كولدیرمش
ایدی . دیدی كه :

— موشامولی ؟ چیلدیردكمی
ریقالدا ؟ سنده‌كی كنجلك ایله آنده‌كی
اختیارلق سنده‌كی آفتاب زاده‌لك ایله
آنده‌كی پسپایه‌لك مقایسه‌ده موازنه‌یه
صیغار حاللردنمیدر ؟ بن كوكلی مملكتمده
برآدمه ویرمشم . صداقتا ایچون یمین اتمشم .

وحشینك ایلك متهوزانه طوری
دكشدی . برآز دها ملایم برطورله
دیدی كه :

— اویله ایسه ایش قولای .
مملكتنده‌كی آدمی برده نرده كوره‌جكسك ؟
بن ظن ایدیورم كه سنده بورادن قاچمق
بزدن قورتلق املی‌ده یوقدر .

— ذاتاً قاچمه‌نك امكانی‌ده یوقدر .
فقط بن ظن اتمك ایستیورایدم كه شاید
معاونتكزله مملكتمه دونمك آرزوسنده‌بوشه‌
جك اولور ایسه‌م بندن دریغ معاونت
ایدلمز !

— او ! صاقین ها ! بونی عقلكه
بیله كتورمه ! هیچ بز سنی الزدن قاچیرر
میز ؟

— دیمك اولیوركه بنم سزدن
اومدیغم دوستلق پك بوش پك بیهوده
ایمش .

— بونك دوستلق نره‌سنده ؟ سنی
بورادن قاچرمق بزم ایچون الڭ بیوك بر
دشمنلك صایلور . هم لقردی‌یی نه‌دن
دكشدیریورز ؟ بن سكا دیدم‌كه مملكتكده
سوز ویردیكك آدم سنی بوله‌میه‌جغی كبی
سن‌ده آنی بوله‌میه‌جقسك . اوسوزك هیچ
حكمی یوقدر .

— بوله‌مز ایسه‌م بوله‌مایی ویره‌یم .
وارسون اوراده بنی بوله‌مسون . بزم بیاض
كوزلرعادتنه ویریلن وعدلرده اولونجه‌یه
قدر ثبات ایدیلور . برده سنك زوجه‌ك
وایكی چوجغك واردر . آنلرك باباسی
اولمق آز شرفیدر ؟

— وای ! زوجه‌سی چوجقلری
اولان آدم بشقه برقاری آله‌مزمی ایمش ؟

— المالیدر یا ! زوجه‌سی صاغ
اولدقجه انكله برلكده یاشاملیدر .

— صاغ اولدقجه‌می ؟ یا زوجه‌سی
وفات ایدر ایسه ؟

— اووقت ایش بشقه ! هرحالده
سنك بنم حقمده‌كی آرزوك هوسك بكنیله‌
جك شیلردن دكلدر . بنم نه‌جنسم نه‌رنكم
سكا بكزه‌مز . بندن طوغه‌جق چوجقلرك
نه بنم كبی بیاض نه سنك كبی قرمزی
اولمیوب ایكیسی اورته‌سنده برشی اولوركه
اوچوجقلرده ایكیمزك دخی یبانجیسی
صایلور .

— یوق یوق ! اویله دیمه . کیم بیلور نه کوزل چوجقلر اولورلر . سن ده کوزلسك بن ده . چوجقلرمز ایکیمزك ده کوزللکنی جامع اولورلر . یکیت عقللی چالشقان اولورلر . قاردیجارلری سائر بتون قبیله‌لردن اوستون ایدرلر .

— خیر خیر ! بو سوزلرك بونلرك هپسی یاکلشدر . سن بو سودادن واز کچ ریقالدا ! صکره زیاده‌سیله نادم اولورسك . باق بوقدر زماندن بری نه کوزل کچندك . سنکله قرنداش قز قرنداش کبی یز . هم بنم حقمده سنك بویله خلیالرك اولدیغی ایچوندرکه والدهك قاداغوز ایله زوجه‌لك آراسندا بنی سومیورلر . بندن نفرت ایدیورلر .

بو سوز وحشینك چهره‌سنده ینه بر چوق علامات غضب پیدا ایلدی . دیدی که :

— وارسونلر سومسونلر . وارسونلر نفرت ایتسونلر . بوندن سکا بکا نه ؟

— حتی بنم خاطرم ایچون اسیرلری آزاد ایلدیکك کوندن بری سکا بیله خشونت نظرلریله باقیورلر . یالکز آنلر دکل بتون قبیله ایکیمزك ده حقمزده فکرلرینی نظرلرینی دکشدیرمشلردر .

— بونلر کیملردر ؟ سویله ده برر برر هپسنك قفاسنه طوپوزیمی ایندیره‌رك بینلرینی طاغیتدیم .

— یوق ! بن او یولده کی معامله‌یی بکنورمی یم ؟ دشمندن الدیغمز اسیرلره لایق کوردیکمز معامله‌یی کندی قبیله‌مز خلقنده‌می روا کوریرم ؟ اکر سن بنی کرچکدن سویور ایسه‌ك بو شدتی کوسترمه‌دکدن بشقه انلری اصلاح خصوصنده‌ده بکا یاردیم ایدرسك . باق بن سنك زوجه‌لك اولدیغم حالده بیله ایکیمز حقنده‌ده بو کبی فنالقلر وقوع بولیور . زوجه‌لك اولور ایسه‌م قبیله اموری بسبتون فساده واره‌رق زیاده‌سیله راحتسز اولورسك .

زواللی میس جونصونسر بو سوزلری اوقدر حلیمانه و حکیمانه برطور ایله سویلیور ایدی‌که کورسه ایدیکز قارشوسنده‌کی آدم صانکه برمدنی عاقل وملاحظه‌لی انسان ایمش ده کندیسنه مرام اکلاتمق قابل ایمش ظن ایلر ایدیکز .

واقعا ریقالدا میس جونصونسره قارشو اولانجه استعداد وحشیانه‌سنی کوستریور ایدی . چونکه هنوز امیدینی کسمامش وغضب مأیوسانه‌یه دوچار اولمامشیدی . قطع امید ایله اویله برغضبه دوچار اولمش بولنسه ایدی نه حالره کیره‌جکنی کورور ایدیکز .

بزم کورمکه دکل تخیل ایتمکه بیله مقتدر اوله‌میه‌جغمز نتایج مدهشه ایسه

زواللی میس جونصونسرك كوزی اوكنده آشكار ایدی . بزم مدنیتلی تربیه‌لی آدملرمز بیله دوچار غضب اولدقلری زمان نه وحشی كسیلورلر ؟ اوكنه كلنی یاقوب ییقمق اوروب قیرمق بوغضبه نسبتله هیچ حكمنده قالور . علی العاده معاملات ومناسبات نازكانه‌ده اطوار حلیمانه و اوضاع مروتكارانه‌لریله ملك ظن اولنه بیلن مدنیلر اوتهور وغضب حالنده وحشی كسیلورلر ایسه برده اصل وحشی اولانلرك بوحالده هانكی مرتبه‌یی بوله‌جقلرینی تخیل ایتملیدر . ایشته بزجه انجق تخیل ایدیله بیله‌جك اولان اومدهش حال میس جونصونسرك كوزی اوكنده حقایق واضحه‌دن بولنمسیله مدهش وحشی یی اویله برغضبه كرفتار ایتمامك ایچون سوزلرنده حلمك تواضعك صوك درجه‌سنی التزام مجبوریتنده بولنیور ایدی .

بیاض كونك صوك سوزی اوزرینه ریقالدا برتفكره واردی . بوتفكر ایچه زمان ممتد اولوب اگرچه كوزلری قزه متوجه ایدیسه‌لرده باقشلرنده كورمك قدرتی اولمدیغی اكلاشیلیور ایدی . ذاتاً بوآدملرك قلبلرندن چكن شیلری لسانلریله سویله‌یی ویرملری صفوت وحشیانه‌لری اقتضاسندن اولمسیله ریقالدا بوتفكراتك نتیجه‌سنی میس جونصونسرده‌ده

تبلیغ ایچون دیدی‌كه :

— بنده‌كی بوسودانك او یله اولور
اولمز نصیحتلر ایله چكه بیلسنه امكان كوره
میورم . فقط برقاچ هفته‌دن بری قبیله
ایچنده سنك‌ده بنم‌ده علیهمزده جریان
ایدن شیلری بیلدیكمدن شوفسادی بیو
لتمامك آرتدیرماق خصوصنده‌كی مطالعه‌كی
تصدیق ایدرم . براز دها تأنی ایله حركت
ایده‌لم . اما هرحالده كوكلك حاكمی سن
اولدیغكی خاطردن چیقارمامليسك
اویله مملكتده‌بر بیاض كون حریفنه كوكلی
ویردم فلان دیه بنی رد ایله مأیوس
ایتمامليسك . آمان یارب ! سندن مأیوس
قاله‌جق اولور ایسه‌م شدتمه غضبمه طاغرل
بیله طیانه میه‌جغنی و او شدتله نه‌لر یاپه
جغمی دوشونیورم‌ده دهشتندن كندیم بیله
اوركیورم .

— بیلورم قهرمان بیلورم ! زور
بازوكه طاغرلرده طیانه‌میه‌جقلرینی بیلورم
فقط رجا ایدرم‌كه سن‌ده بنم دیدكلریمی
اونوتمه ! اولمیه‌جق مناسب دوشمیه‌جك
هوسلر آرقه‌سی صره یالكز كندی قبیله‌مز
نزدنده دكل قبائل سائره میانده‌ده شانكی
شرفكی بر باد ایتمه ! هرحالده عجله ایتمه
ایتمیه‌لم ! بنی كندیكدن متنفر صانمه
قهرمانلغكه بیوكلككه حیران اولدیغمه
اینان ! احتمال‌كه بنم حقمده‌كی آرزول

بالکلیه حصولی محال اولان شیلردن‌ده دکلدر . فقط ذره قدر تدبیرسزلك و عجله ایدوب‌ده ایکیمزك‌ده شائمزه خلل و یره‌جك برمعامله‌یه قالقشه‌جق اولور ایسه‌ك بیلمش اول‌که بن اولـومی ترجیح ایدرم‌ده بویله کرك‌سنی کرك کندیمی عالمه مسخره‌ایده‌جك احوالی کوزه‌آلمم .

وحشی قسمی کندیسـندن قورقانلری بش پاره‌یه آلمیه‌رق سـوزلر ینه ده هیچ اهمیت و یرمز . کندیسی‌ده هیچ برشیدن قورقمز . ایکی طرف اطوار متساو یه‌ایله مکالمه ایدر ایسه ایشته اومکالمه‌نك جدیتنه قارشو ایوالله ایده‌بیلور . بناء علیه میس جونصونسرك اولانجه جرأت قلبیه‌سیله جبر نفس ایدرك کمال جسـارت و متانتله سویلیه بیلدیکی شو سـوزلر ریقالداده بروجه مطلوب تأثیر حاصل ایلیه‌رك :

— سنی دها زیاده‌راحتسز ایتمیه‌یم . دردیمی سکا اکلاتدم یا! بوآقشاملق ایچون بوده کافیدر .

دیدی . میس جونصونسرك خانه‌سندن چیقدی کیتدی .

ریقالدانك کیدیشی قزجغزك اوزرندن طاغ قالقمشجه‌سنه براسـتراحتی موجب اولدی . قپوسنی هرزمانکی عادتندن دها محکم اوله‌رق قپایوب یتاغنه کادی ایسه‌ده بوکیجه ایچنده بولندیغی حالك دهشـتی

بوندن بر بچق سنه‌اول ایلك ورودایلدیکی کیجه‌نك دهشتندن بالاتر بوله‌رق پك ناامید پك مأیوس ایدی . زیرا ایلك ورودی کیجه‌سی سفینه‌سنك غرقندن طولایی محقق حکمنی آلان براولومدن قورتلمش اولدیغی کبی معبدك مذبحی اوزرنده ینه مرتبهٔ تحققه وارمش اولان ایکنجی اولومدن ده قورتیلوب آرتق برسـلامت یاقه‌سنی الله کچورمش صایلور ایدی . شمدی ایسه او سلامت یاقه‌سنده بربچق سنه کشت‌وکذار ایلدکدن و بر بلوك وحشی‌یی تربیه ایده‌جکم دیه اوغراشمـغی کندیسـنه اکلنجه اتخاذ ایتدکدن صکره ایشـته اوسـلامت یاقه‌سنك‌ده منتهاسنه وارمش بولنیور ایدی که بوندن اوته‌یه‌آته‌جغی بر خطوه یااولوم اوله‌جق و یاخـود کنـدیسنجه مزاردن برفرقی اولمامق اوزره‌ریقالداوحشیسنك یتاغنه کیرمك صایله‌جق ایدی .

اوکیجه تابصباح بیچاره قزك‌کوزلرینه اویقو کیرمامش اولدیغنـه ایناتملیدر . بورادن قورتلـق ایچـون چاره تحریسی برخیلی زمان ذهننی اشغال ایلمش ایدی . موشامولی قاندیروب آنکله برلکده شو - رادن فك رابطهٔ اقامتله بربچق سنه‌مقدم صندالیـله یناشمش اولدیغی معبـده قدر واردقدن صکره صندالی یوزدیره‌رك فرار طریقنی دوشونمش ایدی . انجق بومطا -

لعه شمدی‌یه قدر بر قاچ دفعه‌وار دخاطری اولمش بولنوب هردفعه‌سنده اجراجه امکانسزلق تحقق ایلدیکی کبی شمدی‌ده تحقق ایلمش ایدی .

امکان نصل متصور اوله بیلورکه بر صندالك اوچ درت آی قرده قالمسی تخته‌لرینك آچلوب قلفاترینك بوزولمسی ایچون کافیدر . بر بچق سنه قره‌ده قالان صندالده هیچ برخیر قالمامشدر . ولوکه قالسون موشاهولی بوفراره ارضا ایده بیلمك قولایمیدر ؟ هایدی اوده راضی اولسون . هایدی فرض ایده‌لم‌که یول ایچون محتاج اولدقلری ارزاق پدرپی وکزلیجه اورایه آشیرمق یولده بولنسون . چونکه بویله بر اوزون سفر ایچون محتاج اولدقلری ارزاق دفعةً قالدیرمق لازم کاسه بردکل اللی آدم بیله کفایت ایده‌مز . فرض ایده‌لم که بویله بر دفعه‌ده اللی آدمك کوره بیله‌جکی ایشی یالکز بر آدم کمسه‌یه رنك و یرمامك اوزره فرصت دوشوره دوشوره یوز کونده یوز اللی کونده کوره بیلسون . یا اونهردن معموره‌یه قدر وقوع بوله‌جق سیاحتك مهالکنی نه یاپملی ؟ حین فرارلرنده تعقیب ایده‌جکاری درکار بولنان قارد بچارلرك اللرینه یاقه‌یی ویره‌جك اولسه‌لر بلا شبهه قتل اولنورلر . صنداله آتلایوب آچیله

بیلدکدن صکره نهر بوینده دها برچوق قبائل وحشیه اوکلرندن کچه‌جکلرکه هر برینك اللرندن قورتلمق کرچکدن برر اولوم آتلاتمق دیمکدر .

بوحسابلر بومطالعه‌لر اوزمانه قدر دقتله قزجغزك ذهننده کچه‌رك هر دفعه‌سنده نتیجهٔ مطالعات یأسه منجر اولدیغی کبی بواقشام دخی اونتیجه‌نك عینی کوستردی . کندی کندیسنه دیدی‌که :

— فرار یولنده کوزه آلدیریله‌جق مهالکه نسبتله بوراده‌کی اقامت عین سلامت عد اولنور .

واقعاده اویله‌در . لکن بوراده‌کی اقامتك عین سلامت اوله بیلمسی ایچون‌ده ریقالدانك تکلیف ایلدیکی ازدواجی !..... نصل ازدواجی ؟ ..... عادتا چفتلشمکی قبول ایتملیدر .

عجبا بونك کرچکدن هیچ احتمالی یوقمی ؟

صباحه قدر اویقوسز کچوردیکی بوکیجه‌ده بدبخت قزجغز بو احتمالی‌ده تحری‌یه باشلادی . ریقالدانك کندیسنده دها آزوحشی دها آزمستکره کوردیکی دقیقه‌لری خاطرینه کتوردی . هله بواقشام اعتراف سودا ایتمسی عادتا برمدنی جنتلمنه یاقیشه‌بیله‌جك صورت محجوبانه

وتعظیمکارانه‌ده اولدیغنی خیلیجه دوشوندی وکندی کندیسنه :

— شو وحشی‌یی کندیمه اش ایده‌جك اولسه‌م اوده بکا شمدی‌یه قدر کوستردیکی حرمتدن اطاعتدن آیرلمیه‌جق اولسه عجبا بوده خوشه کیده‌جك بر معیشت تشکیل ایتمش صایله‌مزمی ؟

دیه پك چوق دوشوندی و بعض جهتلردن بویله بر معیشت وحشیانه‌نك‌ده بلا لزوم اختیار وترجیح موته نسبتله مسعودیت بختیارانه عد اولنه بیله‌جکنی قبوله یاقلاشدی ایسه‌ده مستحسن کوز یالوب کورلیه‌جکنی بیلمیه‌جکمز برغرور مدنیت پرستانه شو نقطه‌ده قناعت کامله حصولنه مانع اولدی .

آناسندن باباسندن ماعدا نشانلیسی اولان جیمس فراخ دخی خاطرینه کلدیکی ایچون قارشوسنده‌کی ریقالدانك برده نشانلیسنك خیالرینی موقع مقایسه‌یه چکه‌رك غایت کوزل وتربیه‌لی برانکلیز کبارینه ویرمش اولدیغی سوزی مجرد اولوم قورقوسیله کیرویه آلوب‌ده شویله یاری چپلاق واحوال عمومیه‌سی انسانلردن زیاده حیواناته مشابه برآدمه ویرمش اولمسی ممکن دکل شایان قبول کوره‌مدی . کندی کندیسنه دیدی‌که :

— بو عیبی یالکز بن کوره‌جك اولسه‌م هایدی کندیمی معذور عد ایدرك یوزیمی قزارتمیه بیله‌یم . فقط موشاموله نه وجهله عذریمی قبول ایتدیره بیلورم ؟ یا برکون جیمس فراخ ایله ملاقات ایدر ایسه‌م ؟.....

موشامول حقنده‌کی مطالعه‌سی پك ده بیجا کوزلیه بیلور . موشامول نه دیه اعتراض ایده‌جك که او اعتراضدن‌ده احتراز لازم کلسون ؟ ریقالدانك نه دهشتلی برآدم اولدیغنی قزدن زیاده موشامول بیلدیکندن جونصونسر بویله بر ازدواج وحشیانه‌یه رضا کوستره‌جك اولور ایسه موشامولك اعتراضی دکل استصوابی دها قولای اوله‌رق امید ایدیله بیلور .

حتی برزمان نصیب اولوب‌ده یاووقلیسی جیمس فراخ ایله ملاقات وقوعنك احتمالی بیله نیس جونصونسری قورقوته جق احوالدن عد اولنمامق قابلدر . بویله وحشی ایللره دوشمش اولمق کبی عذر مقبول ومجبوریت مسلمه بولنماسه بیله اولسه عالم مدنیتده‌ده قزلرك ایلك یاووقلیلرینه وارمیوب ایکنجیلرینه اوچنجیلرینه وارملری نوادردنمیدر ؟

آنجق بویله اولور اولماز معذوریتلر مجبوریتلر اوزرینه تحویل افکار ایده‌بیلمك هرکیم ایچون ممکناتدن اولسه نیس

جونصونسر ایچون ممکناتدن دکلدر . بوقزده‌کی علو جناب ومتانت طبع بنات نوعنك هیچ بریسنه قیاس قبول ایده‌میه‌جك درجه‌لرده فوق العاده اولدیغندن بالآخره محجوبیتی انتاج ایلیه‌جك شیلردن ایسه موتی انتاج ایلیه‌جك شیلری کوزه آلدیرمق اسهلدر .

— ٣ —

ریقالدانك میس جونصونسر خانه‌سندن چیقوب کیتمسی بوکیجه‌کی وقوعاته خاتمه چکمش دکلدر . کیجه‌نك بقیهٔ وقوعاتی زواللی قزجغزك صباحلره قدر بو اضطراب الیم ایچنده اویقوسز قالمسندن‌ده عبارت دکلدر . باقکز بوکیجه دها نه‌لر اولمشدر :

ریقالدا بیاض کون قزینك خانه‌سندن چیقدقدن صکره طوغریجه کندی خانه‌سنه کیتمش واضطراب درونی زوجه‌سندن چوجقلرندن کتم ایله یاتمق حاضرلغنه باشلامش ایدی . برده قپوسی قیریلوجه‌سنه اوریله‌رق :

— آرالدا ! آرالدا !

دیه والده‌سی قاداغوزك صداسی کلسونمی ؟ قاداغوزك بویله کیجه وقتی ورودی ممکن دکل خیر . یوریله‌میه‌جکندن یالکز آرالدا دکل ریقالدا دخی کال تلاشله قپویه قوشوب آچشلر و کال تهورله ایچرویه کیرن مدهش قوجه قاریدن وقوعاتی صورمشلر ایدی . قاداغوز کوزلرندن یلدیرم یاغدیرمغه مقتدر اولسه اوغلنی برآنده هلاك ایتمکه حاضر ومهیا بولندیغنی کوستره‌جك برطورله :

— نه تلاش ایدیورسکز ؟ آفتاب زاده ریقالدانك ارتکاب ایلدیکی رذائل مجنونانه‌دن بشقه وقوعندن قورقیله‌جق هیچ برشی یوقدر .

دیمسونمی ؟ بوسوز اوزرینه ریقالدا ایله آرالدانك حیرتلری بر بریله مسابقه‌یه چیقمشلر کبی آرتدقجه آرتیورلر ایدی . جادالوز قوجه قاری‌یه ایسه ایضاح مرام ایتمسی تکلیف ایدلمك دخی لازم اولمیوب اعتدال شاندن اولمیان کوشك چکه‌لرینی بوشاتمش طورمه سویلیور ایدی . دیور ایدی‌که :

— او مجنونانه رذالتلر بواقشام شورایه کلوب والده‌لك وظیفه‌می ایفایه لزوم کوستره‌جك درجه‌یی بولمشدر ده اوته طرفه بیله چکمشدر . آرتق ایشمزی کوجزی ترك ایتدك‌ده اوغلمز آرقه‌سندن کزوب طولاشیورز . نه یاپه‌لم ؟ دها ایلروسی دها فنا اوله‌جغنی آپ آشکاره کورمکده بولندیغمز فلاکتك اوکنی آلمغه چالشمیه‌لممی ؟ رنکی آغاج قورتلرینك رنکندن دها

مستکره صداسی ظیرلایجی بوجکلردن
دها قبیح اولان هله انسان اولادینه هیچ
بکزه‌میان او مخلوق عجیب وغریبه بودر.
جه‌لرده مغلوبیتی نه‌یه حمل ایده‌لم ؟ شیطان
قز بمیدر سحرباز میدر نه‌در؟ او غلمزك عقلنی
فکرینی باشندن آلمش . نه دیمز قالدی
نه عادتمز ! قبیله‌جه کندی کندیمزی
بوپیس بوجکه اسیر ایتمش برافشز .

قوجه قاری شو سوزلریله ریقالدا
وآرالدانك محتاج اولدقلری ایضاحاتی
ویرمش اولدی . آرالدا اکلادی که
قوجه‌سی بیاض کون قزینك خانه‌سندن
کلیور . ریقالدا اکلادی که والده‌سی
کندیسنی تعقیب ایلیور ایمش . واقعا
ایکیسی ده غضبلاندیلر ایسه ده آرالدا قوجه‌-
سی علیهنه نه قدر غضبلانه‌جق اولسه
آثار غضبنی اورته‌یه قویمغه کندیسنده
صلاحیت بوله‌مدیغندن صبر و تحمل
مجبوریتنده بولنیور ایدی . ریقالدا ایسه
والده‌سنه مقابل کندیسنده هیچ بر مجبو-
بیت و مغلوبیت کورمدیکندن قوجه
قارینك سرزنشکارانه کوزه‌لکلرینه
قارشو کوزلرینی پارلاتدقجه پارلاتیور
وصولوغنی شدتلندردکجه شدتلندیریور
ایدی .

نهایت قوجه قاری سوزه برمقدار
فاصله ویرمسیله ریقالدا دیدی که :

— اغاج قورتیدر پیس بوجکدر
اوروجکدر نه ایسه نه‌در . فقط سن کیم
اولیورسك که بنم ایزیمی تعقیب ایدرك
کیجه وقتلری آرقه‌مدن طولاشیورسك ؟

شو وحشیلرك احوالی نه‌قدر عجایبدر !
ذکی ریقالدانك والده‌سنه بویله کیم اولد-
یغنی صورمسی کوزه قوجه قارینی
مبهوت ایتمکه کفایت ایلمش ایدی . ویره-
جك جواب بوله‌مدی . سوزده ینه ریقالدا
دوام ایلدی . دیدی که :

— بنده بر شرف وار ایسه اوده
قاداغوزك اوغلی اولدیغمدن دکلدر .
قاردیجك اوغلی اولدیغمدندر . بابام سنکله
برلشمیوب ده بشقه بر دیشی ایله برلشمش
اولسه ایدی بن ده او دیشیدن تولد ایلر ایدم .
کندیکده نه حق نه صلاحیت کوره بیلیور-
سك که بنی بویله تعذیره جسارت آلیورسك ؟

آرالدانك طورنده پیدا اولان علایم
قاداغوزه اکلاتدی که بو سوزده قوجه‌سنه
حق ویرمکده‌در . بناء علیه خرچین
قاری عقلنجه آرالدایی ده کندی اتفاقنه
جلب ایتمك ایچون دیدی که :

— هرکسدن ایشتدك که او جیلیز
بیاض کون قزینی استفراش ایده‌جك
ایمشسك . سنك قاریك یوقمی ؟ کفایت
ایتمیورمی ؟

واقعا بوفتنه پرورانه سوز آرالدایی ده

خویلاندیردی . بشقه برقاری‌ نی استفراغ شدن قوجه‌سنی منع ایده‌میه‌جکنی دوشوندکله برابر هیچ اولمزایسه شو قدرجق اولسون براعتراض اولنق اوزره دیدی که :

— باق بونده قاداغوزك حق‌وار ؟ جانم جانم قاری‌لر تاریلری طورور ایکن اوصوغلجان کبی بیاض کونی نه‌یاپه‌جقسك ؟ بوراده کندی کندلی هر عادتمزی هر اصولمزی استهزادن بشقه نه‌سی کورلدی ؟

ریقالداکال خشمله آرالدایه‌ده خطاب باعتابنی توجیه ایدرك دیدی که :

— بو یولده سوز سویلك حقنی سکاده کیم ویردی ؟ عجایب ! دنیانه‌قدر بوزلمش که قاریلر بویله ارککلر ایشنه قاریشه بیلیورلر ؟

قاداغوز — دنیایی بوزان اصل سنسك . صوبی چیلوپوشتلی معبودینه قربان ایدلکده بیله صلاحیتی کورلیان بر مخلوقی مغاره‌نك بریسنه قپایوب النـدن کاه بیلن خدمتی قامچیلرله ایفا ایندیرمك عادتنی بوزوب زاق مارادانغالدن آقتاب زاده قاردیچدن بیله اوستون طوتان سن دکلیسك ؟

آرالدا — یکن کون ایتدیککز محاربه‌ده بوقزی کندیکدن دها یکیت دها تدبیرلی برقوماندان عد ایتمیورمی ایدك ؟

ریقالدا — اوت ! زاق مارادانغالدن آقتاب زاده قاردیچدردها اوستون و بندن دها یکیت‌دها تدبیرلی بر قوماندان اولدیغی صحیحدرده آنك ایچون بو یله سویلیور ایدم . بنده سویلرم .

قاداغوز — اینانیورم اینانیورم ! بیاض کون قزینی ارککلکده کندیکه فائق کوردیکك ایچون آنی کندیکه قوجه و کندیکی اکا قاری ایده‌جکسك . دکلمی ؟

قاداغوز بولقردیلری سویلر ایکن همان انکاده برابر آرالدا دخی شولقردیلری سویلدی . دیدی که :

— نه قدرده یاقیشور . بری بیاض بری قرمزی .

ریقالدانك غضبی صوك درجه‌یه واردی . بر یاندن کوزلریله بالطه‌سنی آرانه‌رق آغزیله دخی :

— بزده حیوان ایشمکه بوقاریلری بسبتون صوصدیرمیوب‌ده سویلتوب طوریورم .

دیه‌رك النه بالطه‌یی کچورر کچورمز اولا قاداغوزك اوزرینه حواله ایتمکه طاوراندی ایسه‌ده تتیك قوجه قاری یاننده بولنان کایینی آرالدانك قولطوغی التندن

قپویه طوغری سویشی ریز بمقتلندیلمش اولان بالطه بیچاره آرالدانك صول اوموزی اوزرینه اینی ویردی .

بزم درویشلرك قوللاندقلری تبرلره مشابه اولان بومدهش آلت قاطعه زوالی وحشی قاریسنك اوموز کیکنی کسه‌رك وقبورغه کیکلرینی طوغرایارق جگرلری اوزرلرینه طوغری کومولمش کیتمش ایدی .

آرالدا مدهش بر چیغلق قوپاروب یره یقلدی . قاداغوز ایسه ارقه‌سندن بیله باقیوب قپودن چیقمغی کیتدی .

سیل کبی آقمقده بولنان قان ایچنده استغراق درجه‌سنه کلن آرالدانك شو مدهش حالی ریقالدا وحشیسنده جزؤیجه اولسون تألم تأثری موجب اولمیوب کویا پك مناسب برخدمت کورمش اعتقاد وحشیانه‌سنده بولنان ریقالدا کمال مهارتله قاریجغك برده صاغ اوموزی حذاسندن کردنه بر بالطه دها ایندیره‌رك قفاسنی قوپاروب وجودندن آییردی . بعده اوطه‌نك بر کوشه‌سنه چکیلوب قارینك دبه‌لندیکنی سیر ایتدیکی صره‌ده کندی کندیسنه دیور ایدی که :

— پك اصابت اولدی . جیر جیر اوتن قاریلره نه‌یولده تربیه ویرمك لازم اولدیغنی بابام کورسون اوده شویله بر ارککلك کوسترسون . اوت ! پك اصابت ایدی . کوزل بیاض کون قزینی المقلغم ایچون هرکس آرالدایی مانع کوریور ایدی . دیمك بیله ! ایشته آرالدا آره‌دن چیقدی . شمدی تاریم بوقدر . بیاض کون قزینك ده دیه‌جکی قالمدی .

خیر خیر ! خونریز وحشی ایچون شوراجقده ایکی مانع دها وار ایدی . آنلر دخی آرالدادن تولد ایلمش اولان بری قز بری ارکك ایکی چوجغی ایدیلر . بوخاطره مدهشه اوزرینه :

— تمام ! حاضر ایشه باشلامش ایکن اکمال ایدی ویره‌یم . شونلری ده آره‌دن چیقاره‌یم .

دیه یرندن قالقدی اولا چوجقلردن بریسنك ایکی بجاغنی صول الیله قاوراوب صیدایلمش طاوشان کبی یوقارویه قالدیره‌رق صکره صاغ النده‌کی بالطه‌یی اکسه‌سنه چارپدیغی کبی مینی مینی قفاجغنی یره دوشوری ویردی . بعده دیکری حقنده‌ده بومعامله‌نك عینی اجرا ایلدی .

ریقالدا بوعملیاتی نصل برطورله اجرا ایلدی بیلور میسکز ؟ عربه‌سنی کندیسی سورن برانکلیز جنتلمنی حیوانلرینه اوردیغی قامچی‌یی نصل بر طور وحس ایله اورر ایسه آندن دها فوق العاده عد اولنه‌بیله‌جك هیچ بر حالی

هيچ بر طوری يوق ايدی .

نه اولمش صانكه ! برقار يسی ايله ايكی‌ده اوفاق چوجغنی اولدوری‌ويرمش . چوجقلر هيچ ده حسابه قونلمزلريا ! چوجقلرده كنديسنك قاری‌ده ! برآدم قار يسنه چوجقلرينه برر بالطه اوره‌مزمی ايمش ! اويله مدنيت دائره‌سی داخلنده‌كی قاتللر كبی قان طوتمق پشيمان اولمق قورقوق آجيق كبی حسلر بو مثللو وحشيلرده نافله آرانمامليدر . بونلرك براز دها قو يوجه وحشی اولانلری آرتق پك ده ايشه يارامیه‌جق اولان اختيارلرك ققاسنه طوپوز ضربيله اولديروب تخليص ايدی و يررلركه بزلرده قولی باجاغی قيريلن قويون و ياخود اوكوزی ذبح ايتمك نه حكم كوتورر ايسه بونلرده‌ده شو تخليص اوحكمی كوتورر .

بو آقشام شو اجرا آتی اوزرينه ريقالداده بر ندامت كورلمش ايسه اوده كسه‌جكی آدملری قپو اوكنده كسوب‌ده قانلرينی طيشارويه آقتمق يولی وار ايكن خانه‌سی ايچنده كسه‌رك اوطه‌سنی تلويث ايتمش اولمقدن عبارت قالدی . اما بوده هيچ چاره‌سی بولنميه‌جق دردلردن دكلدر يا ! نعشلری قپودن طيشارويه آتدقدن صكره پختيلا نمغه يوز طوتان قانلر يده برآغاج كورك ايله قازيوب طيشارويه آته‌رق اوطه‌سنی تميزله‌دكدن صكره عادتا صفای

بال ايله يتاغنه ياتوب خورلايه خورلايه اويومقدن هيچ برشی كنديسنی منع ايتمدی .

اورادن قاچدقدن صكره قاداغوز برآغاجك آرقه‌سنه كيزلنه‌رك بوا حوالك كافه‌سنی تماشا ايتمش ايدی . كندی خانه‌سنه وقوجه‌سی نزدينه كيتديكی زمان وقوع حالی حكايه ايلدی ايسه‌ده فارديجده اويله مأمول ايده‌جكمز وجهله برمرحمت برتلاش ظهوری شويله طورسون :

— قاريسنی چوجقلرينی كسدی ايسه بكا نه ؟ بنم قاريمی كسمدی يا !

ديی‌ويرمش‌ايدی . حتی قاداغوز :

— ايلك بالطه‌يی بكا صالладی اما بن نصلسه صاووشوب قاچه بيلدم .

ديديكی زمان اكاده كمال استراحت قلب ايله بر :

— آفرين ! . . . . .

ديه بيله‌رك بووقعه‌نك بشقه درلو شايان اهميت جهتنی كورمامشدر . كورمامشدر اما بوكا قاداغوز دخی شاشمامشدر . يعنی شويله برحال اووحشيلر نزدنده بشقه‌دلو براهميت كوتورمز ايدی‌كه ايشه اودرجه‌لرده اهميت و يرلديكی ايچون كرك قاداغوز كرك بشقه‌لری شاشه بيلسونلر .

ايرتسی كون موشامول ايچه كچ وقت ميس جونصونسرك خانه‌سنه

كلدكده قزك هنوز او يقـودن اويانماق حسبيله قپويى آچه‌مامسى اوزرينـه كركى كبى مراقلانمش ايدى . كندى كنديسـنه:

— صاقين بوظالم وحشى قزجغزه‌ده برشى ياپمش اولمسون :

ديه دوشونمكه باشلامش ايدى. اوكون ريقالدا دخى معتادندن زياده كج قالقوب طيشاروده موشـامولى كوره‌رك وقوعات عاديه‌دن بر وقعـه نقل ايدركبى قار يسنى چوجقلرينى كسى ويرديكنى اكلاتديغى صره‌ده:

— اصـابت اولدى ياموشـامول ! آرتق بيـاض‌كون قزينى آلمقلغم ايچـون هيچ برمانعده قالمامش ديمكدر .

ديمسى زواللى موشـامولك مراقنى دفع ايدرك ميس جونصونسرك هنـوز سلامتده بولنديغنى تأمين ايلمسى اوزرينـه صادق ومرحتلى آدمجغز بركنيشجه نفس آله بيلمش ايدى . ميس جونصـونسر طيشارويه چيقار چيقمز ريقالدانك وقو- عاتى همان حكايه ايليه‌جكنى و باخصوص وحشيلر طورنجه كويا وقوعات عاديه‌دن ايمش كبى سويله‌يى و يره‌جكنى بيلديكندن و بوقدرمدهش برحكايه‌يى وهلهٔ ايشيدى و يرمك ميس جونصونسره نه‌درجه‌لرده تأثير ايليه‌جكنى دوشونديكندن رجايوللو برطورله ريقالدايه ديدى‌كه:

— مساعده و يرده شووقعه‌يى بياض كون قزينه بن‌خبر ويره‌يم .

—نه‌دن ؟ بن‌خبرو يرسه‌م نه‌اولور؟

— بويله شيلرك آنلر نزدنده نه‌قدر اهميتى اولديغنى سن بيلمزسك . احتمال‌كه قز قورقار اوركرده برشى اولور.

— نه‌دن‌قورقه‌جق اوركه‌جك‌ايمش؟

— جانم ! اوچ‌نفسى بردن اولدور- مك خوشـه كيـده‌جك احوالدن‌ده عد اولنمز يا ؟

— حالبوكه بچن محاربه‌ده بياض كون قزى هپمزدن دها يكيت ايدى.

— انلر اويله‌درلر. محاربه‌لرده پك يكيت اولورلر . شمشـكلر كبى چاقوب كوكلر كبى كورليـان آتشـلى سلاحلرك طولو دانه‌لرى كبى ياغديردقلرى كولله‌لر قورشـونلر ايچنه طـالارلر و برچـوق تلفـاتى كـنديلرى و يرب بر چـوق دخى دشمن قيرارلرده صـكره ياكنديلرى برآدم اولديره‌جك اولسـه‌لر و ياخـود اولدورلمش اولديغنى كورسه‌لر مرحتلر- ندنميدرقورقاقلقلرندنميدر نه‌در؟ تأثرلرندن بايلمق درجه‌لرينه كلورلر.

— چـوق شى ! بو بيـاض كونلر نه‌عجـايب مخلوق ايمشلر ؟

— ايشته بويله‌درلر ! بن ينه سنك منفعتك ايچون سويليورم . مقصدك شو

قزی الق دکلیدر ؟ اوله بیلورکه قاریسنی چوجقلربنی کسمش اولدورمش دیه سندن نفرت ایلسون‌ده آرزوکی قطعیاً رد ایتسون .

— کرچکمی سویلیورسك به ؟

— اینان که کرچك سو یلیورم . بوقدر زماندر برابر بولندیغمز مخلوقی حالا طانیمدکی ! هم آنلره برشیئی زور ایله قبول ایتدیروب یاپدیرمقده ممکن دکلدر . شو یله کوکل رضاسیله هرشیئی یاپارلرده راضی اولمدقلری شیئی ممکن دکل یاپمزلر . اولدورسه‌ك بیله فائده‌سی یوقدر .

— واقعا اویله . بکاده اویله سویلدی . پك اعلا پك اعلا ! سن خبر ویر . فقط شوراسنی‌ده اونوتمه سو یله‌که ایشته آرالدا اورته‌دن قالقمش اولدقدن صکره آرتق هیچ برمانع قالمدی . چونکه اوده « ایشته سنك قاریك وار یا » فلان دیبور ایدی .

— سن تلاش ایتمه ! صکره ایشی بوزار ایسه‌ك بن قاریشمام .

اوکون میس جونصونسر اوکاده‌دن برخیلی صکره قالقه بیلدی‌که اوکیجه‌نك حسیات الیمه‌سندن طولایی وجودینك بتون اتلری کیکلری دوکولمش قیرلمشجه‌سنه اوجاع ایچنده وعادتا خسته حالنده ایدی .

یاپلمش اولان خانه‌لر هرنه‌قدر مغاره‌لره نسبتله کاشانه عدینه شایان ایدیسه‌لرده ینه آچیق هوالرده وقتك اك زیاده‌سنی طیشاروده کچورمك مجبوریتی بولندیغندن زوالی قزجغز بغچه‌لری کوسه‌لری طولاشوب براز کوکلنی اکلندیرمك ایچون اویقودن قالقار قالقمز طیشارویه چیقمش ایدی .

موشاهول ایچه منبسطانه بر طورله یانه صوقوله‌رق دیدی‌که :

— بو کیجه بر وقعه اولدی‌که بزم وحشیلك احوالنه وقوف تام حاصل ایتمش ایسه‌کز هیچ شاشمیه‌رق بلکه‌ده کولرسکز .

— نه اولمش ؟

— مثلا سزك متمدن مملکتلرده بر کومسه صانصار کیرسه‌ده برطاوق ایله ایکی پلیچ بوغسه نه یاپارسکز ؟

— آ ! آجیرز .

— آجیرمیسکز ؟ اما یاپدیکزها !

— نه تعجب ایدیورسك ؟ بو یله بر زیانه آجینمزمی ؟

— بز ایسه او صانصار بر قادین ایله ایکی چوجغی بوغسه بیله بونی هیچ ده آجینه‌جق احوالدن عد ایتمز .

— بر قادین ایله ایکی چوجغی بوغسه بیله‌می ؟ اوف آدریه‌ن ! نیچون بنی بو یله قورقوتیورسك ؟

— ها بوغسه ها بالطه ایله قفاریني کسی ویرسه !

ذاتاً موشامولك تشبیهاتی زواللی قزی خیلیجه اورکوتمش ایکن برده میس جونصونسرك بکزی بردن بره صاراری ویردی . حقیقت حال خاطرینه متبادر اولمش ایدی . رنکی اوچوب طوداقلری تتره‌یه تتره‌یه :

— قورقارم ریقالدا قاریسی ایله چوجقلرینی .....

دیه باشلادیغی سوزی زواللی موشامول تعقیبله بوزمق ایچون جبر نفس ایده ایده :

— اوت ! کسی ویرمش ! فقط نه اولمش صانکه ؟

دیه اکمال ایدنجه بیچاره قزك اوزرینه بر فنالق کله‌رك کوزلری قراردی . صاغه صوله سنده‌له‌مکه باشلایوب اکر موشامول قزی قوللری آره‌سنه آلمامش اولسه ایدی طوپراق اوزرینه دوشوویره‌جکی درکار ایدی . موشامولك قوللرنده‌کی قوت میس جونصونسری ضبط ایده‌بیلمکه تمامیله کفایت ایده‌مدیکندن آدمجکز قیچی اوزرینه اوتوری ویره‌رك قزی‌ده قوجاغنه دوشوردی و بایلوب کندیسندن کچن زواللی‌یی یواشجه یره یاتردقدن صکره قوشوب صو فلان کتوره‌رك یوزینه سرپوب و برونی دیبنده بر پارچه یوك یاقوب ایقاظنه غیرت ایتمکه باشلادی . اوزاقدن بو حالی کورن ریقالدا همان قوشوب نه اولدیغنی اکلامغه و یاردیم ایتمکه طاوراندی ایسه‌ده موشامولك :

— بن سکا دیمه‌دمی ایدی ؟ بن اوقدر اطرافلی سویلدیکم حالده باقی نه اولدی ؟ سن سویلمش اولسه ایدك احتمال که هلاك اولور ایدی . کیت بورادن کیت ! کوزینی آچدیغی زمان سنی کورمسون . صکره ایش کرچکدن فنا اولور .

دیمسی اوزرینه ریقالدا یاصن کوزلرده کوریلان شو غرابته شاشه‌رق برطرفه چکیلوب کندیسنی کیزله‌مکه مجبور اولمشدر .

شبهه‌سز درت بش دقیقه قدر کندیسندن بی‌خبر قالان میس جونصونسر غیجر غیجر دیشلرینی غیجرداتوب کرینه‌رك قیورانه‌رق آره‌لقده بر آغزندن :

— وحشی ! قورت !

کبی کلمه‌لر دخی صادر اولدقجه موشامولك مرحمتی مؤلم بر تأثره متحول اوله‌رق الندن کلسه شو مقتول قاری و چوجقلرك همان انتقاملرینی آلمغه مسارعت درجه‌لرینی بولقده ایدی . نهایت قزجغز

بسبتون كوزلريني آچوب‌ده كنديسـني موشامولك قوجاغنده بولنجه كويا آناسنك باباسنك قوجاغنـده بولمش كبي متسليانه برطورله :

— آمان بني يتاغمه كوتور .

ديه بيلدي . موشامول دخي اولانجه قوتني بازويه ويروب خسته‌يي يتاغنـه كوتوردكدن صكره :

— مراق ايتميكز مادموازل! يانكزدن بردقيقه‌بيله بريره آيرلم . قورقميكز . ذاتاً بووقعه هيچ‌ده بوقدر تأثره دكري اولان شيلردن دكل ايسه‌ده نصلسه عجميلككز حسبيله سزه تأثير ايلدي .

ديه تسلي وجسارت ويرمكه باشلادي‌كه بوسـوزلرك خسته اوزرنده برحسن تأثير سريعي‌ده كورلدي .

— ٤ —

زورلي ريقالدانك زوجه‌سيله ايكي چوجغني كسممي بشـقه برزمانده وقوع بولسـه ايدي قبيله خلقي طرفنـدن‌ده عادتا اعتـدال دم ايله تلقي اولنـه‌جغي دركار ايديسه‌ده اورته‌ده ريقالدانك بياض كون قزيني آلمق آرزوسي واوقزك اغواسيله بوحركته قيـام ايلديكي ظني بولنديغندن ايشـته بوظنـدن طولايي قبيله خلقي ايجه متأثر اولمشلر ايدي .

قاداغوز ايسه ريقالدانك كنديسنده‌ده صالالامش اولديغي بالطه‌نك انتقامني آلمقدن ماعدا شـايد بوزورلي حريف بياض كون قزينه دها خوش كورونمك ايچون قبيله‌نك رياستني‌ده اله آلمق عزميله باباسني وكنديسني دخي عدم ديارينـه كوندرمكه قيـام ايليه‌جكني حساب ايتديكندن قبيله خلقنك ريقـالدا عليهنده‌كي تأثريني آرتديره‌رق اوغلي ايچون هيچ برطرفدار براقامق وهر كسي قوجه‌سي قارديجك محبت واتفـاقنه تشويق ايتمك ايچون الك زياده زور بازو صاحبي اولان وحشيلرك اقامتكاهني برر برر طولاشوب كرك ريقالدا وكرك بياض كون قزي حقنده سـويلدك سوز براقيور ايدي .

بواحوالدن موشامولك خبري اولسه ايدي ايجه خوف ايليه‌جكي دركار ايدي . چونكه قبائل وحشيه‌ده آنا ايله بابا اوغل آره‌سنده بومثللو مسائلده والديت ومولو-ديتك هيچ برحكمي وتأثيري اوله‌ميـوب حتي بويله برمنافسـه اوزرينه قبيله خلقي ايكي فرقه اوله‌رق يكديكريله محاربه‌يه قيام ايلدكلري زمان آلدقلري اسرايي‌ده كويا قبائل سـائره‌دن آلمشلر كبي معبدده قربان اوله‌رق ذبح ايلدكلري‌ده مشاهدات نادره‌دن دكلدر .

آنجـق صادق موشـامول تأثرات واقعه‌سندن طولايي حقيقةً خسـته‌لنمش

بولنان میس جونصونسرك یانندن بردقیقه بیله آیریله‌میوب اوکون اقشامه قدر خدمتنده دوام ایلدیکی ایچون طیشاروده نه‌لر اولدیغندن خبردار اوله‌مامشدر .

ریقالدا برقاچ دفعه میس جونصونسرك خانه‌سنه قدر کلوب ایچرویه قولاق ویرمش وایچروده مصاحبه‌یه مشافهه‌یه دائر برسس صدا اولمدیغنی اکلادیغی ایچون کیرمکه جرأت بوله‌مامش ایدی . وحشینك ذهنندن بربرینه اویماز اوقدر مدهش شیلر کچیور ایدی‌که والده‌سی قاداغوزك ایتدیکی شبهه‌لرده معذوریتی عادتا تسلیم اولنمق لازم کلور ایدی . فقط اونوتمامليدركه فسادك باشلانغجی ینه بوجادو یوزندن اولمشدر . وحشی اوغلنی تعقیب ایدوب‌ده بالخاصه اوکیجه تعذیره قیام ایتمامش اولیدی احتمال‌که آرالدانك قتلی وقوعه کلیوب ایش دنجی چیغرندن چیقمش اولمز ایدی . زیرا اندن اولجه ریقالدا ایله میس جونصونسرك محاوره‌سی بزه کوسترمش ایدی‌که حزم و احتیاطله حرکت ریقالدانك‌ده قبول ایلدیکی مقرراتدندر .

اقشامدن صکره صولر قراردقده ریقالدا میس جونصونسرك خانه‌سنه تکرار کله‌رك ایچروده قز ایله موشامولات قونشدقلرینی‌ده ایشتمسیله وقپویی آچیق بولمسیله ایتدیکی کبی ایچرویه کیردی . میس جونصونسرك حضورنده اثبات وجود ایلدیکی زمان حالنده طورنده اوقدر انبساط علامتری وار ایدی‌که کویا اوکون الك بیوك هنر کوسترمش‌ده بوهنرندن طولایی مستحق اولدیغی آفرینی آلمغه کلمش ظن اولنور ایدی .

حالبوکه میس جونصونسر اوده‌شتلی وحشی‌یی اومدیغی کبی تلقی ایتمدی . اولا بورایه نیچون کلدیکنی غایت سرد وجرأتلی برطورله صوره‌رق ریقالدانك جوابدن اظهار عجز ایله اوموزینی بیوننی بوکمسی اوزرینه طورنده‌کی سردلکی برقات دها آرتدیره‌رق دیدی‌که :

— بنی‌ده‌می اولدورمکه کلدك ؟ بیرتیجی قورت ! اولدور باری اولدورده بن‌ده زواللی آرالدا کبی قورتیله‌یم . هم آرالدا بوقدر سنه‌در سنك دردیکی چکدکدن صکره قورتلمش اولدیغی حالده باری بن اودردلری چکمکسزین قورتیلوب کیده‌یم . برجان ایچون سکا منتی ایده‌جکم ظن ایدیورسك ؟

ریقالدا کویا ایتدیکی ایشك اهمیتسزلکنی وحتی بوایشده تمامیله اصابتی‌ده اولدیغنی میس جونصونسره اکلاتمق ایچون :

— برقاری هیچ ارککك اینشنه قاریشه بیلورمی ؟ ایشته تربه‌سی

و یردم . کمی ویرمش ایسه‌م نه‌اولمش؟ ذاتاً بنجه برقیمتی براهمیتی قالمامش ایدی‌که آنی آره‌دن چیقاردم ایسه سن ممنون اولملیسك . آرتق بلا مانع سنی آله‌جغم. دیمکه باشلامسونمی ؟

ذاتاً سیکرلری او ینامش بولنان او متأثر قزجغز ایچون بوسوزلر کرچکدن هرچه باد آبادی کوزه الدیرتدی . همان آوازی چیقدیغی قدر حایقیره‌رق دیدی‌که:

- سنکله ایدیله‌جك ازدواجدن طولایی بنم ایچون سویتمك ممکنمیدر صانیورسك ؟ بن سکا بویله برامیدی نه‌زمان ویردم؟ برفلاکت سماویه‌اوله‌رق الکزه اسیر دوشدم ایسه جسمی پاره پاره ایتمك درجه‌سنده حق وحشیانه‌کز اوله بیلسون کوکله نصل حکم ایده بیلورسکز ؟ چیق اویمدن ! یقیل قارشومدن ! قاریسنه چوجقلرینه عادی حیوانلر بیله مرحتلی اولورلر ایکن اوحیوانلردن دها مرحتسز برخونریزی انسان قیافتنده اوله‌رق قارشومده کورمکه تحمل ایده‌مم .

میس جونصونسرك آرتق لسانیله سویلدیکی شو سوزلرك حکمنی قوتنی ریقالدا تمامیله اکلایه بیلیورایدی . فقط قاری قسمنده بویله برجرأت بولنه بیله‌جکی مدت عمرنده خاطر وخیالندن بیله کچمامش اولدیغندن بیاض کون قزینك کندیسی کبی برآفتاب زاده‌یه برقهرمانه نه جرأتله بوسوزلری سویلیه بیلدیکنه‌شاشیورایدی.

اویله یا؟ بیاض کون قزی نه‌در ؟ بر اسیر ! زوجه‌سی آرالدانی بیله پارچه پارچه ایتمسنه کمسه مانع اوله‌مامش ایکن بوقزی اولدورمکه کیم‌مانع اوله بیله جك؟ موشامولی ؟ آنك‌ده بریومروقلق ایشی وار .

غریبدرکه دوچار اولدیغی غضب و تهور ایله اومدهش وحشینك میس جونصونسری‌ده‌آرالدانك یاننه کوندری ویرمسنه محضا قزلك کمال عجز ایچنده کوریلن شوکمال جرأتی مانع اولدی . خونریز وحشی بوقزده مطلقا بشریتك فوقنده بر قوت واردرده اوقوته استناداً بوجرأتی کوستریور ظن واعتقادینه دوشه‌رك اثر غضبنی اورته‌یه قویی ویرمکده متردد قالدی .

موشامول غایت مسترحمانه برطورله ریقالدانك الندن طوته‌رق وکمال تعظیم وحلم ایله قپودن طیشارویه آله‌رق قپو اوکنده :

— بن سکا دیمدممی ؟ بونلر سنك بیلدیکك مخلوقاتدن دکلدرلر . اعتدال ایله حرکت ایتمیه‌جك اولورایسه‌ك اوقدر مدهش حالره سبب اولورسكکه صکره

نه قدر ندامت ایتسه‌ك فائده و یرمز .
مقدمه‌سندن باشلایه‌رق آرالدا ایله
چوجقلرینه قصد ایتمسی بو مدنیلر نزدنده
اصلا تحسین اولنه‌میه‌جق احوالدن
بولندیغنی ومیس جونصونسرك بویله
خسته‌لنمسنه آرالدایه آجیسنك سبب
اولدیغنی فلانی اوزون اوزادی‌یه اکلاتوب
کندی عادت ودینلری اقتضاسنجه بیك
درلو آندلرو یره‌رك کوج حال ایله وحشی‌یی
بالتسکین خانه‌سنه اعاده ایده بیلدی .

ایچرویه کیردیکی زمان زواللی
قزجغزك حالنی اولکیدن فنا بولان موشا-
مول برآزده آنی تکدیر ایله تداوی مجبو-
ریتنه دوشمش ایدی . دیدی‌که :

— میس ! سزده اوزون ایدیور-
سکز یا ! خسته اولمسه ایدیکز شو
ساعته‌کی تهورکزدن احتیاطسزلغکزدن
طولایی سزی زیاده‌سیله تکدیر وتعذیر
ایلر ایدم . کندیکزی نه بیوك تهلکه‌یه
براقدیغکزی دوشونمیورمیسکز ؟ ناموس
وجدان مرحمت رقت دنیلن شیلر بو
وحشیلرده وارمیدرکه ریقالدایه مرام
اکلاتمغه چالشیورسکز ؟ بر بچق سنه‌در
بونجه کلفتلر ایله محافظه ایده بیلدیککز
سلامتی برآنده بر تهلکهٔ محققه‌یه دوچار
ایتمکی بن هیچ بر وقتده عقللی ایشی
صانه‌مم .

میس جونصونسر ایتدیکی ایشك
تهلکه‌سنی بیلدیکندن موشامولك بو تکدیر
ناصحانه‌سنی دوستلغنه صداقتنه حمل ایدرك
طارلمدی . فقط مطالعات مسروده‌سنه
بالمقابله دیدی‌که :

— طور حلیمانه ایله بحث ایده‌جك
اولسه‌ق یالوارسه‌ق یقارسه‌ق صانکه
وحشینك مروتنی قازانه بیله‌جکمی ایدك ؟
بویله حسیات انسانیه‌دن محروم اولانلرك
ممکن مرتبه کوزلرینی یلدیره بیلمك دها
نافعدر . تهلکه جهتنه کلنجه واقعا
خبیثك غضبندن تهورندن قورقق لازم
اولدیغنی انکار ایده‌مم . اما بوقورقویه
مغلوب اوله‌جق اولور ایسه‌ك زواللی
آرالدانك قاتلی یتاغنه بز کیرملی یز . هر
کون عجبا هانکی حالمزه قره‌جق‌ده بزی‌ده
بالطه‌لایه‌جق دیه اولوملره منتظر اولوب
قاللی یز . ذاتاً اك بیوك توجهنه مظهر
بیله اولمق بنم ایچون برقاچ جان بهاسنه
قبولی غیرقابل اولان بروحشینك دهشتکاه
ابدی صانلق لازم کلن اغوشنده هر
دقیقه منتظر ممات اولمقدن ایسه حاضرشویله
جانمدن بنم‌ده بیزار اولمش بولندیغم بردقیقه
ده آنك ید غدر یله تلف اولمغی کوزه
آله‌رق بوجرأتی کوسترمش ایدم .

موشامول شو حیتکارانه سوزلری
عدم تصویبه مقتدر اوله‌مدی . دیدی‌که :

— واقعا فناده اولمدی . بن ریقا-
لدادن بویله غضبی یوته‌رق قو یروغنی
آیشلری آره‌سنه صیقشدیره‌رق محجو با
مغلوباً چیقوب کیتمکی هیچ اومماز ایدم .
هرنه‌دن ایسه حریف مطلقا برخوف
ایله بومغلوبیتی سینه‌یه چکه بیلدی .
فقط بوندن صکره انتقامندن‌ده قورقلی یز .

— البته انك‌ده برچاره‌سنی بولورز .
حق تعالی مظلوملرك معینیدر .

— های های ! بکا اول باول
وجه‌له‌دن زیاده لازم اولان شی سزك
صحتکزدر .

خسته‌یی یرینه یاتیره‌رق او کیجه کندی
یاتندن بریره آیرلیه‌جغی وعدیله تأمین
دخی ایلدکدن صکره میس جونصونسر
کویا اویقویه طالدی ایسه‌ده بوکا اویقو
دیمك قابل اوله‌میوب عادتا محمومانه
برطالغینلق دیمك لازم کلور ایدی .
رؤیاسنده فنا فناشیلر کوردیکی اویولده‌کی
صایقلایشلرندن اکلاشلقده اولوب
آره‌لقده براو یانه‌رق کمال خوفله اطرافنی
آراندقجه موشامولك :

— بنیمی آرایورسکز ؟ بن بوراده‌یم .

دیه سسلنمسی اوزرینه امنیت قلبیه
حاصل ایدرك ینه کوزلرینی قاپایور
ایدی .

بز بوکیجه‌یی شو صورتله صباحه
ایصال ایلیان موشامول ایله میس جو-
نصونسردن نظرمزی تحویل ایده‌لم‌ده
قبیله ایچنده احوال سائره‌یه برکوز
کزدیره‌لم .

تجسس دنیلن شی اخلاقیوندن هیچ
بریسی نزدنده تحسین ایدلمیان برمادهٔ
معیوبه‌درکه آندن دائما ضرر وزیان
کورلمکده‌در . ازجمله اخیراً آرالدانك
مقتولیتی صورتنده وقوعه کلن فاجعه‌لر
دخی ایشته‌هپ بوتجسس سیئه‌سی اولدیغی
هنوز کوزلرمزك اوکنده‌در . لکن
ولوکه نادراً اولسون تجسسك بعض
منافعی‌ده کورلمکده‌در .

تصادفده‌ده نه غرابت واردر .. فائده
سی کورلدیکنی خبر ویردیکمز تجسس دخی
ینه قاداغوزك سائر برقاچ قوجه قاریلرایله
برابر بو اقشام اجرا ایلدیکی تجسسدر .
شویله‌که :

وقعهٔ اخیره اوزرینه قاداغوز قبیله-
دن اوچدرت قوجه‌قاری‌یی دها کندیسنه
اویدوره‌رق اوغلنی برنظارت دائمه
آلتنه المش ایدی . ریقالدا نره‌یه کیدیور
ایسه برقاچ چفت کسکین قوجه قاری کو-
زی حریفی تعقیب ایلیور ایدی . اقشامدن
صکره بیاض کون قزینك خانه‌سنه کیر-
دیکنی کوردکاری زمان بوقوجه قاریلر
شو اغاچ قوردی تسبیح بوجکی اوروبجك

قزك باشی التندن چیقه‌جق فسادلری کاملاً
خبر اله‌جقلری امید وشوقیله همان قپویه
قدر تقرب ایدوب قولاقلرینی تحته‌لرك اره-
لقلرینه یاپشدیردیلر .

برده ایشیده میس جونصو-
نسرك مقتوله آرالدا لهنده وریقالدایی
مأیوس ایلیه‌جك صورت محقرانه‌ده سوز
سویلدیکنی ایشتمسونلرمی ؟

بونلرك انتظار ایتدکلری شی ایسه بو
صورتدن بالکلیه بشقه اولمق لازم کلکله
مسموعات واقعه‌لری اوزرینه دوچار حیرت
اولدیلر . هله بیاض کون قزی ریقالدایی
حضورندن طرد ایتمسیله موشامول ایله برا-
بر مرقوم قپو اوکنه چیقدیغی زمان آز
قالمش ایدی‌که قوجه قاریلر ایله قوجاق قو
جاغه کلسون . ذاتاً خانه دیدیکمز شیئك
صالونلری قوریدورلری صفه‌لری نردبانلری
یوقآ ! ریقالدا قپودن طیشارویه چیقار
ایکن قوجه قاریلر قوشدرق قاچه‌لر کو
ریله‌جکلر یری اکلادقلرندن خانه‌نك صاغ
وصول زاویه‌لرینه دونه‌رك کندیلرینی مو
شامول ایله ریقالدایه کوسترمکسزین قپو
اوکنده سویلشدکلری سوزلری‌ده دیکله-
مشلر ایدی .

مسموعات واقعه بونلرك اوزمانه قدر
پیدا ایتمش بولندقلری ظن واعتقادی کاملاً
دکشدیرمکه سبب اولدی . او کیجه قاردیج

وزاق مارادانغال حاضر اولدقلری حالده
بعض اختیـار وکامل آدملر میاننده عقد
اولنان قومیسیونده مسموعات واقعه حکایه
ایدیله‌رك ریقالدایی آرالدانك قتلنه تشویق
ایدن وریقـالدایه وارمق آرزو وعزمنده
بولنان بیاض کون قزی اولمق شویله طور-
سون بالعکس ریقالدانك بو آرزوسنه قز
طرفندن ممانعت کوستردیکنی وحتی آرا-
لدانك قتلندن طولایی تعذیر وتکدیر اید-
لدیکنی وموشامولك بیله ریقالدا ایله متفق
بولنمدیغنی والحاصل ریقالدانك بوتشبثاتده
یالکز قالدیغنی بالاطراف حکایه ایلدیلر .

اکر موشامول بو قومیسیونك مذا-
کراتندن خبردار اولسه ایدی بوندن‌ده پك
زیاده ممنون اولوردی . زیرا قبیله خلقنك
کندیلرینی ریقالدا ایله متفق ظن ایتمسنده‌کی
تهلکه البته بیوك اولدیغی حالده بو ظنك
تصحیحنده‌کی منفعتك‌ده نه قدر بیوك کوریله
جکی محتاج تطویل دکلدر .

اثنای مـذاکره‌ده زاق مارادانغـال
دیمش ایدی‌که :

— قبیله ایچنده ریقالدانك هیچ متفق
یوقدر دینله‌مز . بعضلری قهرندن قورقه-
رق وبعضیلری لطفندن امیدوار اوله‌رق
برطاقم متفقلری بولنه بیلور . فقط آنلرك
کافه‌سی بر دقیقه‌ده کندیسندن دونه بیله-
جکلری جهتله بزم ایچون تهلکه‌لی آدملردن

صایلیرز . بزه‌ریقالدادن دها زیاده تهلکه لی دشمن موشامول ایله باخصوص او بیاض کون قزی عد اولنه بیلور ایدی . چونکه ایکیسنك‌ده عقلی بشریت فوقنه چیقان عقللردن اولوب بزه قارشو نه تدبیر قورسه‌لر موفق اوله بیلورلر ایدی . مادامکه بونلر ریقالدا ایله برلکده دکلدرلر ریقالدانك بزم علیهمزده یاپه بیله‌جکی هیچ بر فنالقدن قورقاملی یز .

قاردیج ایله قاداغوز وسائر بعض اختیارلر مارادانغالك بو رأینی تمامیله تصویب ایتشلر ایدی . قاردیج دیدی‌که :

— یارین ایرکندن موشامولی چا- غروب اونکله‌ده برکوروشملی یز .

ملاقاتدن مقصد نه اوله‌جغنی بعض کسه‌لرك سؤال ایتملری اوزرینه ینه قاردیج توضیح مرام ایدرك دیدی‌که :

— شاید کرك کندیسی وکرك بیاض کون قزی بزدن امین دکل ایسه‌لر کند- یلرینه امنیت ویرمك ایچون ! زیرا خاطرکزدن چیقارمامليسکز که بو صوك وقایعه کلنجه‌یه قدر ریقالدا ایله بونلرك دوستلقلری پك ایلروده ایدی . حتی بیاض کون قزی ریقالدایی قوجاقلایوب اوپمامشمی‌ایدی؟ بوکیجه بیاض کون‌قزینك ریقالدایی طرد ایتمسنه سبب اولان شی هرنه ایسه مطلقا شو برقاچ کون ظرفنده وقوعه کلمشدر .

مارادانغال دیدی‌که :

— اویله‌ایسه سز او ایشی بکا براقکز . بن موشامول ایله دها قولای اوزلاشه بیلورم . خبیثك بعض مرتبه زوزکلکاری واردر اما هر حالده کوکلی ایدر . حتی بندن صکره بو قبیله‌یه زاق اوله بیله‌جك آدم ده موشامولدر .

زاق جنابلرینك بو سوزینی شو قومیسیونده‌کی وحشیلردن زیاده قارئلرمزك تصدیق ایده‌جکلری درکاردر . زیرا مارادانغالك قوشلردن اسن روزکارلردن صاللانان آغاجلردن هرشیدن نصل معنالر چیقاردوب کویا معبودلر طرفندن نه‌یولده امرلر آلدیغنی بر استهزای ظریفانه ایله دائما استهزا ایلکده بولنمسندن طولایی موشامول ایله مارادانغال آره‌سنده‌کی مناسبته قاردیچار وحشیلرندن زیاده قارئلرمز واقفدرلر .

قومیسیونك دخی بو مذاکره وقرار اوزرینه طاغلمسندن صکره او کیجه صباحه قدر هیچ بر طرفده بشقه بر وقعه وقوع بولمامشدر . زیرا ریقالدا میس جونصو- نسرك خانه‌سندن چیقدقدن صکره کمال حدت وغضبله طوغریجه کندی خانه‌سنه وارمش ایدی که مغدور وحشی اولان زواللی قاریسیله چوجقلرینك نشلری او کون

قبيله خلقى طرفندن اورمانك الك اوزاق محلنه سوروكلنوب كوتورلمش ايسه ده اولكى كيجه ريقالدانك كورك طولولريله آتمش اولديغى قانڭ حالا قپو اوكنده بولنديغندن مدهش وحشى بونلرى بلاقتور چيكنه‌يوب خانه‌سى درونته كيره‌رك حالا درونده قان قوقوسى بولنان اوطه‌سنه واروب ياتاغنه دوربلمش ايدى .

ايرتسى صباح كونش طوغمزدن اول او يقودن اويانان ميس جونصونسر ياتاغى ايچنده درين درين دوشونمكه باشلادى . كيجه‌نك ثلثاندن زياده‌سنه‌قدر موشامولك اويومامش اولديغى بيلديكى جهتله كندى ياتاغى ديبنده بر صادق كوپك كبى قيو- رياوب اويومقده بولنان وحشى‌يى اويانديرمغه قيامامش ايدى .

بر ايكى ساعت قدر كندى كنديسنه دوشونمكده بولنان ميس جونصونسرك نه‌لر دوشونديكنى ايضاح وتفصيله حاجت كورلمزيا ؟ بو قبيله نزدنده‌كى پولتيقه‌سنى بوقدر مغلق بر صورتده قويمش اولدقدن صكره ايشك بوندن ايلروسى ايچون اتخاذى لازم كلن تدابيرى دوشونيور ايدى .

اكر ريقالدانك يد وحشتى برزوجه وايكى طفل معصوم قانيله تلويث ايتمامش بولنمسى فرض اولنه بيلسه ايدى زواللى ميس جونصونسر وحشيدن سائر اسباب نفرت واستكراهنه‌باقيه‌رق عادتا ازدواجه رضا كوسترمك مجبوريتنه قدر كنديسنى برچاره‌سزلك ايچروسنده كورييور ايدى .

تعييب اولنورمى ؟ او زمانه قدر حامئ يكانه‌سى ريقالدادن عبارت دكلمى ايدى ؟ ريقالدا ايله بر دها اوزلاشمق قابل اوله‌ميه‌جه ديكر وحشيلره قارشو كيمك حمايه‌سندن اميد وار اوله‌بيله‌جك ؟

حيفا كه ريقالدا ايله اوزلاشمق غير قابل اولديغنى تسليمده مجبوريتله زواللى جونصونسر كندى كنديسنه ديور ايدى كه :

— او پنجه‌لرى قانلى قورته دست پاك ازدواجمى اوزاته‌م والسلام . بنى‌ده آرانده حالنه قويميه‌جغندن قطعيا امين بولنسه‌م بيله او انسان قصابنه ايصينه بيلمك اصلا قابل دكلدر .

ايشته ياتاغى ايچنده كندى كنديسنه ايتديكى تفكراتك نتيجه‌سى‌ده بويله اميد- سزلكدن بشقه برشى كوسترمامسندن طولايى كنديسنى پك بيوك تهلكه ايچنده بولان قزجغز اميدكاه يكانه‌سى اولان موشامولك مرحمتلى ومروتلى يوزينه صوك دفعه‌اوله‌رق بردهاباقدقده آدمجكزك كوزلرى آچيق اولديغنى كوردى . صوردى كه :

— آدريه‌ن ! او يومييورميسك ؟

— یوق ! برساعتدن بریدرکه
او یانقم . سز او یومیورمیسکز ؟
— خیر کندی کندیمه دوشونیور
ایدم .
— بن ده دوشونیور ایدم .
— نه دوشونیور ایدك ؟
— بورادن فرارك یولنی دوشونیور
ایدم . سزده بونیمی دوشونیور ایدیکز ؟
— خیر ! بن فراردن چوقدن
بری بسبتون امیدیمی کسمش ایدم .
— بن ده پك امیدوار دکلم اما ظنم
شو احوال اخیره اوزرینه بزم ایچون
فراردن بشقه چاره قالمامشدر .

بوسوزی سویلکی متعاقب موشا-
مول قالقدی کوزلرینی اوغالایوب چپا-
قرینی سیله‌رك وقفاسنی بش اون کره
قاشییوب برقاچ کره‌ده کرینه‌رك صباح
توالتنی اجرا ایدوب بتورمش اولدقدن
صکره سوکیلی میسینك یاننه اوتوره‌رق
دیدی‌که :

— اوت ! فراردن بن ده امیدیمی
کسمش ایدیسه‌م‌ده بو دهشتلی وحشینك
انتقامندن قورتیله‌بیلك فرارده‌کی مهالکه‌ده
غلبه ایلیه‌جك برمهلکه حکمنده اولدیغی
ایچون شرك اهوننی ترجیحه مجبور
اولیورم .

میس جونصونسر موشامولك بو
سوزی سویلر ایکن طورنده کوستردیکی
آثار جدیته مجاوب اولدی . او دخی
یتاغی ایچنده وضعیتنی دکشدیره‌رك دها
متانتلی بر صورتله اوتوردقدن صکره
دیدی‌که :

— فرار امکاننی نصل تصور ایده
بیلیورسك باقه‌لم ؟
— هر درلو مزاحم ومتاعبی سزك
کوزه آلدیره بیلمکز طریقی ایله !
— بن آرتق متاعب ومزاحمه
قارشو برقهرمان کسیلمشمدر . بونی
بیلیورمیسك ؟ سندن زیاده تحمل
ادعاسنده‌یم .
— بویله برتحملی صندالکزدن ده
مأمول ایدرمیسکز ؟
— خیر ! تخمینمه قالور ایسه
صندال طاغلمشدر بیله ! اوزماندن برو
کیدوب کورن اولمدی یا ؟
— بن برکره اوطرفدن کچمش ایدم .
صندالك شویله برپارچه‌چارپلش اولد-
یغنی کوردم .
— اویله ایسه هیچ برایشه یارامز .
— یا برنده‌قورومش چام اغاچلرندن
برصال یاپار ایسه‌م ؟ آنك اوستنه بنمکه
جسارتکز وارمی ؟
— بنمکه جسارتم وار . فقط نره‌یه
کیده‌جکز ؟ نصل کیده‌جکز ؟

— ژەفرسونەمی ؟ یوقسە اوروپا-
لیلرك مستعمرەسی دها بورایە طوغری
ایلرولەمش اولدیغی ایچون دها یقین
یرلەمی ؟ نرەیە ایسە اوروپا مستعمرەسی
بولەجغمز یرە قدر کیدەجکز .

— بولدە نە یوب نە ایچەجکز ؟

— بن اسارتدن اطلاق اولندیغم زمان
بورایە کلور ایکن نە یاپدم ایسە او یلە
حرکت ایدەجکز . یعنی کیجەلری یورغو-
نلغە باقیەرق اورمان ایچندە تونەمش
بولنان قوشلری اله چکوریز یورطە-
لرینی بولورز هرنەکونە صیدە موفق
اولور ایسەك یرتیجی حیوانلرکبی چیك
چیك یەرك یکینەجکز .

میس جونصونسر طورندە برچوق
استکراه علامتی کوسترەرك دیدی کە:

— اوف آدریەن !

— اوف ظاهر! بورادن خلاص
اولە قوپ قولای برشی اولسە ایدی سزی
بویلە بر نفی ابدە محکوم کورمکە بن
تحمل ایدەبیلورمی ایدم . طریق فراری سزە
بن ارائە ایدرك برلکدە قاچار کیدر
ایدك . صانکە بورایە کلدمدە نە یە نائل
اولدم ؟ مدنیلر نزدندەکی اسارت بنم
بورادەکی حریتمدن دها بختیارانە ایدی .
هیچ اولمز ایسە ریقالدا کبی برظالم
وحشینك بالطەسنی هرکون اکسەدم
اوزرندە کورمیور ایدم یا ! بکا سوکیلی
اولانلری بولمق امیدیلە کلمش ایدم . آنلری
بولەمدیغم دقیقەدن اعتباراً اصل اسارت
آجیسنی بورادە طویدم . نە ایسە کندی
دردیم ایلە سزی متأثر ایتمك ایستەمم .
هم قورقیکز . علی الدوام چیك ات
یەجك دکلز آ ! بعض کرە یبان کستانەسی
یبان اوزومی یبان مصری پاتاتس شلغم
فلان دە بولوب انلرك چیکاری اوقدر
مستکرە اولمدقلری ایچون یەبیلورز .

— فقط سزك هو بی چیلو پوشتلی
معبددن ژەفرسونە قدر یالکز نهرك آقندیسیلە
نە قدر زماندە واصل اولە بیلەجکمزی
حساب ایدیورمیسك ؟

— هاە ! ایشتە بن دە سزدن بونی
صورەجق ایدم . بونی بن حساب ایدەمم .
سز نە قدر حساب ایدیورسکز باقەیم ؟

میس جونصونسر قفاسنی اوکنە
اکەرك بر خیلی دوشوندکدن صکرە
دیدی کە :

— میسیسیپینك آقندیسی بربری
اوزرینە ساعتدە برمیل حساب ایدرایسەك
ایکی بیك ساعت قدر برزماندە ژەفرسونە
وارە بیلەجکمزی حساب ایدیورم کە بر
بری اوزرینە یوز کون ایدر .

— یوز کونمی ؟ کیجە کوندوز
یوریمك اوزرە ! او یلە دکلمی ؟ حالبوکە

يه‌جك تحريسى ايچون هر يكرمى درت ساعتده بش التى وبلكه سكز اون ساعت صيد وشكار آرقه‌سنده تحرياته‌ده مجبور اوله‌جغز .

— اويله ايسه بز آنجق بر آلتى آى ظرفنده بو مسافه‌يى قطع ايده بيله‌جكز ديمكدر .

شمدى شوسطرلرى يازار ايكن خاطرمزه يتمش ساعت ظرفنده شرق سرعت قطاريله پارسه وصولك امكانى قضيه‌سى گلدى . لاأقل بيك بشيوز ساعتلك بر مسافه‌دركه شمندوفرك طولاشديغى خطلر اوزرندن كونده اون ساعت قطعيله يورونمك لازم گلسه وهر كون يورونسه يوز اللى كونده آنجق قطع اولنه بيلور . ترقيات مدنيه مسافاتى بالكليه حكمدن دوشورمشدر . بو حكمده‌كى قوتى اكلايه بيلمك ايچون بوصباح موشامول ايله ميس جونصونسرك بولندقلرى موقعده بولنمليدركه گذرگاهلرنده هيچ بر معموره بولنمامق حسبيله التى آيلق مسافه‌يى چيك ات يه‌رك قطع ايده بيلمك نه قدر اوزون اوله‌جغى بحق تقدير اولنه بيلسون .

بو حسابك ايچنده بر ويا بر قاچ كون آو بولنه‌مامسى ده واردر .

هله بو حسابك ايچنده بعض حيواناتى آولايم ديرايكن ديگر بعضلرينك پنچه‌لرنده پاره‌لنمك دخى واردر .

امافرض ايدكزكه ارزاقكزى برابر اله‌جقسكز . برآدم قاچ كونلك يه‌جكنى يوكلنه‌بيلور ؟ هر زمان گذرگاهكز بر ميسيسيپى نهرى اولوب ده بر صال اوزرينه ركوبكز فرض ايديله‌مز يا !

ايشته بونلرى دوشونوب ده استانلى كبى امين پاشا كبى سياحلرك هنوز مدنيتدن محروم اولان ممالك وحشيه اوزرنده‌كى سير وسياحتلرنده تصادف ايليه‌جكلرى مشكلاتى اكا كوره موازنه ايتمليدر .

ميس جونصونسر ايله موشامول آره‌سنده بوصباح شوصورتده جريان ايدن مذاكره ايكيسنده‌ده برلمعهٔ اميد اويانديره‌مدى . زيرا بومشكلاتك ايچنده بر ده گذرگاهلرنده تصادف ايليه‌جكلرى قبائل وحشيه‌نك تعرضلرندن صورت تدافع مسئله‌سى وار ايدى .

شوقدركه بوراده ريقالدانك ذوق انتقامى بولنده اولمكدن ايسه بر طريق سلامت آچيلور اميدى بولنده اولمك ايكيسنجه‌ده ترجيح اولنه‌رق ايكيسى ده بركلمه اوزرنده اتحاد ايلديلركه اوكلمه دخى « باقه‌لم ! ..... » كلمه‌سندن عبارت اولدى

— ٥ —

بوصباح ميس جونصونسر ايله موشا-

مولك اتحاد ايلدكلرى « باقدلم » كلمه‌سى بعض كسه‌لرك « باقه‌ليه براقه » يوللو بيان شكايت ايده‌بيله‌جكلرى كوشهٔ اهمال وجاى نسيان اولميوب بو « باقدلم » اجرا جهتيله برعزم برجزم كوسترن كلمه‌لر حكمنده‌ايدى . قزجغزدونكى‌ودون‌اقشامكى تأثرينى كركى كبى برطرف ايلمش اولد- يغندن موشامول قبيله ايچنى شو يله‌جه برقولاچان ايتمك ايچون قزى يتاغنده براقه‌رق طيشارو يه چيقدى . ايلك اوغراديغى خانه بالطبع ريقالدانك خانه‌سى اولدى .

وقوعبولان قيصه‌جه بر محاوره‌ده ريقالدانك قاريسيله چوجقلرينى كسمش اولمسندن حالا ندامت كوسترمامسى جاى استغراب دكلميدر ؟ بوكيفيتك وحشى نزدنده هيچ براهميتى اوليه‌رب فقط دون اقشام بياض كون قزندن كورمش اولديغى معاملهٔ رديه وتحقيريه‌دن طولايى زياده‌جه متأثر كورينيور ايدى . واقعا تأثراتى اويله بر صورت منتظمه‌ده اولميوب :

— بن آنى حمايه ايچون آنامك بابامك قوم وقبيله‌مك بوقدر وقتدن برى اعتراضلرينه دوچار اوليور ايدم . آنكله ازدواجه ممانعتى‌قالمسون ديه آرالدا ايله ايكى چوجغمى‌ده كسدم . تمام ايشه قرار ويره‌جكمز نقطه‌ده بياض كونك جايمى لايقميدر ؟

ديه بر صورت سرزنشكارانه‌ده ايدى‌كه بعض مرتبه اجراى توسط ايله بر مصالحه حصولنى موشامول بياغى اميد ايلمش ايدى . وحشينك تأثرينى دها زياده آرتديرمامق و بالعكس مصالحهٔ مأموله‌يى استحصاله مقدمه اولمق اوزره ميس جونصونسرك اوشدتى خسته‌لك مقتضياتندن اولديغنى وحتى آرالدا مسئله‌سندن اول دخى خسته ايكن بو بياض كونلرجه پك اهميتلى وقوعاتدن معدود اولان او وقعه‌يى استخباردن صكره خسته‌لكى آرتديغنى و بو يله‌حال طبيعيسنده بولنميان انسانلردن كوريلان معامله‌يه وايشيديلن سوزلره اهميت و يرلمامك‌اقتضا ايده‌جكنى فلانى بيانله فقط ميس جونصونسر طرفندن طبيعى بر معاملهٔ تقرب جويانه وقوعنه قدر كنديسى هيچ بر حركتده‌بولنميوب برآز نازليجه‌طاورانمسنى و بو بياض كونلره نه قدرمستغنيانه معامله ايديلور ايسه اوقدر تأثيرى اوله‌جغنى اكلاتدى .

برقاچ كوندن برى كور يشلمامش اولمق حسبيله موشامول دخى مارادانغال ايله ملاقات آرزوسنده بولنوب ريقالدانك يانندن چيقدقدن صكره طوغر يجه زاق

جنابلرينك اقامتكاهنه طوغری يورودیكه اكر كنديسی اوجهته متوجه اولمسه ايدی زاقك دون كيجه‌كی مذاكره وقرار اوزرينه كنديسنه خبر كوندره‌جكی دركار ايدی . ذاتاً موشامولك ريقالدا خانه‌سنه كيرديكنی چيقديغنی كندی اقامتكاهندن كوزله‌يوب كورمش ايدی . موشامول كنديلكندن اوله‌رق اوطرفه توجه ايتديكی ايچون مارادانغال ممنون اولدی . قپويی آچوب كنديسنه خلف اولمغه لايق بولديغی ذاتی كولر يوز وطاتلی سوز ايله استقبال ايلدی .

برايكی كوندنبری قبيله خلقنی مشغول ايدن احواله دائر يكديكره اخبار وقوعات طرزنده سوزلر تعاطيسندن صكره بحث تمام ريقالدانك بياض كون قز يله ازدواج هوسنی آناسنه باباسنه ده قصد درجه‌سنه واردیرمسی احتمالندن ايديلن انديشه‌يه كلدكده موشامول ديدی كه :

— خير خير ! بو انديشه‌يه هيچ محل يوقدر . ذاتاً ميس جونصونسر بو يولده‌كی تشبثاتده كنديسنی تشويق ايتميوركه بالعكس ريقالدا ايله ازدواجه بيله تقرب ايتليور . اوزورلی قهرمانك اداره‌سنی سز بكا حواله ايديكز .

موشامولك بو سوزلری مارادانغالك خوشنه كيدرك ديدی كه :

— ذكيسك موشامول ! عقلليسك عالمسك ! دون اقشام قبيله بيوكلرينه‌ده ديدم يا ! بندن صكره بو قبيله‌ده زاق اولمغه لايق سنسك !

— او ! اكا شبهه‌مي ايستر ! بن زاق اولور ايسه‌م معبودلر ايله مخابره‌يی او قدر ايلرويه كوتوريرم كه هر كون بكا خبرلر كوندروب بندن جوابلر آلمق مشغوليتيله كيجه كوندوز او يقويی راحتی‌ده غيب ايدرلر .

— زوزكاكی براق ! جدی سويلشه‌لم . بوشدتلی ريقالدانك تهلكه‌سندن هپمز قورقيورز .

— لطيفه‌يی براقوب جدی سويلشمك لازم كلور ايسه سزه كمال اهميت وجديت ايله ديرم كه شو ميس جونصونسری حمايه و تأييده سزدخی ياردیم ايتمليسكز . چونكه بن ريقالدانك اناسنه باباسنه قصدندن اول بو زواللی اسيره قصد ايده‌بيلمسندن قورقيورم .

— اسيره‌مي ؟ او بياض كون قزينه اسير نظريله باقمغه كيمك حقی واردر ؟

مارادانغال بو سوزی پك جدی برطورله سويليوب موشامولك دقت وتعجبنی جلب ايلمش ايدی . ايتديكی دقتدن حصوله كلن ممنونيتنی كتم ايده‌ميان موشامول ايشی تقويه وتحكيم ايلمك مقصديله صوردی كه :

— اسير نظريله باقمغه كيمسه‌نك حقی

یوقی دیدك ؟

— بوقدر ظاهر ! معبودلرمزك سوزینی امرینی بیلیورمیسك ؟ اسیر دیه یالکز جنکده سلاح بدست اوله‌رق اخذ وکرفت اولنان ارککاره دنیلور . قادین قسمی‌ده شاید جنکه کیریشمش ایسه او حالده طوتلدیغی زمان اسیر عد اولنور . بو بیاض کون قزی بزم المزده اسیر عداولنمق شویله طورسون عادتا مسافر صاییلور ایسه‌ده بورالرینی کمسه صورمدیغی کبی بن‌ده شمدی یه‌قدر سویلامشمدر .

میس جونصونسرك اسارتدن مسافر-لکه تحولی بومسائل میانده زیاده‌سیله ایشه یرایه بیله‌جك شیلردن اولمسیله موشامول بوکیفیتی براهمیت فوق‌العاده ایله تلقی ایلدی . دیدی که :

— اویله ایسه اول باول سندن رجا ایدرم که معبودلرك بوحکمنه باری سن اطاعت ایده‌سك وقت چکورمیوب بیاض کون قزیله کوریشه‌رك بوحکمی کندیسنه اکلاته‌سك .

— های های ! هم اکلاتورم هم‌ده اکا کوره کندیسنی حمایه ایدرم .

— باخصوص که بوعنایتدن اصل فائده‌مند اوله‌جق ینه سز سکز . میس جونصونسر اسیرکز اولمقدن زیاده‌مسا-فرکز اولمق صفتیله سزه‌خدمت ایده‌بیلور .

— اوت اویله‌در . بوقز ایله آره‌مز-ده‌کی دوستلغی قوتلندیرمکه سن‌ده نه‌قدر خدمت ایدر ایسه‌ك بزم نزدمزده سنك‌ده ممدوحیتك مقبولیتك اوقدر آرتار . چونکه ایشده هپمزك کورمکده اولدیغمز تهلکه ریقالدا طرفندن کلیور .

— اودخی اول باول وطوغریدن طوغری‌یه میس جونصونسری تهدید ایلدیکندن هپمزك‌ده الك اول آنی مدافعه وحمایه ایتمکلکمز لازم کلیور . بن بعض بعض ایشلرم ایچون شورایه بورایه اوزاقلا-نوب کیدرك قزجغزی یالکز براقیورم . شمدی‌یه‌قدر نه‌ایسه نه‌ایدی اما بوندن‌صکره قزجغز ریقالدادن قورقوسی جهتیله بنسز ویالکز قالمغه هیچ جسارت ایده‌میه‌جکدر .

ایشته بومذاکره‌ده هر نقطه‌جه مارادانغال ایله موشامول آره‌سنده اتحاد افکار حصوله کله‌رك کمال ممنونیتله مارادانغالك خانه‌سندن چیقدیغی کبی صره‌سیله فاردیچ وسائر بعض قبیله بیوکاری خانه‌لرنده‌ده کیروب چیقه‌رق هربرده بوکا قریب مذاکره‌لر وقرارلر ایله صادق موشامول امیدینی امنیتنی آرتدیرمش ایدی . اقشامه قریب برزمانده میس‌جو-نصونسرك خانه‌سنه عودت ایلدیکی زمان مارادانغالی اوراده بولمش ایدی‌که قز ایله برابر غایت بشوشانه ودوستانه مصاحبه

ایلیورلر ایدی . حتی بونلردن خبرآلدیکه مارادانغال اوراده ایکن ریقالداده کلمش وکویا آرهده هیچ برشی اولمامش کبی حلم وسکون ایله معامله ایدرك مارادانغالی ینه اوراده براقوب چیقمش کیتمشدر .

اقشام اولوبده زاق جنابلری دخی میس جونصونسری وداع ایتدکدن صکره اوکونکی احوال ووقوعاتی بری برینه حکایه ایلیان میس جونصونسرایله موشامول طالعلرینك کوستردیکی یاورلقدن طولایی کرکی کبی ممنون اولدیلر . موشامول دیدی که :

— معهذا فرار ایچون دوشوندیکمز شیلری برده موقع اجرایه قویمق تجربه سنه قیام ایده جکم . بونك ایچون آره لقده برکره بورادن غیبوبته مجبور اوله جغم . سز مارادانغالك فاردیجك وحتی طوغریدن طوغری یه ریقالدانك بیله حمایهٔ متمادیه سی التنده بولنه بیلمکز ایچون خسته لکده دوام ایتملیسکز . بن غیبوبتمده وسیله اولمق اوزره کویا سزه علاج تحریسنه کیده جکم . بن کیتدیکجه آنلر دخی سزی یالکز براقیه رق کیجه لی کوندوزلی بکله ملیدرلر .

— کیدوبده نه یاپه جقسك ؟

— برکره شوصندالی یوقلایه جغم . واقعا آندن امید یوق یا ! بالذات تجربه ایله امیدیمی کلیاً قطع ایلدکدن صکره ایستدیکم کبی برصال باغلامق ایچون قورومش چام آغاجلری اخلامور آغاجلری تدارك ایلیه جکم . بونلری بربرینه آغاج چیویلی قوشاقلر ایله ربط ایدوب اخلامور قبوقرندنده لیقه چیقارته رق برآز ایپ یاپه جغم .

— نه اوزون ایش !

— اوزونی قیصه سی سزه عائد دکلدر . بن اوایشلرك کافه سنی تماماً بتورنجه یه قدر چالشه جق دکلم . نهر اوزرینه چیقه بیلمکه کافی برصال حالنه قویدقدن صکره باقی اکمالاتی یولده ده بجره بیلورز . هم بن یالکز دکلم . صداقت تامه سندن امین بولندیغم برحریف ایله قزقرنداشنی ده برابر اله جغم .

— امان صاقین ها ! بوسری شوکا بوکا فاش ایتمه . صکره کندی بلامزی کندیمز آرتدیرمش اولورز .

— سز هیچ قورقیکز . بن کیملر ایله ایشم اولدیغنی سزدن ایی بیلورم . بویله اوزون و تهلکه لی تشبثلرده برآز غلبه لکجه اولمق مشکلات واقعه یی تخفیف ایدر . بن تدارکاتی اکمال ایده یم ده صکره قوماندایی سزك الکزه تسلیم ایلرم . هم تدارکاتده هیچ عجله مز یوقدر . شمدیکی حالده پولتیقه مزك پیدا ایلمش اولدیغی یکی صورت بزی برهفته اولکی

درجهٔ امنیتمزدن دها امین بر حالده بولندیرییور . برهفته مقدم یالکز ریقالدا دوستمز وبتون قبیله دشمنمز صایلیور ایکن شمدی قبیله دوستمز اولوب ریقالدا دخی آشکار دشمنمز دکلدر .

ایرتسی کوندن اعتبارا موشامول مقررات واقعه‌یی موقع اجرایه قویمغه مباشرت ایلدی . خسته‌نك محافظه‌سنی مارادانغاله بالتودیع کندیسی خسته‌یه علاج یاپمق ایچون یلان یمورطه‌سی آرامغه کیتدی .

او کون اقشامه قدر مارادانغال ایله میس جونصونسر برلکده اوتوروب آزتقلرك عقائد دینیه‌سنه دائر مکالمه ایلدیلر . متمدن قز بودینك نصل عقل خارجنده برطاقم ظنون اوزرینه مبنی اولدیغنی بلا احتراز زاق جنابلرینه سویلیور ومارادانغال دخی رد ایلیه‌میور ایدی . فقط بووحشی اهالیدن شو تربیهٔ دینیه‌یی ده نزع ایده‌جك اولورلر ایسه وحشتلری بر قات دها آرته‌جغنی و پدر ووالده ایله اولاد ارهسنده بیله مناسبت وامنیت قالمیه‌جغنی عادتا حکیمانه بر فطانتله درمیان ایلیور ایدی .

زاق مارادانغال تسلیم ایلیور ایدی‌که اویله هویی چیلو پوشتلی کبی معبودلر خیالدن بشقه بر شی اولمیوب هله بونلره انسان جنسندن قربان ذبحی صرف جهالت ووحشیلك آثارندندر . فقط الله یچوریلن اسیرلری بسیله‌مکه قدرتلری اولمدیغندن بونلری هر حالده اولدورملری تحت وجوبده اولدیغنه کوره هیچ اولمز ایسه قبیله خلقنك تربیهٔ دینیه‌سی یولنده خرجنملری ینه بر ایشه یرار دیه حکم ایلیور ایدی . میس جونصونسر:

— اسرایی مطلقا اولدورمکه نه مجبوریت واردر . عفو واطلاق دخی ایده‌مزمیسکز ؟

دیدیکنده زاق مارادانغال دیدی‌که :

— بعض محاربه‌لرده بز دشمندن اسیر الدیغمز کبی دشمن دخی بزدن اسیر الور . اوزمان اسرایی مبادله ایده‌بیلورز براککه ایکی قادین بدل عد اولندیغی کبی بعض معتبر ذواته ایکی واوچ ارکك ویاخود یدی سکز قادین بدل اتخاذ ایدلدیکی ده واردر . آنجق یالکز بزم المزه اسرا یچوبده دشمن النه بزدن اسیر دوشمامش اولور ایسه اسرایی اطلاقز پك بیهوده اولور . بویله برمروتك قدرینی دشمن تقدیر ایده‌مز که فائده‌سی اولمولسون ! بوندن آز چوق برفائده حصولی ایچون قبائل آره‌سنده مخابره و مناسبت بولنمق لازم کلوب بزده ایسه قبائلك یکدیکری آره‌سنده هیچ برمناسبت یوقدر . اوزمانلرده بشقه قبیله‌لردن برآدم کورمك عادتا بر

جانور کورمکله برابردر . حتی بچن کون
اطلاق ایتدیکمز اون سکز اسیر دخی بر
اسراف دیمکدر .

— نه‌دن اسراف اولسون ؟

— آنلری اولدورمش اولسه ایدك
دشمندن اون سکز جنکاور اکسیلتمش
اوله‌جق ایدك . بزم اوزریمزه بردها
هجوم ایلدکلری زمان بوقوتدن استفاده
ایده‌میه‌جکلر ایدی .

— ایشته بزه بردها سلاح چکمه‌ملری
ایچون یمین ویردیلر دکلمی !

— اوت اما او یمینلرینه کندی قبیله‌مز
افرادینه ویردیرلور ایسه جداً ایشه یرایه
بیلور ایدی ویاخود بعض قرابتمز اولان
قبیله‌لر میانده بر اختلاف ونفاق ظهوری
اوزرینه بویله یمینلر ویردیرلور ایسه
فائده‌سی کوریله‌بیلور .

— قرابتکز اولان قبیله‌لر نه‌دیمکدر ؟

— مثلا بر رئیسك ایکی اوغلی اولور .
وفاتنده هانکیسی‌نك رئیس اوله‌جغی خصو-
صنده اختلاف ایدیلور . اوزمان قبیله
ایکی‌یه منقسم اوله‌رق هر بری بر رئیس
زاده‌یه اتباعله بری برندن آیریلورلر .
ایشته بویله اولان قبیله‌لره یکدیکرینك
خصمی اقرباسی نظریله باقارلر ایسه‌ده مرور
زمانله بوقرابت دخی محو اوله‌رق سائر
یبانجی قبیله‌لر کبی یکدیکرندن آلدقلری
اسرایی ینه قربان اوله‌رق ذبح ایده‌بیلورلر .

— نه وحشیانه معاملات !

ایشته بویولده‌کی مکالمات ایله اقشام
ایدیله‌رك موشامول دخی عودت ایلدکده
بتون اورمانلری دور وتحری ایتمش ایسه‌ده
ییلان یورطه‌سی بوله‌مدیغنی خبر ویرمش
ویلان یورطه‌سنه بدل کرتنکله یورطه‌سی
اولسه ایشه یرایوب یاره‌میه‌جغنی صورمش
ایدی‌ده میس جونصونسر دخی خفیف بر
تبسمله :

— خیر ! مطلقا ییلان یورطه‌سی
اولملیدر . مع هذا بوکون کندیمی دها ایجه
بولمقده‌یم . باقه‌لم یارین صباحه قدر هیچ
لزومی قالمز ایسه سنی‌ده بویورغونلقدن
قورتارمش اولورم .

دیمش ایدی . موشامول دخی اشتراك
ایلدیکی حالده میس جونصونسر ومارادانغال
براز دها مکالمه ومصاحبه ایلدکدن وحتی
موشامولك تهیه ایتدیکی اقشام طعامنی‌ده
اوچی برلکده یدکدن صکره مارادانغال
کندی اقامتکاهنه کیتدی . اوزمان موشامول
دیدی‌که :

— صندالدن هیچ خیر قالمامش بویلی
بوینه قاوون کبی آیرلمش . اولسه اولسه
آنی پاره‌لیوب ایشه یرایان تحته‌لرینی صالمزلر
اوزرینه دوشه‌مه اتخاذ ایده‌بیله‌جکز . فقط
اورالرده کندی کندیسنه قوروش بش

التی دانه اخلامور وچام بولدم . ایکیسی تانه‌رك قیسنده‌در . بویلری یکرمی آرشوندن زیاده‌در . اورته یرلرندن کسر ایسه‌م درت بیوك آغاج چیقه‌جق ! ینه ایچه یقینده‌بولنان ایکی اخلاموردن‌ده بویله‌درت آغاج چیقاره‌بیلور ایسه‌م صالك اساسنی تشکیل ایتمش اوله‌جغز .

بوخبر میس جونصونسری پك ده ممنون ایده‌مدی . سویندیکی برجهت وار ایسه اوده یالکز موشامولك صداقت وغیرتی بو درجه‌لره قدر کوتورمسی قضیه‌سندن عبارت ایدی . یوقسه صال ایله فرار امکانی پك‌ده تسلیم ایده‌میور ایدی . انجق اوصادق غیرتلی موشامولك شو اقدامنی فتوره یأسه تحویل ایتمکی‌ده پولتیقه‌سنه موافق بولمدیغندن ظاهر حالده پك ممنون اولمش کبی کورونه‌رك آدمجکزك غیرتنی آرتدیردی .

اوکون مارادانغال ایله آره‌لرنده جریان‌ایدن مکالمه‌یی‌ده موشامولە‌بعدالحکایه دیدی‌که :

— بزبومارادانغالی‌الله‌آله‌جق‌اولسه‌ق ودیانت صحیحه‌یه دائر بزده اولان افکار ومعلوماتی‌کندیسنه‌تبلیغ ایلسه‌ك اومارم‌که پك‌چوق فائده‌سی اولور . او صورتله سلامتمزی برقات دها تأمین ایلیه‌بیلورز .

موشامول قزك‌بومطالعه‌سنی برتحسین جدی ایله تلقی ایده‌مدی . دیدی‌که :

— خیر میس ! بوندن بر فائده اومیمایکز . واقعا مارادانغال دخی خلقه تلقین ایلدیکی عقائد وحشیانه‌نك صحتنه قائل‌دکلدر . کندی‌شارلتانلغنی کندیسی‌ده بیلدیکی کبی بعض مصاحبات خصوصیه ـ مزده بکاده اعتراف ایلر . لکن‌مارادانغال بووحشیانه ظنون باطله‌یی خلقدن ازاله‌یه قالقشه‌جق اولور ایسه امین اولکز که خلق کندی علیهنه‌قیامله احتمال آدمجکزی قتله قدرده واررلر . بووحشیلرده برتربیهٔ دینیهٔ صحیحه آله بیلك استعدادی پك آزدر . بالفرض کندی دینلرینی ترك ایده‌جك بیله اولسه‌لر اکا بدل بشقه بر عقیدهٔ صحیحه و سالمه پیدا ایده‌میوب بسبتون معنویاتسز قالورلر . سلامتمزی تأمینه کلنجه شویله پولتیقه صورتنده کی تشبثاتمز دها نافعدر . بزم عقلمزدن تدبیرمزدن معاونتمزدن دائما امید وار بولنملیدر .

ایرتسی‌کون خسته هنوز شفایاب اوله‌میوب یلان یمورطه‌سنه ده احتیاجی درکار اولمغله موشامول ینه بو وسیله ایله اورمانه چیقدی . حتی بو کون قبیله وحشیلرندن صداقتنه امین اولدیغی آدمی‌ده یانه‌آله‌رق کیتمش ایدی‌که مقصدی صالك انشاسنده آنك‌ده معاونتندن استفاده‌ایدی .

اوکون میس جونصونسرك یاننده ینه
مارادانغال ایله برده ریقالدا بولنه‌رق
ریقالدانك اقشامه قدر کوستردیکی حلم
وتواضع مارادانغالك بیله استغرابنی
موجب اولیور ایدی .

موشامولە کلنجه یاننده‌کی رفیق
ایله برابر دوندن بیله‌مش اولدیغی اغاچلری
کسمکه مباشرت ایلدکده رفیقی بواغاچلری
نه یاپه‌جغنی صورمسیله حریفی آوتمق
ایچون :

— برادر ! خسته‌یه یلان یمورطه‌سی
لازم . بو طرفلری آرادم طرادم بوله -
مدم . هم ده صو یلانی یمورطه‌سی
اوله‌جق . شو اغاچلردن بر صال یاپوب
نهر بوینجه آقه‌رق بر اطه‌یه یناشمق
وآرادیغمی اوراده بولمق امیدنده‌یم .

دیمش ایدی . ارقداشی :

— اویله ایسه بو زحمته نه احتیاج
وار . شوراده نهرك اوست طرفنده ایکی
نهایت اوچ کونلك یولده تمساحلر قبیله‌سی
وارکه آنلرده قایق بولنور . کیزلیجه
کیدوب بردانه‌سنی چاله‌مزمی یز ؟

دینجه موشامولك ذهننه بردن بره
هجوم ایدن شیلر اوزرینه الی آیاغی
کسیلوب عادتا بالطه‌سی یره‌دوشوویردی .
کرکی کبی دوشوندکدن صکره دیدی که :

— تمساحلر قبیله‌سندن بیوجك بر
قایق چالمغی بجره بیلورمی‌یز ؟

— نه‌دن بجره‌میه‌لم ! ذاتاً قایقلرینی
بکله‌میورلر یا ؟

— اما آنلر تا نهر کنارنده سا -
کندرلر . مطلقا بزی کوررلر .

— آی قرا کلغنی بکلرز .

— برده بز نهر اوزرنده قایق اداره -
سنه مقتدر دکلز . بوایش بسبتون ساحل
اهالیسنك ایشیدر . آنلرك صیدوشکارلری
بالقجیلغه منحصر اولدیغی ایچون قایقجیلغی
ده بجره بیلورلر .

— جانم آفندی اشاغی قایغی بورایه
قدر کتورمکده نه کوچلك وار ؟

— طور اویله ایسه باقه‌لم . بوکیجه
شونی برایجه دوشونه‌لم‌ده یارین چاره‌سنی
بولورز .

اواقشام میس جونصونسرك یاننه
عودت ایلدکده موشامولك طوری پك
بشوش اولدیغی کبی متعارض قزده‌ده
اینجه بر بشاشت کورمش ایدی . مارا-
دانغال ایله ریقالدا کیتدکدن صکره اولا
مادموازلك بشاشتنده‌کی حکمتی سؤال
ایدوب‌ده قزدن :

— ریقالدانك حالندن ممنون اولیورم .
بوکون بر تربیه‌لی کدی قدر حلیم ایدی .
حقیقت بوحریف بنم ایچون کرچکدن
برشدتلی سودایه دوچار اولمش بولندیغنه

قناعت حاصل ایدیورم .

جوابنی الدقدن صکره کندی ممنونیتنك سبب و حکمتنی ده‌ا کلاتمق ایچون دیدی که:

— بن ایسه صال یاپمق زحمتندن قورتلدیغمه سوینیورم . شوراده اوچ کونلك یولده تمساحلر قبیله‌سنك قایقلر قوللاندیغنی هیچ دوشونه‌مامش ایدم . بو کون ارقداشم خاطریمه کتوردی . کیدوب قایق چاله بیله‌جکز .

— وحشیلرك قایقلری قالین آغاج کوتوکلرندن اویمه شیلردر . نه یلکنی واردر نه دومنی ! بونلر ایله اوزون بر سیاحت ایدیله بیلورمی ؟

— هرحالده بزم یاپه‌جغمز صالدن ایدر یا ! سز بزه کورك چکمکی تعلیم ایدرسکز . صویك آقندیسیله کیده‌جك اولان صالدن دها زیاده یول اله بیلورز .

— بر یلکن اویدورمق امکانی ده واردر اما آه موشامول ! بو فرارك تهلکه‌لرینی بوراده‌کی اقامتدن دها مدهش بولیورم .

— دهشتندن قورقیکز . زحمتندن قورقکز . فقط بز اوچ کشی بو زحمتی امکانك مساعده‌سی درجه‌سنده تخفیفه غیرت ایده‌جکز . بنم بیله شوراده اقامته آرتق تحمل قالمدیغی حالده نصل اولوب‌ده بو اقامتدن سزك خوشلاندیغکزه تعجب ایلیورم .

— خوشلانیقمی ؟ لطیفه‌می ایدیورسك ؟

— خیر ! پك جدی سویلیورم . مادام که صالی یاپمق زحمتندن قورتیله‌جغز انك ایچون صرف ایده‌جکمز زمانی بر آز یول نواله‌سی تدارکنه صرف ایدرز . او حالده اثنای راهده صید و شکار ایشنی‌ده اپیجه ازالتمش اولورز . سزکله برابر درت کشی اوله‌جغمزدن اولور اولمز هجوملردن‌ده اندیشه ایتمیه‌بیلورز . سزك ایجاد ایلدیککز قونداقلی اوقلر عادتا تفنك خدمتنی کوررلر . ساحلده اقامت ایدن قبیله‌لر اوکندن چکه‌جکمز زمانلری کیجه‌نك قرانلغنه تصادف ایتدیریرز . هرحالده مساعدهٔ امکان درجه‌سنده احتیاطلی طاورانه‌رق طریق سلامتی بولور چیقاریرز .

— اوت ! بن‌ده بونی بالکلیه محالدر دیه رد ایتمیورم .

— ریقالدانك کوستردیکی حلم و سکونه کلنجه بن سزه تأمین ایده‌یم که بو وحشی بی سوداسندن واز کچیرملك قابل دکلدر . شمدی ایسه قاریسی‌ده یوقدر . بو سکونی بو حلمی پك موقت اولوب قبیله‌نك شمدی کندیسندن یوز چویردیکی و یالکز

قالديغى ايچون او پولتيقه‌يى قوللانيور . سزدن‌ده بسبتون قطع اميد ايتمش دكلدر . بناءعليه ايشك ايلروسنده محقق كورديكم وخامته قياساً بو فرار تهلكه‌سنى اهون بوليورم . او يله‌ده اولوم بو يله‌ده اولوم اوله‌جغنه كوره بيچاره آرالدا كبى شو وحشينك بالطه‌سنه بيون اكمكدن ايسه فرار يولنده‌كى مهالكه كوكس كرمك ينه برامید صایلور .

موشامول ايله جونصونسر ارەسنده بومكالمه ايچه اوزايوب صادق آدريه‌نك مطالعات وملاحظاتى حقيقةً هر نقطه‌ده اصابت كوستر ديكندن ميس جونصونسر عرض تسليميته مجبور اولدى . برقاچ كون آى قراكلغى بكله‌مك ايچون امرار وقت ايديله‌رك فى‌الواقع بوكونلرده ريقالدانك بياض كون قزينه تكليفلرى تجددايلديكى‌ده كورلمش و بناءعليه فرارى ترجيح مجبوريتى كنديسنى كوسترمكه باشلامش ايدى .

واقعا ريقالدا هنوز اخافه وجبر پولتيقه‌سنى اله آليوب كرك موشامولە و كرك ميس جونصونسرك كنديسنه سوداسنك شدتندن و بوسودا ايله هلاك اوله‌جغندن فلاندن بحثله استرحام و استعطاف طورنده بولنيور ايديسه‌ده بوتكليفلرى قبول اولنماق محقق بولنمغله تحويل معامله ايده‌جكى زمانك بعيداولمديغى‌ده كورونيور ايدى .

ذاتاً كونلر كچدكجه قبيله خلقنده آرالدانك مقتوليتندن متولد مسئله‌نك موجب اولديغى اهميت و تأثير دخى آزاليور ايدى . بعض كمسه‌لرك آغزندن :

— رئيس زاده‌مز بر بياض كون قزينه مبتلا اولمش ايسه نه‌يايه‌لم ؟ معده‌سزلك اما بوقدر اهميتسز برشى ايچون‌ده قوجه برارسلانك هلاكنيمى تجويز ايده‌لم ؟

طرزنده سوزلر دخى ايشيدلمكه باشلامش ايدى . بناءً عليه بودفعه تمساحلر قبيله‌سندن قايق چالمقده استعجالى رأى ايدن ميس جونصونسر اولدى . خسته‌لكنى بردن بره نكس ايتديره‌رك بهمه حال يلان يمورطه‌سى بولنمسنه احتياج قطعى كوسترمكله خسته‌نك طوغريدن طوغرى يه محافظه‌سى بالذات مارادانغاله درعهده ايتدير يله‌رك موشامول تمساحلره متوجهاً ارقداشيله برابر يوله چيقدى .

موشامولك غيبوبتندن صكره ريقالدانك تضيق پولتيقه‌سنى اله آلى ويرمسى بوفرار تشبثنده عادتا كچ بيله قالنديغنى ميس جونصونسره كوسترمش ايدى . چونكه وحشى مارادانغالدن آردلق بولدقجه قزه :

— آرتق بو قالب ایچنده بوجان صیقلمغه باشلادی . هیچ اولمز ایسه روحمی اولسون سنك روحکه قاووشدیرمغه مجبور اوله جغم .

دیور ایدی که بویله ایکی روحی بر برینه قاووشدیرمقدن مقصد هم قزی هم کندیسنی اولدورمك اوله جغنی ده اکلاتشیلیور ایدی .

برده موشامولك عزیمتی اوزرندن ایکی کون کچدکده بر صباح ایرکندن موشامول چیقه کلمسونمی ؟ زاق مارادا . نغال میس جونصون نسرك اوطه سنده حالا اویویور ایدیسه ده او یانق بولنمسی بیله قزایله سویلشمسنه مانع اوله مز ایدی . فرانسزجه اوله رق دیدی که :

— مادموازل ! سزه بر دوای عاجل بولدم .

— آمان نه در ؟ چابق سویله ! زیرا تخمین ایتدیکمز تهلکه لر مستعد اوله بیله جکلری دهشتلریله میدانه چیقدیلر .

— برعلاج برعلاج ! سوینکز !

— نصل علاج ! چابق سویله دیورم .

— حتی علاجده دکل برهکیم !

— قورقارم اورمانده براوروپالی یه راست کلدك ؟

— هم ده نصل اوروپالی یا ؟ پك طانیدیغکز بر آدم !

— آمان الله عشقنه ! اوزمه چابق سویله !

— سویله جك شی اولدقدن صکره اوزوله جك نه وار ؟ قلور ینغتون ! بابا قلور ینغتون !

— دیمه الهی سور ایسه ك ؟

— تا کندیسی ! سوینکز ! سوینکز اما شمدی هرزماندن زیاده احتیاطلی طاورانمغه مجبور اولدیغمزدن بووحشیلره ایشك اکینی بللی ایتمیکز تا ایشته باقکز دین مقتداسی افندی جنابلری او یاندیلر .

انتهای کتاب رابع

﴿ بشنجی کتاب ﴾

« جیمس فراخ »

— ١ —

میس جونصونسرك باباسی میستر جونصونسرك ریاست وسوقی التنده اوله‌رق میسیسیپی نهرینك هنوز کمسه‌یه کشفی میسر اوله‌مامش بولنان یوقارو طرفلر ینه طوغری کیدن هیئت کشفیه‌نك کمیسی اوزرینه عظیم بر یار یقیله‌رق غرق اولدیغی اثناده میس جونصونسرك همان معجزه‌نوعندن کندیسنی بر صنداله آته‌رق قورتلش اولدیغی کونه تکرار عودت ایلیه جکز .

بوکمی اللی طونولق قدر یعنی بزم استانبولده استخدام ایلدیکمز عرب معونه‌لرینك الڭ بیوکلرندن بر از دها بیوجك ایکی دیرکلی بر سفینه ایدی که غایت خفیف وبچملی یاپلش اولدیغی جهتله اقتضا سنه کوره یدی چفت کورك قوشیله بیله‌رك اون درت کشینك قوت وسعییله ایچه‌یول آلدیریله بیلور برچکدیری حالنده قونلمق اوزره یاپلش ایدی . حتی بومثللو نهرلرده بر احتیاج اساسی حکمنی آلمش اولدیغی اوزره بونك دخی التی دوز یاپلش بولنمسیله جسامت مذکوره‌یه نسبةً غایت صیغ صولرده‌ده یوزه بیلور ایدی .

میس جونصونسرك محقق اولان هلاکدن قورتلمسنی تأمین ایلیان صندال اشبو کمینك قیچ طرفنده بولنان متفورایه چکیلور زورق یکانه اولوب یار یقلدیغی زمان صندال اورایه چکلمش وباغلانمش بولنسه ایدی قزجغزك امدادینه یتیشه‌میه جکی‌ده درکار ایدی . فقط بر ایکی ساعت اول بوصندال بعض یقین یرلری کشف ومعاینه‌یه کوندرلمش اولدیغی ایچون یالکز ده اوزرنده اوله‌رق اوفاق برچپاایله کمینك قیچنه ایلیشدیرلمش بولنیور ایدی‌ده میس جونصونسر دخی ایشته بومناسبتله صنداله ایصال دست موفقیت ایده بیلمش ایدی .

آزتقلر معبدینه کلدکدن صکره موشامولە حکایه ایلمش بولندیغی وجهله میس جونصونسر بوقضادن صکره کیملرڭ قورتیلوب کیملرك قورتیله مامش اولدیغنی کوره‌مامش ایسه ده اکر صندالی آقنتیلره وروزکاره اویدیره‌رق جرید کبی برصورتله اورادن تباعد ایدی ویرمش اولمسه‌ده کمینك غرقندن یاریم ساعت صکره اورایه باقش بولنسه ایدی کیملرك قورتیلوب کیملرك قورتلمامش اولدیغنی کوره بیلور ایدی .

نسبت ایدلك لازم کاور ایسه کمی خلقی میس جونصونسردن دها زیاده بختیار ایمشلردیه حکم اولنه بیلور . زیرا ایشته ایکی سنه‌یه قریب برزماندن بری قزجغز بونلرك بره قدر جمله‌سی غرق

وتلف اولمشلردر ديه يأس وماتم ايچنده ايكن كمى خلقنك بقيه‌سى كنديسنك غرق اولميوب صنداله راكب اولديغى وآقينتيلره وروزكاره قارشو صندالى اداره ايده‌ميه‌رك اشاغى‌يه طوغرى آلوب يوريديكنى كورمشلر ايدى .

اصل بومشاهده‌يه موفق اولان ده باباسى ميستر جونصونسرك اك صادق آدمى اولوب حتى مستقل برمالكانه‌يه آرتق نائليت استحقاقى ده تسليم ايدلمش بولنان قلور ينغتون نام اختيار ايدى كه يار بيقلديغى زمان هركسدن اول كنديني صويه آته‌رق يوزه يوزه بركوچك اطه اوزرينه چقمش ايدى .

كميده موجود بولنانلردن برخيليسى هلاك اولمشلردر . فقط هالكينك همان كافه‌سى طايفه‌لردن اولوب زواللى آدملر افنديلرينى قورتارمق ايچون فداى جان صورتيله هلاك اولمشلردر . اصل هيئت كشفيه‌دن ميس جونصونسرك نشانليسى جيمس فراخك برادرى مشابه‌سنده سوديكى پلين وانك قزقرنداشى ايله برده ميستر جونصو-نسرك يكنى روبنصون وآنك زوجه‌سى غرق اوله‌رق ميستر جونصونسر و جيمس فراخ وقلور ينغتون ديكر درت نفر طايفه‌لرله برابر برر تقريب كنديلرينى ساحل سلامته چيقاره بيلمشلر ايدى .

شو يدى آدم بربرينى بوله‌رق دردلشمكه باشلادقلرى زمان ميس جونصونسرك راكب اولديغى صندال چوقدن غائب اولوب كيتمش ايدى . يالكز جيمس فراخ قلور ينغتونك يقيننده صويه دوريلمش براغاجه صاريله بيلديكى جهتله اطه اوزرنده كى قلور ينغتونى كورديكى زمان ايلك سؤال اوله‌رق :

— آمان ميس نره ده؟ ميسى كوردكمى؟ ميس نه اولدى ؟

ديه كمال خلجانله صوردقده قلور ينغتوندن :

— ناايشته ! ميس صنداله آتلايوب قورتلدى . فقط اشاغى‌يه طوغرى آله بيلديكنه كيديور .

جوابنى آلمش ايدى ده ملاحظه‌لى جيمس فراخ فى الواقع اوزاقدن صندال ايچنده كى قزى كوروب طانيه‌رق فقط :

— ايواه ! بوكا خلاصمى ديرلر ؟ اصل هلاك اولان سوكيلى نشانلم اولدى .

ديه صاريلمش بولنديغى اغاچ اوزرنده هونكور هونكور اغلامغه باشلامشيدى .

ايديله‌جك تحريات نتيجه‌سنده نشانليسى بوله بيلمك اميدى جيمس فراخى اميدوار ايتمامش اولسه ايدى صار يلديغى اغاجى براقوب كنديسنى ده غرق ايتمسى لازم كلور ايدى . چونكه بو آدمك ميس

جونصونسره اولان محبتی او یله اولور اولمز محبتلرده قیس قبول ایده مز . کندیسی عن اصل المانیالی بر پدر ایله انکلتره لی بر والده دن تولد ایتمش اوله رق فقط اون درت اون بش یاشنده بر چوجق اولدیغی حالده آنادن بابادن اوکسوز قالوب میستر جونصونسرك یدتربیه سنه دوشمش ایدی . اون طقوز یکرمی سنه در اوقپوده خدمت ایدرك حتی میس جونصونسر کندی النده طوغمش بیومش و پدرندن ازدواج ایچون آلدیغی وعد اوزرینه قزی دخی ایستدیکی کبی تربیه ایدرك بیوتمشدر . اکلاشیلیور یا جیمس فراخ اوتوز درت اوتوز بش یاشنده بر آدم اولوب شو دنیاده بختیارلق دینلن مقصد غایه حقنده بتون امیدلرینی ده بو قز اوزرینه بنا ایلمشدر .

قلورینغتون ایله جیمس بربرلرینه یقین بر یرده دوشمش اولدقلری حالده دیکر آرقداشلری یکدیکرندن خیلی اوزاق یرلره دوشمشلر ایدی . ازجمله میستر جونصونسر بونلره التی یوز خطوه دن زیاده اوزاق اوله رق اصل ساحله چیقه بیلمش اولوب کمیجیلردن بردانه سی آنك یانده ایدیسه ده دیکر اوچ کمیجی دها اوزاق یرلره دوشمشلر ایدی . اکر قلورینغتونك اولور اولمز دوربینلره تفوق ایلیان نظر دقتی بونلری بر بر کورمش بولنمسه ایدی احتمال که یکدیکرلرندن خبرلری ده اوله‌میه جق ایدی .

بلیه نك وقوعندن صکره قلورینغتون هرکسه کندی اسمیله ندا ایدرك وفقط اوازی چیقدیغی قدر باغیره رق کمی خلقنك بقیه سنی بر برینك وجودندن خبردار ایده بیلمش وبعده هرکس یوزه رك میستر جونصونسره قاوشمش ایدیلرده شو یدی آدم باشلرینه کلن فلاکت اوزرینه اوراده حسبحاله باشلایه بیلمشلر ایدی .

اول باول دوشونه جکلری قونوشه‌جقلری شی ایچلرندن کیملرك وفات ایدوب کیملرك صاغ قالمش اولدقلری قضیه سی اوله جغی درکار دکلمیدر ؟ قلورینغتونك دقت ایده بیلدیکنه کوره پلین وهمشیره سیله موسیو ومادام روبنصونك هیچ برطرفده اثرلری ظهور ایده مامش اولدیغی قضیه سی اولدیغندن بونلرك هلاکلرندن طولایی جمله جه مأیوس قالمش ایسه ده شاید قلورینغتون کوره مدیکی حالده بونلرك ده کافه سی وهیچ اولمز ایسه بعضلری بر طرفده میدانه چیقار امیدی بردرجه یه قدر تسلیت بخش اولیور ایدی .

موجود اولان یکرمی طائفه دن یالکز درت دانه سنك قورتیله بیلدیکی کوریله رك دیکر اون التیسنك محققاً هلاك اولدقلری

حکم ایدلدی . زیرا بونلر طموز بالغی کبی یوزکچ آدملر اولـدقلرندن صاغ قالمش اولسه‌لر ایدی البته برطرفدن اثرلری ظهور ایلر ایدی .

میس جونصونسرك صنداله راکباً تباعدی برخلاصی یوقسه برهلاکی عد ایدلمك لازم کله‌جکی مسئله‌سی شو حسبحال اثناسنده حل ایدیله‌مدیکی کبی آندن صکره‌ده حل ایدیله‌مامشدر . زیرا میستر جونصونسر ایله قلوریغتون :

— قز غایت جسوردر . بورایه‌قدر قطع ایلمش اولدیغمز مجرای نهری‌ده بزدن ایی بیله‌مشدر . بوکیدیشـله قانساسه قدر واره‌بیلور .

دیمشلر ایسه‌ده جیمس فراخ بوتسلیت آمیز سوزلری قبول ایده‌میه‌رك :

— اثنـای راهده محتـاج اولدیغی ارزاق صندالده موجود اولسه ایدی هیچ اولمز ایسه آجلغه تحمل جهتی تأمین ایدلمش اولور ایدی . فقط بزم قوجه کمی ایله‌هم‌ده مسلح اولدیغمز حالده اوکارندن بکر ایکن کونا کون تعرضلرینه دوچار اولمش بولندیغمز قبائل وحشیه‌دن نصل یاقه‌سنی قورتاره‌بیله‌جك ؟

دیدکجه کمال یأس ایله کندی کوزلرندن یاش بوشاندیغی کبی ارقداشلرینك کوزلرینی‌ده یاشارتمقده ایدی .

بلیـهٔ غرقك وقوعی برکونك نصف اخیری ایچنـده یعنی ایکندی زمانـنده اولدیغندن شو بقیه یدی نفر فلاکتزدکان بو حسبحـالی اجرا ایلدکلری زمان ارتق اقشام‌ده اوله‌رق کونش قاووشمغه باشلامش ایدی . قرینلری‌ده آج ایدیسه‌ده کیجه‌وقتی اورمان ایچنـده یه‌جك تحری ایده‌ملم دیر ایکن کندیلرینی حیوانات وحشیه پنچه ودندانـنـه کرفتـار ایلمش اولماق ایچون او کیجه‌یی آج کچورمك مجبوریتنی جمله‌سی تصدیق ایلدیلر . حتی یرده یاتمقده تهلکه کوردکلرندن یکدیکرینه یاردیم ایدرك اعظم بر اغاجك اوزرینه چیقوب چتال یرلره آت کبی بندکدن صکره اوزرلرنده بولنه بیلن ایپ کبی قوشاق کبی اوچقور کبی شیلرله ممکن مرتبه وجودلرینی آغاجـه باغـلایه‌رق سلامتلرینی تأمین ایلمش اولدیلر .

ایرتسی صباح ایرکندن قلوریغتون دیکر درت نفر کمیجی ایله اطرافی آرایه‌رق یردن برخیـلی پاتاتس چیقاروب جیمس ایله جونصونسره‌ده تقدیم ایدرك چیـك پاتاتس ایله ایچه قرنلرینی طـویوردیلر . بعده کمینك غرق اولدیغی طرفه طوغری یوریوب کیتدیلر .

کمینك باتمسی کنـدی حجمندن بش اون قات زیاده طوپراغك بردن بره یقلی ویره‌رك کوملمش قالمش اولمسی صورتیله

وقوعه کلدیکی معلومدر . حالبوکه نهرك بو جهتنده ساجلك التنی او یه او یه بویله مدهش بریار او یونتیسی وجوده کتورمش اولان شدتلی آقنتی صباحه‌قدر بوطوپراق ییغنتیسنی یالایه یالایه کرکی کبی تمیزله‌مش و کمینك دیرکاری ذاتاً کورنمکده اولدیغی کبی اوزرنده بریکن طوپراغك آقنتی ایله اندفاعندن صکره اسکله طرفنه یاصلانمش اولان تکنه‌نك سنجاق طرفی کوپشته‌سی بر بچوق ایکی قاریش قدر میدانه چیقمش ایدی .

ذاتاً ساحلدن کمی‌یه قدر طوپراق طوله‌رق آقنتینك جریانیله مواد ترابیه کیتدکدن صکره ایری قوم و چاقل طاشی نوعندن اولان قسمی ده اوقدر کوزل تسویه اولنمش ایدی که برکون اولکی ساحلدن کمی‌یه قدر یکیدن بر قره پیدا اولوب سفینه‌نك بر بچوق قاریش قدر میدانه چیقان کوپشته‌سی ده اك اوکده بر ریختیم حالنی آلمش ایدی .

یدی آرقداش بو یکی قره‌نك اوزرنه چیقدقلری وقت جیمس فراخ :

— ای آرقداشلر ! احتماله غایت قریبدرکه شو اوزرنده باصدیغمز طوپراق یکرمی نفر ارقداشمزك مدفنی اولسون . روحلری ایچون صوك وظیفهٔ مذهبیه ایفا ایدیله‌مکسزین بوعالم فانیدن جهان ابدی‌یه انتقال ایلیان ارواح رفقا ایچون شوراده دیزلرمز اوستنه کلوب بردعا ایتمکی تکلیف ایلرم .

دیمسیله بو تکلیف جمله طرفندن درحال قبول اولنه‌رق دیز اوستی چوکن رفقا هالکلر روحی ایچون لازم کلن دعایی اوقو- مشلر ایدی .

کوپشته‌نك ظاهره چیقمش اولدیغی طرفه نهرك آقنتیسی غایت شدتله چارپه- یغندن بو یولده کی احوال نهره قارشو ارباب تجربه و معلوماتدن اولان جونصو- نسر و جیمس و قلور ینغتون ایلك معاینه‌ده آکلادیلرکه کوکرته اوزرنده‌کی قوم و چاقل و طوپراق مخلوطنی اللرینه بچوره بیله- جکلری ادواتله بالتحریك آقنتی‌یه قاپدیره بیلورلر ایسه کوکرته برآز دها تمیزلنه بیله‌رك کمی درونه وصول دخی ممکن اوله‌جقدر . بو مشاهده و حکم اوزرینه اولا اللریله طرناقلریله طوپراغی قاریشدیروب بریاندن شو بولانتی‌یی آقنتینك آلوب کوتورمسنه مقابل بالتدریج کوکرته یوقارویه چیقدقجه غیرتلرینی آرتدیریورلر ایدی . بعده تنته تیموری نردبان چبوغی کبی ایشه یرایه بیله‌جك شیلری سوکوب ادوات حفریه مقامنده استعمال ایدرك بو عملیاته وسعت و سرعت و یرمکه باشلادیلر . او کون اقشامه قدر چالیشوب اولانجه قوتلرینی صرف ایلدکاری حالده کوکرته دن یالکز

ايكى اوچ تحته اكنـده بر مقدار بر آچه
بيلديلركه چيك پاتاتس ايله قرنلرينى طويورمش
بولنان بو زواللیلر ایچون عملیاتك بو درجه‌سی
بیوك برایش صاتلق لازم كاور ایدیسه‌ده
بر كونده كوريلن ایشه قیاساً هیچ اولمز
ایسه اون بش یكرمی كون چالیشه بیللی
ایدی كه انبار قپاغنه و قاره قاپورته‌سنه
قدر یالكز كوكرته‌نك نصفنی تمیزله‌مك
ممكن اوله‌بیلسون .

واقعا بو حساب او بیچاره‌لری اپیجه
مأیوس ایلمش ایدی . آنجق دوچار اولد-
قلری بلیه اوزرینه بوندن بشقه هانكی
جهتدن امید وار اوله‌بیلورلر ایدی كه
مراجعت ایلسونلر ؟

ایكنجی كیجه‌یی ده ساحلده آغاجلر
اوزرنده كچوردكدن صكره صباحلین
ایركندن ینه یه‌جك تداركنه چیقان
قلوربغتون بركره كمی‌یی معاینه‌یه كیتدكده
افندیسنه طوغری :

— مژده مژده ! سلامت سلامت !

دیه حایقرمغه باشلادی . كمیجیلر
دخی بوتبشیرده قلوربغتونه پیرو اولیورلر
ایدی . جیمس فراخ سلامتك هانكی جهتده
اولدیغنی استیضاحاً باغرمسی اوزرینه
قلوربغتون :

— كوكرته كندی كندینه تمیزلنمش .
كلیكز كلیكز ! قوشوكز .
نداسنی اعلا ایلدی .

جونصونسر ایله جیمس كندیلرینی آغاجدن
اشاغی‌یه آتارجه‌سنه متهالكانه بر استعجال
ایله قوشدیلر كلدیلر . فی‌الواقع او كیجه
كوكرته‌نك یاریسنه یقین برقسمی نهرك
آقنتیسیله كندی كندیسنه تمیزلنمش اولدیغنی
كوردرك جناب حقه حمد و ثنا ایلدیلر .

بیوك نهرلرك احوالنه واقف اولانلر
بیلورلركه آقنتیلر بعض كره نهرك اورته
یرنده بولنان قوجه برقوم یغنتیسنی یعنی
اطه‌یی یالایه یالایه سوكوب اورادن
قالدیررلر . بعده بونلری برچوق مسافه
اشاغیده بریره ییغمغه باشلایه‌رق طولدیره
طولدیره یكیدن براطه ویاخود بربرون
وجوده كتوررلر . بعض كره دخی بومثللو
حفریات اثناسنده قوجه نهر كندیسنه
یكیدن بركریزكاه بوله‌رق مجراسنی بالكلیه
تحویل بیله ایدر . شو عملیات غریبه آقنتینك
جریانده‌كی شدت وقوت وسرعته كوره
بعض كره آیلرجه مدت ظرفنده آنجق
تمام اولور ایسه‌ده بعض كره بو مدت
هفته‌لرله حساب اولنور . حتی یالكز
بركیجه ظرفنده بیله نهرلرك بعض كره
اوقدر بیوك عملیاتی مشاهده اولنوركه
آنلره نسبتله بوكیجه جونصونسر هیئت
كشفیه‌سی سفینه‌سنك یاری كوكرته‌سنی
تمیزله‌یی ویرمش اولمسی هیچ نوعندن قالور .

بونلرك شو مشاهده‌دن متحصل ممنونیت
وامیدلری اوقدر زیاده ایدی‌كه بر قاچ
ساعتلك عملیاتله كوكرته‌یی بالكلیه تخلیصدن
صكره سفینه‌ده بوله‌جقلری مأكولاتله
قرن طویورمغی شورادن بورادن اوت
كوك تداركیله معده طولدیرمغه ترجیح
ایده‌جكلری كلدی . لكن قلوربنغتون :

— خیر خیر ! عملیاتك اودرجه‌سی‌ده
بویله ضعیف معده‌لر ایله میسر اوله‌من .
مادام‌كه جناب حق ایشمزی بوقدر تسهیل
ایلدی ایثروسی ایچون‌ده لطف حقدن
امیدمزی كسمیه‌رك ضعیف معده‌لرمزی
تقویه‌یه غیرت ایتملی‌یز .

دیدی وایكی افندی‌یی یكیده براقوب
كندیسی بش ارقداشیله برابر اوزمانه
طالدی .

آره‌دن یاریم ساعت قدر زمان
یامرور ایتمشیدی یا ایتمامش ایدی‌كه
كمیجیلردن بریسی نفسی طیقانورجه‌سنه
قوشوب كله‌رك :

— چابق بر آتش یاقغه باقكز مكمل
برصیده نائل اولدق .

مژده‌سنی كتوردی . مكرغایت كرفت
چالیلقدن عبارت یووانی ایچنده بری
اركك دیكری دیشی ایكی قره‌جه‌یی بردن
باصدیروب آولامشلر ایمش . قلوربنغتون
دیكر ارقداشلریله برابر بونلری كسوب
یوزمك ایله مشغول ایمش .

جیمس فراخ بوخبردن طولایی زیاده‌
سیله ممنون اوله‌رق خبر كتورن
كمیجینك‌ده معاونتیله قوری آغاجلر جمع
ایتدی و قاو چقماق چاقه‌رق یاقدیغی
آتشی بیولتدكجه بیولتمكه باشلادی برساعت
قدر زماندن صكره كسیلمش یوزلمش ایكی
قره‌جه‌یی بیوك بر قازیغه صوقوب ایكی
كمیجینك صرتنه ویرمش اولان قوجه
قلوربنغتون سویمجندن شرقیلر چاغیره‌رق
چیقه كلدی . قره‌جه‌لر آتش اوزرینه
قونیلوب كباب ایدلمكه باشلاندیلركه طوز
و بوبر و بخاراتدن بشقه نقصانی اولمیان
بوكبابی برده اكمكسز و شرابسز یمك
مجبوریتی شو زواللی آجلری ینه چیلدیره‌
سی‌یه سویمكدن منع ایلیه‌میور ایدی .

یدی كشی قره‌جه‌نك بریسنی كاملاً
اكل و بلع ایلدكدن صكره ایكنجیسنی ده
همان یاری‌یه یاقلاشدیردیلر وایشته بوقوت
متجدده ایله كوكرته‌یی تخلیص عملیاتنی
یكیدن اله آلدیلر .

كوكرته‌نك قورتلمش اولان قسمی
اوزرنده جریان ایلیان صولر واقعا بر
قاریش قدر عمقنده آنجق وار ایدیسه‌ده
آقنتی اولقدر شدتلی ایدی‌كه بركورك
طولیسنه مساوی اوله‌بیله‌جك طوپراغی برتنه
تیوری ایله بالتحریك بوآقنتی‌یه تودیع ایدر

ایتمز اول مقدار طوپراق همان غائب اولی ویریور ایدی . بوصره‌ده جیمس فراخ دیدی‌که :

— آرقداشلر ! حاضر انبار قپاغی وقاره قاپورته‌سی هنوز آچلمامش ایکن بویله صویك آقنتیسی طرفندن آچغه چالشمیه‌لم . زحمتك برآز زیاده اوله‌جغنه باقیه‌رق قره طرفندن طوپراغی قازوب قپویه وصول ایچون یول آچغه چالشه‌لم .

قلوریغتون — بونده‌کی حکمت ؟

جیمس — کیمز اوزرینه طوپراق بردن بره ییقلش اولدیغی ایچون احتمالدن بعید دکلدرکه قاره قپوسی همان قپانی ویره‌رك درونه صو کیرمامش اولسون .

جونصونسر — بویله برمعجزکارانه تصادف دخی واقعا مأمولدر .

جیمس — بنجه محقق کبی برشیدر . اکر قپوره قدر بویولدن تقرب ایده‌جك اولور ایسه‌ك صولرك بردن بره قاره وانبار ایچنه هجوم ایدی ویرملرینی منعه ممکن دکل مقتدر اوله‌میز . هله سفینه درونده فی الواقع هنوز صو کیرمامش اولوب‌ده قپولر آچلدیغی زمان کوزلرمز اوکنده یکیدن اوراره صو هجومنی کوره‌جك اولور ایسه‌ك ایشته اصل بو فلاکتك موجب اوله‌جغی یأسدن کندیمزی قورتارمق بروجهله ممکن اوله‌مز .

جونصونسر — بورأیه اتباعدن بنم امیدم پك بیوکدر . اوله‌بیلورکه قاره‌ده هنوز صاغ آدم‌بیله بولنه‌بیلسون .

میستر جونصونسرك شوصوك امیدی آرقداشلری برقات دها ترویج ایلدی . دمندن بری صویك آقنتیسی جهتندن حفریات اجرا ایلمکده بولندقلرینه جمله‌سی ممنون اولدیلر . حتی صولرك جریانی بوجهتده‌کی طوپراغی وقتدن اول اویوب قپولردن ایچرویه صولر هجوم ایتمسون دیه صرتلرده‌کی بعض یلکنلری چیقاروب بویلی بوینجه طوپراغك کنارینه اوزاته‌رق وقره‌دن کتوردکاری بیوك بیوك طاشلری اتکارینه قویه‌رق تحکیمه بیله مجبور اولدیلر . اندن‌صکره تنته تپورلرینی کوسکی مثابه‌سنده بالاستعمال تمام قاره قاپورته‌سی اوزرینی‌قویو قازار کبی قازمغه باشلادیلرکه کمال غیرتله اقشامه قدر دوام ایلدکاری بوعملیاتك نتیجه‌سنده قاپورته‌نك طوانی میدانه چیقارمغه موفق اولدیلر .

آرتق اوك طرفده‌کی قپویه قدر وصولی کیم بکلر ؟ باخصوص‌که کندی آچدقلری قویوایله صویك جریانی آره‌سنده طوپراق انجق برآرشون قالینلغنده دیوار کبی برشی تشکیل ایتمکده بولندیغندن وبوطوپراق دیوار ایسه اوآقنتی‌یه متحمل اوله‌میوب یقیله بیلك تهلکه‌سنی کوستر-

دیکندن قویویی دها زیاده تعمیقدن ایسه قاپورته‌نك طوانی اللرنده‌کی تیمورلر ایله قاغیرتوب سوکاك جهتنی ترجیح ایلدیلر. یاریم ساعتدن آز برمدت ظرفنده بوکاده موفق اولدیلرکه قاپورته‌نك طوانی آچلدقدن صکره درونـنه طوغری عطف ایلدکاری ایلك نظر صودن هیچ بر اثره تصادف ایتمیجه امیدلرینی تزیید ایلدیلر.

الك اول قلوریغتون کندیسنی بر قویویه آتارجه‌سنه سرعت وجسارتله قاپورته‌دن اشاغی‌یه آتلایی ویردی. ایکی دقیقه صکره‌ده اشاغیدن سس کلیور ایدی. دییور ایدی‌که:

— مژده‌مژده! صو کیرمامش.

فقط بوتبشیری متعاقب زواللی قلوریغتونك یکدیکری آرقه‌سندن ایشیدیلان آه‌واه صورتنده‌کی صدالری قاره ایچنده مدهش برمشاهده‌سی اولدیغنی اکلاتدیلر.

آرتق کیمده صبر و تحمل قالور؟ دیکر آرقداشلر بر برینی چیکنرجه‌سنه مسارعت متهالکانه ایله ایچرویه آتلادیلر. برده زواللی موسیو و مادام رو بنصونی بولدیلرکه قاری قوجه بر برینه صارلمش اولدقلری حالده وفات اتمشلر. حتی اوچ کونلك میته پك‌ده تشبیه اولنه‌میه‌جق بر تازه‌لك حالنده بولندقلرینه ده دقت اولنمشدرکه شو حالده جمله‌نك یأسی اسفی حیفی صوك درجه‌یه واروب کوزلرندن سیل بلا کبی یاشلر بوشانمشدر.

زواللیلرك نعشلری هنوز بالکلیه طوتوب قالمامش بیله! هیچ شبهه ایدیله‌مزکه بوکون وارد اولان خاطره دون وارد اولوب‌ده قاره‌یه بوصورتله وصوله‌غیرت ایتمش اولسه‌لر ایدی بوزواللیلر قورتاریله بیله‌جکلر ایدی.

بر یاندن قاره‌نك صودن خالی وآزاده اولمسنه سویندکاری حالده دیکر طرفدن شو مشاهدهٔ مدهشه اوزرینه کوزلرندن یاشلر روان اولان ارقداشلر ایچه بر زمان کندیلرینی غائب ایتمشلر ایدی. شو دقیقه‌ده محتاج اولدقلری انتباه وتیقظ الك اول قلوریغتونده واقع اولدی. دیدی‌که:

— آرقداشلر! بز بوراده کندیمزی امنیت وسلامت ایچنده بولیور ایسه‌ك مدهش بر خطایه دوشمش اولورز. نهرك آقنتیلرینه اصلا امنیت جائزدکلدر. یا قاپورته‌مز ایله آقنتی آره‌سنده‌کی طوپراق ییقیلوب صولر بورایه هجوم ایدی و یررلر ایسه؟

قلوریغتونك بو سوزی اوزرینه هرکسك بتی بکزی اوچدی. طوداقلری بم بیاض کسیلدی. بومجرب ومدبر آدمه ازدل و جان تشکرلر ایدرك شو آنده

یاپیله‌جق ایش ایسه قوماندا انلسی قلو - رینغتوندن رجا اولندی .

اوت ! بو جمعیت ایچنده تجربه و تدبیرندن اك زیاده امیدوار اولمق لازم کلان آدم قلور ینغتوندر . یاشجه اللی یی متجاوز قرانطه بر اسکی قورتدرکه صاچلرینی بیغنی دکرمانده دکل اوروپا ایله آمریقا آره‌سنده ومیسیسیپی اوزرنده اجرا ایلدیکی اسفار بعیده‌ده آغارتمشدر . اورته بویلی غایت قوی بنیه‌لی چویك جسور بونکله برابر اولدقجه‌ده خوش کو سویملی بر آدمدر . بناءً علیه قاره ایچنده وکرچکدن بر حال تهلکه‌ده بولنان آرقداشلر قوماندانی قلو - رینغتونه‌ویردکلری ایچون عین اصابت اتلشلردر .

— ٣ —

ایلك قوماندا اولمق اوزره قلو - رینغتون دیدی‌که :

— قاره نردبانی اوزرنده ایکی وطیشاروده آچدیغمز قویو آغزنده برآدم بولنملی . ایکی آدم طیشاروده وایکی آدم دخی بوراده قاله‌رق الزم هرنه بکر ایسه الدن اله ویرمك صورتیله طیشارویه آشورملی .

قلور ینغتونك قوماندا‌سنه درحال اتباع ایدلدی . جیمس ایله جونصونسری دها زیاده سلامتده بولنسونلر دیه قویونك خارجنه کوندرمش ایدی . کندیسی بر کمیجی ایله قاره‌نك ایچنده‌قالوب دیکر اوچ کمیجی یی نردبانه وقویو اغزینه دیزه‌رك قاره دروننده النه هر نه اشیا بکر ایسه الدن اله درحال طیشارویه کوندریلیور ایدی .

حتی بر آز صکره صولر قراروب بر قویو حکمنده اولان قاپورته طرفندن ضیا کلمکه باشلادیغی جهتله قلور ینغتون قاره دروننده موم یاقغه مجبور اولدی . نهایت بر بچق ساعته قریب بر مساعیدن صکره قاره دروننده هر نه وار ایسه طیشارویه چیقارلدقدن صکره موسیو ومادام رو بنصونك نعشلری بیله چیقارلمشلردر .

بزم یدی‌ارقداشك بوکیجه‌کی حاللری بوندن اول بکوردکلری ایکی کیجه‌یه قیاسمی قبول ایدر ؟ اولکی ایکی کیجه ظرفنده متمدن آدملرك محتاج اولدقلری اشیادن هیچ برشیئه نائل اوله‌میه‌رق محرومیت کلیه‌حالنده‌ایکن شمدی‌یه‌جکلری ایچه‌جکلری اورتونه‌جکلری هرشیلری اولدقدن‌ماعدا مکمل سلاحلری‌ده‌واردر . آرتق وحوش وطیورکبی اغاجلر اوزرینه چیقوب تونه‌مکه‌ده مجبور دکلدرلر . منتظم برهیئت عسکریه‌یه منسوب مفرزه

ايشلرده كيجه‌يى بيـوواقده بچور يورلر ايمش حالنــده ايديلر . يالكز اطراف وجـوارده وحشـيلر وار ايسـه كندى موجـوديتلرندن انلرى خـبردار ايتمش اولمـامق ايچون آتش وموم كبى ايشيق پيداسنده احتياطه مجبـور اولمشـلردركه بوده‌اكثر يا بيوواق حالنده بولنان‌عسكرى مفرزه‌لرنده كوريله كلن احوالدن‌دكلميدر؟

اوكيجه درت كميجى نو بتله قره‌غول خدمتنه تعيين اولنـه‌رق جونصـونسر وجيمس وقلور ينغتون قاره‌دن چيقار- دقلرى يتاقلرده پك كوزل راحت ايلديلر . بناء عليه ايرتسى صباح او يقودن او ياند- قلرى زمان قوتلرينك تماماً عودت وتجدد ايتمش اولـديغنى كوره‌رك ايشـك دهـا ايلروسى ايچون برقات دها اميدلنديلر .

ايلك ايشلرى بيچـاره مادام وموسيو رو بنصونك نعشلرينى دفن ايتمك اولدى . زيرا نعشـلر اوكيجه طـوندقدن ماعـدا جزؤ بجـه شيشمكه‌ده باشـلامش ايدى . اندن صـكره ينه كمى يه كلديلركه اوكيجه صولر براز دها چكلمش اولدقلرى‌جهتله كوكرته اوزرنده‌كى طـو پراقلر دونكيدن فضله يكيلش اولميوب ينه دونكى حالده ايدى‌كه بوده شو بيچـاره‌لر ايچـون بيوك برعنـايت حكمنده ايدى . زيرا بوكون انبار قپاغنى آچمق خصوصـنده دونكى

قاره قاپورته‌سى ايچون حساب ايلدكلرى وجهله صـولرك بردن هجومى تهلكه‌سى قالمامش ايدى .

قاره قاپورته‌سندن ايچرويه كيره‌مامش اولان صولرك انباره هيچ‌ده كيره‌مدكلرى محققاتدن كورلمكله وبو كيجـه‌كى يـوب ايچملرى وراحت او يومرى‌ده قوتلرينى آرتديرمش بولنمغـله بيچـاره فلك زده‌لر بوكون دهـا ايى چالشـه‌رق ايكى‌اوچ سـاعت ظرفنده انبار قپاغنى آچه‌بيلديلر ودرونـنده‌كى اشـيايى ده دونكى قـدر استعجاله مجبور اولقسزين راحت راحت طاشيمغه باشلاديلر. لكن اشياى مذكوره‌يى اقشامه قدر طاشيوب بتورمك ميسراوله- مديغى كبى بوايش ايرتسى. كون‌بيله‌بتوريله- مامش ايدى . ايچلرنده الك زياده استعجال ايدن يالكز جيمس فراخ اولوب :

— آه كونلر چكيوركه بز بورادە‌يز . سوكيلى‌ميس‌جونصونسرم امدادينه‌نه‌زمان يتيشه‌جكز ؟

ديه ميس جونصونسرك تعقيبنـده استعجالى رأى ايليور ايديسـه‌ده بورأى غيرقابل اجرا آراى‌مأيوسانه‌دن كوريلوب هردفعـه تكرر ايتـدكجه يالكز قزجغزك باباسيله برده‌صادق قلورينغتونك كوزلرينى ياشارتمقدن بشقه هيچ بر تأثيرى اوله‌ميور ايدى . ميسترجونصونسر ديور ايدى‌كه:

— عزیزم جیمس ! قزیـك تعقیبی ایچون ایدیلن امیدلر بیهوده‌در . آنك یلکن قوتیله برکونده قطع ایتمش اولدیغی مسافه‌یی بزهانکی قوتله نه‌قدر زمانده قطع ایده‌بیله‌جکز ؟

قلوریغتون افندیسـنك بومأیوسانه سوزینی بالتصدیق دیور ایدی‌که :

— سفینه‌مزك یالکز بر صندالی وار ایدی . آنی‌ده مادموازل آلدی کیتدی . بز بوندن صکره‌کی سیاحتمزی آنجق صال ایله اجرا ایده‌بیـله‌جکز . بونی دوشـو-نملیسکزده هر تدبیرکزی‌ده اکا کوره قرار لاشدیرملیسکز .

واقعا جیمس فراخ شوعاقلانه سوزلری ده قبول ایده‌میه‌رك :

— سـوکیلی نشانلم بنـدیکی صندال ایله بویلی بوینه سیاحت ایده کیده‌جـك دکلدر . ایلك شاشقینلق و مأیوسیت ایله یولسه اولسه اقشامه قدر کیتدکدن صکره البته بر ساحله یناشمشدر . یا بزم یتیشه-جکمزی امید ایله بکلر ویاخود دها ایلرویه طوغری یول چیقـاره بیلمکدن بالمأیوسـیه ضروری ومجبوری برتوقفده بولنور .

دیمکدن کری قالمیور ایدیسه‌ده میستر جونصونسر ایله قلوریغتون بویله مدنیت و عمراندن خالی اولان مملکتـده کی ایله سیاحت بیله مشکلات عظیمه ایچنـده اجرا اولنمقده ایکن بعدما اجراسنه مجبور اوله-جقلری سیاحت کبی محرومیت ومشکلات ایچنده ایدیله‌جك سیاحتك اصلا استعباله کلیه‌جکنی اکلاتیورلر ایدی . غیبوبت ایلیان قز کندیلری ایچونده پك سـوکیلی بروجود اولوب آنجق آنی تحری خصو-صنده درجهٔ قوتی پك‌ده تعیین اولنه‌میان بر امید ایله استعجال ایده‌میه‌رکن دوچار اولدقلری فلاکتك بقیهٔ مقهوریتی اولان یدی کشی‌یی‌ده آچیقـدن آچیغه تهلکه‌یه دوچار ایتمـك روا کورمیه‌جك رأی صبورانه‌سنده بولنیورلر ایدی .

الحاصل بونلر تمام برهفته اوغراشدرق کمینك اشیای موجوده‌سنی کاملاً طیشرویه چیقاره‌بیلدیلر . حتی باش التنـده طایفه‌لر محلنه‌ده کیره‌رك زواللی کمیجیلردن دردینك نعشنی‌ده اوراده بولدیلر . اشیای موجو-ده‌دن هیچ بر شیئك ایصلانمامش بوزلما-مش اولمسی بونلر ایچون محمدت عظیمه‌یه شایان برنعمت اوله‌رق تخلیهٔ سـفینه ایشی بتدکدن صکره متین برصال یاپمق عملیاتنه ده مباشرت ایلدیلر .

ادنا ملاحظـه ایله معلوم اولـورکه بونلرك صال انشـاسی حقنده‌کی تشبثلری بالآخره صادق دوشمیوب میستر جونصو-نسری قاچرمق قورتارمق ایچـون مجبور اولدیغی بویولده‌کی عملیاته اصلا قیاس قبول

ایده‌مز . موشـامول هیچ یوقـدن بر صال
وجوده کتورمك مجبوریتنده اولوب بونلر
ایسه هرشیئك موجودیت و مبذولیتی ایچنده
صال یاپه‌جقلردر . کمیلرینـك قولونالری
سرنلری انبارقپاقلری قاره‌قپولری وسائره
محتاج اولدقلری کراسته‌یی تشـکیل ایلیه
بیله‌جکی کبی قوجـه بر آرمه‌نك ایپـلری
یلکنلر تنتـه‌لر وکمیده موجـود مرانغوز
ادواتی وسائره دخی هپ بوعملیاتی تسهیل
واکمال ایلیه‌جکلردر .

ایشته بو مبذولیت ایچنده باشلادقلری
ایشی آنجق ایکی هفتـه ظرفنـده اکماله
موفق اولـدیلرکه وجـوده کتـورمش
اولدقلری صال فی‌الواقع بو زحمتـه دکرلی
کوریله‌جك بر انشـا حکمنی آلـدی .
کمینك بالجمله دیرکلرندن ماعـدا اورماندن
کسـدکلری قوری آغاچلر یکدیکرینـه
خلاطلرله باغلاندقدن ماعدا محکم قوشاقلا-
مه‌لر وایری چیویلرله دخی بر برینـه ربط
اولندقدن صکره انبار قپاقلری وقپولر ایله
کوپشته‌لردن سوکدکلری تخته‌لرله اوزری‌ده
مکملاً دوشندی . کمی‌یی چکدیری حالنه
قویان کورکلرك اسقارموزلری صاله دخی
ربط ایدیله‌رك کورکلر طاقلدی‌که شوحالده
صال برآزده کورك قوتیله اداره اولنـه
بیله‌جك بر شکل وصـورت پیدا ایلدیکی
کبی اورته یرینه دیکیلن دیرکه برده غابیه
یلکنی اویدیرلمشـدر . یلکن و تنتـه‌لرك
فضله‌سی ایسـه صال اوزرنده برچادر بر
قاره تشکیلنه یرایه‌رق یغموردن کونشدن
روزکاردن صـوغوقدن هم کنـدیلرینی
هم اشیای موجوده‌لرینی محـافظه ایچون
بر یله برسپره احتیاجلری‌ده درکاردر .

غریبدرکه بونلرك اوچ هفته‌دن زیاده
اقامتـله شو عملیات جسیمه‌یی وجوده
کتوردکلری بر اکثریتله وحشیلراوغراغی
محللردن ایکن بونلر وحشـیلر طرفنـدن
هیچ بر هجـومه‌ده دوچار اولمدیلر . بر
برآز دوشونه‌جك اولور ایسه‌ك بومصو-
نیتك سببنی بولورز . حکم ایده‌بیلورزکه
مصونیتك سببی فاردیچارلر ایله پاتاریچارلرك
میس جونصونسر معبده واصل اوله‌جغی
اثناده‌وقوعه کلن صولك محاربه‌لریدر .

انشاآت وتهیـاته ختام ویرلدکدن
صکره یدی آرقداش صـاله بینه‌رك کند-
یلرینی آقنتی اشاغی یه طوغری صالدیر-
دیلر . هرکسك کوزی ساحللرده ایدی .
میس جونصونسرك راکب اولـدیغی
صندال هانکی طرفده کوریله‌جکی امیدیله
بتون سـاحللری قرنجه تحری ایدیلورجه
سنه علی‌الدوام نظر دقتـدن پکور یلیور
ایدی . آره‌لقده برشـاید قزجغز براورمان

ایچنده مختفی ایسه صدالرینی ایشتسون‌ده کندیسنی کوسترسون دیه نعره‌لر آتیلیور ایدی • حیفا که بوتدابیردن هیچ ثمره حصوله کله‌میور ایدی •

حتی پك قراکلق کیجه‌لرده یول یوریمامك تدبیرینی بیله دوشونمشلردر • کنارلرده صندالك کوریله بیله‌جکنه احتمال قالمدقجه صالی دمیرله‌یوب ایرتسی کونه انتظار لزومنی‌ده حس ایتمشلردر • لکن اورته‌ده صندالدن اثر بولنمدقدن صکره بومثللو تدابیردن نه ثمره حاصل اوله بیلور؟

صال ایله اون بش کون قدر سیاحت وسیاحتدن صکره تمساحلر قبیله‌سی مقابلنه کلدیلر که موشامولك بوقبیله‌دن قایق چالمق عزمنه دوشدیکی شوراجقده درخاطر ایدملیدر • بوقبیله خلقنه دوستلق اشارتی اولمق اوزره بیراقلر صاللایه‌رق ساحللر-ینه یناشوب درلو اشارتلر ایله ارادقلری صندالدن خبر صوردیلر ایسه‌ده یامرا-ملرینی آکلاته‌مامش اولدقلری و یاخود قبیله خلقی جداً صندالی کوره‌مامش بولندقلری ایچون صوردقلری سؤاللره جواب شافی آله‌مامشلردر •

سوز صره‌سی کلدیکی ایچون اخطار ایده‌لم که بووحشیلر نزدنده بویله بیراق صاللامق صورتیله ایدیلن استمزاجلر برنوع معاهده حکمنده‌درلر • بیراق صاللامق دوستلق تکلیف ایتمك دیمك اولوب وحشیلر اکر تکلیف ایدیلن دوستلغی قبول ایلیه‌جك اولورلر ایسه بالمقابله بیراقلر صاللارلر • اوحالده‌ده یانلرینه کلنلره اصلا عداوت ایتمیه‌رك انلری مسافر صایارلر • تکلیف اولنان دوستلغی قبول ایتمیه‌جك اولدقلری حالده مدهش چیغلقلر ایله جنك نعره‌لری آته‌رق اعلان خصو-متده بولنورلر •

تمساحلر قبیله‌سی نزدنده موجب ممنونیت اوله بیله‌جك برخبر آله‌مامالری اوزرینه بزم صال خلقی فاردیجارلرك معبدی مقابلنه قدرده کلدیلر • اکر اوراده آقنتی معبد جهتنده اولسه ایدی‌ده صال ساحلدن یقین چکسه ایدی مطلقا کوره‌جکلری درکار ایدی • فقط مجرای نهرك یاریم ساعت قدر اوست طرفنده آقنتی قارشو ساحله تبدیل جریان ایلدیکندن وصال دخی اوطرفدن آقوب کیتمکه مجبور اولدیغندن وباخصوص مجرانك بوجهتی غایت وسعت پیدا ایلد-یکندن فاردیجارلر معبدی اوکندن کوپه کوندوز آقوب کیتدکلری حالده صندالی کوره‌میه‌رك چکدیلر کیتدیلر •

میستر جونصونسر ورفقاسنك بویله صال ایله قانساس قصبه‌سنه قدر اجرا ایلدکلری سیاحتی شو حکایه‌مزده حقیله

تفصيل ايتمك ممكناتدن دكلدر . زيرا آره‌لقده برروزكاردن‌ده استفاده ايلدكارى وكاه كاه سواحله يناشوب بر و بعضاً ايكى كون اكلندكارى و برچوق يرلرده وحشيلرله اوغراشدقلرى حسابه قاتلنق اوزره تمام درت بچق آيده قانساس قصبه‌سنه واصل اولمشلردركه بو سياحت مديده ومتعبه ارباب سياحتدن هيچ بريسنك باشلرينه كلمش احوالدن اولمديغى دركاردر .

بونلرك روزكار قوتندن استفاده ايده بيلرى روزكارك يالكز آرقه‌دن اسديكى زمانلره مخصوص قاليور ايدى . بندكارى شى قايغه كمى‌يه بكزه‌مزكه يان طرفلردن كلن روزكارلر ايله‌ده استفاده ايديله‌بيلسون . هله وولطه دينلن شى بو صال ايچون تخيله بيله صيغه‌ميه‌جغى دركاردر .

بعض كره برايكى كون توقفه مجبوريتلرى ايسه يه‌جك تداركى ايچون التزامى واختيارى تحت مجبوريتده بولنان توقفلردندر . واقعا بونلر كيدن ايچه قومانيا چيقارمشلر ايسه‌ده عندالحساب اوقومانيانك قانساس قصبه‌سنه قدر كفايت ايده‌ميه‌جكى اكلاشلديغى كبى اثناى راهده وحشيلرك نه‌قدر مشكلات ومضرت كوستره‌بيله‌جكلرى ده تخمين قلنه‌مديغندن قومانيا خصوصنده نه‌قدر احتياطلى بولنسه‌لر استكثار اولنه‌مز ايدى . بناءً عليه كذركاهلرى اوزرنده صيد وشكارك مبذوليتنى اميد ايليه‌رك بيله‌جكلرى يرلره كلدكجه بالتوقف بعضلرى صيد ايله مشغول اولورلر و بعضلرى‌ده چاشور يقامق وكندى وجودلرينى تطهير ايتمك كبى خدمات لازمه ايله اشتغال ايدرلر ايدى .

اشبو توقفلرده بعض كره دها زياده زمان صرفنه لزوم كوسترن برشى دخى كشفيات جغرافيا مسئله‌سى اوليور ايدى . صال ايله كشت وكذار كمى ايله سير وسياحتدن زياده اطراف وحواليى معاينه وتحقيقه مساعده ويرديكى كبى بعض كره صيد وشكار آرقه‌سى صره ساحلدن ايچرولره طوغرى تباعد ايلدكده كوزل كوزل اراضى‌يه تصادف ايتلرى‌ده بونلرك مواقعنى تعيين واحوالنى تحقيق و تدقيق ايچون بالطبع زياده‌جه زمانه لزوم كوستريور ايدى .

هله قبائل وحشيه يانلرندن مرور ايدلدكجه كرك حرباً مرور ايدلسون كرك صلحاً دها زياده زمان صرفنه مجبوريت الويريور ايدى . بونلر نزدندن صلحاً مرور ايدلديكى زمانلر ساكن اولدقلرى يرلره دائر معلومات اخذى لازم كلوب حتى وحشيلرك دلالتلرى ايله برآزدها ايچرولرده كائن يرلره قدر شو كوچك سياحتلرده اجرا اولنيور ايدى . بويله بر صورت مصلحانه‌ده معامله پيدا ايده‌مدكارى وحشيلرله

حربه مجبور اولملری میستر جونصونسر هیئت کشفیه‌سندن هیچ برکیمسه‌نك برونی قنامسنه بیله سبب اولمامشدر . بو وحشیلرك زمی آلتلری اوق ایله صپان طاشندن عبارت بولنوب فقط بونلرجه اصل اوجی تمرنلی و برچوغی زهرلی اوقلر غایت قیمتدار اولدقلرندن زیاده‌سیله باشلری صیقلمدقجه یعنی کندیلرینی محقق صورتیله اولوم ویا اسارتدن قورتارمق مجبوریتی باش کوسترمدکجه انلری آتمیوب عادی دکنکلری کانلره تیر اتخاذ ایدرك آتارلر . بونلر اصابت ایتسه‌لر بیله مصابلرینی مجروح ایلیه‌مزلر . بونلره نسبتله صپان طاشلری دها مدهش اولوب فقط اوزاجق مسافه‌لردن اصابتلری پك نادر وقوع بولور . کرك اوقلر وکرك صپان طاشلری ایچون بونلرك اللرنده بولنان تفنكلرك لزوم ومجبوریت کوستره‌جکلری منزلر ایسه اوروپالیلری اسلحهٔ وحشیه شرندن دائما امین بولندیرر .

صال خلق ایچون اك تهلکه‌لی محاربه‌لر بونلرك ورودلرینی اوزاقدن کوره‌رك رکوب ایچون قایقلری‌ده بولنمق حسبیله بینوب اوزرلرینه یورویان وحشیلرله ایتدکاری محاربه‌لر عد اولنه‌بیلورلر . زیرا اوحالده وحشیلر کندیلرینی کوتوکدن اویمه قایقلری ایچنده سیرلیه‌رك صوقلدقجه صوقیله‌بیلورلر . اوقلری وصپان طاشلری ده عادتا منزل تامندن ایشلتمکه موفق اوله‌بیلورلر . او زمان صال اهالیسی وارلردن صندوقلردن پیدا ایلمش اولدقلری سپرلر آرقه‌سنه چکیلوب وحشیلر اوزرینه اورادن تفنك آتمغه باشلارلر ایدی که ایچلرندن بریسنه دانه اصابت ایده‌جك اولسه جمله‌سی دوچار خوف وهراس اوله‌رق فرار ایدی و یررلر ایدی ،

هرهانکی یره اوغرارلر ایسه غائب ایلدکاری قزدن خبر صورمغی اصلا اهمال ایتمیه‌جکلری درکاردر . حیفا که هرکیمدن خبر صورییورلر ایدیسه آله‌جقلری جواب یأسی دها اولدن کشف ایدرك غایت نومیدانه و مأیوسانه بر طورله جوابه منتظر اولیورلر ایدی .

ایشك اك فناسی میس جونصونسرك هلاکنی قطعیاً حکم ایده‌مملری صورتندن عبارت ایدی . آجلقدن و وحشیلر النه دوچار اولمقدن وحتی صندالی باتمقدن وسائره‌دن طولایی قاچ نوع اولوم تصور ایدیله‌بیلمکده ایسه زواللی قزجغزی بونلرك جمله‌سنه دوچار اولمش فرض ایدییورلر ایدیسه‌ده بر معجزهٔ ربانیه اولمق اوزره شاید بونجه مهالکدن قورتیلوب برطرفده منتظر امداد ایسه آنی امدادسز براقمق عظیم برجنایت وعفوی غیرقابل برخیانت اوله‌جغنی دوشونیورلر ایدی . یوقسه بر

یرده قزك نعشنی کوری ویره جك اولسه لر
واقعا مفارقت ابدیه سندن طولایی پك بیوك
ماتم ایده جكلری دركار ایدیسه ده شو
صورتله حصوله كله جك اولان اطمئنان
البته بالآخره کندیلرینی ممنون ایلیه بیلور
ایدی .

میستر جونصونسر بر یاندن اولاد
مفارقتی آجیسیله متألم اولیور ایدیسه ده
دیکر طرفدن شو وسیله ایله مجرای نهری
هیچ بر کسه یه میسر اوله میه جق صورت
مکمله ده کشف ایلدکلری ایچون پك ممنون
اولیور ایدی . حین عزیمتده تنظیم ایلمش
اولدقلری خریطه لرك نره لرنده یاكاش
ونقصان وار ایسه بودفعه کی عودتده اکمال
اولنه رق آقنتیلرك استقامتلری وآنلره نسبتله
آنافور محللری صیغ صولر درین صولر
و ایکی طرف ساحلنده کی اورمانلر قیالر
اووالر کاه تصحیحاً وکاه مجدداً اشارت ایده
لدکدن ماعدا نره لری کوی اتخاذینه صالح
اوله جقلری ده آیریجه اشارت قلنیور
ایدی . بوکوی محللرینی تعیین و اشارت
خصوصنده ده کنارلره یناشمقدن وایچرولره
طوغری کوچك کوچك سیاحتلر یاپمقدن
استفاده اولنیور ایدی .

ایشته بوصورتله درت بچوق آی صال
اوزرنده اجرای سیاحتدن صکره قانساس
قصبه سنه واصل اوله بیلدیلرکه شرکا واحبا
دن ایلك ملاقات ایلدکلری آدملره ایلك
سؤاللری میس جونصونسرك عودت
ومواصلت ایدوب ایتمدیکی قضیه سی اولدی
ایسه ده آلدقلری صولك جواب یأس جمله
سنده یکیدن بر بکایی موجب اولدی .

بونلرك مدت سفرلری الك کنیش حسا
بلرك ده خارجنه چیقدیغندن مکر قانساس
قصبه سنده بونلردن ده امید کسیلمش ایمش .

ذاتاً کشفیات نهریه یه چیقانلرك قاچده
قاچی موفق اوله بیلورلرکه عقله کلن
وهیچ کلمیان درلو تهلکه لر ایله دائما تحت
تهدیده بولنان بوکشافلرك عودتلری ایچون
تخمین ایدیلن مدت کچر کچمز بو تجاوز
تخمینی هیچ برکسه او بیچاره لرك لهنده
خیره یورمزلر . قضانك پنجه سی هنوز
یاقه لرینه صارلمامش بیله اولسه هرکس
مطلقا برقضایه اوغرامش بولندقلرینی
حکم ایدرك فامیلیالری خلقنه بروجه پیشین
تسلیت وتعزیتده بیله مباشرت ایدرلر .

بوحال جونصونسر هیئت کشفیه سی
حقنده ده واقع اولمش ایدی . تخمیندن
پك چوق زیاده زمان کچوب ده بونلردن
بر اثر خبر ظهور ایتمامسی اوزرینه
قانساس ارباب استعمارندن بعضلری :

— یاهو شو بیچاره لری آره مق
ایچون برفرقه سوق ایتسه کی ؟

دیمکه باشلامشلر ایدی‌که بوسوزك اصل حکمی :

— آنلرك امید ایلدكلری اراضیٔ جدیده‌یی بزم‌دردست‌اتمکلکمز‌ایچون‌نوبت استکشافی کندیمزه کاش دیه حکم ایلسه‌کی ؟

دیمك اوله‌جغی آشکاردر .

هیئت سفریه‌ده ضایع اولان آدملره هرکس بالطبع آجیدقدن وهله بیچاره کمیجیلرك فامیلیاری خلق فریاد وفغانلریله جکرلر طاغلادقدن صکره برکون میستر جونصونسر جیمس فراخه دیدی‌که :

— ای اولاد ! اوکوز اولدی اورطاقلق آیرلدی حکمنه اتباع ایلیه‌جك ایسه‌ك ایستدیککز کبی تأهلده سربستسکز . نه یاپه‌یم ؟ قزیمك سزکله وسزك قزمله بختیار اولمکزی پك آرزو ایلمش ایدیسه‌مده حق تعالی هرشیئی بزم آرزومز کبی اجرا اتمز فعلنده مختاردر . آنجق شمدی یه قدر برلکده چالشمش بولندیغمزه کوره بوندن صکره‌ده بری بریمزدن آیرلمامغی کوکلم زیاده‌سیله آرزو ایدر . کندیکزه مناسب برزوجه بولوب‌ده تأهل ایلسه‌کز اندن صکره‌ده ......

میستر جونصونسرك بورایه قدر سویلدیکی سوزی بلامقابله دیکله‌مش اولان جیمس فراخ سوزك الك صوك فقره‌سنی ایشیدنجه دها زیاده دوام اتمسنه تحمل ایده‌میه‌جکنی اکلایوب کوزلرندن بوشانان یاشی ولی نعمتی قائن پدری اولان ذاته کوسترمامك ایچون همان صاووشوب کیتمشدر .

— ۳ —

بومبدأ محاوره اوزرندن ایکی آی قدر زمان مرور ایلدیکی حالده جیمس فراخ شاید میستر جونصونسردن بویله برلقردی دها ایشتمکدن خوفله آدمجکزك سمتنه بیله اوغرامدی . فقط بومدتی بیهوده کچوردی ظن اتماملیدر . میستر جونصونسرك او سوزی کندیسنه سویلیوب‌ده آغلایه‌رق طیشارویه فرلادیغی زمان صولوغی صادق قلورینغتونك اوطه‌سنده آلمش ایدی . آدمجکزك سبب بکاسنی سؤالدن بدأ ایله قلورینغتونك‌ده علاوه ایلدیکی فکرلر مطالعه‌لر بونلر آره‌سنده شویله برمحاوره تشکیل ایلمش ایدی :

جیمس — آه دوستم قلورینغتون ! میستر جونصونسر کندیمه مناسب بر زوجه بولمغی توصیه ایدیور . سوکیلی نشانلیلك وفاتی اوزرینه میستر جونصونسر بشقه برقزی کندیسنه اوز اولاد ایده بیلورمی‌که بن دخی بشقه برقادینی کندیمه زوجه اتخاذ ایده‌بیله‌یم !

فلور بنغتون — واقعا حقكز واردر دوستم ! معشوقه كز باباكز ايچون قز عد اولندجغى كبى سزك ايچونده اوز زوجه عد اولنه بيلور ايدى . بوندن صكره انتخاب ايده بيله‌جككز زوجه ايسه عادتا اوكى زوجه صايلق لازم كه‌جكدركه اون اون بش سنه‌دن برى تخيليله دخى كنديكزى بختيار بولديغكز حاله هيچ بكزه‌يه‌ميه‌جكدر . بونكله برابر شو درده بشقه نه درلو دوا دوشونه بيلورسكز .

— او دوا سزك الكزده‌در .

— بنم الده‌مى ؟ اكر دوا بنم الده ايسه قطعا دريغ ايتميه‌جكمه شبهه‌كز اولمسون . سويليكز باقديم ؟

— نشانليمى آرامق ايچون بر سفر دها اختيار ايده‌جكم .

— ينه بوقارولره طوغرىمى ؟

— اوت ! تا تمساحلر قبيله‌سى نزدينه قدر .

— كاور ايكن اجرا ايتمش اولديغمز تحريتى عادتا وقت كچدكدن صكره اجرا ايتمش ايدك . شمدى ايسه ايشك اوزرندن ييل كچمش ديمكدر .

— ديمك اوليوركه بو ايشده معاونتكزى بندن دريغ ايده‌جكسكز .

— خيرخير بزم جيمس ! مرادم سزه بونى ؟ كلانق دكلدر . بن موافقت بيله ايده‌جك اولسه‌م ميستر جونصونسر نه سزه رخصت ويرر نه بكا !

— بن آندن رخصت استحصالى يولنى بولورم . كنديسى كيدوب كشف ايتديككز محللرك استعمارينه باشلانمسنى رأى ايديور . بو امرينى اجرا ايچون معيتمزه ويريله‌جك قوتله كيدر نشانليمى‌ده تحرى ايدرز .

ناموسلى قلور بنغتون بو تكليف اوزرينه قاشلرينى چاته‌رق عدم ممنونيت كوستررك بر طورله بر خيلى دوشوندكدن صكره ديدى‌كه :

— بو يله بر تشبثى نه‌سز بكا تكليف ايده بيلورسكز نه‌ده بن سزدن اميدايلرم .

— نه‌دن ؟

— معيتمزه ويريله‌جك قوتى مختص لهندن بشقه‌يره صرف ايتمك بر سوء استعمال صايلزمى ؟

— نه‌دن سوء استعمال صايلسون ؟ آنلرك بزدن ايستدكارى شى استعمار دكلى ؟ ايستدكلرندن زياده اراضى بى كندى ناملرينه استملاك واستعمار ايده‌جكز . حتى بوتشبثده ايلك قرار موجبنجه بزدخى كنديلرينك اورتاغى يز . فقطاوتورديغمز يردن ملك استعمارى قابليدر ؟ البته استعمار ايده‌جككز يرلرده بالذات حاضر بولندجغز .

— واقعا اوراسی ده او یله !

— ایشته هم عهده‌مزه توديع قلنان وظیفه‌یی ایفا هم ده نشانلیمی تحری یولنده سزدن معاونت ایستر ایسه‌م دریغ ایدرمیسکز؟

شو ایلك محاوره‌ده قلوریغتون جیمس فراخه وعد قطعی ویرمدی ایسه‌ده رد قطعی جوابی‌ده ویرمدی . ایشك دها اطرافیله دوشونیلوب مذاکره‌سنه لزوم کوستردی . صادق وذکی قلوریغتون بریاندن جیمس فراخ ایله فرصت دوشوردکجه ملاقات ومذاکره ایدرك دیکر طرفدن افندیسنی ده سراً بومذاکره‌لردن خبردار ایلیور ایدی . واقعا میستر جونصونسر :

— جیمس فراخك قزینه کوسترمك ایستدیکی وفاکارلق لزومندن فضله برقهرمانلقدر . بز یدی ارکك اولدیغمز حالده بونجه مشکلاتله سوکوب چیقاره بیلمش اولدیغمز یولدن قزیمك سالماً عودتنی امید ایده بیلمك عادتا کولنج بر صافدرونلق اوله‌جغی کبی اووحشی اورمانلرده بوزمانه قدر وبالخصوص جیمس فراخك اورایه وصولنه دکین کندیسنی بارینديروب محافظه ایده بیلمسی‌ده تصوره خیاله بیله صیغه‌میه‌جق مصالر حکمنده قالور .

دیه مقابله ایلدی ایسه‌ده قلوریغتون*

— سز مقصدك اوجهتنی یینه کندی ایستدیککز کبی تصور و حکمده سربستسکز . دیکرکه جیمس ایله بن کشفی ایچون بونجه زحمتلر چکمش اولدیغمز یرلری استملاک ایده‌جکز . ذاتاً بوصورت سزجه دخی امل دکلمیدر .

یوللو مدافعه کوستردیکی ایچون افندیسی ملزم اولمغه باشلامشدر .

برقاچ هفته قلوریغتون بر یاندن وجیمس فراخ دیکر طرفدن جونصونسر ایله بو یولده‌کی محاوراتده دوام ایلدکدن و افندیسی بومدت ظرفنده ژه‌فرسون وسن لوئی شهرلرنده‌کی اورتاقلری ایله‌ده مخابره ومکاتبه ایلدکدن صکره نهایت آزتقلر وادیسنه طوغری حدود استعماریه‌نك توسیعی و بو مأموریتك جیمس فراخه توديعی قرارینی تبلیغ ایچون اووفاکار آدمی نزدینه جلب ایلمشدرکه غائب قزندن حرف واحد بحث ایتمکسزین قرار واقعی بعدالتوديع بونك ایچون نه یولده تهیئاته لزوم کوریور ایسه بر لایحه‌یه درج ایتمسنی امر ایلمشدر .

بومأموریتدن حاصل اولان شوق وممنونیتله طوغریجه قلوریغتون نزدینه کلن جیمس فراخ دیدی‌که :

— آزتقلر ممالکنك استعماریته مأمور اولدق . تهیئات لازمه ایچون بندن بر راپور ایستیورلر . اوایسه اوچ هفته‌دن

برى حاضردر . تا ایشته برکره سزه اوقویه‌یمده قبول ایلر ایسه‌کز ایکیمز امضا ایلیه‌رك تقدیم ایده‌لم .

جیمس فراخ لایحه‌سنی قرائت وقلو - رینغتون استماع ایلدی که خلاصهٔ مآلی استعمار مذکوره بر ایکی بیوك کمی ایله کیدلمیوب بلکه بویله بر ایکی حتی اوچ درت کمینك تحمل ایده‌بیله‌جکی انسان واشیای هر سکز دانه‌سی برر بیوك کمی‌یه مساوی کله‌بیله‌جك اون التی قطعه بیوجك صندالره ارکاب وتحمیلدن عبارت ایدی . بو اون التی صندال‌ه التیشر کشیدن طقسان التی کورکجی ارکاب ایلیور ایدی‌که بونلر واردقلری یرلرده طوغریدن طوغری‌یه ترلالر تمیز - له‌یوب جدوللر آچغه سوق اولنه‌جقلر ایدی . عمله‌ٔ مذکوره‌نك ثلثی ونهایت نصفی متأهل اوله‌جق وانلرك اولاد وعیا- لی ده اشیای بیتیه‌لریله برابر صندالره ارکاب وتحمیل قلنه‌جقلر ایدی . کرك کندیسیله قلورینغتون وکرك تیمورجی مرانغوز دولکر دیوارجی وساره کبی ایش باشیلرندن برر ایکیشر آدم اثنای راهده ریاسته عائد ایشلری کورمك ایچون اشبو صندالره ارکاب ایدیله‌جکلر ایدی . صندالر ایله کیده‌جکلری یرلره واصل اولدقدن صکره متأهل طاقمی ایالك تشکیل ایده‌جکلری کویه چیقاروب بعده صندالرك اون دانه‌سی ایچون یالکز ایکیشر کورکجی و برر دومنجیدن عبارت طایفه ترتیبیله بونلری قانساسه اعاده ایلیه‌جکی وقانسا - سدن بونلر درونه یکیدن طاقم وتخم وبعض حیوانات اهلیه ارکابیله تکرار اعاده اولنه‌جغی دخی لایحه‌سنك جملهٔ مندرجاتندن ایدی .

قلورینغتون بو لایحه‌یی باشدن باشه استماع وفقره بفقره بالجمله احکامنی تصویب ایلدکدن صکره صوردی‌که :

— نه‌دن ایکی اوچ بیوجك کمی ایله یوله چیقمیورزده بویله اون التی صندال ایله اجرای سفر ایلیورز ؟

— برنجی سببی ینه بر یار یقیلوبده آلتنده قالور ایسه‌ك ضایعاتمز چوق اولمامقدر .

— واقعا طوغری برمطالعه ! باطان کمیمزك خلقی برتکنه‌ده مجتمع اوله‌جقلرینه درت صندال‌ه منقسم بولنسه‌لر ایدی بریسی باطار ایسه اوچی قورتیلور ایدی .

— ایکنجی سببی شو اینجه دونغایی اویله بر صورت سوق ایله یوروته‌جکم‌که بورادن آزتقلر وادیسنه قدر کرك ایکی طرفلی ساحللری وکرك الك کوچوك اطه - جقلره وارنجه‌یه قدر بتون اطه‌لر کنار - لرینی ایکنه آرارکبی آرایه‌رق کیده‌جکم .

— اوت ! اکر بو تجریده دخی غائبزی بوله‌مز ایسه‌ك بالکلیه امیدمزی کسه‌جکز . دکلمی ؟

— بنم ایچون عمریمك صوکنه قدر قطع امید ممکن اوله‌مز ایسه‌ده سزك جمله‌کز ایچون حکمك او صورت قطعیه‌یی آلمسنه هیچ دیه‌جکم قالمیه‌جقدر .

لایحه مؤداسنی قلوریغتونك ده تصدیق وامضا ایتمسی اوزرینه کیفیت میسترجونصونسر و شرکاسی میاننده مذاکره اولندی . صورت مطالعه آنلرجه دخی مظهر تصدیق اولدقدن صکره لوازمك تدارك وتهیه‌سنه مباشرت قلندی که قلوریغتون ذاتاً غایت فعال برآدم اولدیغی حالده جیمس فراخ طرفندن ایدیلن استعجالره همان تحمل ایده میه جك درجه‌لرده برسرعت فوق العاده ایله چالشیله‌رق اوچ درت هفته ظرفنده تهیات مذکوره‌یه ده ختام ویرلدی .

حتی جیمس فراخك لایحه‌سنده اونوتلمش اولدیغی حالده برآز زماندن بری قانساس قصبه‌سنده بالاستخدام ایجه لسان اوکرنمش وتربیه آلمش بولنان آزتق وسائره اسراسندن بش التی قزل کونك حریتلری اعاده اولنه‌رق اقتضا سنه کوره ترجمانلق خدمتلرنده استخدام ایچون قافلهٔ استعماریه معیتنه ویرلمش ایدی .

بوقافله جیمس فراخك لایحه‌سی موجبنجه اون التی دکل تمام یکرمی ایکی بیوجك صندالدن متشکل اولدیغی حالده یوله چیقارلدی که هرصندال سکزدن اون طونیلاتو یوکه قدر فریح فخور تحمل بولندیغندن هربش نهایت التیسی باطان کمی قدر یوك آلمق استعدادنده ایدی . بوحالده ایالك هیئت کشفیه‌نك درت مثلی قوت ایله یوله چیقلمش اولدی که صندالرك یلکن وکورك وایپ ولنکر کبی لوازم بحریه‌سی نه قدر مکمل ایسه هیئت استعماریه‌نك اسلحه‌سی البسه‌سی وقازمه وکورك وسائره مثللو ادوات لازمه‌سی ده اوقدر مکمل ایدی .

میستر جونصونسر برلکده کیتمیه‌جکی مناسبتیله هیئت سفریه‌نك برنجی ریاستی جیمسی فراخه توجیه اولنوب رئیس وکالتی قلوریغتونه ویرلدی . ایالك سفردن عودت ایلمش بولنان درت کمیجی دخی برنجی وایکنجیسی التیشر واوچنجی ودردنجیسی بشر صندالدن متشکل اوله‌رق درت مفرزه‌یه آیریلان صندالره قوماندان تعیین اولندی .

آمریقا قطعه‌سنده نهرلر وکوللر طریقیله وقوع بولان سوقیات استعماریه اکثر یابو وجهله ترتیب اولنورلر . سوقیات بریه ایسه اشیانك عربه‌لره وحیوانلره تحمیلی وانسانلرك پیاده اوله‌رق یورینلری صورتیله وقوع بولور . بعض کره ایسه سوقیات نهریه یوکارك صندالره تحمیلی

وانسان وحیواناتك سواحلدن یوروتلمسی
صورتیله ترتیب ایدیلورلر اماسوقیاتك بودرلوسی
یقین یرلره مخصوص اولوب بویله بیكلرجه
میل مسافه‌لر ایچون جمیس فراخك اشبو
ترتیبی ترجیح قلنور .

« ترجیح قلنور » دیدیكمزه باقوب‌ده
حالا دخی آمریقا قطعه‌سنده برمحلك
یكیدن استعماری لازم كلنجه ارباب استعمارك
بو صورتله سوق اولنمقده بولندیغی
اكلاشلمامليدر . شمدیلرده سوقیات نهریه‌نك
كاملاً واپور ایله وقوعی دخی آمریقا
ترقیات حاضره‌سیله قیاس قبول ایتدیریله-
بیله‌جك احوالدن عد اولنه‌میور .
هرهانكی محل یكیدن استعمار ایدلمك لازم
كلور ایسه ایشته اول باول شمندوفر
انشاسندن مباشرت قلنیور . مهندسلر یولك
ایلروسنی بالكشف شمندوفرك كذرگاهنی
تعیین ایلدكدن صكره هیئت مستعمره
الك اول شمندوفر عمله‌سی صورتنده تشكل
ایدرك یولی پایه پایه ایلرولیورلر . استعمار
ایده‌جكلری یرلره واردقلری زمان اورایه
قدر تیمور یولنی اوزاتمش اكمال ایتمش
بولنیورلر . حتی واردقلری یرلرده
ابنیه انشاسی ایچون كلفت ابتدائیه‌ده
دوچار اولمیورلر . كرك تیموردن وكرك
آغاجدن حاضر یاپلمش خانه‌لر مغازه‌لر
لوقنطه‌لر شخانه‌لر بولندرق بونلرك اجزاسی
شمندوفره اركاباً نقل اولندقجه اولجه پلانی
ترسیم ایدلمش بولنان یكی كوی و یاقصبه
محلنه برر برر قوریلی ویره‌رك اوچ درت
هفته ظرفنده قوجه بركوی وسكز اون
هفته مرورنده عادتا برقصبه وجوده
كتوریورلر .

الحالة هذه آمریقا هیئات مستعمره-
سنك كرك انتقال ومهاجرت وكرك انشاآت
خصوصنده كوستردكلری سرعت ومهارت
بزم بوطرفلر خلقی ایچون تصور وتخیل
امكاننك بیله خارجنده اولوب حتی نقلیاتده
تمكنده بوسرعت بوسهولت اوروپاجه
انتقاللری مبالغات كوناكون ایله روایت
اولنان اردولرده بیله بولنه‌میور . غزته-
لرده اوچ درت آیلق یكی قصبه‌لرك تیاترو
خانه‌لری واون اون ایكی آیلق مملكتلرك
موزه‌خانه‌لری بیله پیدااولدقلرینی كوره‌رك
دوچار استغراب اولمقده‌یز .

بوحكایه‌مزك زمان وقوعنده ایسه
قوهٔ بخاریه دنیلن شی براً و بحراً انسان
اوغلننك الك فعال خدمتكاری اولمق صفتنی
هنوز طاقتمامش ایدی . اوروپادن آمریقایه
هرسنه یوز بیكلرجه‌سی هجرت ایلیان
مهاجرلر دكز ونهر وكول كنارلرندن
ایچرولره طوغری پك‌ده تباعد ایده‌میوب
قرق اللی ونهایت یوز كیلو متر ولق مسا-
لره قدر قره‌لر درونلرینه طوغری تباعد

ايدلديكى زمانلر دخى مبدأ عزيمتلريله منزل مقصودلرى آره‌سنده‌كى طريق مراسله‌يى وحشيلر هجومندن محافظه ايچون صيق صيق يرلرده قوله‌لر انشاسى ودرونلرينه مسلح آدملر اقامه‌سى ايله تحت تأمينه آلمغه لزوم كوررلرايدى . حتى بوقوله‌لره وحشيلرك هجومى ودرونلرنده بولنانلرك بره قدر قتلى كبى وقوعات مدهشه دخى نوادردن دكلدر .

اوزمانه كوره بزم ميستر جونصونسرك جيمس فراخ رياستيله سوق ايلديكى بوفرقهٔ استعماريه الك مكمل فرقه‌لردن عد ايدلمك لازم كلور . بونلر يكديكرندن تباعد ايليان صندالرك بيراقلر وياخود ال صاللامق ايله صورت مخابره‌لرى ايچون لازم كلن اشارتلرى تعيينه قدر هرجهتده انتظام ويره‌رك اول وجهله يوله چيقديلر .

سفرك مباديسنده على قدر الامكان سرعتله يول كسديرمكدن بشقه برشيئه اهميت ويرميورلر ايدى . زيراميس جونصونسر بويله معموره‌يه يقين يرلره قدر كلمش اولسه قانساس قصبه‌سنى بهمه حال خبردار ايليه‌جكى دركار بولنمغله جيمس فراخك اصل اهميت ويرديكى تحرىٔ غائب ايشنده همان بورالرده بدأ ايدى ويرمك لازم كليه‌جكى دركار ايدى .

بويله بيوك نهرلرده آقنتى يوقارويه قولايجه يول كسديرمك ايچون على قدر الامكان آنافورلرى قوللاشدرمغه لزوم كوررلر . زيرا آنافورلر آقنتى‌يه معكوساً يوقارو طوغرى برجريان ديمك اولوب واقعا بوجريان هيچ بروجهله آقنتى درجه‌سنده سرعتلى اوله‌مز ايسه‌ده كرك روزكار وكرك آنك فقدانى حالنده كورك قوتيله كيدن قايقلرك دهازياده سرعتله قطع مسافه ايليه‌بيلرينى تأمين ايدر .

هرآنافورك منتهاسى بربورون اوله‌رق اوراده آقنتى‌يه تصادف ايلمك محققات طبيعيه‌دندر . بزم هيئت سفريه بومثللو بورونلره واردقجه يدك چكمكى ممكناتدن كوررلرايسه درحال قره‌يه آدملر چيقاروب ايپ آته‌رق يدك چكديريورلر ايدى كه بورونك اوته طرفى ينه آنافور اوله‌جغندن بومانورادن بك زياده استفاده ايليورلر ايدى . يدك چكلمك ممكن اوله‌ميان بورونلرده ايسه اولانجه قوتى كوركره ويره‌رك قارشو ياقه‌يه طوغرى تبديل استقامتله آرادقلرى آنافورى بهمه حال اوجهتده بوليورلردى .

بيوك كميلرله سياحتدن ايسه بويله صندالر ايله سياحتده نه‌مثللو منافع زائده بولنديغنى قلوريندونه اكلاتديغى زمان اكرجيمس فراخت خاطرينه كلمش اولسه ايدى مراكب صغيره وخفيفه‌نك ايشنده

بو یله هم یدکه هم کورکه یارایه‌رق سفرده الک زیاده مطلوب اولان سرعتی دها زیاده تأمین ایلیه‌جکنی‌ده میدانه قو یار ایدی. ازجمله یار التنه کومیلن اسکی کمیلری کورکلر طاقیله‌رق برچکدیری حالنه قونلدیغی زمان بیله آقنتیدن آنافوره قاچمق لازم کلن زمانلرده مساعیٔ واقعه‌یی حکمدن دوشوره‌بیلور ایدی. او بیوک کمیلر تام هوالرینی بولمیدرلرکه ایشه یارایه بیلسونلر. بوکوچک صندالرک ایسه اقتضا ایتدیکجه یکرمی اوتوز کشی طرفندن چکیلوب قره‌یه بیله آلنی و یره‌جکلری درجه‌سنده سهل الاستعمال اولملری قلور یقتونک‌ده نظر تحسیننی جلب ایلیور ایدی.

صال ایله آقنتی اشاغی یه طوغری کلدکلری زمان قاچ کونده نه‌مقدار مسافه قطع ایلمش اولدقلرینه کوزجه‌دقت ایلیه‌رک خریطه‌لر اوزرینه اشارت دخی ایلمش بولنان رئیسلر شمدی کور یورلر ایدی‌که سکز وبعضاً اون کونده آله‌بیلدکلری یولی آقنتی یوقارو کیتدکلری حالده یالکز بر کونده آلیورلر. نه دیکلنمک نه چاشور یقامق نه آولانمق کبی وسائلک هیچ بریسیله یولدن قالمالری دخی بونلرک سرعت سیرلرینی برقات دها تأمین ایلیان موادن ایدی.

اکر میس جونصونسردن ایز آرامق مجبوریتی اولمسه ایدی بونلر دها زیاده سرعتله بیله قطع مسافه ایلیه‌بیلورلر ایدی. آنجق قانسادن تماحلر قبیله‌سنه قدر اولان مسافه‌نک بر ربعنی طقوز کونده قطع ایلدکدن صکره ارتق هانکی اطه قوی چویرنتی فلان کوریلور ایسه کوزجه تحقیق ایچون موجود اولان ایکی سرعت صندالی سوق ایدلدیکندن بعض کره بونلر هیئت عمومیه یتیشنجه‌یه قدر توقف مجبوریتی باش کوستردیکی ایچون امکانک تمامی دائره‌سنده ینه یول آله‌میورلر ایدی.

سرعت صندالی دیدیکمز شیلر کیک بچمنده نارین تکنه‌لر اولوب التیشر چفت کورک طاقیله بیلدیکندن استکشافات سریعه‌یه لزوم کورلدکجه یاقلور یقتون یاجیمس بونلری معیتنه آله‌رق کیدر ایدی. واردقلری یرلرده اطرافی تحریدن ماعدا نعره‌لر آته‌رق وآوجیلرک قوللاندقلری بو ینوز شکلنده کی بوریلری باغرته‌رق هرطرفه آوازهٔ تحری‌یی ایصاله چالشورلر ایدی.

الحاصل قانساس قصبه‌سندن حرکتلرینک تمام اون یدنجی کونی برساحله واردیلرکه لدی‌الحساب تماحلر ایله قانساس آره‌سنده کی مسافه‌نک تمام نصفنه واصل اولمش بولندقلرینی اکلادیلر. قلوریقتون

افنديسنك قزندن چوقدن قطع اميد ايتمش بولنديغى جهتله رئيس اول جيمسه :

— شو موقع مستعمره اتخاذينه پك زياده صلاحيتليدر . سير عادى اينه قانساسه اوچ هفته‌لك يول ديمكدركه مراسله دخى قولايدر .

ديه اورادن دها ايلرويه چكلمامسنى رأى ايتمش ايدى . فقط جيمسده اصل مقصد نشانليسنى ارامق اولديغنه كوره بومثللو رأيلرى قولاى قولاى قبول ايده بيلورمى ؟ اوده قلور ينغتونه ديدى‌كه :

— اوچ هفته‌لك مسافه ايله درت هفته‌لك مسافه‌نك نه فرقى اوله بيلور ؟ باطان كمينك سفر ژورنالى يانمزده اولملى ايدى‌ده مراجعت ايتملى ايدكز . كورر ايدكز كه بو دفعه اون يدى كونده كسديركمز شو يولى باطان كمى ايله بر بچق آيدن متجاوز برزمانده كسديرمش ايدك .

— بونى بن‌ده انكار ايتميورم يا !

— حالبوكه صندالرمز شو سرعت صندالرى حسابنده ياپلمش اولسه ايدى ينه بوروز كار ينه بوكورك قوتيله اون درت كونده بورايه قدركله بيلور ايدك .

— اوت ! بونده‌ده حقكز وار . انشاالله همتكزله صندالرمزى او يولده اصلاحده موفق اولورز . بونلرك هيچ بريسنى انكار ايتميورم . فقط دها ايلرويه طوغرى كيتمكده برمعنى بوله‌مديغمدن ....

جيمس قلور ينغتونك سوزينى كسه‌رك ديدى‌كه :

— اصل اميدمز يولك دها ايلروسنده عزيزم قلور ينغتون ! دها ايلروسنده !

جيمسك بوسوزى پك معنيدار برصورتده سويلنمش اولمسى قرانطه قلور ينغتونك همان جاننى صيقار كبى اوله‌رق ديدى‌كه :

— ميس جونصونسرى مطلقا بولمق اميدنده‌ميسكز ؟

— بواميدده بولنور ايسه‌م شايان تعييب بر حركتده‌مى بولنمش اولورم ؟

— يوق اماكميمزك باطمسى اوزرندن يدى سكز آى زمان چكمش اولديغى حالده ......

— عزيزم قلور ينغتون ! قانساس قصبه‌سندن بورايه قدر تحرى ايلديكمز سواحلده نشانليمك بولنمديغنه قناعت تامه ايله كوكلم راحت ايتمشدر . ينه شو يولده تحريده دوام ايده‌لم . احتمالك يوزده طقسان طقوزى غائبزى بوله‌ميه‌جغمز جهتنده اولديغنى انكار ايتمم . فقط هيچ اولمز ايسه يولك ايلروسى ايچون‌ده قلبمده بواطمئنان مأيوسانه‌نك حصولنى ايسترم .

قلور ينغتون آرقداشنه و يره‌جك جواب بوله‌مدى . ينه يولده دوام ايتديلر . تمام برهفته دها كيتديلركه يوللرينك بوقسمى

هپ دوزلك اوولق و چايرلق اولوب هر جهتی چفتلك اتخاذينه صالح ايدی . هفته نهايتنده قارشولرينه چيقان اورمان ايسه بوندن اول كيدر و كلور ايكن ايكی دفعه وقوعبولان كشفده تعين ايتمش اولديغی وجهله آزتقلر اورمانك باشلانغجی اولوب تاكيلرينك باطديغی يره قدر اوزانوب كيديور ايدی .

قلوريغتون اكر بر موقعده بر مستعمره اساسی وضع ايلك كنديلرنجه ناموس تحتنده تعهد اولنمش و نائفدن ايسه آرتق بورادن ايلرويه كچمك جائز اوليه‌جغنی ميستر جيمس فراخه او قدر جدی بر طورله اكلاتدی كه بيچاره جيمس بو تكليفی ده قبول ايتميه‌جك اولسه قلوريغتونك كنديسنه اطاعت ايتميه‌جكنی ده كورديكندن تكليف مذكوری بر شرط ايله قبول ايلدی .

— ٤ —

جيمسك قويديغی شرط مالكانه‌نك اساسنی وضع ايلدكدن صكره يولك ايلروسنه طوغری تحريانده ينه دوام اولنمسندن و بو تحريانده ده قلوريغتونك دريغ معاونت ايتمامسندن عبارت ايدی . قوجه قلوريغتون شرط مذكوری ازدل و جان قبول ايلدی . حتی ديديكه :

— افنديلر ، قارشو در عهده ايلديكمز وظيفه‌نك اساسنی تأسيس ايلدكدن صكره بو تحريده دوامی سز قبول ايتميه‌جك اولسه‌كز بن درعهده ايليه‌جكم . ميس جونصونسر سزك معشوقه‌كز ايسه بنم ده اوز اولادم مثابه‌سنده‌در .

بوسوز جيمس فراخك زياده‌سيله ممنونيت و امنيتنی موجب اولديغندن كمال شوق درونله دونغايه « طور ! » اشارتنی چكه‌رك بتون صندالر خلقنك دفعةً قره‌يه چيقملرينی امر ايلدی و خلق قره‌يه چيقار چيقمز موجود اسلحه‌نك كافه‌سی بردن هوايه طوغری آتش ايديلوب وجمله‌سی اتحاد لساناله « ياشاسون جونصونسر و شركاسی » ديه بر ندا ايدوب ذاتاً حاضرلامش بولندقلری چكمه تيموردن معمول عمودك پارچه‌لرينی يكديكرينه ربط وركز ايله اوزرينه دخی سن لوئی اداره‌ مركزيه‌سنه مخصوص اولان بيراغی چكديلر . بونك اوزرينه عموم حضار بردها « ياشاسون مدنيت ! ياشاسون خرستيانلق ! » نداسنی عيوقه چيقارديلركه ايشته بو صورتله اوراسنی استعمار ايتمش اولديلر .

بو وجهله استعمار اولنان يرلر استعمار ايدنلرك الك مشروع ملكی عد اولنورلركه كيفيت مذكوره حالا آمريقا قانونلرنده « برنجی اشغال ايدنك حقی » ناميله حقوق مشروعه و اساسيه‌دن عد اولنور .

جيمس و قلور يغتونك قانساسدن بورايه كلنجه‌يه قدر وحتى اصل بورايه قريب اولان يرلرده بر قاچ وحشى قبيله‌سنه تصادف ايتمش ايديسه‌ده قبيلهٔ مذكوره‌نك آغاچ كوتوكلرندن اويمه صندالرينى واوقلرينى وصپان‌طاشلرينى دها ايلك حمله‌ده مدنيلرك پيشدارلق خدمتنده بولناز برمفرزه‌سى مغلوب ايدى و برديكندن و وحشيلر مفرزهٔ مذكوره‌نك كيروسنده اوچ مثلى دها بولنديغنى كوردكلرندن بوقوهٔ كليه‌ايله اوموزاوپوشه‌ميه‌جكلرينى تيقن ايله همان‌غيبوبتى ترجيح مجبوريتنه دوشمشلر ايدى . بونكله برابر ايكى عاقبت انديش رئيس اول باول فرقه‌لرينى وحشيلر هجومندن امين اوله‌بيله‌جك برحاله وضع ايچون مرتفعجه بر تپه‌يه يلديز طابيه شكلنه شبيه برشكلده خندق قازمغه وچيقان طوپراغى خندقك ايچ طرفنه سپر صورتنده ييغمغه باشلامشلردركه جمله‌سى ال برلكيله درت كون چالشه‌رق حين حاجتده جمله‌سنك بردن باريننه بيله‌جكلرى بر ملجأ پيداسنه موفق اولمشلردر .

آندن صكره جيمس فراخ موجود صندالرك التيسنه دردركشى اركاب ايدوب ديكر التيسنى آدمسز اوله‌رق بونلره ربط ايله قانساسه كوندرمش و جونصونسر مستعمرهٔ جديده‌سنك صورت استعمارينى مبين برده كاغد يازمشدر .

اون‌ايكى صندال بوفرقه‌دن آيريلوب كيتدكدن صكره ايكى رئيس معيتلرى خلقنك خانه ياپمقدن ترلا آچمغه قدر اشتغال ايده‌جكلرى خدماتى تعيين و ترتيب ايدرك اطرافده اينجه قره‌غول كزمك خدمتنى ده عمليات يوميه‌دن يوريله‌رق استراحته محتاج اولانلره توديعه باشلامشلردركه بو اينجه قره‌غوللر اللرنده بولنان آوجى بوريلرينى باغرتمغه باشلار باشلامز قادين اركك جمله‌نك سلاح باشنه قوشملرى‌ده ترتيبات اساسيه مقتضاسندندر .

آنجق دها شمديدن خبر ويره‌لم‌كه بونلر كيدن صندالرك عودتنه قدر هيچ بركون وحشيلرله محاربه‌يه مجبور اولمامشلردر . واقعا برقاچ دفعه وحشيلر تقرب ايدرك اينجه قره‌غوللرك بورى آوازه‌لرى اوزرينه هركس سلاح باشنه قوشمش ايسه‌ده يانلرنده بولنان زنجيلر واسطه‌سيله كنديلرينه دشمنلك اثرى كوستر‌ميانلر ايله دشمن دكل دوست اوله‌جقلرينى وبونكله برابر اللرنده بولنان اسلحهٔ ناريه‌نك قدرتى سايه‌سنده هيچ بركمسه‌نك دشمنلكندن قورقيه‌جقلرينى اكلاتملرى اوزرينه

وحشیلردوستلق تأمین ایدرك صاووشوب کیتمشلردر.

قانساس قصبه‌سنه اعاده ایدیلن اون ایکی صندال یوم حرکتلرینك تمام اون برنجی هفته‌سنده عودت ایده‌بیلدیلر. درونلرینه‌قادین ارکك برخیلی استعمارجیلر ارکابندن ماعدا برخیلی‌ده ارزاق ادوات حیوانات وسائره تحمیل اولنمشلر ایدی. ایکی رئیس قرنداشجه‌سنه براتحاد افکارله اشبو امور استعماریه‌یی ترتیب ایدرك ایشلرە اویله برخیز ویردیرمکده ایدیلرکه بوایشلرده وقوفی تجربه‌سی اولانلرشمدی‌یه قدر هیچ بریرده بوقدر منتظم ایش ترتیب ایدلمامش اولدیغنی واجرا آتده بودرجه‌لرده سرعت کورلمامش بولندیغنی اعتراف وتسلیم ایلیورلر ایدی.

بعدماقانساس ایله‌جونصونسرسیتی‌یعنی یکی مستعمره آره‌سنده واسطهٔ مراسله ومخابره اولمق اوزره یالکز ایکی سرعت صندالی استخدام اولنمغه باشلاندی. آغر نقلیات بیوك کمیلرله اجرا اولنیور ایدی. مستعمره‌ده‌کی آلشقین قزیل کونلر کندی یانلرینه ترفیق ایدیلن بعض مدنیلر ایله برابر قبائل متجاوره نزدینه کوندریلوب مبادله صورتیله اوفاق تفك تجارتلرده باشلانمش ووحشیلردن جسارت ایده‌بیلنلر مدنیلر نزدینه کلوب اجرتله چالشمغه بیله مباشرت ایتشلر ایدی.

هرتشبثات استعماریه‌ده کورلمشدرکه ایشلرك بویله مبادیسی غایت قولای‌کیدر. چونکه وحشیلر اوروپالیلرك اوسوسلی قیافتلری التنده نه یمان انتریقه‌لر صاقلادقلرینی بیلمیه‌رك ایلك صفوت حاللریله بونلرك دشمنلکلرندن قورقلق لازم‌کله‌جکی کبی دوستلقلرینه‌ده تماميله امنیت‌کوسترلمك اقتضا ایلیان آدملر اولدقلرینی امیده دوشرلر. آره‌دن برقاچ سنه کچملیدرکه اوروپالیلر ضبط ایلدکلری یرلرده‌کندیلرینی کوزلجه یرلشدیروب تملشدیرسونلرده اصل یرلیلر علیهنده مستعد اولدقلری مظالمی میدانه چیقاروب بیچاره یرلیلر دخی بونلرك نه یمان دشمنلر اولدقلرینی اکلایه‌بیلسونلر.

بومثللو ایلك استعمار اولنان محللره اوروپالیلرك کتوردکلری اشیا یه‌جك وایچه‌جك وطاقوب طاقشدیره‌جق شیلر اولدقلرندن وحشیلرك قاریسی ارککی بونلره طمعاً یاالرنده‌بولنان امتعه‌یی ویروب آلورلرکه آنلردخی بعض قیمتلی قوش توکلری وحیوانات قبوق وبوینوزلری وآلتون توزی کبی شیلر اولورلرویاخود اشیای مذکوره‌یی خدمت‌وجودیه‌لریله مبادله ایدرلر. یبان آتلری بیزونو یبان قویونلری وسائر درلو صید وشکار

ایلدکلری وحوش وطیور دخی وحشیلرك
اوروپالیلرله مبادله ایلدکلری امتعه‌دن
معدوددرلر .

جیمس ایله قلوریغتون بر طرفدن
مستعمره ایشلرینی بو صورتله تنظیم و
تسریع ایلدکلری کبی دیکر جهتدن نهرك
برآز دها یوقارولرینه طوغری صندالل
سوقیله میس جونصونسنرك ایزینی تحقیق
وتحری خصوصنده‌ده غفلت کوسترما-
مشلردر . حتی بالتدریج مناسبت پیدا
ایلدکلری قزیل کونلره آرادقلری قزك
اوصافنی ونه زمان نره‌ده کیتدکلری باطوب
قزك نصل برصندال ایله تباعد ایلدیکنی
فلانی اکلاته‌رق قبائل متجاوره نزدنده
بویله بر بیاض کون قزی موجودیتنی
خبرویره بیلورلر ایسه نه درجه‌لرده مکافاته
نائل اوله‌جقلرینی تفهیم ایتدکلرندن وحشیلر
طرفندن براً دخی اجرای تدقیق وتحریده
قصور ایدلمیور ایدیسه‌ده تحریات واقعه
علی الدوام ثمره‌سز قالدقجه زواللی جیمس
فراخك یأسی متزاید اوله‌رق طوغریدن
طوغری‌یه کندی اثر فطانتی دیمك اولان
جونصونسنر مستعمره‌سنك جمله‌یی حیرتده
براقه‌جق سرعتله ترقیسندن متحصل سرور
وشادیسنی‌ده غائب ایلیور ایدی .

بونلرك مستعمره اساسنی وضع ایتملری
اوزرندن التی آی مرورنده اوموقعك حالی
عادتا بالکلیه تبدل ایدرك انساندن عمراندن
خالی اولان محل مذکوره کرپیچدن اخشا-
بدن بنا اولنمش یوزدن متجاوز خانه وبر
مکتب وبر پروتستان کلیساسی ومسافرین
وبکارلر ایچون اوفارق اوچ هوتل وبر
خیلی قهوه خانه ومیخانه ودکان وجوده
کلمش ایدی‌که بو محله ارتق چفتلك وکوی
اطلاقی جائز اوله‌میور ایدی . «جونصو-
نسرقصبه‌سی» دینلوب بوسوزك مختصری
اولمق اوزره کندی اره‌لرنده یالکز « سیتی »
یعنی قصبه دینلیور ایدی .

کویلره دکل ایسه‌ده چفتلکره کلنجه
بونلر سیتی‌یه یاریم ساعتدن بر بچق ساعت
مسافه‌یه قدر نهرك اوست وآلت طرفلرینه
طوغری بشقه‌جه تأسیس اولنمغه باشلامش
ایدی‌که هر بری‌ده کندی مؤسسلری نامیله
یاد اولنیورلر ایدی . آنجق قلوریغتون ایله
جیمس فراخه دخی بربر واسع اراضی تملیکی
جملهٔ مقرراتدن ایکن ایکیسی‌ده هنوز کندی
حصهٔ ارضیه‌لرینی تفریق وتعیینه بیله لزوم
کورمامشلردر . قلوریغتون غایت طوق
کوزلی وافندیسنه محبت وصداقتی فوق
العاده برآدم اولدیغی ایچون بوایشده تأخر
ایتمکده بولنوب جیمس فراخ ایسه سوکیلی
نشانلیسندن برخبر اله‌مدقدن صکره کندی
نامنه مالکانه تأسیسی شویله طورسون
بلکه سیتیده وقانساس وژه‌فرسونده بیله

اقامت ایده‌میه‌رك سن اوئی شهرینه قدر باشنی الوب کیتمك واوراده بیله کوکلنی اکلندیره‌مز ایسه یا امریقانك سائر طرفلرینه ویاخود اوروپایه قدر چکلمك مجبوریت قلبیه‌سنده بولنیور ایدی.

حتی قانسادن جونصونسر وشرکاسی طرفندن کلن مکتوبلرده لاینقطع کندی مالکانه‌لرینك ده خریطه اوزرنده مواقعی تعیین اولنه‌رق انشا وتعمیرینه مباشرت قلنمسی متمادیاً امر اولندیغی حالده ایکی رئیسك بو امرلره اتباعلری کورلمامسی حسبیله سرعت صندالرینك بردفعه قانسادن عودتلرنده میستر جونصونسر ایله شرکا ومأمورین وکتبه‌سندن بعض کسه‌لر چیقه کلمشلر ایدی. بونلر آلتی آی ظرفنده یاپیلان ایشلری از دل و جان تحسین ایله برابر کندیلری نامنه یاپیله‌جق اولان مالکانه‌لرك عدم انشاسندن طولایی مؤاخذه‌یه قالقشدقلرنده جیمس فراخ:

— بکا مساعده و یروب ده نهرك بوقارولرینه طوغری نشانلیمی بردها آراتدیرمز ایسه‌کز بنم ایچون بورالرده تمکن قابل اوله‌میه‌جقدر.

جوابنی و یردیکی کبی قلوریغتون دخی:

— سوزك طوغریسنی ایسترایسه‌کز افندیمك قزینی تحری خصوصنده معاونت ایده‌جکمی میستر جیمس فراخه وعد ایتمش بولندیغمدن بو وعدی ایفا ایتمیجه کندی ناممه برچوب بیله دیکمامك مجبوریتنده‌یم.

جوابیله جیمس فراخك سوزینی تأیید ایلمشدر.

چندکون صکره بو مسئله تکراراً وجداً موقع مذاکره‌یه قونلدقده جیمس فراخ:

— ایشته جونصونسرسیتی تأسس ایتمش دیمك اولدیغندن بنم ایچون عنایت بیوریله‌جق مالکانه‌نك دها یوقارولرده تأسیسی بتون هیئت استعماریه‌نك منفعتنده‌ده موافقدر. بوزمانه قدر سزه ایتمش بولندیغمز خدمتك مکافاتنی و یره‌جك ایسه‌کز قلوریغتون ایله بزه بشقه‌لرینی تعیین ایدرك بزی دها یوقارولره سوق ایدکز. هم درونمزده برعقده حکمنی آلان تحریمزی اکمال ایده‌لم همده دها ایلرولرده مناسب برمحله کندی نامزه مالکانه‌لر تأسیسی ایله جونصونسر سیتی ایچون ایلرو قره‌غول خدمتنی وجوده کتورمش اوله‌لم.

دیدیکندن وقلوریغتون دخی ارقداشنك بوامل وافاده‌سنی تأیید ایتدیکندن جونصونسر وشرکاسی مخالفتده دها زیاده ثبات ایده‌میه‌رك مسئوللرینی اسعاف ایلمشلردر.

موجود صندالردن سکزی ایله ایکی

سرعت صندالی بوخدمته تعیین اولندقلرندن قلورینغتون ایله جیمس بو صندالره ارکاب ایده‌جکاری آدملری اوزمانه قدر جسارتلرندن صداقتلرندن تماميله امنيت واميد پيدا ايلمش اولدقلری ذواتدن انتخاب ایلدیلر . اسلحه‌لری مهماتلری قومانیالری هر شیلری مکمل اوله‌رق صندالره بینوب یوله چیقدیلرکه بونلرك غیبوبتندن صکره‌ده جونصونسر و شرکاسی یکی سیتی ایچون بشقه مدیرلر تعیین ایلیه‌رك قانساس قصبه‌سنه عودت ایتمشلردر .

جیمس فراخك بعدما نشانلیسنی ایستدیکی کبی تحری امکانی اله کچورمش بولنمسندن طولایی نه درجه‌لرده ممنون ونشئه‌لی اولدیغنی تفصیله لزوم کوره‌میز . تحریاتده او قدر دقتلی طاورانیور ایدیکه عادتا باش اورمدق هیچ بر نقطه براقیور ایدی . حیفا که بو درجه‌لرده دقت واهتمام ایله برابر آزتقلرك هوبی چیلو پوشتلی معبدی اوکندن کچدیکی زمان ساحلده بریان اوزرینه دوریلمش اولان صندالی کمسه کوره‌مامشدر . واقعا صندالك بورایه ورودندن بری نهرساحلك بوجهتی ایچه طولدیروب صولرك‌ده آزلغی زمانه مصادف بولندیغندن صندال یکرمی اوتوز آدیم قدر قرده‌ده قالمش ایدیسه‌ده بوحال اورادن کچنلر ایچون مانع رؤیت اوله‌مز ایدی . فقط اکثریا کورلمش اولدیغی وجهله مثلا کوزلکنی کمال تهالکه تحری ایلیان آدمك مطلوبی اولان کوزلك بروتی اوزرنده بولندیغی و یاخود برطولاب ایچندن ویا ماصه اوزرندن تحری ایلدیکی شی کوزلری اوکنده طوردیغی حالده انسانك بوقدر بداهته قارشو غفلتله طاوراندیغی کبی بونلر دخی هوبی چیلو پوشتلی معبدی کنارندن یعنی صندالك قارشوسندن کچدکلری حالده ایشته بو درجه‌لرده تهالکه آرادقلری شیئك تا قارشوسنده بولندقلرندن تماميله غافل اوله‌رق کچوب کیتمشلر ایدی .

زواللی جیمس فراخ اوکیدیشله تمساحلر قبیله‌سی نزدینه قدر وارمشدرکه اکر قانساسدن جونصونسر سیتی‌یه دکین کلمش اولدیغی صورتده قطع مسافه ایتمش بولنسه ایدی بویولی اون کونده ونهایت ایکی هفته ظرفنده قطع ایده‌بیلور ایدی . تحریاتده اهتمام ایده‌جکم دیه شوسفرده تمام التی هفته امرار ایتمش اولدیغی حالده مطلوبندن ینه بر اثر پیدا ایده‌مدیکنه اوقدر مأیوس اولمشدرکه اکرچه ظاهر حالده بویأسنی قلورینغتوندن کتم ایلیور ایدیسه‌ده حقیقت حالده تفاسنه برقورشون صیقه‌رق ترك دغدغهٔ عالم ایتمکی‌ده دوشونمکه باشلامشدر .

بعض کره اك سملی شیلرك اك مدهش دردلره دوا اولدقلری کبی بودفعه جیمس قراخك شومدهش قراری قلب مأیوسی ایچون بردوا حکمنی آلمشدرکه اکر بوقرار اولمسه ایدی حال یأس ایله احتمال که مجنونانه بر استعجالده ده بولنه بیلور ایدی . آنجق قرار واقع اوزرینه کندی کندیسنه :

— بن آرتق دیریلردن عد اولنمم امواتدن عد اولنورم . بناءً علیه صوك دقیقه‌مه قدر ایده‌جکم تشبثه نه قلورینغتون نه‌ده سائر برکمسه ممانعت ایده‌مزلر . نوع بشرك تقدیساً اتباع ایلدیکی قوانین مدنیه‌نك بنم اوزرمده هیچ برحکمی قوتی قالمامشدر . بوعزم وجزممده‌کی قطعیته نظراً شو حوالی‌یی قاریش قاریش آرامقلغمه هرکیم مخالفت ایدر ایسه جونصونسر سیتی‌یه عودتده مختار اولوب بن ایسه طبانجه‌مك قورشونندن آرادیغم خلاصی کلی‌یی حیوانات وحشیه پنچه ودندانده بولمقدن‌ده احتراز ایتمکسزین شورالردن تباعد ایتمیه‌جکم .

دیمشدرکه بعدما تحریاتنی‌ده بوسوزدن اکلاشیله‌جق صورتده قویمشدر .

قلورینغتون ارقداشی جیمسك شو یله برعزم وجزمده بولندیغنی تفرس ایتمامش دکلدر . فقط تفرسنی مأیوس آدمجکزه اکلاته‌جق اولسه قورقیلان نتیجه‌یی استعجال ایتمش اوله‌جغی مطالعه‌سیله هیچ اکلامامش کبی طاورانیور ایدی . یالکز جیمسك هیچ بررأی وآرزوسنه مخالفتده بولنمیوب بالعکس جیمس :

— شورایه‌ده بر اوغرایه‌لم :

دیدکجه قلورینغتون درحال موافقتدن ماعدا :

— یالکز اورایه دکل دها شورایه وشورایه‌ده باش اوره‌لم .

دیه آرقداشنك املاری دائره‌سنی توسیعه قدرده واریور ایدی .

— ٥ —

کیلرینك باتدیغی یردن صال انشاسیله قانساس قصبه‌سنه حین عودتلرنده تمساحلر قبیله‌سی اوکندن مرور ایلر ایکن قبیله مرقومه‌یه بیراقلر صاللایوب دوستلق اشارتی ویرملریله قبیله‌نك دخی دوستلغی قبول ایتمش بولندیغی بیان اولنمش ایدی . بودفعه تمساحلر قبیله‌سی بیاض کونلرك اولکیدن زیاده قوتله عودتلرینی کورنجه بیراقلر صاللایه‌رق دوستلق تکلیفنده بیاضلره تقدم ایلدیلر . شمدی‌یه دکین هیچ بریرده دوستلغك اول باولی وحشیلر طرفندن تکلیف ایدلمسی واقع اولمدیغندن قلورینغتون ایله جیمس فراخ تمساحلرك اشبو اشارتلرینه امنیت خصوصنده متردد قالدیلر . زیرا خدع حربیه اجراسنجه وحشیلر مدنیلردن اشاغی قالمیوب بعض کره بویله دوستلغی

كنديلرى تكليف ايتدكلرى حالده اينانوب قبول ايدنلره دفعةً خصومت ايدى ويرملرى نوادردن دكلدركه بونى ده اكثريا كنديلرندن اولجه فنالق كورمش اولدقلرى قبيله لره ياپتلرى معتاددر . آنجق بوسفر كندى يانلرنده ترجمانلق خدمتنى ايفاايده جك برايكى قزيل كون دخى بولنديغندن كنديلرى ده بيراقلر صاللايه رق ساحله تقرب ايلدكلرى زمان تمساحلر :

— پكن سنه آراديغكز بياض كون مخلوقدن خبر ايسترايسه كلكز كلكز .

ديه حايقرمغه باشلا ينجه آرتق نه قلوريغتونك نه جيمس فراخك ترددى خوفى قاليوب ويريله جك خبر مطلقا ميس جونصونسره دائر اوله جقدر اميد تاميله ساحله ياقلاشديلر .

بو تمساحلر اكرچه وحشتده آزتقلرك سائر قبائلندن دكل ايديسه لر ده ساحلده اوتوروب بالقجيلق ايله متعيش اولدقلرندن اوليه فارديچارلر كبى قبائل سائره ايله مناسبتلرى بسبتون منقطع وعزلت نشين شيلر دكل ايديلر . كنديلرى طوتدقلرى بالقلرى ايچرولرده ساكن اهاليه ويروب آنلردن دخى صيد ايلدكلرى حيواناتى آلمق صورتيله بعض مرتبه مبادلاتده بولندقلرندن بين البشر مبادله و مناسبت لزومنى برپارچه جق اولسون اكلامشلر ايدى .

جيمس فراخ ايله قلوريغتون ساحله چيقه رق تمساحلرك رؤسا ومعتبرانى يانلرينه دعوتله مأكولات ومشروبات منتظمه لرندن يديروب ايچردكدن وكوكللرينى خشنود ايلدكدن صكره ترجمانلرى واسطه سيله بروجه آتى محاوره يه باشلاديلر . ديديلركه :

— اوت ! بزبودفعه دخى بزم كبى بياض كونلردن برقز تحريسى ايچون كلدك . پكن سنه ورودمزده اكادائر سزدن برخبر آله مامش ايدك . ديمك اوليوركه شمدى خبركز واردر . اويله مى ؟

— اوت اوت ! پكن سنه خبرمز يوق ايدى . شمدى واردر . فارديچارلرده بربياض كون تورهمش . امادشيمدى ارككميدر بيله ميز . شودكنك يوقى آنى طوپراغه كومديكى كبى برده باقيورسكزكه ميوه لرى اوستنده برآغاچ اولمش .

— عجايب ! بونه معجزكارانه موفقيت !

— اوت ! بومخلوق ايچون دها نه لر سويليورلركه اينانيله جق شيلردن دكلدر . مثلا اطرافده كى قوشلره بركره سس ويرديمى هيچ بريسى كنديسندن قاچميوب هپسى اطرافنه طوپلانى ويريورلرايمش . « يمورطه لركزى براقكز » ديه امرايتديمى همان هپسى يمورطه لرينى براقى ويريورلر ايمش . حتى براينك بركچى بركيك هانكى

حیوان اولورایسه اولسون بو مخلوق طرفندن چاغرلدقده کندی کندیلرینه کیدوب آپشلرینی آچی ویریورلرایمش . اوده شاقر شاقر سوتلرینی صاغیورایمش .

جیمس فراخ ایله قلورینغتون بری برینك یوزینه باقه‌رق وحشیلرك معجزه حکایه ایدرجه‌سنه سویلدکلری سوزلرك ماهیت حقیقیه‌لرینی تعیین ایلیورلرایدی که اوده میس جونصونسرك دوچار اولمش بولندیغی قبیله نزدنده بغچه‌لر وحیوانلر یتشدیره‌رك بونلرك میوه لرینی یمورطه‌لرینی سوتلرینی استحصالدن عبارت اولدیغی اومدنیلرجه مواد بدیهیه‌دن ایدی . وحشیلر ایسه حکایهٔ متحیرانه‌لرنده دوامله دیورلر ایدی که :

— فاردیچارلره اویله یووالریاپدیرمش که قوندوزلریله اوقدر مکمل یووا یاپه‌مزلر . چوروك چاریق میوه لردن پاپاس صویی چیقاروب فاردیچارلری سرخوش ایدرك اکلندیریورایمش . الك کوزل قوشلردن ایی اوتوب تغنیلر ایلیورو پیره‌کی صیچرایوب هورالر تپیور ایمش .

— اویله ایسه دیمك اوله‌جق که فاردیچارلر بو مخلوقك قدرینی قیمتنی اکلایه‌رق کندیسنه اکا کوره محبت ایلیورلر .

— صورارمیسکز ! بز بونی ایلك ایشتدیکمز زمان اینانه‌مامش ایدك . چونکه ایلك خبر فاردیچارلر النده اسیر ایکن قاچوب قورتلمش بولنان اوچ قزیل کون طرفندن ویرلمش ایدی . بو فراریلر طیرتیللر قبیله‌سنه منسوب براویماق اهالیسندن اولوب شو مخلوق عجیبك خبرینی کندی قبیله‌لرینه کتوردکلری زمان قبیله خلقی فاردیچارلر اوزرینه هجوم ایدرك اوبیاض کون مخلوقنی قاپمغه طاورانمشلر . فقط نه دیرسکز بیاض کون بونلرك قصدینی روزکاردنمی خبر آلمش کونشدنمی خبر آلمش هرکیمدن خبر آلمش ایسه اوکجه اوکرنه‌رك اوچ درت کونلك یول یورویوب معیتنده‌کی جنکاورلر ایله برابر براورمانه کیزلنمشلر . تمام دشمنلری اورایه کاور کلز وهلهً جنکه بولاشوب قرق اللی دانه‌سنی اولدورمشلر و یتمش سکسان دانه‌سنی ده باغلایوب اسیر ایتمشلر .

قارئلرمز وقعه‌نك اصل صحیحنی بیلدکلری جهتله تمساحلرك حکایه‌سنده نه‌قدر مبالغه‌لر اولدیغنی کور یورلردر . فقط بو مبالغه وحتی یالانلردن طولایی او وحشیلرك تعییبنی مروتلرینه موافق بوله‌بیلورلرمی‌که بزم ممالك متمدنه‌ده بیله شو یولده‌کی حکایات هیچ بر وقتده مبالغه‌دن مصون قاله‌مز . مثلا براردو قوماندانی کندی اردوسندن وقوع بولان مجروح ومقتوللرك مقدارینی اونده بره ایندیره‌رك

ودشمن طرفنه و يرديردكى ضايعاتى اون مثلى بيولته‌رك ژورنال ايلديكى كبى وقوعاته بى طرف اولانلر بيله يا افراطاً يا تفريطاً نقل وحكايهٔ وقوعاته حقيقتى بالكليه ضايع ايدرلر .

جيمس فراخ ايله قلور ينغتون ايسه حكايه‌نك برطوز معجز پرستانه و مبالغه پردازانه ايله ايراد اولنمسنه‌ده اهميت ويرميورلر ايدى . آنلرجه مطلوب اولان شى يالكز ميس جونصونسرك موجوديتندن خبر آلمق قضيه‌سى اولوب بوامله نائل اولدقلرندن طولايى چيلديره‌سى يه سوينيورلر ايدى .

امريقانك بوطرفلرينه كنديلرندن اول مدنيلردن هيچ بركسه كلمامش اولديغى محققاً بيلدكلرى جهتله شو بياض كون مخلوقنك ميس جونصونسردن بشقه بركسه اوله بيلمسنه احتمال وارميدر ؟ وار ايسه بيله ينه كندى فرقه‌لرندن اوله‌رق بورايه دوشمش برآدم اوله‌جغى دركاردر . بناءً عليه هرحالده شو فارديچارلر اوزرينه يورومكى قطعياً قرارلاشديرمق ايله برابر بوحركت بريه ايچون لازم كلان تهيانك اكمالى وتمساحلردن اقتضا ايليان قلاغوزلرك تداركى ايچون اوراده برقاچ كون اقامته مجبور اوله‌جقلرينى‌ده نظر دقته آلديلر .

او اقشام تمساحلرله مدنيلرك ترتيب ايتدكلرى ضيافت مشتركه يك تحف اولدى . بونلر طوتمش اولدقلرى بالقلر ايله ايچروكى قبائلدن المش بولندقلرى بعض تازه صيدلرى آتش اوستنده ياقوب يارى كمور حالنه كتورمكه باشلاينجه مدنيلر بوطعامك قابل اكل اولميه‌جغنى كوره‌رك وحشيلرى او اشتغالدن منع ايلديلر . يكيدن تدارك اولنان بالق ولحومى كنديلرى پيشيروب سفره‌يه برمقدارده راقى وشراب علاوه‌سيله مشتركاً طعام ايتديلركه اثناى طعامده قزيل كونلر :

— اوت اوت ! ايشته فارديچارلر نزدنده‌كى بياض كون دخى بويله يمك پيشير يور ايمش . يمكه درلو درلو زهرلى شيلر قويور ايمش اما آنك النه چكن زهر بيله آجيلغنى طاتليلغه تحويل ايليور ايمش .

ديه هپ فارديچارلر نزدنده‌كى مخلوق عجيبك غرائبنى حكايه‌ده بولنيورلر ايدى .

او كيجه‌يى صباحه قدر استراحتله امرار ايلديلركه الك بيوك مدار استراحتلرى دخى غايت قوتلى برمقدمهٔ اميد حصوله كلمش اولمسى قضيه‌سى ايدى .

ايرتسى صباح ايچرولردن كلن بعض وحشيلر فارديچارلر نزدنده‌كى بياض كون قرينه‌دائرك صولئواك مهم بعض معلومات دها كتورديلر . ديديلركه :

— طيرتيللردن فارديچارلر نزدنده اسير اولانلرى مكر ذبح وقربان ايتمامشلر .

بیاض کون مخلوقی بونلره درلو معجزه‌لر اوکرتمش . اك صکره‌ده یه‌جکلرینی ایچه‌جکلرینی ویروب مملکتلرینه کوندرمش . آرتق هیچ برکسه‌نك شبهه‌سی قالمیورکه بو مخلوق بشریتك فوقنده برمخلوق سماویدر .

وحشیلر ایچون حربده آلنان اسرایی مطلقا ذبح ایتمکدن بشقه برمعامله معلوم اولمدیغندن بودفعه کی اسرای حربیه‌نك بویله یه‌جکلری ایچه‌جکلری ویریله‌رك مملکتلرینه کوندرلملرینی ایناتمغه غیر صالح مصاللردن اوله‌رق تلقی ایتمك ایسته‌یانلر چوق بولنمشلر ایسه‌ده دیکر بعضلری بیاض کون مخلوقنك بوندن دها عجیب وغریب احوالی کورلمش اولدیغی حالده بومعامله‌نك ایناتیه‌جق هیچ بر یری اوله‌مدیغی بیانیله کتوریلن خبرك صحتنه قناعت کوستریورلر ایدی . جیمس فراخ وقلورینغتون ایسه مدنیلر نزدنده اسرای حربیه‌یه ایدیله‌جك معامله بوندن عبارت بولندیغی حکایه ایله برابر :

— واقعا اسیرلرك اعاده ایدلمسی بعدما ایکی قبیله آره‌سنده‌دوستلغك تقرری مقصدیله وقوع بوله‌رق بودوستلقدن امید وار اوله‌مدقلری زمانلر مدنیلر دخی اسرایی اعاده ایتمزلر ایسه‌ده اویله ذبح وقربان ایتمك کبی غدارلقلرده دخی بولنمیه‌رق آنلری ایشلرنده خدمتکار کبی قوللانورلر . آرقه‌لرینه البسه کیدیروب قرنلرینی طویوررلر . عادتا کندی فاملیالری اعضاسندن ایمشلر کبی معامله ایدرلر .

ایضاحاتی ده ویردکاری زمان وحشیلر هیچ ایناتیله‌میه‌جق برحکایه استماع ایلرجه‌سنه حیرت تامه ایله مقابله‌ده بولنمشلردر .

اکر ترجمانلق خدمتنده قوللانیلان قزیل کونلر مدنیلر نزدنده بولنان اسرانك ادنا قصور وقباحتلری اوزرینه نه‌قدر قامچیلر یه‌رك نه‌بولده مجازات ایتدکلرینی ده آکلاتمش اولسه‌لر ایدی احتمال که مستعملری اولان وحشیلر بوبواده‌کی معامله‌یی استبعاد ایتمیه‌رك حکایه‌نك جهات سائره‌سنی ده دها قولای ایناتمغه شایان بولورلر ایدی . آنجق وحشیلرك لسانی ذاتاً پك محدود اولوب مراملرینك قسم اعظمنی کندیلری ده قاش کوز زوال و آیاق اشارتلریله اکلاتمقده بولندقلرندن زواللی ترجمانلر حکایه‌نك اوجهتلرینی ده آچه‌جق اولورلر ایسه افندیلرندن شکایت ایلمش اوله‌رق بالآخره جزالرینه دوچار اوله‌جقلرینی بیلدکاری ایچون احوال مذکوره‌یی هیچ ده میدانه قویمامشلردر .

میس جونصونسره دائر بوایکنجی خبرك ورودی جیمس ایله قلوررینغتونی تشبثات لازمه‌سنده استعجاله مجبور ایلدی ایسه‌ده التزام اولنان استعجال میس

جونصونسرك برتهلكه‌ده بولنمسی جسبیله برآن اول قورتارلمسی مجبوریتندن نشأت ایتمیوب بالعکس بویله إعلان حرب عقد صلح واطلاق اسرایه اقتدار درجه‌سنده بولنان مادموازلك هیچ برگونه تهلكه ایچنده بولنمدیغی بونلرك نظرلرنده مرتبهٔ محققه وارمشدر. استعجاللرینه سبب ایسه ایشته برچوق سنه درهمان قطع امید درجه‌سنه وارمش بولندقلری غائبی تمام اله چكورمكه تقرب ایلدكارنده‌وقوعی طبیعی بولنان صبرسزلقدن عبارتدر.

جیمس فراخه قالمش اولسه ایدی معیتنده‌كی فرقهٔ سفریه‌یی برابر آلمغه لزوم كورمكسزین همان تمساحلر قبیله‌سندن اوكنه برقلاغوز قاتوب بوله چیقی‌ویره‌جك ایدی. فقط قلور ینغتون:

— عجله ایتمیه‌لم آرقداش! تمام مساعیزك نتیجه‌سنی اله آلمغه تقرب ایلدیكمز دقیقه‌ده طفلانه بر استعجال ایله ایشی بوزه‌جق اولور ایسه‌ك صكره‌كی كدرمز یأسمز براقچه ایتمز.

دیه تأنی رأیندن آیرلمدیغی ایچون جیمس فراخ دخی ایستدیكی قدر عجولانه حركته میدان بوله‌میور ایدی.

جیمسك ده مجهولی اولمدیغی حالده بالخاصه قلور ینغتون پك اعلا بیلیور ایدی‌كه شو وحشیلر نزدنده بیاضلردن بریسی هرنه تدبیر ایله اولور ایسه اولسون سلامتنی تأمین ایلیه بیلمكده اوقدر مشكلات چكمدیكی حالده آنلر الندن یاقه‌یی قورتارمق لازم كلنجه هیچ خاطر وخیاله كلمیان نیجه تهلكه‌لر مانع خلاص اولورلر. حال وحشتدن اهلیت حالنه نقل ایدیلن بعض حیوانات حقلرنده بزم مدنیلرك دخی یاپدقلری كبی! مثلا كوزل برقره‌جه‌یی خانه‌كزه آلشدیرمشسكز. الكز ایله اكمك اوزوم شكر فلان ویره‌رك بسیله‌یورسكز. كوزل كوزلرینی وتمیز برونك اوجنی او په‌رك اینجه‌جك باجاقلرینی ولطیف كردننی اوخشایه‌رق زیاده‌سیله سو یورسكز. بوكوزل حیوان برآره‌لق سزدن توحش ایده‌جك اولسه ونظركزده فرار ایده‌جكی‌ده تحقق ایلسه تعقیبنده قصور ایدرمیسكز؟ آنی تكرار اله چكوره بیلك ایچون صرفنه باشلادیغكز مساعینك ثمره‌سز قالدیغنی كوردكجه غیرتكز آرتار. برآره‌لق حدتلنمكه باشلارسكز. حیوانك قاچه‌جغی طرفدن اوركوب سزك ایستدیككز طرفه تحویل حركت ایتمسی ایچون طاش فلان آتمغه باشلارسكز. نهایت بسبتون الكزدن قاچیره‌جغكزی عقلكز كسدیكی زمان یانكزده تفنك وار ایسه آتوب اوررسكز كه

يانكزده تفنك بولنمیوبده قیاقلغك بو درجه‌سنی فعلاً اجرا ایتمش اولمسه‌کز بیله بالقوه اولسون کوزه آلدیرمش بولنمقلغکز ایشته او پك سوکیلی قره‌جه حقنده‌کی دوستلغکزك درحال دشمنلکه تحولنی اثبات ایلر .

مدنیلرده اولان بو جبلت وحشیلرده نه‌دن بولنمسون ؟قلور ینغتون بونی بیلدیکی جهتله ارقداشی جیمس فراخه دیمش ایدی‌که :

— فاردیچارلر اوزریته وقوع بوله‌جق حرکتمز عادتا برمفرزهٔ حربیه‌نك حرکتی کبی اولملیدر . صندالری بو وحشیلرك ید محافظه‌لرنده امانت براقه‌رق اولانجه قوتمزله حرکت ایتملی یز . بتون اسلحه و مهماتمزله قالدیره بیله‌جکمز قدر قومانیایی‌ده برابر آلملی یز . بونکله برابر یانمزه آله‌جغمز قلاغوزلر ایله دائما بولمزك ایلروسنی یوقلایه‌رق فاردیچارلر نزدینه او یله بر صورتده تقرب ایتملی یزکه ورودمزی یالکز میس جونصونسر خبر آلملی‌ده نه یولده حرکت ایتمکلکمز لازم کله‌جکنی بزه اوتعریف ایتملی . بو یله کمال اهتمام ومهارت مدبرانه ایله صوقلمیه‌جق اولور ایسه‌ك قورقارم که تخلیصنه کلدیکمز قز ایچون اصل بز کندیمز باش بلاسی اولمیه‌لم .

جیمس فراخ بوعاقلانه ملاحظه‌یه ذاتاً اعتراض ایدمه‌مش اولدیغی کبی تمساحلر نزدنده کوریله‌جك تدارك وتهیه ایشلرینك اکمالی ایچون اوچ درت کون اقامت ایدیلوب‌ده بومدت ظرفنده‌ده رئیس فاردیچ واوغلی ریقالدانك نه‌قدر جری وجسور قهرمانلر اولدقلرینی وبوندن بربچق سنه مقدم‌باتاریخ نامنده عسکری چوق شهرتی زیاده بررئیسی محاربه‌ده مغلوب ایدرك هوبی چیلو پوشتلی مذبحنده قربان دخی ایلمش اولدقلرینی وبوقبیله‌نك زاقی بولنان مارادانغالك‌غایت عاقل‌وعالم برآدم‌ایدوکنی اوکرندکجه فی‌الواقع تأنیٔ حکیمانه‌ومدبرانه ایله حرکت لزومنه قائلیتی جیمس فراخ قات قات تزید وتأیید ایلیور ایدی .

قارئلرمز تیقظ وذکاوتلری حسبیله البته دوشونورلر‌حکم ایدرلرکه فاردیچارلر نزدنده وقوع بولان برشیئك خبری بو یله تمساحلر‌قبیله‌سی کبی برقاچ کونلك‌مسافه‌یه دفعةً واصل اوله‌مز . اوممالك‌وحشیه‌ده مراسلات نوادردن اولدیغی ایچون‌بومثللو وقوعاتك اوزرندن هفته‌لر کچدیکی حالده کیفیت ایکی کونلك‌مسافه‌لره قدربیله عکس ایده‌مز . بناءً علیه جیمس‌فراخ وقلور ینغتون میس جونصونسرك اسرایی اطلاق ایتمش اولدیغی خبرینی آلدقلری زمان اوته طرفده ریقالدا قاریسنی وچوجقلرینی ده کسدرك

زوالّلی میس جونصونسرك اك بیوك آلام واضطرابه دوچار اولدیغی زمانه مصادف اولمش ایدی .

درت کون ظرفنده فرقهٔ نهریه‌یی بر مفرزهٔ بریه حالنه قویدقدن یعنی هرکسك آرقه‌لرینه آله‌جقلری یوکلر ایچون طوربه‌لر دیکیلوب بونلره وضع اولنه‌جق اشیانك یرلشدیرلمسی وتمساحلردن صندالرك محافظه‌سنه دائر وعد ویمین آلنه‌رق لزومی قدر قلاغوزلر دخی استحصال اولنمسی کبی ایشلر کوریلوب بتورلدکدن صکره مفرزهٔ بریه یوله دوزلدی که قلوریغتون اك زیاده مظهر امنیت واعتمادی اولان ایکی انکلیز کمیجی ایله ایکی‌ده قزیل کون قلاغوزینی معیتنه آله‌رق پیشدارلق خدمتنی درعهده ایتمش ایدی . ایلك کونی ساحل نهردن پك کچ حرکت ایتمش بولندقلری جهتله اوچ درت کیلو مترو قدر یول آلدقدن صکره اورمانك برمناسب موقعنده کیجه‌یی کچورمکه مجبور اولدیلر . ایرتسی کون شفق ایله برابر تکرار یوله دوزوله‌رك وقت ظهره قدر یوریدکدن صکره قوشلق طعامی ایچون الویرشلی برصوباشنده موله‌ایلدیلر .

قلوریغتون پیشدارلق وظیفه‌سی حسبیله التی یدی یوز آدیم قدر مفرزه‌نك ایلروسنده اوتورمش ایدی . ایکی بیاض وایکی قرمزی آرقداشلریله تمام اکمك یمکه باشلامش ایدی . برده اوچ درت یوز آدیم مسافه‌دن انسان خیالی کبی برخیال قلدانمسون‌می ؟

قلوریغتون آرقداشلرینه سکوت ایله برابر یره یاتملری اشارتنی ویردی . بشی بردن یره یاتدیلر . قلوریغتونك کوزی اوخیالك قلداندیغی نقطه‌دن آیرلمیور ایدی .

خیال برده‌ها قلداندی . حتی بودفعه تمساحلر قبیله‌سنك بولندیغی جهته طوغری یکرمی اوتوز ادیم قدر یوریمش ایدی بیله !

بوخیال بر قزیل کون وحشیسی ایدی که کیده‌جکی یولك ایلروسنی دائما ترصد ایده ایده کیدیور ایدیسه‌ده اصل صو باشنده قونمش اولان مفرزه‌نك پاطردیسی کورولتیسی سمع دقتنی دعوت وجلب ایلدیکی ایچون نظر تجسسی دخی اوطرفه نصب ایتمش بولنمغله یواش یواش کندیسنك صول طرفنده قالان قلوریغتون ودرت نفر رفقاسنك وجودلرندن اشتباهده بیله بولنمیور ایدی .

قلوریغتون یره قپانمش اولدقلری حالده سکوت و عدم حرکت اشارتلرینی برقاچ دفعه آرقداشلرینه تکرار ایلدی . وحشی ایسه یوز اللی ایکی یوز آدیم قدر دها یول قطع ایدرك او یله برنقطه‌یه واصل اولمش بولندی که او نقطه ایله

مفرزه‌نك قونديغی صو باشی وقلور ينغتونك
بولنديغی ير بر مثلث مختلف الاضلاع تشكيل
ايدر ايدی . الك قيصه ضلع وحشی ايله
قلور ينغتونك آره‌سی اولوب ايكنجيسی
قلور ينغتون ايله مفرزه‌نك مابينی والك
اوزون ضلع دخی مفرزه ايله وحشی
ميانی ايديلر . قلور ينغتون براز دها صبر
ايدرك وحشی ايسه يوز اللی ايكی يوز
آديم دها يورديكدن صكره مفرزه‌يی ده
كنديسنك صول طرفنده براقه‌جق بر تبديل
استقامته مسارعت ايلدی كه بوحاله نظراً
مفرزه‌يی پك اعلا كورمش اولديغی
اكلاشلدی .

اكر بو تبديل استقامته قلور ينغتون
ميدان ويرسه ايدی وحشی مفرزه‌دن
زياده كنديسندن تباعد ايتمش اوله‌جق ايدی .
شو آنده ايسه همان حريف كنديسی
ايله مفرزه آره‌سنده بولنيور حكمنی آلمش
اولديغندن ياندقلری يردن قالقار قالقمز
عسكرك آوجی يه طاغلق حركتيله وفقط
سرعت كامله ايله اوزانوب وحشی يی
عادتا مفرزه ايله كنديلری آره‌سنده بولندير-
مش اولديلر . قلور ينغتون آزتق لسانيله
ندا ايتديردی كه :

— هی! قزيل كون! صاقين قاچوب
قورتيلورم ظن ايتمه ! آتشلی سلاحلرمزك
قورشونلری سندن سرعتليدرلر . نافله
كنديكی تهلكه‌يه دوشورمه . سندن يالكز
خبر صوره‌جغز . سكا هيچ زيانمز طوقنمز .

بو وحشينك قايق آشورمق ايچون
تمساحلر نزدينه كيدن بزم صادق موشا-
مول اولديغی اكلاشلدی يا ؟

موشامول اولك طرفنده‌كی بياض كونلر
قافله‌سنك احوالنی تدقيق ايچون اورايه
قدر صوقلمش ايدی . برده آرقه طرفنك
دخی كسيلديكنی كورنجه اصلا دوچار
تلاش اولمدی . قلور ينغتون ايله يانده‌كی
انكليزلره توجيه خطاب ايدرك فقط فرانسز
لسانيله ديدی كه :

— هی! اوروپالی افنديلر! بن سزك
يبانجيكز دكلم . يانكزده‌كی قزيل كونلردن
زياده سزه يقينم . بنی قضا قورشونه هدف
ايتميكز . ايشته يانكزه كليورم .

قلور ينغتون بويله برمدنيتدن بعيد يرده
بر وحشيدن فرانسزجه تكلمی ايشيدنجه
فوق الحد استغراب ايدرك اوده موشاموله
طوغری هم يوريمكه باشلادی هم فرانسز
لسانيله ديدی كه :

— اويله ايسه قورقمه آرقداش! هيچ
قورقمه . سكا اصلا ضررمز طوقنمز .

قلور ينغتون ايله موشامول بری برينه
تقرب ايلدكجه بالطبع يوز يوزه دها دقتلی
باقيشيورلر ايدی . دها زياده تقرب ايتديلر
دها زياده باقشديلر . نهايت موشامول قلو-

رينغتونی طانیەرق :

— وای بابا قلورینغتون ! سنمیسك ؟ بنی طانیەمدكی ؟ موسیو موصونك اداره خانەسنده دائما كورشدیكك آدریەنی طا نیمدكمی ؟

دیه باغرەرق قوللرینی آچەرق قوشدی كلدی . قلورینغتون ایله صارماش طولاش اولوب اختیارك یوزینی كوزینی اوپمكه باشلادیغی حالده قلورینغتونك حالا بو وحشینك كیم اولدیغنی طانیەمیەرق اشتباه واحتراز ایله حركت ایتمسی غایت مضحك بر لوحه تشكیل ایلمش ایدی .

نهایت آدریەنی كندیسنی قلورینغتونه بالتدریج طانتدیرمقله برابر :

— آه ! زواللی میس جونصونسر سزك ورودكزی خبر النجه سوینجندن برقات دها خسته اولمز ایسه چوق شی !

دیمكه باشلاینجه قلورینغتونك :

— وای مادموازلك نرەده اولدیغنی سن بیلیورمیسك ؟

دیمسی وموشامولك :

— دها دون اقشام یانندن آیرلدم . كیجه كوندوز یانندەیم .

جوابنی ویرمسی بری برینك نوعما قپو یولداشلری دیمك اولان بو ایكی آدمك اتمام معارفەلرینی تسریع ایلدی .

قلورینغتون موشامولی یاقەلادیغی كبی درحال جیمس فراخك نزدینه كتوردی . اوراده صادق وحشینك دها اطرافلی استنطاقنه مباشرت اولندی . قزك نرەده ونه حالده بولندیغی سؤالنه موشامول اجوبهٔ مفصله ویرەرك حتی ریقالدانك كندیسنه علاقەسندن طولایی بكده سلامت قطعیه ایچنده عد اولنه‌میه‌جغنی بیله اكلاتدی . نهایت قلورینغتون ایله جیمسك :

— اویله ایسه كندیسنی وحشیلر الندن نصل قورتاره‌جغز ؟ بزه اصل بو خدمتده دلالت ایتملیسك .

دیملری اوزرینه موشامول :

— آنی بن‌ده كسدیره‌مم . اورته‌ده ریقالدا كبی بر بلا اولمسه ومیس جونصونسر بوندن ایكی بچق اوچ آی اولكی حالنده بولنسه ایدی شورادن اوككزه دوشدیكم كبی سزی طوغریجه قبیله‌مز اقامتكاهنه كوتوره‌بیلور ایدم . لكن شمدیكی حالده مادموازلك موقع و حالنده ایجه مشكلات اولدیغندن اولا ورودكز كندیسنه خبر و بریله‌رك رأیی مطالعه‌سی استحصال ایدلمكسزین قبیله سمتنه تقرب ایدلمامك لازم كله‌جكنی اخطار ایلرم .

دیدی كه قلورینغتون ذاتاً بو فكرده بولنمسی حسبیله موشامولك كرك صداقتنه وكرك ذكاوتنه ایشته بوسوزندن طولایی

تسلیمیت تامه ایله امنیت کوستردی ،

فاردیچارلرك اقامتکاهی ایله تمساحلرك اقامتکاهی آره‌سی اوچ کونلك قدر یول اولوب بونك بر کونلکدن زیاده‌جه‌سنی مفرزه خلق اورایه قدر قطع ائلمش وایکی کونلك قدر یری‌ده اوکیجه صباحه وصباحدن بوزمانه قدر موشامول آلمش ایدی . بوراده بر دقیقه دها توقف ایدلمیه‌رك ایلرو یه‌می وارلمق یوقسه آدریه‌ن دخی برلکده بولنمق اوزره بواقشام شوراده‌می قالنوب دیکلنمك لازم کله‌جکی مذاکره‌سنه نقل کلام ایدیلنجه موشامول دیدی‌که :

— سز ایستر ایسه‌کز قلاغوزلرکزك دلالتیله اقامتکاهمزه طوغری آغر آغر کلکز . ایستر ایسه‌کز بوراده اوتوروب استراحت ایلیکز . فقط بن بر دقیقه بیله زمان فدا ایده‌مم . بوکون اقشامه و بوکیجه صباحه قدر قوشه‌رق بو مژده‌یی مادموازله ایصال ایتملی‌یم .

جیمس ایله قلوریغتون صادق آدریه‌نك بو رأیینی تحسین ایلیه‌رك یول نواله‌سی اولمق اوزره کندیسنه یاریم بود سوکوشی و برشیشه دخی قونیاق ویردکارندن ومفرزه‌نك قوشلغی بقیه‌سیله موشامول ذاتاً‌ده قرنی طویورمش بولندیغندن همان اولانجه قوتی باجاقلرینه و یره‌رك کلدیکی سمته طوغری غیب اولدی کیتدی .

اون سکز ساعت متمادیاً یول یوریمش بولنان موشامولك ینه اون سکز ساعت متمادیاً یول یوریمسنه لزوم کوسترن شو عودتده‌کی زحمتی دیل وقلم ایله تعریف اولنه بیلورمی ؟ اوتوز التی ساعتی هپ قوشارق کچورمك دکل آ او یقوسزلق شرطیله سکون وراحت حالنده بیله امرار قابل اوله‌مز . فقط صادق وحشی اکر براز او یقو کسدیرمك ایچون براغاچ قوغوغنه و یاخود طاش آره‌سنه فلانه کیره‌جك اولسه سکز اون ساعت وبلکه دها زیاده او یومقسزین او یانه‌جغنی بیلدیکندن وکوتورمکده بولندیغی مژده‌یی بردقیقه اول محلنه ایصال ائلکده‌کی اهمیت خارق العاده‌یی ذهننده خیالنده برقات دها بیولتدیکندن آره‌لقده برقونیاق شیشه‌سنی چکدکجه قوتنی تزیید ایلیور واوقوتله ینه یولنده دوام ایده‌بیلیورایدی .

بو یولده‌کی تحملر بزم مدنیلرك ذهنلری قبول ایده‌جك شیلردن دکلدر . مکرکه مصرده‌کی وچولده‌کی عرب ساعیلرینك یکرمی درت ساعت متمادیاً یول یورو یه بیلمك خصوصنده کی تحملری ذاتاً معلوممز بولنسون‌ده او محلك آزتق وحشیلرنده بویله براز دها زیاده‌جه‌سی بولندیغنی ذهنلرمز قبول ایلیه بیلسون .

بوندن اولکی دردنجی کتابمزك
نهایتنده خبر ویردیکی اوزره صادق
وغیرتلی موشاءول صباحلین میس جونصو-
نسرك خانه‌سنه واردیغی زمان اوکیجه قز-
جغزی بالذات بکله‌مامش اولان ماراداتغال
هنوز اویقوده ایدی . قلور ینغتون ایله
وقوع بولان ملاقاتنی میس جونصونسره
نصل برصورت لطیفه‌ده‌دا کلاتمش اولد-
یغی ده خاطرمزده دریا ! بویله بردقیقهٔ
مهمه‌ده ذاتاً اثر تلاش کوسترمك
پولتیقه‌لرینه موافق اولمیه‌جغی کبی موشا-
مولك فوق الحد یورغونلغی ده سوزی
اوزاتمغه مانع اولدیغندن فرقهٔ تخلیصیه‌نك
ورودینی شویله مختصرجه تبشیر
واخبار ایلدکدن صکره همان کندی
خانه‌سنه چکیلوب یورغونلغنی دفع ایتمون
یتاغنه جان آتمشدر .

انتهای کتاب خامس

﴿ التنجی کتاب ﴾

« وفا »

— ١ —

جیمس فراخ ایله قلور یغتون صادق موشامول ایله ملاقات ایلدکاری یرده بالالتزام اوکون اقشامه قدر اوتوردیلر . اوکیجه یوله دوزدلوب مفرزه‌یی اوچ درت ساعت دها یورودکدن صکره بر کوزل صو باشی بوله‌رق اوراده دخی قوناق ویردیلر . حتی ایرتسی صباح مفرزه‌یی بوصو باشندن قلداتمیوب میستر جیمس فراخ مفرزه باشنده قالدیغی حالده قلور یغتون یالکز مظهر اعتمادی اولان ایکی کمیجی وتمساحلر قبیله‌سندن آلدیغی قلاغوزلر ایله فاردیچارلر اقامتکاهنه طوغری ایلرولدی . هم ده کندی طرفندن خبر کلمکسزین مفرزه‌نك یرندن قلداتماسنی تنبیه ایدرك اول وجهله ایلروندی .

غایت آهسته روش ایله اوکون اقشامه قدر یولده دوام ایلدی‌که هر مناسب یره کلدکجه اوتوروب برقاچر چاریك ساعت دیکله‌نیور ایدی . موشامول کندیلرندن آیریلور ایکن سوز ایدلمش اولدیغی وجهله موشامول طرفندن وقوعبوله‌جق ظهوراتی استقبال ایچون بو وجهله ایلروله‌یور ایدی .

واقعا اقشامه قدر موشامولدن هیچ برشی ظهور ایتمدی ایسه‌ده کچدکاری یرلرده نه فاردیچارلردن نه‌ده قبائل سائره‌دن هیچ برکسه‌یه هیچ بر اثره تصادف ایتمدکلرندن قلور یغتون بوحالی غایت موافق بولدیغی کبی اقشام واردیغی یردن کیرو یه کوندردیکی برتمساحلر وحشیسی ایله جیمس فراخه وحشینك وصولنی متعاقب یوله چیقمسنی وکندی اولدیغی محله قدر کلمسنی وکندیسنی اوراده بوله‌میه‌جق اولور ایسه بالتوقف کوندره‌جکی خبره منتظر قالمسنی یازمش ایدی .

قلور یغتون اوکیجه‌یی بو محلده صباحه ایصال ایدرك شفق ایله برابر ایلرو یه طوغری حرکته باشلادی . قلاغوزلرینك ویردیکی خبرلره کوره فاردیچارلر اقامتکاهنه آرتق کرکی ایله یاقلاشمشلر ایدی . حتی اورالرده اورمانك شوراسنده بورا- سنده بر چوق کسیلمش وکوتوکی براقلمش طاللری بر طرفه ییغلمش اغاجلره تصادف ایلیور ایدی‌که بونلر محال مذ کوره‌ده انسانلرك بالطه‌لری صیق صیق ایشله‌مش بولندیغنه دلالت ایلیور ایدی .

اوکون کونش طوغنجه‌یه قدر یور- یدکدن صکره یانلرنده بولنان قلاغوزلر شویله بر بچق ایکی ساعتلك برمسافه‌یی کوستروب :

— فاردیچارلر! فاردیچارلر! ریقالدا! مارادانغال!

دیمکه باشلادیلرکه قلوریغتون ایله یانده‌کی کمیجیلر بونلرك اشارت ایتدکلری طرفه کوزلرینك اولانجه قوتیله باقدقلری حالده برشی کوره‌مدکلرندن وحشیلرك سوزلرندن منفهم اولان معنانك عدم صحتنی حکم ایده‌جکلری کلدی. برده قلوریغتون اوزون کمیجی دوربیننی قره بنا ایله نشان آلورجه‌سنه اوطرفه توجیه وترصد ایلدکده فی‌الواقع یکدیکرندن آیری واك چوغی بر قاتدن عبارت ویالکز برقاچی ایکی قاتلی یکرمی اوتوز قدر کرپیچ خانه‌دن متشکل بر کوی کوردی‌که بورایه قدر وقوع بولان سیاحتلرنده وحشی قبائلندن هیچ بریسنك شوقدر منتظم ابنیه انشا ایلدکلری کورلمامش بولنمق حسبیله بواثر ترقی میس جونصونسرك ثمرهٔ دلالتی اولدیغنی اکلایه‌رق آرقداشی اولان کمیجیلره ده اخطار ومیس جونصونسرك کوینی تماشا ایچون دوربینی آنلره‌ده اعطا ایلدی.

آرتق موشامولك ورودینه قدر بورادن اوته‌یه کچامامك قطعیاً لازم کلمکله ارقداشلری کوبی ایستدکلری کبی تماشادن ماعدا دوربینی یانلرنده‌کی وحشیلره ده‌ویره‌رك آنلره‌ده تماشا ایتدیرمش ایدی. غریبدرکه مدنیلرك دوربین ایله آنجق کوره‌بیلدکلری مسافه‌ده‌کی اشیایی وحشیلر چپلاق کوز ایله پك اعلا کوردکلری حالده دوربین ایله هیچ برشی کوره‌مامکده ایدیلر. مطلقا کوزلرنده بوتربیه اولمدیغی ایچون کوره‌مامکده اولملری محتملدر.

قلوریغتون برارەلق یانده‌کی کمیجیلر ایله وحشیلری اللیشر یوزر آدیم فاصله ایله آوجی طاغیتور کبی کندیسندن بالتبعید اطرافه کوزجی قویدی‌که شاید موشامول کندی بولندیغی نقطه‌دن اوزاجیق بر محلدن کچوب‌ده کندیلرینی کوره‌میه‌جك اولور ایسه کوزجیلر انی کورسونلرده چاغرسونلر دیه!

فقط بوکا حاجت قالمدی. وحشی کوزنده‌کی قوتك درجه‌سنی اکلادق یا؟ موشامول ایسه یالکز کوزجه دکل ذهنجه فراستجه دخی‌اك قوتلی وحشیلردن اولمسیله اوکون اوکله‌دن‌صکره وهلةً قلوریغتونك قارشوسنه چیقی ویردی:

— وای موشامول! نره‌دن‌چیقدك؟ بوراده اولدیغمی نره‌دن کوردك؟

— ایکی بیك بشیوز آدیم‌قدریردن.

— آفرین‌به! حقیقةً سزك‌کوزلرکز کوز دکل دوربیندر.

— اورمانك صیقلغی مانع اولمسه دها اوزاق یردن بیله کوره‌بیلور ایدم.

هانیا ارقداشلریکز نره‌ده؟

— ارقداشلری نه یاپه‌جقسك؟ نه خبر
کتوردك باقه‌لم؟ ارقداشلرمی یعنی بوراده
اونلری سنی کوزله‌ونلر دیه کوزجی یه
طاغتدم. مفرزه ایسه همان شو دقیقه‌لرده
کلوب چاته‌جغنی تخمین ایده‌بیلورم.

موشامول اطرافنه باقندی. کیرو
طرفده بعض ادملر کوره‌رك دیدی‌که:

— شوراده سکز اون کشی کوریورم.
عجبا کوزجیلرکز انلرمیدرلر؟

— خیر! کوزجیلرم سکز اون کشی
دکلدرلر. هم کیروده‌ده اولمیوب صاغده
صولده‌درلر. احتمال که او کوردکلرك مفرزه
پیشدارلریدر.

بونك اوزرینه ایکیسی بردن اياغه
قالقوب قلوریغتون دوربین ایله وموشا-
مول چپلاق کوزلریله کیرودن کلنلری
معاینه‌یه باشلادیلر. بودفعه دوربین چپلاق
کوزه تفوق ایلدی. کلنلری موشامولدن
اول قلوریغتون کشف ایدوب طانیه‌رق
دیدی‌که:

— تاکندیلری! هایدی قوش میستر
جیمس فراخی بولده بورایه طوغری دلالت
ایدرك آل کتور.

موشامول مفرزه‌یه طوغری قوشوب
کیتدی. قلوریغتونك صاغده صوله کوندر-
مش اولدیغی کوزجیلر دخی مفرزه‌نك
ورودینی کورمش بولندقلرندن قلوریغتو-
نك بولندیغی نقطه‌یه طوغری تقرب ایلدیلر.
یاریم ساعت صکره جمله‌سی اجتماع ایدرك
ایدرك جیمس فراخ وموشامول وقلور-
یغتون برقونفرانس عقدیله مذاکره‌یه
باشلادیلر. موشامول دیدی‌که:

— برآز زیاده‌جه صوقلمش ایسه‌
کزده زیانی یوق دیه بیلورز.

جیمس فراخ — ماد موازلدن نه خبر
کتوردك؟ آنی سویله باقه‌لم؟ نه حالده‌در.

موشامول — بونی تعریفه حاجت
وارمی یا؟ عادتا سوینجندن چیلدیرمق حالنده.

قلوریغتون — بزه نه تعلیمات
کتوردك؟

موشامول — هاایشته اصل ایشك
بوجهتنی قونشملی یز. کتوردیکم تعلیماتدن
اول شونی بیلملیسکزکه بورایه ورودکزك
مناسب بروقت وساعتده وقوع بولمشدر.
زیرا فاردیج ایله ریقالدا طارغین ایکن....

جیمس فراخ — فاردیج کیمدر؟
ریقالدا کیمدر؟ بز آنلری بیلورمی یزکه
بویله سویلیورسك؟

موشامول — هاکرچك سویلیور
سکز. فاردیج قبیله مزك رئیسی وریقالدا
آنك اوغلیدر. بابا اوغل طارغین ایدی‌ده
دون بارشملری مذاکره سنه ختام ویریله‌رك
بوکون بارشه جقلردر. بوسوینجلی وقعه‌دن
طولاییده بواقشام مادموازل کندیلرینه

بر ضيافت ويره جكدر . او ضيافتده جمله‌سنی سرخوش ايده جكندن بز اورايه وار ديغمز زمان بتون قبيله‌يی مست لايعقل بوله جغز .

بو صورتدن جمله‌سی ممنون قالديلر . حتی موشامول بابا ايله اوغلك نه‌دن طولايی بری برينه طارلدقلريني ده حكايه ايلدی . يعنی ريقالدانك مادموازله اولان عشقندن طولايی كندی قاريسيله چوجقلريني نصل كسديكنی و بشقه زمانلرده اولسه بو مثللو وحشی جنايتلره اوقدر اهميت ويرلمز ايسه‌ده برزماندن بری ينه ميس جونصو-نسرك تربيه‌سی ثمره‌سيله قارديجار وحشيلری ايچه ايلرولەدكلرندن ريقالدانك بوجنايتی و باخصوص باباسنك ده تهلكه‌ده قالمسی كيفيتی قبيله خلقنی نه درجه‌لرده متأثر ايتديكنی وهپ مادموازلك تدابيری ثمره‌سيله ودين اولوجه‌لری بولنان زاق مارادانغالك انضمام معاونتيله بابا اوغل آره‌سنده وقوعه كان باريشقلغك قبيله خلقنی نه‌درجه‌لرده سونديريكنی اطرافيله اكلاتدی .

ريقالدانك مادموازله عاشق اولمسی قضيه‌سی ميستر جيمس فراخی نه‌درجه‌لرده تلاشه دوشوره‌جكی دركاردر . حتی مادموازلك بوزواللی نشانليسی ريقالدانك سو اسی ثمره‌سی دخی اقتطاف ايدلمشدر احتماليله پك بيوك براضطرابه دوشوب بوشبهه‌سنی حل ايچون :

— وای ! ديمك اوليوركه بيچاره ميس اودهشتلی وحشينك مستفرشه‌سی اولمشدر . احتمال‌كه ياريسی وحشی ياريسی مدنی اولمق اوزره برده ملز چوجق طوغورمش وياخود هنوز حامل بولنمشدر .

ديمش ايسه‌ده موشامول بومتلاشيانه ومشتبهانه سوزه درحال سوركلی برقهقهه ايله مقابله ايدرك جواباً دخی !

— بويله برشيئه نصل احتمال ويره بيليورسكز ؟ هم مادموازلی هم بنی اوقدر مدهش وحقسز بر صورتده اتهام ايليورسكزكه ظنكزك بطلانی ثابت اولديغی زمان محجوب قاله‌جقسكز .

دينجه ميستر جيمس فراخ بومحجوبيتی جانه منت عدايدرجه‌سنه ممنونيت واطمئنانی بردرلو ستر ايده‌مامشدر .

كرك بوحكايه‌لر وكرك بربچق سنه‌دن بری ميس جونصو-نسرك اوراده ياپديغی ايشلرك نقل وروايتی ختام بولدقدن صكره موشامول ديدی‌كه :

— بز بوكون اقشامه قدر بوراده‌يز . ذاتاً اقامتكاهمز بورايه اك آهسته يورويش ايله آنجق ايكی ساعت امتداد ايده‌بيله‌جك برمسافه‌ده‌در . كونشك غروبندن برساعت صكره بز كوی كنار ينه قدر

وارەجغز . مفرزەاورادە اختفا ایدەجك .
بن کـو یه واروب مادمـوازلك ایشی
نه درجـەیه کتورمش اولدیغنی کورە -
جکم . اکر قبیله خلقی بروجـه مطلوب
سرخوش ایدلمش ایسه مادموازلك ایدەجکی
تعریف وجهله کاوب سزە خبرویرەجکم .
جیمس فراخ — یامادموازل آنلری
نه ایله سرخوش ایدەجکدر ؟
موشـامول — دمنجکدن بری سزەنه
اکلاتدق یا ؟ مادموازل بوراده بزەهرشیئی
اوکرتدی . راقینـك الك اعـلاسنی بز
چکیورز . ابتـدالری اریك کبی الما کبی
میوەلری چوروتوب چکیور ایدك شمدیلرده
ایسـه اوزوم جبرەسـندن راقی چکوب
اعلا شکر ایله آناصون ایله برده کوزل تربیه
ایدیورز که . . .
قلوریغتون — شکر ایله می ؟ شکری
نرەده بولیورسکز ؟
موشـامول — کنـدیمز یاپیورز .
فقط شـکر بزم سزك بیلـدیککز کبی کاله
و یاخود کاله قیریغی توز شکر صورتنده
شیلردکلدر . اوزوم اریك وسائر شکرلی
میوەلری زیادەجه اولـدوروب ازەرك
صوینی چیقاردقدن صـکره بوصـوبی
قیناته قیناته قویولتیورز . بال کبی برشی
اولیور . بزده بو بالی شـکر مقامنـده
استعمال ایلیورز .

جیمس فراخ — والله چوق شی !
سزعادتا مدنیلشمش کیتمشسکز .
— حقیقت او یله یعنی بزدەکی بختیارلق
اسـبابی سزك ممالك متمدنه کو یلولری نسبه
میسر اولەمیەجق درجه لرده مکملدر ..
بو صورتله آچیلان سوز اقشامه قدر
اوزاندی کیتدی .. موشامول میس جونصو-
نسرك دلالتیله وحشیلرك پیدا ایتمش اولدقلری
ترقیاتی دها مکمل ودها اطرافلی اکلاتەرق
قلوریغتـون ایله جیمس فراخ اوتەدن
بری کندی ایچلرنده بولنمەلر نەقدر معلو-
مات پیدا ایدە بیلەجکلر ایدیسه معلوماتك
اودرجەسنی تمامیله پیدا ایلدیلر .
بو صـورتله حصـوله کلن وقوف
میستر جیمس فراخـده موجب اولـدیغی
بختیارلغك الك بیوکی نشانلیسی اولان میس
جونصونسرك بر وحشی یه مستفرشـه
اولـمق فلاکتی کبی دوشونجـەسی بیله
عقلنی چیلەسندن چیقارەجق درجەلرده
دهشتی بالطبع منکر اولەمیـان فلاکتدن
خلاص تامنـه امنیت قطعیه پیـدا ایتمسی
قضیەسی اولمش ایدی .
انسان نه عجایبدر ! آردەقلری قبردن
هنوز اثر بولەمدقلری زمان وفات ایلدیکی
واحتمالی وار ایسه دفن اولنمش بولندیغی
بری کشـف ایده بیلمك دخی کنـدیلری
ایچون موفقیت عظیمـه صـایلمیەجقمی

ایدی ؟ بوکا نسبتله قزجغزی برحیات اوله‌رق اله کچورمك فوق‌المأمول بر بختیارلق حکمنی آلمیه‌جقمی ایدی ؟ بونلره نسبتله ودفعی قدرت بشریه‌نك فوقنه چیقه‌جق برمجبوریتله عادتا لاشی حکمنده عد اولنمسی لازم کلن استفراش مسئله‌سی میستر جیمس فراخك ذهننی پریشان ایلدیکی زمان اکر بو موفقیتی بونعمتی دوشونمش اولسه ایدی کندی کندیسنه محجوب بیله قالمسی لازم کلور ایدی .

مع هذا آدمجکز بونی دوشونمامش دکلدر . دوشونمشدر . دوشوندیکی ایچوندرکه کندیسنی بختیارلغك مرتبهٔ غایه‌سنده بولوب نشئه‌سنی شطارتنی هیچ برشی تحدید ایده‌مامکه باشلامشدر .

خیر خیر ! اونشئه‌یی او شطارتی بر شی تحدید ایتمشدر . او ایسه قزك هنوز خلاص کلی ایله تخلیصی حصوله کلمه‌مامش اولمسی قضیه‌سیدر . شو آنده قز ایله آره‌لرنده یالکز چند ساعتلك برمسافه واردر دیه فرض وحکم اولنه‌مز . اومسافه‌نك نهایتنده دها نه‌قدر موانع ومزاحم ومشکلات مأمولدرکه بونلر موفقیت قطعیه‌یی بیوك برشبهه وتهلکه آلتنده تصور ایتدیره بیلورلر .

میس جونصونسرك بولندیغی حال اسارت ایتالیان و اسپانیول عبیدودلری کبی مدنیلر نزدنده بیله اولسه تمام تخلیص کلی دقیقه‌سنده بردانهٔ انتقام برخنجر غدر ایله زواللی قزجغزی حیاتندن محروم ایتمك تهلکه‌سنی بیله موجب اوله‌بیله‌جکی دوشونلمامیلیمیدر ؟ اوایسه وحشیلر الندهدر . آره‌ده برده ریقالدا وانك دخی وحشیانه ومجنونانه برده‌سوداسی واردر . بناءعلیه موفقیت تامه‌نك حصولی دقیقه‌سنه دکین امیدتام هیچ برکسه‌نك قلبنده برطوته‌مز .

ایشته بودوشونجه‌لر میستر جیمس فراخك شوقنی شطارتنی کرکی کبی تحدید ایلیه‌رك آره‌لقده بر اوقدر یأس وکدر امواجنه غرق ایلیور ایدی که وجودی برآنده بوزلر ایچنده ایکن دیکر آنده آتشلر ایچنده قالیور ایدی .

قلوریغتونك حالنی‌ده میستر جیمس فراخك حالندن دها ایی ظن ایتمامیلیدر . « دکز آیغری » دیه توصیفده سزا اولان بوتجربه‌کار اختیار تخلیصنه کلدیکی قزك بروحشی طرفندن استفراشنده نه‌کبی اهمیت تصور اولنه‌بیله‌جکنی خاطرینه بیله کتورمیوب حتی الحالةهذه قزك برحیات بولنمسنی‌ده حسابه قاتمیوب بلکه‌انی صاغ وسالم اله‌کچوردکدن صکره معموریه قدر ایصال دخی ایتمیجه هرتهلکه برطرف اوله‌رق ایش بتورلمش صایله‌میه‌جغنی دوشونیور ایدی . ایشی بویله دوشوندیکی

ایچون اکرچه عیس جونصون نسرك مدت اسارتی ظرفنده وحشیلری شویله تربیه ایتدیکنه و بوقدر ایشلر کوردیکنه دائر موشامولك حکایاتنی دیکله یور ایدیسه‌ده اصل ذهنی هپ بومشکلاتك مقایسه و محاکمه‌سیله مشغول اولدیغندن کندی طرفندن برسوز ایله دخی بو محاوره‌یه اشتراك ایتمیور ایدی .

الحاصل اقشام اولدی . موشامول دیدی که :

— ایشته کونش باطدی . شمدی یواش یواش یوله‌دوزه‌لور ایسه‌ك قراکلق تماميله اطرافی احاطه ایلدیکی زمان کویه واصل اوله‌بیلورز .

قلورینغتون — پك ده یواش یواش دکل . دوربین ایله کوردیکم یرك مسافه‌سنی طوغریجه تخمین ایلیه‌بیلمش ایسه‌م خیزلیجه یوریمك شرطیله دخی بر بچق ایکی ساعتده انجق واره‌بیلورز .

موشامول — اویله‌در .

میستر جیمس فراخ — اویله ایسه دها زیاده وقت غائب ایتمه‌یه کلمز . همان یوله چیقه‌لم .

جمله‌سی برنجی « چیقه‌لم » کلمه‌سنی اتحاد لسانله تکرار ایدرك آیاغه قالقدیلر . قلورینغتونك ترتیبی وجهله کندیسی موشامول ایله پیشداراق صورتنده ایلرولیه‌جك ومیستر جیمس فراخ مرکزده بولنه‌رق اوکدن آرقه‌دن وقوع بوله‌جق ظهوراته کوره حرکت ایلیه‌جك وقلورینغتونك مظهر اعتمادی اولان ایکی کمیجی ایسه دمدارلقده بولنه‌جقدر . حتی وحشیلر نزدنده اجرا اولنان بومثللو حرکاتده الڭ بیوك مشکلات واهمیت دمدارلقده اولدیغی نظر دقته آلملیدر . چونکه حیله وخدعهٔ حربیه‌ده وحشیلر مدنیلره بیك قات فائق اوله‌رق اکثریا پیشدارلرك باصقین اجراسی ایچون تحری ایلدکلری دشمن آرقه‌دن هجوم ایدی ویره‌رك مدهش پریشانلقلری ایقاع ایدر .

بزم مفرزه‌نك شو صوك قیامیله فاردیچارلر کونه طوغری تقریبی حقیقةً شایان تماشا سوقیاتدن عد اولنه‌بیلور . یوللری معین اولمیان برمملکت وحشیه‌ده الڭ بیوك قلاغوزلری اولان موشامولك سمت مطلوبه طوغری یول بولوب چیقارمق ایچون کاه صاغه کاه صوله بوکلمسی برر برر یکدیکرینك آرقه‌سندن یورویان مفرزه خطنه عظیم براژدر صورتی تصویر ایتدیرمکده ایدی . اویله براژدرکه قیوریم قیوریم مشی وحرکتی غایت ساکتانه‌در . یالکز آیاقلری التنده اصابت ایدن قوری طاللرك قیریلوب چیتردامسندن بشقه‌سس ایدلمز . بوچیتردی ایسه آنی استماع ایدنلرك یورکارنده بر

خوف وحشيت اثرى حاصل ايتمكدن كيرو قالمز .

خط مفرزه‌يه اژدر ديدك . فقط اويله مدقق متجسس براژدركه باشندن قويرو - غنه قدر هر نقطه‌سى دقتلى قولاقلرله اهتماملى كوزلرله مجهز اولديغندن هانكى طرفدن برخيال بلورسه برچيترتى پيدا اولسه درحال كوريلوب ايشيديله‌جكدر . او آنده‌ده او طرفه صالديريله‌جقدر .

بوقدر متبصرانه متقيدانه حركتله يورى‌يه يورى‌يه كويه كركى كبى تقرب ايلدكلرنده كوى ميدانى‌عد اولنان واسعجه بريره آتشلر ياقلديغنى كوردكلرى كبى بر آز دها تقرب ايلدكلرنده نشئه‌لى‌سدلر و منتظم نغمه‌لر دخى قولاقلرينه ورود ايتمكه باشلادى . نغماتك انتظامى قلوريغتونك‌ده جميس فراحك‌ده حيرتلرينى موجب اوليور ايدى . زيرا وحشيلرده دكل آ اولور اولمز مدنى كويليلرده بيله بوقدر آهنكلى نغمات اميد اولنه‌ميه‌جغندن بونك‌ده ميس جونصو - نسرك جمله‌ٔ موفقياتندن اولديغنى دوشو - نيورلرايدى . موشامول يواشجه قلوريغتونك قولاغنه ديدى‌كه :

— نشئه‌لرى پك يولنده . شو الك ديك ته نور صداسنه دقت ايديورميسكز ؟ زورلى ريقالدانك صداسيدر . نه قدر عاشقانه تغنى ايديور .

قلوريغتون — بروجه مطلوب سرخوش اولمشلرمى ديرسك ؟

موشامول — ايش‌ايبجه يولنه كيرمش . فقط سز بوراده طوركز . تكميل‌ارقداشلر هپ بوراده بريكسونلر . بن كويه كيده‌يم . مادموازلدن آله‌جغم تعليماتله بورايه عودت ايده‌جكم زمانه قدر صاقين ها يريكزدن قلدانميكز . صكره ايش ياپمق دكل آ ياپلمش ايشى بيله بوزارز .

قلوريغتون — طبيعى ! سن بزم طرفزدن امين اول هادى الله موفقيت ويرسون .

— ٣ —

قلوريغتون ايله موشامول بوسوزلرى تعاطى ايدنجه‌يه قدر اژدره تشبيه ايتديكمز خط مفرزه حقيقةً برحيهٔ عظيمه‌نك قفاسى مركزاتخاذ ايدرك قانغاللانوب چوركلنمى كبى كله كله قلوريغتون اطرافنده اجتماع ايلمش ايدى دها دمدارلرك ورودندن اول موشامول كويه طوغرى تباعد ايلديكى كبى مفرزه‌نك كافهٔ افرادى قلوريغتونك بولند - يغى نقطه‌يه طوپلانديغى زمان آنك طرفندن ويريلن اشارت اوزرينه جمله‌سى اولديغى يره چوكوب اوتورمش ايدى .

بز كله‌لم موشامولە :

صادق رهبر كويه واردیغى زمان كوى خلقنك ذوقنى شوقنى پك فوق العاده

بولدی ۰ رقص خلقه‌سی تشکل ایدرك سرسبحهٔ رقاصان دخی ریقالدا اولمق اوزره هاریل هاریل رقص ایدیلیور ایدی ۰ فاردیچ ایله قاریسی ومارادانغال ومیس-جونصونسر بو طربکاهك الك معتبر برنده اوتوره‌رق اجرا اولنان آهنکاری رقصلری تماشا ایله برابر بابا ایله اوغل آره‌سنده عقد ایدلمش بولنان مصالحه‌دن طولایی ممنونانه سوزلر وبومصالحه واتحادی کیتدکجه تقویه وتأیید ایلیه‌جك تمنیلر تعاطی ایلیورلر ایدی ۰ قبیله‌نك الك کنج وکوزل قادینلری راقی دستیلریله قدح مقامنده قوللانلمق ایچون یاپلمش بولنان فنجان قدر مینی مینی چناقلری اللرینه آله‌رق کاه خواندکانه وکاه رقاصانه راقی توزیع ایدیورلر ایدی ۰ جمله‌نك سرخوشلغی ایسه مرتبهٔ کماله ایجه یاقلاشمش ایدی ۰

بواثناده موشامول اورته‌یه چیقی ویرنجه مجلسده برتموج حصوله کلدی ۰ « موشامول ! موشامول ! » سوزلری هر آغزدن برآنده دفعاتله ایشیدلدی . هله ریقالدا :

— کل بنم الك بیوك الك صادق دوستم موشامول ! بنم ذهنمك چوبانی سنسك سن اولمه‌دك بنم دیوانه‌لکلرم دنیانك التنی اوستنه کتورر ۰

دیه موشامولی آلقش وادیسنده نعره‌لر آتدقجه شدت عاشقانه‌سی حسبیله بونعره‌لرك دهشتی ده آرته‌رق صانکه کوکسی یاریلوب جکرلری طیشارویه دوکیله‌جك ظن اولنیور ایدی ۰

موشامول جمعیتك واومیانده باالخاصه ریقالدانك بونشئه‌سنه تماميله اشتراك ایچون غایت متبصرانه طاورانمغی واجب کوردی ۰ بناءً علیه اوده :

— یشا زورلی ریقالدا یشا ! رئیسمز فاردیچ سنك کبی براوغله نائلیتندن طولایی افتخار ایتسون ۰ سن ده اویله بر بابانك اوغلی اولدیغك ایچون افتخار ایت ۰ هله همیز سزك کبی ایکی آفتاب زاده‌یه نائلیتمزدن طولایی ذاتاً مفتخرز ۰

سوزلرینی تیاترو ساحهٔ تماشاسنده ابراز ایلدیکی هنرلری بتون مستعمره آلقشلاتان بر اویونجیده بیله پك ده کوریله‌میه‌جك اطوار هنرمندانه ایله درمیان ایدنجه بتون قبیله خلقنك دفعةً برر بشقه درلو کماله نعره‌زن اولدقلری ایشیدلدی که بوآوازه‌لرك کافه‌سی موشامولی تصدیق ایچون اعلا اولنیورلر ایدی ۰

اوته طرفده جیمس فراخ ایله قلورینغتون وحشیلر جمعیتنده‌کی بوجوش وخروشدن ایشلك حقیقتنی تماميله اکلامشلر ایدی مع هذا اوراده‌کی موجودیتلرینی وحشیلره سزدیرمامك ایچون

سکون وسکوته رعایتلرینی آزالتیورلر
ایدی .

ریقالدانك تکلیفی اوزرینه موشامو -
لەده بر چناق راقی صونلدی . واقعا
بوگیجه کوریلەجك ایشلرك اهمیتنه نظراً
کندیسی ایچون سرخوشلغك قطعیاً جائز
اولەمیەجغنی موشامول بیلور ایدیسەده
او تهلکەلی وحشی یەقارشو تردد کوسترمك
هیچ ایشنه کلمدیکندن چناغی الوب
ایچدیکی کبی متعاقباً تکرار طولدیروب
ریقالدایەده صوندی . ریقالدا :

— موشامولی سون بر طولی
چناق ایچسون . ایشته بن ایچیورم .

دیە حایقرمسیله هرکس ساقیلرك
باشنه اوشوشدرك و مستانه و وحشیانه
سوزلرله هپ موشامولی القشلایەرق
بررچناق دها ایچدیلر .

بو سرخوشلق یالکز میدانده دونوب
طولاشوب نغمەلر رقصلرلەدنیایی صارصان
خلقه مخصوص ایدی ظن اولنمسون .
قادیچ ایله قاریسی قاداغوز دخی کرکی
کبی سرخوش اولەرق حتیزاق مارادانغال
بیله عشرت مراقی اولمدیغی حالده بر قاچ
چناق ایچمکه مجبور اولمش ایدی . او
تهلکەلی مایعدن آغزینه قطره قویمیان
یالکز میس جونصونسر ایدی .

غریبدرکه بو قزك شورایه کلمسی
اوزرندن یللر کچدیکی وبو قبیلهٔ وحشیەیی
بو درجەلرده ترقی یه سوق ایچون حیرت
فرمای عقول اولەجق خدمتلری کورلدیکی
حالده قاداغوزدینلن وحشی جادوزواللی
قزجغزك ایالت ورودنده پیدا ایتمش بولندیغی
کین و غضبی حالا طبعندن دفع ایدەمامشدر .
آرالدا کبی کندیسی دخی ریقالدانك
ساطور غضبنه فدا اولمق وبلکه بابا اوغل
وحتی بتون قبیله خلقی میانده بر مقاتله
وقوعه کلمك مرتبهٔ تحققده ایکن بوتهلکه -
لرك کافەسنی میس جونصونسرك برطرف
ایتمسی وایشته بوگیجەکی شو جنبش
آنك سایەسنده حصوله کلمسی بیلەقاداغو -
زی متشفی ایدەمیوب بالعکس میس
جونصونسرك بو یولدەکی حسن موفقیاتی
بیچاره علیهندەکی شدتنی آرتدیرمغه
خدمت ایلیور ایدی .

آبق اولدقجه بو کین وغضبنی ستره -
جبر نفس ایلیه بیلیور ایدی . اما بو
کیجەکی سرخوشلغی حالنده اکا
دخی مقتدر اولەمیەرق کوزلرندن
آتش فرلاتورجەسنه انظار خصوصیتله
قزجغزی احراقه استعدادینی کوستردیکی
کبی بعض کنایەلی سوزلرله دخی آغزندن
یلدیرملر چیقەرق او زواللی اوزرینەسوق
ایدەجکنی آب آشکاره کوستریور ایدی .

میس جونصونسر بو حاللری بیلیور -

دیتله بیلورمی ؟ بو قادینك شرندن هیچ بر دقیقه هیچ بر آن کندیسنی تمامیله امین کوره میور ایدیسه ده نه یاپسون. بو وحشیلر النده تأمین سلامت ایچون التزام ایلدیکی بولنیتمه قطعیاً صبر وتحملی ایجاب ایدیور.

اوت! آرتق بو صبرك بو تحملك ده صوکی کلمشدر. ایشته کندینی تخلیصه کلن فرقه کوی کنارنده طوریور. آنجق اصل صبر اصل تحمل ایشته شو دقیقه ده لازمدر. بو حقیقت میس جونصونسرك نظر حکمتنده مرتبهٔ بداهتده بولندیغی ایچون قاداغوزه شبهه ویره جك ذره قدر حال وحرکت وطور مشوارده بولنمیور.

موشامولك راقی ایچدیکنی کورمك میس جونصونسرك زیاده سیله جانی صیقد یغی جهتله برآرهلق آنی بوکیجه ایچکیدن منع ایدرجه سنه اولسون بر احتیاطسزلقه طورانمش ایدی. حتی موشامولی بویله براخطار ایچون یاننه بیله چاغرمش ایدی. ذکی وحشی بو چاغریلشدن مقصد نه اولد یغنی اکلایوب کاور کلز:

— بیلیورم بیاض کون بیلیورم! پکن برجنبشمزده راقینك بنی زیاده سیله خسته ایتمی اوزرینه بوکیجه ایچکیدن منع ایتمك ایچون چاغردیغنی بیلیورم. فقط نافله منع ایتمه. بوکیجه ده ایچکی ایچمز ایسه م بشقه هانکی کیجه ایچه جکم؟ نافله هیچ ذوقنی بوزمه.

دیمش وبوسوزی سویلر ایکن میس جونصونسردن بشقه کمسه نك کوره میه جکی اکلایه میه جغی بعض قاش کوز اشارتلریله بقیهٔ مرامنی ده اکلاتمش اولدیغندن بو اخطار قزك عقلنی باشنه آلمسنه سبب اوله رق او احتیاطسزلقدن ده واز کچمشدر.

عیش ونوش جوش وخروش برساعت قدردها دوام ایلدی. آنجق مجلسك نشئه سی کتدکجه طاوسامقده ایدی. ایچکی یه تحملی آز اولان وحشیلردن برطاقی شورایه بورایه کوپك کبی قیور یلوب صیزمشلر ایدی. دیکر برطاقی ایسه اوتور دقلری یرده کندیلرینی ضبطه مجاللری قالمیه رق برحرکت غیرمنتظمه ایله صاللانمقده وکوزلری قپانمقده یعنی آنلر دخی ظیباره جقلری یری ووضعیتی آراشدیرمقده ایدیلر.

عشرته الك زیاده تحملی اولانلر وبونلر میاننده بالخاصه ریقالدا هنوز آیاقده حالا باغیروب چاغیره رق تغنیلر رقصلر اجرا ایتلکده ایدی. موشامولة راقی ایچورمك اصرارىده دوام حالنده بولنوب اوده بیاغی سرخوشلغه تقرب ایلیور ایدی که موشامولك بوحالی بیچاره میس جونصونسرك

ایچندن قانلر کیتمسنه سبب اولیور ایدی. نهایت یاریم ساعته قدر دها دوامدن صکره الك اول زاق مارادانغال ومتعاقباً قاداغوز ایله فاردیج خانه‌لرینه چکیله‌رك ریقالدا دخی یقیه‌له یقیله کندی خانه‌سی یولنی طوتدی.

اوزمان میس جونصونسر موشامولك یانه کلوب فرانسزجه سویلدیکی حالده کویا برکسه ایشیتور اکلارخوفیله غایت آهسته وفقط متأثرانه برصدا ایله دیدی که :

— نه یاپدك زواللی دوستم! سنك ایچکی یه تحملك وارمیدر؟ ایشته سن آنلردن زیاده سرخوش اولدك.

موشامول کرچکدن مستانه برطورله دیدی که :

— حقکز وار مادموازل! قصور ایتدم اما بوقصوری ایتمه‌جك اولسه ایدم دها بیوکارینی ارتکابه مجبور اولورایدم. اما دوشوندم‌که بن کوره‌جکم ایشلری کوروب بتورمشمدر. شوراده درت آدیم مسافه‌ده بولنان جیمس ایله قلوریغتونی سزکله ملاقات ایتدیردکدن صکره ایستدیککز کبی حرکتده مختار قالورسکز. بنده آرتق اداره افکاره تحمل قالمامسی سزی تشبثکزدن منع ایده‌مز.

میس جونصونسر لطیف سرخوشه برآز کولدی. و :

— هایدی شمدی اویمزه کیده‌لم.

دیه موشامولی قولنه طاقوب کندی اقامتکاهنه طوغری یوریدی.

قپودن ایچرویه کیردیلر ایسه‌ده اوتورمق راحت ایتمك ایچون دکل! جمعیتك بقیه‌سی‌ده یا اولدقلری یرده صیزسونلر یاخود یرلی یرینه چکلسونلر دیه بویله آره‌دن چکلمکه لزوم کوردیلر.

واقعا بونلر چکلدکلری زمان کورلتینك صوك بقیه‌سی بش اون دقیقه دها دوام ایله بعده اورته‌لغی برسکوت استیلا ایتمکه باشلادی. بونلر قپونك ایچ طرفنده شو حاله دقت ایدیورلر سوینیورلر ایدی. نهایت میس جونصونسر موشامولە :

— هایدی شمدی بنی کانلرك یانته کوتور.

دیمسیله ینه قول قوله ویروب مفرزه‌نك مختفی ومنتظر اولدیغی یره قدر کلدیلر.

میس جونصونسر و جیمس فراح وپدر ثانی مقامنده بولنان قلوریغتونك شو ایلك ملاقاتده سوینج کوز یاشلرینی تبسمله ضحکاره قهقهه‌لره قاته‌رق صارماش طولاش اولملری برسام ماهر طرفندن ترسیم وتصویره شایان دکلمیدر؟ جمله‌سنك اغزندن برنفسده برچوق سوزلر چیقیور اما هیچ بریسی دیکرینك دیدکارینی اکلا-

مدقلرندیمدر نه‌در هیچ برینك سوزی دیکرینه جواب اولمیور . طاتلی ولطیف برهرج ومرج که دکه کیتسون .

دکدك کیتدی . حتی بوحال یاریم ساعت قدر دوام ایتدی . آنك نهایتنده اکر ایش جیمس فراخك آرزو ورأینه قالسه ایدی همان میس جونصونسری آلدقلری کبی تمساحلر قبیله‌سی نزدنده‌کی صندالرینه طوغری یوله روان اولی ویرملری لازم کاور ایدی . لکن میس جونصونسر اوبختیارانه ومظفرانه تبسملر ایله نشانلیسنه دیدی‌که :

— یوق ! جنتلمن ! بوراده قوماندا سزده دکلدر . بورانك قرالیچه‌سی بنم ! باش وکیلمده سنیور ادریه‌ن موشامولدر . کندیسنی نظر حرمت وتعظیمکزه توصیه ایدرم . سز ایسه بزم هم مسافرمز هم تحت حکممزده تبعه‌مزسکز . بزم طرفمزدن اله جغکز اوامره اتباع مجبور یتنده‌سکز .

حیاتندن بیله قطع امید ایلمش اولدیغی جانانندن بوسوزلری استماع ایلك میستر جیمس فراخی نه‌درجه‌لرده بختیار ایدر ؟ ایشته بختیارلغك اودرجه‌سنی کوسترن برطور بشوشانه ایله قزك النی اوپه‌رك انقیاد واطاعتدن ایرلیه‌جغنی وعد وتأمین ایلدی . بونك اوزرینه میس جونصونسر قلوریغتونه صوردی‌که :

— اثنای سفرده اطاعتسزلك ایدن طائفه‌لرکزه نه‌یاپارسکز ؟

قلوریغتون — بزده اطاعتسزلك ایده‌جك طائفه یوقدر که :

— شاید اولسه ؟

— حبسه آتارز .

— سرکشلك ایتسه ؟ سلاحه طاورانه‌جق اولسه ؟

— بیلکلرینه یاخود برمقلرینه کلبچه‌یی اوردیغمز کبی . . . . .

— اوکوزل بیله‌زکاردن اوکوزل یوزکاردن یانکزده نه‌قدر واردر ؟

— وحشی قادینلرینه کرچکدن بیله‌زیك یوزك دیه هدیه‌می ایده‌جکسکز ؟

— خیر ارککلرینه دهدیه ایده‌جکم .

— والله مادموازل تأسف ایدرم که اویله شیلردن بزده هیچ یوقدر .

— بوقدر تدارکسزسکز ها ؟

دیه مادموازل جونصونسر اپیجه متأسفانه برطور کوستردی ایسه‌ده صادق قلوریغتونی محزون ایتمامك ایچون درحال طورینی تبدیل ایلدی . جمله‌سی آرقه‌سندن کلمسنی امر واشارتله کوی ایچنه طوغری یوریدی کیردی . اوراده قلوریغتون ایله موشاموله دیدی‌که :

— دوستم موشامول‌لزومی قدرایپ بوله‌جق . دوستم قلوریغتون دخی الك

ایشـکنذار آدملرندن برقاچنی یانه آله‌رق
یالکز زاق مارادانغالدن بشقه فاردیچارلرده
نه‌قدر ارکك وار ایسه برر برر جمله‌سنك
اللرینی باغلاته‌جق . ایشته خلقك پك آزی
خانه‌لرنده والك چوغی میدانك شوراسنده
بوراسنده‌در .

میس جونصونسرك ویردیکی بو امری
حسن ایفا ایچون قلوریغتون مظهر اعتمادی
اولان معهود ایکی کمیجی‌یی ده یانه آلوب
موشامولك آرقه‌سنه دوشدی . قز دخی
بونلرك هانکی طرفه کیدوب نه صورتله
حرکت ایلدکلرینه کیجه‌نك قرا کلغندن قطع
نظرینه دقت ایلیور ایدی . بش اون دقیقه
صکره موشامول ورفقاسنك رئیس فاردیچك
خانه‌سندن چیقدقلرینی کوردی . مفرزه‌سیله
برابر درحال خانهٔ مذکورك قپوسنه قدر
یوریدی . موشامول :

— سز یالکز ارککلری باغـلایه‌لم
دیدیکز اما بن اوجادالوز قاری‌یی ده باغلا-
دم . هم باقکز نه قدر سلاح بولدم ایسه
آلوب چیقاردم .

دیدیکندن میس جونصونسر بو ایکی
مطالعه‌نك ایکیسنی ده تصویب ایدرك
مفرزه افرادندن بریسیله تمساحلر وحشیلر-
ندنده برینی اورایه نوبتجی قویدی و تعلیمات
اوله‌رق :

— ایچروده کیـلرك اویاندقلرینی
وکندیلرینی چوزوب قورتارمغه چالشد-
قلرینی کوردیککز زمان خلاص ایچـون
بوسعیك عبث اولدیغنی ونصیبلرینه راضی
اولمیه‌جقلر اولورلر ایسـه درحال اعدام
ایدیله‌جکلرینی اخطار ایلیکز .

دیدکدن صـکره اورادن چکیلوب
باغلایجلری ریقالدانك خانه‌سنه کوندردی .
کرك اوراده وکرك سـائر خانه‌لرده هپ
بویولده معامله ایدوب میدانك شوراسنده بورا
سنده صیزوب قالمش بولنان وحشیلری ده باغلا-
تدقدن صکره بربرینه یقینجه بولنـانلری
اینجتمکسزین قالـدیروب هپ بریره جمع
ایله هرطاقده‌ده نوبتجیلر وضع ایتدیردی .

ایشته قبیلهٔ جنکاورلرینی اخذ وکرفت
ایشی بوصـورتله ختام بولدقدن صـکره
جیمس فراخ وقلوریغتون وموشـامول
وسائر بش التی قدر بقیهٔ افراد ایله کندی
خانه‌سنه کلوب :

— آنلرك اویقودن اویانملری ایچون
لااقل بش التی سـاعت ایسـتر سز دخی
شورایه یرلشه‌رك برآز استراحت ایدکز .
چونکه یورغونسکز .

دیدی که جیمس فراخ استعجالنـدن
ناشی اکرچه :

— بز یورلمدق . شورادن چیقوب
صـندالرمزه طوغری کیتسه‌ك فنا اولمز .

مطـالعه‌سنی سرد ایلدی ایسـه‌ده

ميس جونصونسر :

— بن سزه ديمه‌دمی كه امربندن اطاعت سزدندر ؟

دينجه جيمس فراخ سسنی كسديكی كبی فلوريفتون ايله موشاوول :

— ماد موازلك رأيی صائبدر . هپمزده يورغونلق واردر . ميستر جيمس فراخ جنابلرنده‌بيله ! فقط آنك قلبنده‌بشقه برقوهٔ تشويقيه بولنديغی ايچون بويله استعجال ايليور .

طرزنده لطيفه‌لرله جمله‌سی برطرفه اوزانوب برآز صكرده اويقويه طالديلر .

يالكز ميس جونصونسر اويانق قالمش ايدی . زيرا كنديسنده يورغونلق اولمديغی كبی آرتق حصوله كلمش ديمك اولان خلاصندن طولايی ممنونيت فوق العاده سی حسبيله برمعتاد ياتاغنه كيرمش بيله اولسه كوزلرينه اويقو كيره ميه‌جكی دركار ايدی .

موسم كيجه‌لرك قيصه‌لغی موسمی اولمسيله برآز صكره صباح اولدی اورته‌لق آيدينلانوب كونش دخی طوغدی . فقط طيشارودن هيچ بر سس صدا ايشيدلمامسی هنوز كيمسه‌نك اويقودن اويانمامش اولديغنی اثبات ايليور ايدی . بونكله برابر ميس جونصونسر هر طرفی كزوب احوالی كورمك مراقنه دوشدی . جيمس فراخك بلنده‌كی ايكيشر آتشلی ايكی طبانجه سنی محفظه‌لريله قايشيله برابر چيقاروب كندی بلنه طاقه‌رق يالكز باشنه اوطه‌دن طيشاری چيقدی .

هر نره‌يه نوبتجی اقامه ايلمش ايسه هيچ بريسی اويومیوب وظيفه‌لرينی كمال اهتمامله اجرا ايلمكده اولدقلرينی كوره‌رك كلمات تحسينيه ايله جمله‌سنی تطييب ايلدی . وحشيلرك ارككلرندن دكل قاريلرندن بيله هيچ بريسی هنوز اويانمامش ايدی . كنديسی آهسته روش ايله زاق مارادانغالك خانه‌سنه طوغری يوريدی كه يالكز اودين اولوجه‌سی اختيار باغلانمامش ايدی .

زاق جنابلرينك قپوسی اوكنده يارم ساعتدن زياده وقت كچور ديكی حالده قبيله خلقنك هيچ بريسنده حالا اثر تيقظ كورلمديكندن بوسكون وسكوت بوتنهائی ميس جونصونسرك جانی صيقدی . آرتق بوراده‌كی ايام اقامتنك صوكی ديمك اولان شوكونده زاق جنابلرينی راحتسز ايده‌جكندن ده انديشه‌يی برطرف ايدرك قپوسنی چالدی . اوچنجی دفعه‌دقنده ايچرودن مارادانغالك سسی ايشيديله‌رك :

— كيمدر او؟ بندن نه ايستينليور ؟

ديديكی اكلاشلغله ميس جونصونسر :

— ای حرمتلی زاق ! ای فضیلتلی دین اولوسی ! سزی راحتسز ایلدیکمی عفو بیورکزده برآز طیشارویه چیقکز .

دینجه ذاتاً درت دیوار ایله برسقفدن عبارت بولنان خانه‌جکك ایچنده پیدا اولان خفیف پاطردیلر اختیارك طیشاری‌یه چیقمق ایچون تدارکه باشلادیغنی اکلاتدیلر .

بش اون دقیقه صکره زاق ماردانغال طیشارویه چیقوب کوزل بیاض کون قزندن هیچ برزمان دریغ ایتمامش اولدیغی متبسمانه طورله نه‌ایستدیکنی نه حکمته مبنی کلدیکنی صوردی . قز دیدی که :

— فضیلتلی زاق ! بوکون هو یی چیلو پوشتلی معبودینه قربان اوله‌رق ذبح ایده‌جکمز برچوق اسیرلرم اولدیغندن بووظیفه‌یی ایفایه حاضرلانمکزی رجایه کلدم .

بویله برسوزك ماردانغالی دوچار استغراب ایلیه‌جکی تفصیله محتاجیدر ؟ بیاض کون قزینك هرنه یاپمق ایستر ایسه مقتدراوله‌بیله‌جکنه قناعت کامله‌سی اولان زاق جنابلری :

— عجبا بوکیجه برطرفه هجوم ایدرك اسیرلرمی اخذ ایلدیکز ؟

سؤالنی بلا اختیار ایراد ایتمکله برابر :

— خیر خیر ! امید ایده‌مم . سز جنکده آلدیغکز اسیرلری‌ده قربان ایتمیوب صاتی‌ویریورسکز . مطلقا لطیفه ایدیورسکز دکلمی ؟

جوابنی‌ده کندیسی ویردی . میس جونصونسر دیدی که :

— هیچ برطرفه هجوم ایتمکسزین بوکیجه برسوری اسیر یاقه‌لادم . جمله‌سنك اللرینی باغلادم .

— آنلر کیملر اوليورلر ایمش ؟

— قاردیچارلر ! بتون ارککلری وقادینلردن یالکز شرقاً لنفسها الطافتلی قاداغوز باغلانمشلردر . اینانمزایسه‌کز ایشته میدانه باقکز . باغلی اسیرلرك محافظه‌لری‌ده لزومندن زیاده نوبتچیلره حواله اولنمشلردر .

زاق مارادانغال کوی میدانه طوغری قوهٔ رؤیتی اولوراولمزدور بینلره فائق اولان کوزلرینی چویردی . وقوعبولان ایلك مشاهده‌سی اوزرینه رنکی صاپ صاری طوداقلری بم بیاض اوله‌رق تتره‌مکه ککه‌لمکه باشلادی . میس جونصونسرك حال وطورنده لطیفه‌یه دلالت ایده‌بیله‌جك هیچ براثر کوره‌مدیکندن بوایشده پك مدهش برجدیت اولدیغنی اکلادی . همان استیضاحه کیریشدی .

میس جونصونسر بوکیفیتی برمقدمهٔ مناسبه ایله زاق مارادانغال جنابلرینه حکایه‌یه باشلایوب حکایه دوام ایلدیکجه

زاقك حیرتی خوفی دەمزداد اولیورایدی . نهایت کلەکاه کندیسنی تخلیصه کلن هیئت مفرزەنك کوی کنار ینه قدر واصل اولەرق بعده صادق موشامولك بوندن متولد نشئەسیله جماعت ایچنه کیردیکنی وراقینك قوتیله هرکس صیزدیرلدقدن صکره برر برر قوللری باغلاندیغنی حکایه ایدر ایکن آز قالمش ایدی که قورقوسندن زاقك طوداغی یاریلەرق قان بوشالسون .

میس جونصونسر حکایەسنی بتوردکدن صکره زاقك نه جواب ویرەجکنی نەیولده مقابله ایدەجکنی اکلامق ایچون برآز بکله‌دی ایسەده حریفك سوز سویلمکه‌دکل نفس المغه مجالی قالمدیغنی کورنجه سوزده ینه کندیسی دوام ایتدی . دیدی که :

— ای فضیلتلی زاق ! قورتلردن قوشلردن بعضلری شوکونلرده هیچ بر ویزلتی جیولتی پیداسیله فاردیچارلرك باشنه کلەجك اولان فلاکتی هوبی چیلو پوشتلی طرفندن سزه اخبار ایتدیلرمی ؟

بو سوزلری سویلر ایکن میس جونصونسرك برون دلیکاری کوز قویروقلری اطرافنده بللی بلورسز علائم تبسم نمایان اولدیغندن زواللی اختیارزاق بر پارچەجق امید وارانه بر نفس آله بیلدی . حتی طبعاً پك‌ده تمامیله مستعد اولمدیغی حالده تبسمه جبر نفس ایدرك دیدی که :

— جانم ! سزدەمی موشامول کبی بزم زواللی اعتقاد وحشیانەمزله استهزا ایدیورسکز ؟ شوعالم وحشتدەبزم دەمقتدر اوله بیلدیکمز دیانت و حکمت بوندن عبارتدر .

— بن‌ده بشقه بر مخالف سوز سویلدم یا . الك معتقد بر فاردیچار کبی صورییورم . شو فلاکتی کرچك سمت سمادن خبر آلدیکزمی ایدی ؟

— جانم اوخبری بزه کیم‌ویرەجك ؟

— قارغەلر ! ساقسغانلر ! جرجر بوجکلری ! چوق !

— آنلرك هیچ بر خبر ویرەجکلری یوقدر .

— اویله اما قبیلەنك اعتقادینی بوزمغه کلمز . سز ینه قرلانغجدنمی اولور چایلاقدنمی اولور کیمدن ایسه بو خبری آلمش اولمکز . چونکه زواللیلرك کافەسی هوبی چیلو پوشتلی یه قربان ایدیلەجکلرندن . . . .

زاق مارادانغالده صبر و طاقت قالمدی . کمال تلاشله صوردی‌که :

— کرچك بونلری ذبح ایدەجکمیسکز ؟

— اکا نه شبهه ! کندیلرینه صوك خدمتم اولمق اوزره بونجه امراض نفسانیەیه بونجه کناهلره سبب اولان او وسواس قانلرینی آقیتوب نزد معبوده پاك و بی کناه

اونه‌رق کوندرلمرینی آرزو ایدیورم !
— بونلره نصل قیه بیله‌جکسکز ؟
سز آنلرك دوستی اولمه ایدیکز .....
— دها ادی یا ایشته ! سز بر وعظکزده دیمش اولدیغکز سوزی اونوتیورمیسکز ؟ دوست ایله قربان ایدلمك دشمن ایله قربان ایدلمکدن دها فضیلتلی اولدیغنی سویلامشمی ایدیکز ؟
— سز اوسویلدکلریمه نه‌باقیورسکز ؟
— بن باقارم باقام اوراسی لازم دکل سز اصل اوزواللیلری دوشونکز . مادام‌که قتل اولنه‌جقلردر باری اعتقادلرینی محافظه ایدرك برامید ایله قتل اولنسونلر .

بو « قتل اولنسونلر » و « قتل اولنه‌جقلردر » سوزلری تکرر ایلدکجه زاق ماراداننالك عقلی باشندن کیدیور ایدی . بودفعه دخی او قورقنج سوزك تکرری اوزرینه بر قوجاق صقاللی دین اولوجه‌سی زاق جنابلری همان قزلك ایاقلرینه قپانه‌رق عادتا کوز یاشلری دوکرجه‌سنه بر تضرع ایله قبیله‌سنی قورتارمق ایچون رجا ونیازه باشلادی . میس جونصونسر بورجالری قبوله هیچ ده مستعد کورونمیور ایدی . دییور ایدی‌که :

— یا آزاق افندی بو مرحمتی یالکز کندی قبیله‌کز ایچونمی ایتملیسکز ؟ قبائل سائره ایچون دخی بویله مرحمتلی طاورانمامقمی لازم کلور ؟ هپسی انسان دکلمی ؟ شایان مرحمت کورلمامليمیدر ؟ سز آرزو ایتمه‌کز بو حیوان کبی وحشیلری تربیه ایلیه‌مزمیسکز ؟ فقط کندی شانکز کندی منفعتکز یبانجیلرك قانیله تکمل ایده‌جك اولدقجه مرحمت لزومنی خاطره بیله کتورمزسکز . باقکز سزه صوك تکلیفمی ایراد ایده‌یم . شو بلده‌کی ماصوره کبی تیورلری کوریورمیسکز ؟ بونك هر دلیکی ایچنده بر یلدیرم واردر . برکره شمشك کبی چاقوب برده کوك کبی کورله‌مکی متعاقب او یلدیرم انسانك بر طرفندن دلر دیکر طرفندن چیقار کیدر . بوکونکی کونده شوقوت بنم المده . . . . یالکز بنم دکل ! شو کوردیککز آدملریمك جمله‌سنك النده موجود اولدیغی حالده بن فاردیچارلرك اللرینی باغلاتمامش بیله اولسه‌م ینه قورقام . ایشته سزك اللریکزی زاقلغکزه حرمةً باغلاتمدیغم حالده تك باشمه قارشو قارشویه سزدن هیچ قورقوم اولمقسزین صوك تکلیفی ده درمیان ایدیورم . بوکون یا فاردیچار ارککلرینك کافه‌سنی کندی الیکز ایله هو یی‌چیلو پوشتلی معبودینه قربان ایده‌جکسکز یاخود کندی جانکزدن وازکچه‌جکسکز . ذاتاً بو یاشه کلمشسکز . درت کونلك عمرکز قالمش . قبیله‌کزك

همشهريلركزك سلامتي ايچون اودرت قونلك پيرانه ومسكيننانه حياتي فدا ايدر ايسه‌كز نظرمده ينه برمزيت اظهار وابراز ايتمش اولورسكز. يوق اكر ايكى تكليفك ايكيسنى ده قبول ايتمز ايسه‌كز جمله‌كزى بن كبرته‌جكم. هله شو المده‌كى ييلديريمك قوتنى شوقپو اوزرنده تجربه ايده‌لم.

ديه النده‌كى طبانجه‌نك برتكنى زاق مارادانغالك قپوسنه طوغرى آتش ايتديكى كبى آن واحدده انطفاسى التهابنى تعقيب ايليان برآتشك نه اوآنده قولاقلرى زار يني پاطلاتان كورولتيسى زاق مارادنغالك اودينى قوپارمغه كفايت ايلديكى كبى برده ايچندن چيقان قورشون قپويى برطرفدن اوته طرفه قدر دلوب چيقمش اولديغى كوريلنجه دوزنبازدين اولوجه‌سنك بسبتون چيلديرى ويرمسنه رمق دخى قالمامشدر.

— ٣ —

ميس جونصونسرك پاطلاتديغى طبانجه صداسى مفرزهٔ تخليصيه افرادندن اسرا اوزرينه نوبتجى قونيلانلرى بردنبره خروشه كتوره‌رك نه اولديغى و بو سلاحك كيملر طرفندن نيچون پاطلاتلديغى اكلامق ايچون جمله‌سى متهيجانه بر صورتده حركته كلديلر. حتى ميس جونصونسرك خانه‌سنده او يومقده بولنانلر دخى بردنبره اوياتوب طيشارويه فرلاديلر.

يالكز بونلرى دكل سلاح صداسى مخمور حالنده بولنان وحشيلردن‌ده بر چوغنى اويانديرمش ايدى. مادموازل جونصونسرك طبانجه‌يى اتمقدن اصل امليده ايشته بونلرى اويانديرمق ايدى.

اويانان وحشيلر اللرى باغلى اولديغى فرق ايدر ايتمز اويقو سرسامليكى ايله بيلكلرينى ايپلره كسديررجه‌سنه بوكوب قيويروب اظهار علائم غضب وحدت ايتمكه باشلاديلر ايسه ده باشلرى اوجنده ديكيلى اولان اللرى تفنكلى و بللرى طبانجه‌لى نوبتجيلر قوماندانلرى طرفندن آلدقلرى امر موجبنجه بونلره حال اسارتلرينى بالاخطار اوايلك غضبلرينى حيرته تحويل ايليورلر ايدى.

يالكز ريقالدانك بولنديغى خانه طرفنده كورولتى پيويوب اكر مادموازل جونصونسر همان او طرفه قوشمامش اولسه ايدى او زورلى وحشى‌يى كوزله‌مكه مأمور اولان نوبتجى بر قورشون ايله حريفى يره سره‌جكى دركار ايدى. زيرا ريقالدا دخى اويقودن اويانوب اللرينك باغلانمش اولديغنى اكلار اكلامز كمال تهورله قپوسندن طيشارويه فرلايوب قارشوسنده بياض كون نوعندن اولان نوبتجى‌يى كورمسيله

برابر ایکی اللریله تشکیل ایلدیکی یومرو -
قلری همان آدمجکزك کوکسنه حواله ایلیه -
رك موازنه سنی غائب ایتدیرمش وحریفی
یره سرمکی متعاقب تپه له مکه باشلامشیدی .
میس جونصونسر بو عربده اوزرینه
یتشمسیله :

— نه یاپیورسك ریقالدا ؟ کندی
جانکه قیدیرمقمی ایستیورسك ؟

دیه حایقردقده ریقالدا همان اوسوکیلی
بیاض کون قزینك بیله اوزرینه صالدیرر -
جه سنه بر خرچنلق ایله :

— سحربازمیسك نه سك ؟ بو عفریت
نوعندن بیاض کونلری نره دن بولدك ؟
اللریمی نصل باغلاتدك ؟

دیه حایقرمغه باشلادی . میس
جونصونسر :

— حدت وتهوری براقور ایسه ك
سنی حقیقت حالدن خبردار ایدرم . بویله
سرکشلکده دوام ایلدیکك صورتده شو الده کی
یلدیرم ایله برآنده جانکی آلورم .

دیه طبانجه یی چیقارمش ایدی . اورا -
یه قدر قز ایله زاق ماردانغال دخی کلمش
اولدیغندن وبو سحرباز قزك الده کی یلد -
یرمك نه بلالی شی اولدیغی ایکی دقیقه
اول تجربه ایلمش بولندیغندن همان ریقالدانك
بیوننه صاریلورجه سنه بر طور متلاشیانه
ایله یاننه صوقیلوب :

— امان ریقالدا ! ایش اویله زوره
مخالفته کلمز . انك الده کی یلدیرم کوکدن
دوشن یلدیرمدن دها دهشتلی اولدیغنی
شمدی کوزلرم ایله کوردم . آمان حلم !
تواضع !

دیه نصیحت ویرمکه مسارعت ایتد -
یکندن ریقالدا القلاشمشجه سنه بر طورله
بوزکبی طوکدی قالدی .

ایشك بو درجه یی بولدیغی دقیقه ده
قاری ارکك بتون قبیله خلق اویانوب
آیاقلانمش وقاریلرك بعضیلری ارککلرینی
چوزمکه طاوراندقجه نوبتجیلر وتمساحلر
قبیله سندن کلن وحشیلر طرفندن منع
اولنمقده بولنمشیدی . میس جونصونسر
موشامول ایله ماردانغاله :

— سز شونلری اسکات وتسکین ایدکز .
بن ده شو فاردیج ایله قاداغوزه مرام
اکلاته یم .

دیدی که فی الواقع بونلر دخی خانه لری
درونده اویانوب اللرینك باغلی اولدقلرینی
کورملری اوزرینه غایت متهورانه برصو -
رتده قیامتلری قوپاریورلر ایدی .

میس جونصونسر بونلرك خانه سنه
واردیغی زمان قاداغوز حال غضب وطور
مهیبندن بالکلیه قورقلق لازم کلن بر
جادالوز کسیلمش اولدیغی حالده اوزمانه
قدر نفرتسز هیچ برکره یوزینه باقامش

اولدیغی قزی کورر کورمز اوزرینه
صیچرایوب دیشلریله طرناقلریله یوزینی کوزینی
ییرتمغه طاوراندی ایسه ده میس جونصو-
نسر :

— عجله ایتمه لطافتلی قاداغوز ! دون اقشامه قدر حکم سنك ایدیسه ده بو صباحدن بری حکم بنم اولدی . عجله ایتمه که باشکك بلاسنی استعجال ایتمیه سك . طیشاری یه چیق کورکه بتون قبیله سزك کبی باغلانمشدر .

دیدی . بو سوزك حکمنی قاداغوزدن اول قوجه سی فاردیج اکلایه رق طیشاری یه چیقدی . قاریسی ده آرقه سندن کلمکله هر ایکیسی بتون قبیله خلقنی باغلانمش کورنجه آیاقلری صویه ایردی .

میس جونصونسر طرفندن ویریلن امر اوزرینه الی باغلی ارککلرك جمله سنی بر یره وباغلی اولمیان قادینلری بشقه بر یره طوپلامغه باشلادیلر . بو صره ده کرك ریقالدا وکرك فاردیج وقاداغوز کمال حیرتله موشامول ومارادانغالك اطرافنی الهرق شو دوچار اولدقلری بلانك صورت وقوعنه و درجهٔ دهشتنه دائر بیك درلو استیضاحلرده بیك سؤاللرده بولنیورلر ایدی . مارادانغال ایله موشامول دخی عقللری ایردیکی قدر بونلره جواب ویر-یورلر ایدی . هرحالده اکلاشلدی که بیاض کون قزی نه یاپمش ایسه یاپمش نصل تدبیر قورمش ایسه قورمش تا کندی مملکتندن کتوردیکی برفرقه جنکاوران ایله شویله بر کیجه باصقینی یاپه رق ایشته جمله سنی باغلاتوب تحت اسارته آلمشدر .

رئیس ورئیس زاده ایله بالخاصه قادا-غوز موشامولە ایتدکلری لعنت براقیه رق بو خیانتده او قانجق حریفك مطلقا دخلی اولدیغنی یوزینه اوریورلر ایدی . موشا-مول ایسه کویا بولعنتلر کندی نامنه اوقو-نیوب کندیسی بوندن بالکلیه مستثنا وبعید ایمش کبی همشهریلرینه هپ صبر وسکون توصیه ایلیور ایدی .

الحاصل هرقفادن برسوز چیقه رق کسه کسه یی دیکله میه رك و دوچار اولمش بولندقلری بلانك درجهٔ صحیحه سی هیچ بریسی طرفندن بحق اکلاشیله میه رق اللری باغلی ارککلر بر طرفه واللری چو-زوك قادینلر دیکر بر طرفه آیرلدقدن وهر ایکی طرفك صاغلرینه صوللرینه افراد مسلحه اقامه ایدلدکدن صکره میس جو-نصونسر یانته زاق مارادانغال وموشامولی دخی آلوب اورته یرلرینه کیردی دیدی که :

— ای فاردیچارلر ! بو قدر زماندر آره کزده بولندم . سزه بونجه خدمتلر ایتدم . نهایت بو خدمتلریمه مکافاةً بنی

مملكتمه اعاده ايلمسنى ازجمله بكا اك زياده محب كورينان ريقالدادن استرحام ايلديكم حالده ايتديكم رجا قبول اولنميه‌رق الى الابد بو اسارتده قاله‌جغمى بكا اكلاتمشيدى . بوندن ماعدا بنم ايتديكم ايلكلره قارشو غايت چركين بركلك اولمق اوزره ريقالدا بنى كنديسنه زوجه ايتمك كستاخلغنه قدرده قالقشمش ايدى . بى كناه قاريسيله چوجقلرينى كويا بكا يارانمق ايچون برصورت غدارانه‌ده اولدورمش ايدى . شو حاللرى كورمكلكم اوزرينه نزدكزه ايلك ورود ايتديكم كون قاداغوز وسائره‌نك آرزوسى وجهله هوبى چيلو پوشتلى معبودينه قربان اوله‌رق ذبح ايدلمامش بولندیغمه‌ده نادم اولدم . بوقدر سنه آزچوق امنيتله امرار وقت ايلديكم شو يرلرده بعدما كنديمى امين كوره‌ميه‌رك هرچه بادآباد فراره قدر كوزه كسديردم . مسافه‌نك اوزاقلغى و يوللرك تهلكه‌سى حسبيله بونكده ممكن اوله‌ميه‌جغنى اكلاديغم زمان آرتق جانمدن بيزار اولمق مرتبه‌سنده دوچار فتور اولمش ايدم . مكر حق سبحانه وتعالى حضرتلرى بنى شو آلام و اكداردن قورتارمق ايچون مرحمت الهيه‌سنه لايق كورمش . ايشته قوجه‌م اوله‌جق نشانلم ميستر جيمس فراخ ايله بنى قوجاغنده بيوتمش اولان لالام صادق قلورينغتون بر

اينجه دونغا و بر مفرزهٔ مسلحه ايله بورايه قدر كلمشدر . شمدى سز جمله‌كز بنم اسيرمسكز . اسيرلر حقنده نه معامله ايديله‌جكنى ده دين اولوجه‌كز زاق مارادانغاله حواله ايليورم . سوزك بوندن اشاغيسى انكدر . او سويلسون .

بياض كون قزينك بونطقنى ديكليانلردن هر برى انك حقنده نه‌حس و مطالعه‌ده ايديسه‌لر او حسلرينى اكلاته‌جق اطوار واوضاع كوستره‌رك ديكله‌يورلر ايدى . مثلا قاداغوزك صورتنه باقانلر قلبندن : « آه سنى كيدى سوموكلى بوجك رنكلى مستكره بياض كون سنى ! طوپراغمزه آياق باصار باصمز سنى هوبى چيلو پوشتلى‌يه قربان ايتمديكمز ايچون باشمزه بونجه فلاكتلر كلدى » حكمنى چكديكنى درحال اكلايه‌بيلورلر ايدى .

— بزجه اك زياده شايستهٔ اهميت ريقالدا اوله‌جقدر . دكلمى ؟

ميس جونصونسر بوسوزلرى سويلر ايكن ريقالدانك يوزينه باقانلر دخى حال وطورندن بياض كون قزينك هرسوزينى ازدل وجان تصديق وحتى تحسين حالنده بولنديغنى درحال اكلارلر ايدى .

قزسوزينى بتوردكدن صكره سوز صره‌سى زاق مارادانغاله كلدى ايسه‌ده سويلمسى لازم كلن شيلرى سويلمكه جسارت

ایدبیلورمی یا؟ طاورانوب طاورانوب یوتقو
نوب یوتقونوب ینه برشی سویلیه میور . نهایت
میس جونصونسر النی طبانجه سنه سورنجه
فضیلتلی دین اولوجه سنك عقلی باشندن
کیدرك ودها طوغریسی عقلنی باشنه
آله‌رق سوزه طاوراندی . دیدی که :

— سویلیه جکم سویلیه جکم ! نه یاپه یم
سویلك وظیفه‌مدر . هم سوزی اوزاتمغه
لزوم ده کورمیه جکم . اسرای حربیه حقنده
ایدیله جك معامله هرکسك معلومیدر .
شوالی باغلی ارککلرك کاملاً بیاض کونلر
معبودینه قربان ایدیله جکلرندن عبارتدر .
حتی پك آرزو ایدر ایسه قادینلری ده قربان
ایده‌مزمی ؟

زاق مارادانغالك بوسوزی اوزرینه
جمله‌سنك بکزی اوجدی . قزیل رنکلری
عادتا مائی یه تحول ایلدی . هپسنك و
بالخاصه قاداغوزك نطق طوتلدیغی جهتله
کمسه برسوز سویلیه میور ایدی . بوجرأت
نهایت ریقالداده کورلدی . دیدی که :

— مادام که سنی قورتارمغه براردوکلش
هر حالده سن بزی براقوب کیده جکسك
دکلمی ؟ مادام که بزدن مفارقت ومباعدت
ایلیورسك قاری ارکك جمله‌مزی برده‌قدر
مذبحده ذبح ایتمك لازمدر . رجا ایدرم اك
اول بنی کسمه‌سونلر .

کندی زور بازوسی فوقنده قدرت
وقوت موجود اوله بیله جکنی تصور ینه
بیله صیغدیره میان بوزورلی قهرمان
وحشی شوسوزی اویله برطورتسلمیت
عاشقانه ایله سویلدی که میس جونصو-
نسرك‌ده موشامولك‌ده یورکی آجیدی .
بونلر بری برینك یوزلرینه باقشدیلر . فقط
هیچ برکلمه تعاطی ایتمدیلر . ریقالدایه ده
هیچ برجواب ویرمدیلر . برایکی دقیقه
ممتد اولان برسکوتدن صکره میس
جونصونسر :

— اویله ایسه هایدی مذبحه !

دیمسیله تمساحلر وحشیلری رهبر
اولمق اوزره اوکه دوشوب فاردیچارلر
بونلرك آرقه‌سندن وفرقهٔ تخلیصیه دخی
الك کیرودن یوله دوزلدیلر .

برقاچ دقیقه مدت ظرفنده هرآغزدن
برلقردی چیقه‌رق ولوله وکورلتی آرتدقجه
آرتیور وقاریلرك کافه‌سنك وارککلرك
ایسه بعضلرینك کوزلرندن یاش روان اولیور
ایدی . اوبرقاچ دقیقه‌دن صکره بونلر عمومیتله
هوبی چیلوپوشتلی آلهیسنی اوقومغه باشلا-
دیلرکه مؤداسی هپ قانه قربانه دائر اولغله
نه‌قدر وحشیانه برطرزده اولسه ینه مدلولی
اولان وقعهٔ مدهشه‌یی مستمعلرینه احساس
ایلمکده ایدی .

مادموازل جونصونسر میستر جیمس
فراخ ایله قلورینغتونه بوشرقینك ماهیتنی

اكلاتمقدن بدأ ایله وحشیلرك كندی معبود-
لرینه ذبح وتقدیم قربان آیینلرینی ده تعریفه
باشلادی. بالخصوص بو تعریفاتی بر مدنی یی
حیرتده براقه‌جق صورتده تزیین ایلدیکی
ایچون قورقولرندن تأثرلرندن او ایکی ارکك
تیر تیر تره‌یورلر ایدی.

بر آره‌لق میس جونصونسر موشامو-
لك قولاغنه برشی سویلیوب اوده متعاقباً
تمساحلر وحشیلردن ایکیسنك قولاقلرینه
برشیلر تبلیغ ایلمسی اوزرینه بو وحشیلر
طبانلری یاغلایوب ایلرویه طوغری قو-
شدیلر کیتدیلر غائب اولدیلر.

قافله میسیسیپی کنارنده‌کی معبدلرینه
طوغری ایلرولمکده دوام ایلیور ایدی.
لکن میس جونصونسرك یوم ورودنده
کوردیکمز صورتده دکل! یعنی هویی
چیلو پوشتلی معبودینه ذبح ایدیله‌جك
قربان آغاج طاللرندن و یاپراقلرندن معمول
بر تابوت ایچنه موضوعاً حریفلرك صرتنده
اوله‌رق کوتورلمیور ایدی. بالعکس سو-
ریسیله کیدن شو وحشیلرك کافه‌سی بر قربان
سوریسی ایمش ده ذبح اولنمغه سوق اید-
یلیورمش کبی بر صورت مدهشه ایله یولده
دوام اولنیور ایدی.

بر خیلی مسافه قطع ایدلدکدن صکره
قافله‌نك اوك طرفندن ایکی دانه بیان
اوکوزی پیدا اوله‌رق غلبه‌لکدن بالتوحش
قاچمق ایستدکاری حالده یول قافله ایله
مشغول اولمقدن وهر باش اوردقلری طر-
فلرده قارشولرینه اقتحامی غیر قابل صیق
چالیلر چیقمقدن ناشی حیوانجغزلر برحال
تردده دوچار اولمشلر ایدی.

میس جونصونسرك ویردیکی امر
واشارت اوزرینه بو ایکی صیده اون اون
بش تفنك بردن آتلدی. تفنکلرك پاطر-
دیلری وحشیلرك اودلرینی قوپارمق مرتبه
سنده اورکوتیلرینی موجب اولمقدن قطع
نظر هر اصابت ایدن قورشونلردن حیوا-
نلرك آن واحدده جانسز اوله‌رق یره
سریلدکلرینی کورنجه هر پاطلایان قور
شونك فی الواقع بر ر یلدیرم اولدیغنه
شبهه‌لری قالمیان قادین ارکك وحشیلر
ایچون بوکونی کورمکدن ایسه هیچ ده
دنیایه کلمامش اولمغی ترجیح ایتمك لازم
کلمش ایدی.

هله بو مشاهده‌نك الك بیوك تأثیری
ریقالدا اوزرنده واقع اولمش ایدی. بو یله
یلدیریملرله مجهز ومسلح بر قوت الده اولنجه
بتون دنیایی مغلوب ایدرك کیم بیلورنه
قدر بیك آدمی هویی چیلو پوشتلی معبو
دینه قربان ایلمك امکانی ایشته آپ آشکاره
کوریور ایدی.

ویریلن امر اوزرینه کمیجیلر بوشکار-
لری یوزمکسزین یالکز ایچلرینی چیقار توب

دردبار چدیه آیردقدن صکره هر پارچه سنی بر قازیغه کچیروب هر قازیغی‌ده ایکیشر قاردیجارك اوموزینه یرلشدیردیلر .

بوعملیات آنجق اون دقیقه‌قدر قافله‌یی یولندن آلی قویه بیلمش ایدی . بعده‌تکرار یولده دوام ایدلدی .

بونلرك یورویشلریله اوکون وقت ظهردن صکره قافله میسیسیپی کنارنده‌کی مذبحه‌واصل اولدی . بومذبحه‌کی هویی چیلو پوشتلی هیکلی اولمق اوزره آزچوق یونلمش طراش ایدلمش بولنان صنم ایله سنین وفیره نبری بوراده ذبح ایدلمش بولنان قربانلرك کیکلری فلانلری فرقهٔ مفرزه‌یی تشکیل ایدن اوروپالیلرك حیرتلرینی موجب اولیور ایدی . میس جونصونسر ایسه شومذبح اوزرنده قوریوب کیلك کسیلمش اولان قانلر کندی یوم ورودنده قربان ایدیلن رئیس پاتاریجك قانلری اولدیغنی ارقداشلرینه باحکایه حیرتلرینی آرتدیریور ایدی . اورایه ورودلرنده ریقالدا برارەلق اسرای سائره‌دن آیریلوب میس جونصونسرك یاننه صوقلدی وغایت محزونانه وعاشقانه انظار واطوارله سوزه باشلایه‌رق دیدی‌که :

— کوزل بیاض کون ! زوجه‌م اوله‌رق بنی بختیار ایتدك ایسه‌ده شو مذبحه‌ده بنی کندی معبودیکه قربان ایتمك صورتیله نائل ایلدیکك بختیارلغك‌ده منتداری یم . چونکه دیکز اقتضاسنجه دوست ایله قربان اولمغده‌کی فضیلت هیچ برشیئه قیاس ایدیله‌مز . لکن کو یمزده بنم حقمده سویلنمش اولدیغك سوزلر هیچ دوستانه دکل ایدیلر . پك خصمانه ایدیلر . بن ایسه ظن ایدیور ایدم‌که برلکده امرار ایلدیکمز زمانلرك هیچ بریسنده بن سزی بویله کندیمه دشمن ایده‌جك هیچ برمعامله‌ده بولنمدم . رجا ایدرم . دلبر بیاض کون ! نه قدر قصورلرم اولمش ایسه اوجه بکا آنلرك جزاسنی چکدیر . ارتق . هیچ قباحتم قالمسون . بنم ایله باریش ! تاکه آندن صکره بنی تام صورت دوستانه‌ده قربان ایده‌سك‌ده عالم سمواتده بولشدیغمز زمان آره‌مزده برخصومت وعداوت قالمیه‌رق اوراده‌کی ابدی حیاتمزی دوستلق ایله امرار ایده بیله‌لم .

صافدرون وحشی بوسوزلری او یله برصفوت کامله ایله سویلدی‌که میس جونصونسر متأثر اولدیغی کبی خلاصه‌سنی آرقداشلرینه ترجمه ایلدیکی زمان آنلرك بیله قلبلرنده رقت حاصل اولدی . فقط میس جونصونسر بوتأثرندن ریقالدایه رنك کوسترمدی . کتم تأثر ایچون اولانجه قوتیله جبر نفس ایلدی . دیدی‌که :

— زورلى ريقالدا ! كويده سو يلديكم سوزلر خصمانه دكل ايديلر . يالكز برحكايهٔ حالدن عبارت ايديلر . بورايه كلدم كله‌لى فارديچارلرك هيچ بر يسندن اويله خصومت طوته‌جق كين باغلايه‌جق معامله كورمدم . هله سندن بالخاصه حرمت ورعايت كوردم . اكر قورقديغك شى سموات عالمنده عداوت ابديه مسئله‌سى ايسه هيچ قورقه بو اعترافلرك سنك ايچون موجب اطمئنان وامنيت اوله بيلليدرلر .

شو تأمينات ريقالدايى زياده‌سيله بختيار ايلدى . لسانك مساعده‌سى درجه‌سنده تشكردن صكره صوردى‌كه :

— زوجه‌سى اوله‌جغك بياض كون شو يوزى قيللى صارى حريفميدر ؟

مادموازل جونصونسر كولدى . ديدى‌كه :

— اوت ! اودر . كوزل بولدكمى ؟

— هيچده كوزل دكلدر . پورصوغه بكزر برحريف .

— بنم جنسمدندر . بنم جنسمك اركككارى يوزنده قيللر بويله چوق بيتر .

— نه چركين شى ! باق بزم يوزيمز قياغان طاشى كبى دوم دوز !

— اوت سزده كندى جنسكزدن قادينلرله ازدواج ايتمليسكز .

— آه دلبر بياض كون ! سويليه‌جك دها چوق سوزلرم وار . امازومى قالمدى . نه‌ايسه ! تكرار ايدرم‌كه سزك طرفكزدن قربان ايدلمك دخى بنم ايچون بر بختيارلقدر . ايشه نه زمان مباشرت ايده‌جكسكز ؟

— هر جنس انسانلرك بوكبى ايشلرده بشقه عادتلرى واردر . دكلمى ؟ بز قربانلرمزى وقت سحرده ذبح ايدرز . آنك ايچون بوكيجه‌يى بوراده كچوره‌جكز .

— اويله ايسه يارين صباحه قدر بزم اللرمزى چوزمزميسكز . زيرا بو ايپلر جانمزى آچيتيورلر .

— يوق ! زاق مارادانغالك ديديكى سوزلرى بلله مامشميسكز ؟ قربان قسمنك اللرينى آياقلرينى باغلارلركه ذبح عمليانته مخالفت ممانعت ايليوب‌ده معبوده قارشو معصيتده بولنمش اولمسونلر ديه !

— يوق‌يوق ! اويله دكل . دوست اليله صورت محبانه‌ده ذبح اولنه‌جق قربانلر بومخالفت ومعصيتده بولنمزلر .

— نصل امين اوله‌لم ؟

— سوزويررز . يمين ايدرز .

زواللى ريقالدانك بوسوزلرى هپ خلوص تام ايله سويلندكارى بس بللى آپ آشكار ايدى . بونكله برابر ميس جونصونسر امنيت خصوصنده زياده‌سيله

متردد بولنيور ايدى . زاق مارادانغال وموشامول ايله وبعده ميستر جيمس فراخ وقلور ينغتون ايله مذاكره يه كيريشه رك نتيجهٔ مذاكره ده كيجه ياتيله جغى زمانه قدر اسرانك كافه سنك اللرى چوزلمسنه وفقط تفنكجيلردن نصفنك حاضر سلاح بولنمسنه وايچلرندن هانكيسى مخالفت ويا فرار ايده جك اولور ايسه درحال اورلمسنه قرار ويرلدى كه بوصورتله هلاك اوله جقلر بسبتون مردار اولمش صايله جقلرى ايچون كركى كبى موجب امنيت اوله بيله جكى اكلاشلدى .

بوقرار زاق مارادانغال طرفندن وحشيلره تنبيه اولندى . فقط تفنكلرك تأثيرى اويله برصورتده اكلاتلدى كه فرار قصدينه دوشه جك اولانلر نه قدر قاچارلر ايسه قاچسونلر آرقه لرندن آتيله جق قورشونلر بهمه حال آنلرى بولوب اولدوره جكنه كمسه نك شبهه سى قالمدى . بناءً عليه بالجمله اسرانك قوللرى چوزيلوب فقط معبدك اطرافنده تفنكليلر ديزيله رك او حدوددن خارجه كمسه نك خطوه انداز اوله بيلمسنه مجال براقلمدى .

— ٤ —

فارديجارلر بيننده هوبى چيلو پوشتلى نامنده قربان اوله رق ذبح ايدلملرى ايشنك يارينكى كونك وقت سحرينه قالمش اولديغى حوادثى منتشر اولنجه نه قدر اولسه اون درت اون بش ساعت دها حياتلرينك ممتد اوله جغى قضيه سى جمله سنى ممنون ايلدى . دها بورايه كلور ايكن مادموازل جونصونسن ياپه جغى ايشلرى ذهننده حساب ايدرك ويرديكى امرلرى اكا كوره ويرمش بولنمق حسبيله مفرزه افرادندن برطاقنه او اقشاملق ييه جكى ارزاقى كويدن يوكلتوب كتورمش ايدى . يولده بالتصادف اوريلن ايكى يبان صيغيرى دخى بوراده درحال تميزلنوب پارچه پارچه كسيله رك اوزون اوزون شيشلره ديزلمش واورمان كبابى صورتنده چويرلمكه باشلانمش ايدى . بر ياندن شو تداركات اجرا اولنديغى صره ده ديكر طرفده ميس جونصونسن قلورينغتون وميستر جيمس فراخ وموشامول ايله ايشك ايلروسى ايچون اوزون اوزادى يه مذاكرات اجراسيله مشغول اوليورلر ايدى . ريقالدا ادناوسيله دوشديكجه مادموا - زلك يانته صوقيلوب هيچ اولمز ايسه :

— دلبر بياض كون ! بويله اولور اولمز وسيله لر ايله يانكه صوقلقده بولند - يغمى عفو ايت . برقاچ ساعتدن عبارت قالمش بولنان عمرمده سنى قاچ دفعه وياخود قاچ دقيقه دها زياده كوره بيلور ايسه م اوقدر مستفيد اوله جغمى حساب ايليورم .

دیه اعتراف قصور یولنده اولسون برقاچ سوز سویلیه‌رك فقط هرسویلدیکی سوزلر صفوت کامله‌سی آثارندن کورلمکله میس جونصونسرك حساس قلبنه اوقدر رقت ویریبور ایدی‌که ریقالدایی الڭ زیاده بکندیکی وحتی سودیکی دملر ایشته شو دقیقه‌لر اولدیغنی مروتلی قزجغز قلباً ووجداناً اعترافه مجبور اولیور ایدی .

معلوم آ قاریسنی وچوجقلرینی اولدوردیکی زمانه کلنجه‌یه قدر میس جونصونسرك ریقالدایی بکندیکی زمانلر نوادردن دکل‌ایدی . حتی بویله صافدرون صادق سالم بروحشی ایله بالازدواج تکمیل مدت حیاتی شو رقابت ابدیه ایله یچورمك امکان وعدم امکانی بیله‌برارلق مادموازلك ذهننه متبادر اولمشیدی . غریب دکلیدرکه بونجه سنه‌در حسرتنی چکدیکی غیرتنی کوتدیکی صداقتندن آیرلدیغی نشانلیسی شمدی کلوب کندیسنه قاوشمش ایکن شو دقیقه‌لرده مادموازل جونصونسرك کوکلی سائر هرزماندن زیاده ریقالدایه آجیغه باشلاسون؟

واقعا شایان استغرابدر اما اولوم دیدکاری شیئی براقچه‌یه آلمامق درجه‌لرنده قورسزلغی حال وطور قهرمانیسنه پك کوزل یاقشدیردقدن‌ماعدا برصولك‌مصالحه ایله صورت دوستانه‌ده کندی طرفندن قربان ایدلمکی جانه منت صایان وسموات عالم ابدیسنده بردوستی جاویدی بومذبوحیتك جمله مستلزماتندن عد ایدن اویله برقهرمان بوقدر حلیمانه تسلیمیتی بودرجه‌لرده قهرمانانه مسعودیتی بکلنلیه‌جك سویلیه‌جك احوالدن‌ده عداولنه‌مز .

او اقشام غروب شمسدن صکره مادموازل‌جونصونسرلکده جلب‌ایتمش اولدیغی راقی‌یی قاردیچارلره طاغتمغه باشلایوب شو صولك اقشامی‌ده برصحبت وداعکارانه‌ایله امرار ایتلرینی امرایلدی . اصلا شبهه ایدلمیه‌جکی وجهله بوامره ایلك‌اثراتباعی ریقالدا کوستردی . فقط دیدی‌که :

— بونجه سنه‌لردن بری بونجه مظفریات حربیه‌سیله شهرتشعار اولوب شو مذبحده یوزلرجه قربان ذبح ایدن قبیله‌مز یارین بره قدر ذبح اولنه‌رق آرتق نام وشانی اورته‌دن قالقه‌جقدر . بناء علیه بوکیجه بزم ایچون پك مهم پك مقدس برکیجه‌در . بوکیجه‌یی قلبلرمزده اصلا رنجش اولمقسزین امرار ایتلی‌یز . فقط بونك ایچون‌ده قبیله‌یه بوکیجه ایدیله‌جك ریاست بکا تودیع اولنملیدر . ریاست مذکوره دخی یالکز بوکیجه‌نك اکلنجه‌سنی بنم ترتیب ایتمکلکمدن عبارت قاله‌جقدر . اکر شو آرزومه موافقت ایدلمیه‌جك

اولور ایسه قورقارم‌که بوکیجه‌نك حرمت وقدسیتنی جمله‌دن اول وهرکسدن زیاده بن اخلال ایده‌یم ! یارین تمیز تمیز مذبح طاشی اوزرینه آقه‌جق اولان قانلرك برچوغنی بواقشام مردار مردار طوپراقلر اوزرینه آقه بیلمسی احتمالندن اندیشه ایدرم .

زورلی ریقالدا شو سوزلری دین اولوجه‌سی زاق مارادانغال ایله باباسی فاردیجه خطاب ایدیورمشجه‌سنه برطورله سویلدی ایسه‌ده میس جونصونسر بونلره جواب ایچون مجال براقمیه‌رق ریقالدانك اوکنه چیقوب دیدی‌که :

— سن بوتکلیفی بکا ایتملیسك . ای زورلی ریقالدا ! شو دقیقه‌ده زمام حکومت بنم الده‌در . بن هرنه امر ایدر ایسه‌م او اولور . هله دیدیکك کبی بو کیجه وقوع بوله‌جق اکلنجه‌لری ترتیبدن عبارت بر ریاستی سکا توجیه ایده‌جك اولان بنم .

— تشکرلر ایدرم دلبر بیاض کون ! اما بکا تودیع ایده‌جکك ریاسته سن کندیك دخی تابع اوله‌جقسك . ذاتاً اوریاستی بن یالکز بومقصد ایچون آرزو واستدعا ایدیورم .

— پك اعلا ! آرزو ایتدیکك ریاستی سکا توجیه ایلدم . تأمین ایدرم‌که بن دخی بوریاستکه اتباع مجبوریتنده بولنه‌جغم .

قزلك شو سوزی اوزرینه ریقالدا اوقدر سویندی‌که تعریف قبول ایده‌مز . بوصره‌ده تمام ساقیلر دخی ایالك چناقلری تقدیم ایتمشلر ایدی . ریقالدا آنی یووارلادقدن صکره دیدی‌که :

— ای فاردیجه‌لر ! دیکله‌یکز . ای بیاض کونلر ! سزده دیکله‌یکز . موشامول امرلریمی سزه ترجمه وتفهیم ایلسون . بوکیجه بزم قزیل کونلر نغمه لرندن هیچ برینی اجرا اولنمیه‌جق . بزم رقصلرك هیچ برخطوه‌سی اوینانمیه‌جق . هپ بیاض کونلر نغمه‌سی اوقونوب هپ بیاض کونلر رقصی اجرا اولنه‌جق . بونی بیلمش اولکزده دها شمدیدن اکا کوره طاورانکز .

میس جونصونسر زورلی وحشینك بوایالك امرینی نشانلیسی جیمس فراخه وقلورینغتونه بعدالترجمه دیدی‌که :

— بوندن ریقالدانك مرامنی اکلایه بیلدکزمی ؟ بووحشیجه سنه برنزاکتله بکا یارانمق ایچوندر .

حالبوکه میس جونصونسرك ده ریقالدانك مرامنی بحق اکلایه مامش اولدیغی ینه ریقالدا طرفندن ایضاح مرام ایچون زاق مارادانغاله سویلنان برقاچ سوزدن مستبان اولمشدر . قوجه عاشق قوجه قهرمان کندی دین اولوجه سنه دیمشدرکه :

— اكلادكی فضیلتلی زاق ! سنك
قوشلر طیرانندن حیوانلر آوازه‌سندن
استخراج معنی ایدرجه‌سنه بزه ایناندیرمق
ایستدیكك خیالاته اعتقادم اولمدیغی
وازدل وجان شودلبر بیاض كوكك اعتقا-
دینه تربیه‌سنه حیران بولندیغمی سكا اول
دخی بركره سویلمش ایدم . باری عمرمده
بركیجه‌جك اولسون عمرمك صوك كیجه‌سی
اولسون شو بیاض كوكلر عالمنجه زمان
كچورمك ایستیورم . بركیجه‌لك سعادت
وبختیارلق بنم ایچون كافیدر .

وحشینك قدرشناسانه متمدنانه حتی
عاشقانه اولان حس وكفتارده بویله
یوكسلدكجه یوكسلمسی میس جونصونسرك
كندی لهنده‌كی تمایلات قدرشناسانه‌سنی
ده آرتدیردقجه آرتدیریور ایدی .

ریقالدا بررجا واسترحام طوریله
مادموازال جونصونسره دیدی كه :

— دلبر بیاض كون ! هانیا سن
كندی شرقیكی بزه اوقوتمق ایچون اینجه‌لی
قالینلی صدالر اربابنی كومه كومه دیزه‌رك
برده قوماندا ویریورایدك . رجا ایدرم
بزی ینه اویله ترتیب ایت .

میس جونصونسر وحشینك رجاسنی
مع التشكر قبول ایدرك قادینلردن ارككلر-
دن معلوم الانواع پرده‌لره منقسم صدالر
اربابنی آییروب اوقوته‌جق شرقینك
آهنكی مقتضاسنجه ترتیب ایتدكدن صكره
ویردیكی قوماندا اوزرینه وحشیلر « حق
تعالی بزه ویرمش اذعان » شرقیسنی
اوقومغه باشلادیلر .

بوتغنی بی اوقدر كوزل اجرا ایدیورلر
ایدی كه ذاتاً بسته‌نك‌ده كوزللكی بوحسن
اجرایه منضم اولمغله موزیقه‌دن پك زیاده
آكلایان میستر جیمس فراخ عادتا حیران
اولدی . هله بوشرقینك اوچنجی بیتی
اولان شو :

وحشت ایچنده یشار حیوانلر
یار اولور بربرینه انسانلر
ویره‌رك ال اله چالشملی یز
بغچه‌لر حالنی آلور اورمانلر
یك وجود اولمغه غیرت ایده‌لم

بیتنی اوقودقلری زمان جیمس فراخ
كندینی ضبط ایده‌میه‌رك نشانلیسنه دیدی كه :

— مادموازل ! سزیارین بوبیچاره‌لری
كرچكدن قتل عام ایده‌جكمیسكز ؟ اوحركت
وحشیانه كندی سوزلركزه مخالف دوشر .
دیمك اولوركه بورالری بغچه‌لر حالنه
صوقمق دكل انسان سلخ خانه‌سی حالنه
صوقه‌جقسكز . انسانلری یك وجود ایتمك
دكل دوپاره ایلیه‌جكسكز .

میس جونصونسر نشانلیسنه هیچ
برجواب ویرمدی . ذاتاً جواب ویرمكه‌ده
میدان قالمدی یا . زیرا ریقالدا شرقی

بیتر بتز قزدن بررجا دها اکلشیدی . دیمش ایدی‌که :

— دلبر بیاض کون ! هانیا بر کون پك یانق برشی اوقیور ایدك . هم اوقیور هم آغلایور ایدك . آنلرك نه اولدیغنی سکا صورمش ایدم‌ده بزم کبی وحشیلر ایچنده بولنه‌رق آنا کدن بابا کدن امداد کله‌مدیکی ایچون آغلادیغنی سویلمش ایدك . شوکوزل شیٔی براوقوسه‌ك‌ده دیکله‌سه‌ك ! ایشته آنا کدن بابا کدن امداد کلمش اولدیغی جهتله آرتق اوقور ایکن آغلامزسك‌ده .

جیمس فراخ ریقالدانك ایستدیکی شی نشانلیسی طرفندن یاپلمش بر تضرع برتألم اوله‌جغنی اکلایه‌رق شونی اوقومسی ایچون اوده رجایه اشتراك ایلدی . نازك قزرجانك تکررینه حاجت براقیه‌رق « باری سن کیت وطنه سویله آماه » بستهٔ متضرعانه‌سنی اوقودی که کویا بوکیجه آنی اوقومقله آغلامغه مجبور اولمیه‌جغی تخمین اولنمش ایکن بالعکس کندیسی هونکور هونکور آغلادیغی کبی هردیکلیان واکلایانلری‌ده آغلاتدی .

قوجه وحشی بوکیجه درعهده ایلدیکی ریاستی نه کوزل ایفا ایتدی . اوجه دخی خبر ویرمش اولدیغی وجهله بوکیجه هپ میس جونصونسرك تنظیم و تعلیم ایتمش اولدیغی نغمه‌لر اوقنوب رقصلر اجرا ایدلدیکی کبی کرك ابتدای ورودنده و کرك آندن صکره دوشن مناسبتلر اثناسنده میس جونصونسر کندیلرینه هانکی شرقیلری اوقویوب هانکی رقصلری اجرا ایلمش ایسه جمله‌سنی برر برر تکرار ایتدیردی .

مسامره‌نك نتیجه‌سنده اطعمهٔ موجوده‌یی‌ده قحطدن قورتلمشجه‌سنه کمال اشتها ایله ییه‌رك آرتق یاتمق زمانی حلول ایلدکده اك اول ریقالدا بیلکلرینی بربری اوزرینه قویوب میس جونصونسرك قارشوسنه کله‌رك :

— ایشته ای دلبر بیاض کون ! ریاستم ختام بولدی . امرایت‌ده اللرمزی باغلاسونلر .

دینجه بو قدر صاف دلانه وفاکارلق مادموازل جونصونسره پك زیاده تأثیر ایدرك دروندن طوغری قباروب کلن کوز یاشلرینی ضبط ایچون پك زیاده متألمانه برجبر نفسه مجبور اولدی .

ویردیکی امر اوزرینه ریقالدانك اللری تکرار باغلاندی . سائر وحشیلرك‌ده هیچ بریسی اللرینی تکرار باغلاتمقده ذره قدر اثر مخالفت کوسترمدیلر . یالکز میس جونصونسر قاداغوزك اللری باغلانمسنی امر ایتمش اولدیغی حالده خرچین جادالوز بو مروتی قبوله تنزل ایتمدی . بالعکس غایت کیندارانه برطورله :

— باغلاسونلر باغلاسونلر! مستکره رنکلی بر مخلوقك مرحمتنه احتیاجم یوقدر .

دیوب چاغردیغی بر کمیجی‌یه جبری کبی بر صورتده اللرینی باغلاتدی .

عسکرجه « بیواق » دینلن وهر کسك قیرده‌اوتوردیغی یرده‌یاتی و یرمسندن عبارت بولنان اصول ایله کیجه‌یی قیرده کچورمك بوخلقك ذاتاً معتادلریدر . جمیس فراخ وقلور ینغتون معیتنده‌کی اوروپالیلر دخی بو حاله آلشقینه‌رلر . یالکز مادامواز‌ل جونصونسر آلشقین اولمیوب آنك بو مثللو حوایجنی دوشونمك وایجابنی اجرا ایتمك زحمتنی‌ده کسه‌یه براقدیغندن بر آره‌لق آغاچ طاللرندن صلاش واری بر آدملك برقولبه یاپوب قوری یوصین‌واوتلرله تفریش ایلمش ایدی . هرکس یاتدقدن صکره میس جونصونسر دخی ایشته‌بو یتاق قماره‌سنه چکلدی وصادق موشامول ز - چکدن صادق ومحافظ بر کوپك کبی قماره‌نك قاپوسی‌اوکنه بوزیلوب خدمت محافظه‌یی ینه درعهده ایلدی .

مفرزه‌نك قوماندانی بولنان قلور ینغتون دون کیجه‌یی اویقوسز کچورمش اولانلرك کافه‌سنی سلاحلری قوینده اولمق اوزره بو کیجه‌اویقویه یاتیروب دون کیجه کندیسی ایله برابر میس جونصونسرك اوطه‌سنده او یومش بولنان بش التی نفری نوبتجیلك خدمتنه تعیین ایلمشیدی . برساعت صکره شومدهش هو یی چیلو پوشتلی معبدنده سس صدا کسیلوب یالکز بعض کسه‌لرك خورلتیسندن وشوراده بوراده یانان اتشلرك خارلتیسندن بشقه سس ایشیدلمز اولدی .

بو خواب واستراحت درت بش ساعت قدر دوام ایلدکدن صکره او یانق بولنانلر میانده چوغالدقجه چوغالوب یوکسلدکجه یوکسلمکه باشلایان بعض لقردیلر الك اول میس جونصونسرك سمع دقتنی دعوت ایلدیلر . کوزینی آچوب اطرافنه باقدقده اوروپالی قیافتنده برچوق آدملر کوردی. درحال موشامولی او یاندیروب تحقیق کیفیته کوندردی . موشامول عودتنده:

— تمساحلر نزدنده‌کی فیلو کلمش . اندن چیقان طائفه‌لر بزه التحاق ایتمشلر .

جوابنی کتورنجه میس جونصونسر اپیجه استغراب ایدرك :

— دیمك‌اولیورکه دون کوندردیکمز وحشیلر همان اقشامدن صکره‌جه اورایه وارمشلرده صندالردخی بو کیجه صباحه قدر بورایه کله‌بیلمشلر . او یله ایسه بوسرعتلرندن طولایی او وحشیلری مکافاتلاندرمغی اونوتمه .

دیدی‌وارتق تکرار اویقویه‌وارمغی تجویز ایده‌میه‌رك یتاق قماره‌سندن چیقوب

اوراده و او حالده ممکن اوله‌بیلن صباح توالتنی اجرا ایلدی .

بوزمان شفق یری هنوز اغارمقده وکرك وحشیلر وکرك مدنیلر طاتلی اویومقده بولندیغندن مادموازل جونصونسر بونلرك هیچ بریسنی شو لذت‌خوابدن محروم ایتمکی تجویز ایله‌میه‌رك کرك یکی کلنلره وکرك نوبتجیلره اصلا سس صدا چیقارمامغی تنبیه ایتدی . کندیسی‌ده هوبی چیلو پوشتلی هیکلی قارشوسنده‌کی مذبحك یاننه اوتوروب درین برتفکره واردی .

شو حکایه‌نك ابتداسندن انتهاسنه قدر تصویر اولنان وقایع نظر حکمتده جمع ایدیله‌جك اولور ایسه مادموازل جونصونسرك بوسحر وقتنده شو دهشتلی معبدك قانلی پیشگاهنده طالوب کیتدیکی تفکراتك نه قدر درین اولدیغی درحال اکلاشیلور . بوندن مقدم برکون برقضادن معجزه صورتنده تخلیص جان ایلیه‌رك شورایه کلمش وهرطرفنی وحشیلر صاره‌رق کندیسی‌ده شو قیا اوزرنده ذبح ایدلمك مرتبهٔ تحققه وارمش ایدی . اوکون کمسه‌سز ایدی . بوکون اطرافنده برقوهٔ کافیهٔ مسلحه بولنیور . بوکون میدانك صاحب قرانی کندیسیدر . اوکون میدانك مظلوم ثانیسی کندیسی ایدی . اوکون بورایه اختیاری خارجنده اوله‌رق اوفاجق برصندال ایله روزکار وآقندیلر طرفندن آتیلی و یرمشیدی . بوکون ایسه برفیلو نهریه دونماسیله وکمال مظفریتله شورادن چیقوب کیدیور . ایشته ایلك سائق فلاکتی اولان صندال ساحلك قوملری اوزرینه دوریلوب چوریمش یاتیور . صانکه بروحشی حیوان نعشیدرکه دریسی اتلری چوریمش‌ده قبورغه کیکلری کورونیور کبی آنكده تخته‌لرینك اك چوغی چوری‌یه‌رك یالکز قبورغه‌لری کورونیور . ایی اما اوکون ایله بوکون آره‌سنده‌کی برفرق عظیم دخی عجبا یرینی بوله‌جقمی ؟ مدنیلره لایق مرحمت وقادینلره شایسته رقت ایله متصف اولان بوکوزل قز کرچکدن شوقبیله خلقنی سیف انتقامدن یکوره‌جکمی ؟

هیچ اویله‌شیمی اولور ؟

قاردیچارلری عموماً کندی قانلی معبودلرینه قربان ایده‌بیلمك برقاچ اسبابه مبنی اوله‌بیلورکه بونلرك بریسی شوقانلی پرستشه کرچکدن اعتقاد ایتمك ایکنجیسی اووحشیلر علیهنده یاجزا یاانتقام لزومنی حکم ایلمکدر . بونك برنجیسی میس جونصونسر ایچون خاطر وخیاله صیغمز . ایکنجیسی‌ده هیچ شبهه یوقدرکه مروت مخصوصه‌سنه مناسب دوشمز . مع هذا قزی اومروتدن متجرد

عد ایدەلم . جزا دیلن‌شی یاترهیبی موجب اولملیدر یااصلاح نفسی ! انتقام دخی آنك ایقاعی دشمنی دلخون ایتملیدر . حالبوکه بونلر ایچون بردوست الیله معبوده قربان ایدلمك ایشته برخیر برشرف عد اولنیور .

بو مطالعەلر میس جونصونسرك خاطرنده یرطوتمشلر ایدی . فی‌الواقع اصل مقررات ذهنیەسندن هیچ کمسەیه رنك و معلومات ویرمیور ایدیسەده شمدی‌یه قدر وحشیلری عموماً قربان ایدەجکنی صورت قطعیەده درمیان ایتمسی بالآخره بونلر حقندەکی عفوینی اکر ممکن اولەبیلورایسه کندیلرینه دها قیمتدار کوسترمك مقصدینه مبتنی ایدی .

— ٥ —

مادموازل جونصونسر ایشته بوتفکرات عمیقەیه طالمش اولدیغی حالده صباح اولوب اورتالق آچلدی . کونش طوغدی . ایچه یوکسلدی بیله ! الی باغلی وحشیلردن الك اول ریقالدا اویانوب وقت سحرده ذبح ایدلملری مقرر ایکن کونش طوغوب بوقدر یوکسلمش اولدیغی کورنجه همان یرندن فرلادی . « بیاض کون قزی ! بیاض کون قزی ! »دیه اطرافنی آرانەرق مذبح یاننده میس جونصونسری حال تفکرده کورنجه یانه قوشوب دیدی که :

— نیچون کچ قالدك ؟ اویقودنمی اویانەمدك ؟ وقت سحرده دیور ایدك ! باق کون اورتەسی اولمش .

کندیسنی حال استغراقدن بیدار ایدن شوسوزلر میس جونصونسره برصورت عجیبەده تأثیر ایلدیلر . صافدل وحشی‌یه :

— اوت اوت کچ قالدق « هایدی سزطوپلانکزده ایشه باشلایەلم .

دیدی ایسەده حالی طوری بوسوزك جدیتنی تکذیب ایلیورایدی . اماریقالدا بونك فرقنه وارەمدی . دیدی که :

— سندن برشی دها رجاایدەجکم . اوده بزی فاردیچارلردینی آیینی موجبنجه قربان ایتمیوب کندی دینکز آیینکز موجبنجه قربان‌ایتدیرمکدن‌عبارتدر . زاق ماراداثنغال ایشه قاریشمسون : آنك نغمەلرندن هیچ بریسی اوقونمسون . بن سنی سودم . سنك دینکدەذبح اولنمق قربان‌ایدلمك‌ایسترم .

آزقالمش ایدی‌که مادموازل جونصونسر کمال حیرتله برچیغلق قوپاروب :

— صوص بره وحشی صوص ! بنم دینمده هرنەوسیله ایله اولورایسه اولسون بناءً اللهی هدم ایتمکه جواز کوستریله‌بیلورمی ؟

دیه حایقرسون ! انجق ایشك انجامنده بردها متانت قلبیه اثری کوسترمك ایچون جبر نفس ایلدی . ریقالدانك بورجاسنی ده بالقبول اولکی امرینی تکرار ایتدی .

شوامرك تكررندن صکره وحشینك
نه‌قدر شوق وشطارته ارقداشلرینی طوپلا-
دیغی کورلمش اولسه ایدی بونلر قربان
اولنه‌جقلر دکل بشقه بریسنی قربان ایده‌جکلر
ظن اولنور ایدی . جمله‌سی ریقالداده
کوریلن فتورسزلقله مذبح اطرافنده طو-
پلاندیلر . قاریلری چولقلری چوجقلری ده
بونلرك اطرافنی احاطه ایدوب کافه‌سی
نه‌صورتده ذبح ایدیله‌جکلرینه منتظر قالدیلر .

میس جونصونسر بونلرك قارشوسنه
کچه‌رك دیدی که :

— قاردیچارلر ! بنم دینم موجبنجه
قربان ایدلمکی آرزو ایتدیکز . سزجه
بومذبوحیت عادتا خلاص ابدی عد اولنور
ایدی . دکلمی؟ بزجه خلاص ابدی فدای جانله
دکل فدای کین وانتقامله‌در ! خلاص
ابدی‌یه نائل اولور اول آدم‌که کندی
نفسی ایچون تجویز ایتدیکی فنالقلری کندی
بنی نوعی ایچون هیچ فدا ایتمز . بنی
نوعنه ایلك یاپمغه مقتدر ایکن فنالق
یاپانك نه اوله‌جغنی سزه تعریف ایده‌مم .
فقط بنی نوعنه فنالق یاپمغه مقتدر ایکن
ایلك یاپانك خلاص ابدی‌یه نائل اوله‌جغنی
تأمین ایدرم . خلاص ابدی ایستر ایسه‌کز
نه کندیکزی ذبح ایتدیریکز نه‌ده کمسه‌یی
ذبح ایلیکز . بونك ایکیسی ده سزك ایچون
خلاص دکل عقوبتدر . بوندن اول بزه
تعرض ایدن دشمندن آلدیغمز اسیرلری
سزه قربان ایتدیرمیان بنم کبی برمدنی
بونجه زماندر برابرلرنده ییوب ایچه‌رك
امرار ایام ایلدیکی ارقداشلرینی کندی
الیله ذبح ایتدیره بیلورمی ؟ بوقصابلغی
بوجلادلغی بزدن بکله میکز . بزجه تخلیص
پك بیوك شیدر . ایشته بوکون سزه
اوبیوکلکی ده کوستریورم . هیچ بریکز
ذبح اولنمیه جقسکز . اکر بوحرکتی بکنیور
ایسه‌کز بندن صکره‌ده سز هیچ کمسه‌یی
ذبح ایتمیه جکسکز . مقتدای دینکز زاق
مارادانغال بوعقائد وحشیانه‌نك نه‌قدر
بوش برخیال اولدیغنی بندن دها اعلا
بیلور . آنی سزه‌ده اوکرته‌جکدر .
اکر اوکرتمزده سزی اوقدیم خونریز-
لکزده ابقایه چالیشور ایسه شوبددعانك
حکمنه دوچار اولمسی ایچون دیرم‌که
اوده حق تعالینك سیف انتقامیله مذبوح
اولسون . ایشته بن بوکون سزه وداع
ایدرك مملکتمه کیدیورم . دیکزکه
بنی شوموقعدن استقبال ایتمش اولدیغکز
کبی ینه بوموقعه قدر تشییع ایلملیسکز .

میس جونصونسر بوسوزلری
سویلدکدن صکره کندی عسکرینه برده

— چوزکز شونلرك اللرینی !

قوماندانسی ویردی . صندالردن
چیقان طائفه لرله عساکرك مقداری

چوغالمش اولدیغندن همان بر آنده جمله سنك اللری چوزلدی .

قز ساحل نهره طوغری یوریمکه باشلادقده بتون قوهٔ موجوده سی آرقه سندن یوری یه رك حالبوکه بتون قبیلهٔ وحشیه دخی آرقه لرندن یوریمکه باشلادیلر . هله ریقالدا مفرزه افرادی آره سندن چیقیشه رق صوقیله رق تامادموازلك یاننه قدر یاقلاشوب عادتا خطوه لرینی چیکنرجه سنه آرقه سندن یوریور ایدی .

تمام ساحل نهره واروب ده وحشیلر مدنیلرك رنكارنك بیراقلر ایله دوناتلمش اولان مراکب نهریه سنی کوردکاری زمان جملةً حیرتده قالمشلر ایدی . میس جونصونسر وحشی ارقداشلرینه ینه اولکی مقاله سنی وادیسنده براز نصیح و پند اجرا ایلدکدن صکره ارتق صندالره رکوب زمانی کلمش اولدیغندن هرنه قدر بونلر باش طرفلری قره یه اوتورمق مرتبه سنده تقرب ایلمشلر ایدیسه ده اورالرده اسکله اولمدیغندن ساحل ایله صندالر اره سنده دیزدن یوقاری یه دریناکده سکز اون ارشون برمسافه قالمش ایدی . بوحالده صنداله بنمك ایچون کمیجیلرك ارقه لرینه بنمك لازم کلیور ایدی .

تمام میس جونصونسر بر کمیجینك ارقه سنه صیچرار صیچرامز ریقالدا دخی اوستنجه باشنجه ایصلانمقدن احتراز ایده جك برشی اولمدیغی جهتله قزی حامل اولان کمیجی یی تعقیباً یورویی ویرمسونمی؟ حتی ریقالدانك صنداله کیرمسی میس جونصونسردن اول واقع اولدی . هرکسك بووحشی یه باقیشی : « عجبا نه یاپه جق؟ » یوللو برصورت استفهامکارانه ده ایدی . بو استفهامی میس جونصونسر طوغریدن طوغری یه ایراد دخی ایلدی . صوردی که:

— سن نره یه کیدیورسك زورلی ریقالدا ؟

ریقالدا بلا تردد جواب ویردی که:

— سن نره یه کیدیور ایسه ك بن ده اورایه!

بوسوزی استماع ایدنلرك عمومنده بر حیرت ! حتی مادموازل جونصونسرده بیله!

وحشینك بو یولده کی سوزلرینی لطیفه یه ریایه حمل ایتمك قابل دکلدرکه حائز اولدیغی حکم تخفیف ایدیله بیلسون . حریفك طورنده کی جدیت بیله بوکا مانعدر . مع هذا مادموازل جونصونسر ریقالدایه مرام اکلاته بیلمك امیدیله دیدی که :

— خیر ریقالدا خیر! سکا بوزحمتی ویرمك ایستمدم . سن ینه بوراده قال .

— زحمتمی ؟ نصل زحمت؟ سزه

ویره‌جکم زحتمی ؟ بکا برایلك دها ایدکزده اوزجته قاتلانکز ·

— یوق آجانم ! سکا بوراده قالملیسك دیبورم ·

— بوراده‌می قالملی‌یم ؟ سن کیتدکدن صکره بنم بوراده نه‌ایشم قالورکه قاله‌یم ؟

— مملکتك قبیله‌لك دکلی ؟ بن کیدیورم‌که نشانلم ایله تأهل ایده‌یم دیه !

— مادام‌که بڭله تأهل ایتدیکز وایتمیه جکسکز کیمك ایله تأهل ایدر ایسه‌کز ایدکز او بکا عائد دکلدر · فقط بنم مملکتم قبیله‌م وطنم هپ سنسك · سن اولمینجه بنم ایچون دنیا بیله یوقدر ·

کوردیکزمی برکره بلانك پوسکالالیسنی ؟ فقط بوکابلامی دیمه‌لی ؟ وفامی دیمه‌لی ؟ بونك اصل لایق اولدیغی تعبیر « وفا » اوله‌جغنه هیچ شبهه ایتمملی ·

بلا ایسه‌ده وفاایسه‌ده میس‌جونصو نسر آنی کندی اوزرندن آتمق مجبوریتنده بولنیور ایدی · بناءً علیه دیدی‌که :

— ریقالدا ! بن بورادن یالکز موشامولی برلکده کوتوره‌جکم · زیرا اوبنم فامیلیامك اسکی خدمتکارلرندندر · آدی‌ده آدریه‌ندر · آندن بشقه هیچ برکیمسه‌یی کوتورمیه جکم ·

ذکی وحشی کویا هرسوزك جوابنی اولجه قرار لاشدیروب ازبرله‌مش کبی بلاتردد ولاتأخر دیدی‌که :

— موشامولده کیده جك‌ها ؟ ویله ایسه بوراده کمسه قالمیه‌جق ! مادامکه موشامول کیده‌جك بن نیچون کیده‌میه جکم ؟

موشامول سزك اسکی خدمتکاریکز ایسه بن‌دخی یکی خدمتکاریکز اولوب خدمتکزده اسکی‌یه جکم · موشامولك آدی آدریه‌ن اولمش ایسه بنم‌ده آدیم‌نه ایستر ایسه‌کز اواولور · بن بیلورم بیاض کونلر بزی آلورلر خدمتلرنده قوللانورلر · هانیا سن بیان چکیلرینی بیان طاوقلرینی بزم اولریمزده آلشدیرمدکمی ؟ بیاض کونلر بزی‌ده بیان آدمی صایارلر خدمتلرینه آلشدیررلر · ایشته بن‌دخی اویله اوله‌جغم ·

— خیر ! بن‌سنی قبول ایتمم ·

— نیچون ؟

— سببنی‌ده سویله‌مم ·

— بن‌سببنی بیلیورم · قورقاجقسك‌که سندن یاخود قوجه‌ك اوله‌جق پورصوق صورتلی حریفدن انتقام آلمایم برفنالق یاپمایم دیه ! فقط بن یمین ایده‌جکم ایناندیره‌جغم‌که‌سزه هیچ برفنالق یاپمیه‌جغم · یالکز دلبر بیاض کون قزی نره‌ده ایسه زورلی ریقالدا دخی اوروادە اوله‌جق ·

— ای بن‌سنی مطلقا ایستەمز ایسه‌م نه‌یاپه‌جقسك ؟

— مطلقا ایسته مامك اوله مز . یابنی
بوراده ذبح ایتملی یاخود برابر کوتورملی .
حریف بو سوزلری اوقدر طبیعی
برطورله سویلیور ایدی که کندیسنده
بوندن بشقه برسوز برفکر وامل بولنه میه‌
جغی خصوصنده قطعا شبهه براقیور
ایدی . میس جونصونسر عادتا صیقلمغه
باشلادی . لکن وحشی‌یی اقناع قابل
اوله‌مدقدن صکره صیقلمه‌نك فائده‌سی
اوله بیلورمی ؟

قز ایله ریقالدا آره‌سنده باشلایان شو
محاوره‌یه برآز صکره موشامول ومارا-
دانغال وفاردیچ دخی اشتراك ایلدیلر .
زورلی وحشینك آرزوسی قابل اجرا
اولمدیغنی اکلاتمق ایچون هربری عقلنه
کلن ادله وبراهینی ایراد واثباتنده قصور
ایتمدیلر . آنجق هیچ بریسی ریقالدایه
مرام اکلاتمغه مقتدر اوله‌مدی . حقلری
یوق که مقتدر اوله بیلسونلر . حریف
ایشته سوزك اك قیصه‌سنی اك صاغلامنی
سویلیور . «یابنی اولدرملی یاخود برابر
آلوب کوتورملی» دیور . آرتق بوقدر
صاغلام سوز اویله اولور اولمز قورت
مصالریله رد اولنه بیلورمی ؟

موشامول بو مسئله‌نك حلی ایچون
میس جونصونسر ایله خصوصی بر
حسبحالده دخی بولندی . اوروپالیلرك
خدمتنده بوقدر وحشیلر بولندیغی حالده
برده‌ر ریقالدا بولنی و یرمسنده بر بأس
اولمیه‌جغنی اکلاتمق ایستدی .

اکر ریقالدا علی العاده بر وحشی
اولسه ایدی واقعا بوسوزه دیه‌جك
بولنمز ایدی . آنجق حریف برآفتاب
زاده برمغرور وبونلرك جمله‌سندن فضله
اولمق اوزره برده میس جونصونسره
عاشق اولدیغی حالده کندیسنه امنیت
ایدیلوب‌ده خدمته آلنمق نصل قابل اوله
بیلور ؟ آرتق موشامول ایشی یوق ایسه
بووحشیلرك و یردکلری سوزلرده‌کی ثباتندن
وعهدلرنده‌کی وفادن فلان بحث ایده
طورسون . ذاتاً ریقالدا زاق مارادانغالك
مذهب وآیننده اعتقادسزلغنی مرةً بعد
اخری اورته‌یه قویمش بولنمقله اویله خلوص
تام صاحبی بر وحشی اولمدیغنی ده
کوسترمشدر .

بومحاکماتك هیچ بر یسنده دیه‌جك یوق
ایسه‌ده ریقالدایی اقناعده احتمال یوق .
ذاتاً بیچاره ریقالدا کمسه‌یی تهدید دخی
ایتمیور . یالکز یالوار یور . آنجق
یالوروب یالوارمسی فائده و یرمدیکنی
و و یرمیه‌جکنی قطعیاً اکلادقدن صکره
مادموازل جونصونسره دیدی که :

— دلبر بیاض کون ! سز هم بنی
کندیکزله برلکده کوتورمیه‌جکسکز

هم ده بوراده اولدورمیه جکسکز اویله
دکلمی ؟

— طبیعیدر که بونلرك ایکیسنه ده
مقتدر اوله مم .

— اویله ایسه مقتدر اولدیغکز
واوله جغکز براوچنجی صورت دها
واردر . اوده سز بورادن کیدر ایکن
بن کندیمی نهره آتوب بوغلدیغم زمان
بنم جانم سزه قربان اولدیغنی قبول
ایتمکزدن عبارتدر . بونی قبولده سزك
ایچون برکوجلك یوقدر یا ؟

نصل ؟ بونی قبولده کرچکدن برکوجلك
یوقدر . اویله دکلمی ؟ برآدمك انتحارینه
سببیت کوستروب ده آنیده وجداننه قبول
ایتدیری ویرمکدن دها ساده دها قولای
نه اوله بیلورکه ؟

زواللی میس جونصونسر اورس
ایله چکیچ آره سنده قالمغه ده قیاس قبول
ایده میه جك برمشکل حاله دوچار اولدی .
خلاص کلی یه نائل اولمش بولنمق حکمیله
ممنون ومتشکر اوله جغی شو آنده دوچار
اولمش بولندیغی مشکلاتك درجهٔ مدهشه -
سنی موازنه ایله اوزوم اوزوم اوزولیور
ایدی . ایشك ایچنده جدیت قطعیه بولنمسه
ایدی ریقالدانك تکلیفاتنی برخام‌زوز کلکه
حل ایدرك بوزوزلك حـ یبنی دفع ایده بیلیر
ایدی . لکن بو ایشی زوزکلکه حل

ایتمك ریقالدانك قتلنه جواز کوسترمکله
برابر اولدیغنی کرك میس جونصونسر وکرك
موشامول حتی زاق مارادانغال فاردیچ
وقاداغوز بیله محققاتدن اولمق اوزره حکم
ایلیورلر ایدی .

ریقالداده ایسه هیچ فتور یوق . هیچ
شدت یوق . عادتا تأثر بیله یوق .

هانیا اوزورلی وحشی نره ده ؟ او
دهشتلی حریف ؟ برقاریسی ایله ایکی
چوجغنی طاوق کسمکدن دها عادی بر
صورتده ودها زیاده اعتدال دم ایله
کسی ویرن یبانی نره ده ؟

قارشوسنده یلدیرملرله مسلح برقوهٔ
حربیه کورمش . او قوهٔ حربیه یه قوتله
مقاومتدن عجزینی اکلامش . اعتراف
ایتمش . تسلیم اولمش . فقط قارشوسنده
عشق دنیلور برقوت دها وارکه اکا مرام
اکلاتمق یلدیرملره مرام اکلاتمقدن دها
کوچ . چونکه فزیق فننك سایهٔ
ترقیاتنده برسپر صاعقه ایجاد اولنمش اما
پسیقولوژی فننك سایهٔ ترقیاتنده هنوز
برسپر سودا ایجاد اولنه مدیغی کبی بوندن
صکره ده ایجاد اولنه بیله جکی حقنده هیچ
برامید یوق !

میسترجیمس فراخ وقلوریغتون
ایله موشامول ومادموازل جونصونسر
آره سنده خصوصی برقونفرانس عقد

اولنەرق شو مسئلە بردە صورت خصوصیەدە موقع مذاکرەیە چکلدی . موشامولدن ماعدا هرکس عقلنە کلنی سویلدی . سویلنان سوزلرك هیچ بریسی بیچارە ریقالدانك لهندە اولمیوب کافەسی علیهندە ایدی . مشاورەنك نتایجی اویلە برصورت کوستردی کە حریف ایستر انتحار ایتسون ایستر ایتمسون قوۂ جبریە ایلە صندالدن چیقاریلوب قرەدە براقلمق وفورا یلکن نهرە آچلمق لازم کلەجکی بونتایجدن اکلاشلدی . اوزمان موشامول دیدی کە:

— مادموازل! موسیولر ! وحشیلك صفتنی طاقنەرق برازدە همشهریم لهندە سوز سویلەبلمکلکمە مساعدەکزی استرحام ایدرم . ریقالدانك کندی مذهبنە اعتقادسزلغندن فلانندن هرشیئدن بحث ایتدیکز . فقط اصیلزادە قانی وحشیدەدە اولسە شایان حرمتدر حیواندەدە اولسە ! سزك برسوزیکز دیکریلە متناقض دوشیبور . حریفك کندی مملکتندە سوزینە امنیت ایدرك اللرینی چوزدیکز . ارقداشلرینەدە بومعاملەیی ایتدیکز . مأیوسیت عاشقانە ایسە اوآندە دخی ریقالدایی استیلا ایتمش اولەجغنی انکار ایدەمزسکز . چونکە کندی معتقدات دینیەسنە رعایتی اولمدیغنەدە قناعتکز واردر . کندی مملکتندە بوشوحال مأیوسیتندە سزك ایچون هر کوزینە کسدیرەجکی فنالغی ایقاع واجرا ایتمسنە هیچ برمانعی کورلمیان بوآدمك سزك کندی مملکتکزدە الچتیجەسنە انتقامندن قورقمکز متناسب دوشرمی ؟ اکر قبول بیورر ایسەکز بن آنك کفیلی اولەیم . آنك یوزندن وقوعە کلە بیلەجك هردرلو ضرر وزیانە قائم ایلە ضامن بولنەیم . اکر بونیدە قبول ایتمز ایسەکز آرتق دیەجکم کاورکە مدنیلکدە هیچ قهرمانلق یوقدر . حتی عقل تام بیلە یوقدر . چونکە الك زیادە قورقیلەجق تهلکەلردن قورقرلردە هیچ قورقلمیەجق شیلردن قورقارلر دیرم .

موشامولك بوسوزی شو مشاورۂ خصوصیەدە موجود بولنان اوچ مدنینك اوچنكدە وجدانە چارپدی . بربرینك یوزینە باقەقالدیلر . شو متحیرانە باقشمقلر برنوع تعاطئ افکار صورتنی آلمش ایدی .

نهایت مادموازل جونصونسر :

— هرمسئولیتی بن اوزریمە الورم . ریقالدا دخی بزملە برابر کلسون .

دینجە جملەدن اول میستر جیمس فراخ بوتکلیفی تصدیق ایلدی کە اکر حالا تصدیق ایتمسە حالا محترز کورنسە ایدی بكدنی مشربانە قورقاقلغنە حمل اولنەجق ایدی .

قزك نشانلیسی بولنمق حسبیلە مال

صاحبی عداوتلغق لازم کلن آدم بورویی قبولی کوستردکدن صکره آرتق قلور یغتون ایچون اعتراضه هیچ محل قالمدی . بناءعلیه بتون طائفه صندالره بینه‌رك الای بیراقلری آچه‌رق یلکنلر فورا ایدرك مصرقاوران آرناووتلرك قالبورلرندن ظهور ایدن پاطردیلرك هر برینی سکسان یوز درجه آرتدیرمقله انجق تصویر اولنه‌بیله‌جك برصورتده تفنکلر طبانجه‌لر پاطلاته‌رق فاردیچارلرك هو بی‌چیلو پوشتلی معبدندن تباعده باشلادقلری زمان شونهری فیلونك اشخاص موجوده‌سی ایچنده‌برده ریقالدا بولندیرلمشدر .

﴿ خاتمه ﴾

میسیسیپی نهری کنارنده کائن فاردیچار آزتقلری معبدی اوکنده بوکون وقوع بولان شوعزیمتدن تمام ایکی سنه صکره ژه‌فرسون قصبه‌سنده کباردن برآدمك مکلف برسالونی ایچنده بولنیورز .

بوسالونده کباردن صغاردن قادین ارکك برجماعت اجتماع ایتمشدرکه جمله‌سنك یوزنده آثار بشاشت نمایان اولوب خانه صاحبی اولدیغی ساده لباسندن وطور آمرانه‌سندن استدلال اولنان اختیارجه برآدمی تبریك ایلیورلر .

بوآدم بزم میستر جونصونسردر . یعنی سرکذشت احوالی شوکتابك زمینی تشکیل ایلیان قزك باباسیدر .

بوکونکی اجتماعك سببی‌ده ینه میس جونصونسردرکه صحت وسلامتله عالم مدنیته وقوع عودتندن صکره نشانلیسی اولان میستر جیمس فراخه عقد وتزویج ایدیله‌رك ارتق اسمی میترس جیمس فراخ اولمش واوچ کون اول ایلك محصول محبت وزوجیتنی دنیایه کتورمش ایدی .

طوغوردیغی چوجق کوزل براوغلان ایدی . آشنا واحبابك کافه‌سی‌ده بومسعودانه وقعه‌یی تبریك ایچون بوکون اجتماع ایلشلر ایدی .

کلن زیارتجیلر اولا بیوك سالونه کیروب برآز تنفس ایلدکدن صکره کندیلری ینه تشریفاتجیلق خدمتنی ایفا ایلیان ایکی زنجی‌یه اتباعاً لغوسه‌نك اوطه‌سنی‌ده زیارت ولازمهٔ تهنیتی ایفایه مبادرت ایلدکدن صکره تکرار بیوك سالونه کلوب فامیلیانك ارکان سائره‌سنی‌ده تبریك ایدیورلر ایدی که بیوك بابادن صکره شایستهٔ تهنیت اولان ذاتك دخی دامادی میستر جیمس فراخ اوله‌جغی درکاردر .

کلن مسافرلری لغوسه اوطه‌سنه ادخال ایچون تشریفاتجیلق خدمتنی ایفا ایدنلرك ایکی زنجی ودها طوغریسی ایکی آمریقان‌قزیل کونی اولمسنه نظراً بونك بریسی بزم صادق موشامول

ودیکری‌ده زورلی ریقالـدا اولدقلری اکلاشلامشمیدر ؟

اوت! آنلرایدیلر . آدریه‌ن‌موشامول بوندن اول تربیه کورمش‌تمدن ایتمش اولدـ یغی جهتله مدنیـلر معمورهـسنه عودتنی متعاقب ینـه تربیهٔ مدنیـه‌سنی اله آلمش ایدی . حالبوکه اطوار ومشوار ادبیانهـ ده ریقالدا دخی آندن اشاغی قالمیـور ایدی .

شمدی ریقالدانك اسمی الفونس‌اولمش ایدی . زیرا آمریقاده انتشار ایلیـان اوروپالیـلرك اك زیاده جهد و اهتمام‌ایلدـ کلری شی مناسبت پیدا ایلمـدکلری یرلری وافتیز ایدرك نصرانیته صوقمقدر . یالکز آمریقاده دکل آفریقا وهندسـتان وچین طرفلرنده‌ده بو قاعـده‌یه رعایتکاردرلر . یرلیـلر نصرانیتی قبول ایتدیکجه نه‌قـدر تربیه کوررلر ایسـه کورسونلر نه‌قـدر ترقی ایدرلر ایسـه ایتسونلر هپ وحشی عد اولنـه‌رق هیچ تربیـه وترقی اثری کوستر‌میان بر وحشی‌ایسه وافتیزی قبول ایلدیکی آنده متمدن عد اولنور .

دیمك اولیورکه بزم وحشی ریقالدا آرتق بر متمدن آلفونس اولمشدر . اما تمدنی‌یالکز وافتیزی‌قبولدن‌عبارت قالمشدر ظن اولنمسون .

تخطر ایتملیدرکه بو آدم مادمـوازل جونصونسره عاشـق اولمش ایدی . هم اویله بر سودای تام‌که امثالی هیچ بر‌متمدن قلبه یول بولوب کیره‌مامش اولدیغی ادعا ایدلسـه قولایلقله رد اولنه‌مز . فقط بو سودای تامك اسـتیلاایلدیکی قلب‌وروح وجسم او فیض مقدسدن تمامیـله حسن تفیض اسـتعدادینی حائز بولنمدیغندن‌مبادـ یسنده حال وحشت فیض عشقده‌ده غالب کورونیور ایدی .

ریقالدانك بیاض‌کون قزینه تعشـق یك‌چوق ارباب‌عشقك‌معکوسنی ظن‌وحتی ادعا ایلدکلری وجهـله طمع وصـال‌ایله حصوله‌کلمش برسودای شهوانی اولمیوب ایکی روحـك یکـدیکریله بارشمـسندن طانشمـسندن‌حصوله کلمش برسودای‌روحانی اولدیغنی اخطار ایلر ایسـدك بوعشـقك صافیتنی تعریف ایتمش اولورز .

اوت ! ریقالدا مادموازل‌جونصـوـ نسـر ایله ازدواجی آرزو والتمـاس دخی ایتمش ایدی . حتی قزبونی قبـول ایتمش بولنسه ایدی قاری قوجه دخی اوله‌جقلر ایدی . برابی قاری قوجـه اولوب اوله‌ میه جقلر ینی ویکدیکرینی مسعودوبختیار ایده بیلوب ایده‌میه جکلرینی حکم ایچون ادله وبراهین تحری‌ یسنه حاجت یوقدر . بز اصـل ایشك شـوجهتنی التزام ایده جکز . دیه جکزکه ریقالدانك اصل متحسس

اولدیغی آرزو میس جونصونسر ایله بر
ازدواج جسمانیدن زیاده برازدواج
روحانی‌یی استلزام ایلیور اندیشه‌ده‌آدمجغز-
ده بونه اینجه‌دن اینجه یه تدقیق نفس
ایله افهام مرام اقتداری یوق ایدی . یوقسه
کندیسی قزیل کون ومیس جونصونسر
بیاض کون اولدیغی وکندیسی وحشی
قز متمدن بولندیغی وباخصوص کندی
مملکتلرینك آداب وحشیانه‌سنه کوره کند-
یسی برآفتاب زاده وقز اسیر منزله‌سنده
قالدیغی حالده بوازدواج جسمانینك هیچ
برمناسبتی اوله‌میه جغنی اوده‌پك اعلا
بیلیور ایدی .

دقت ایتملیدرکه فرقهٔ تخلیصیه‌نك کویلر-
ینه ورودیله آرتق بیاض کون قزیله ازدواج
امکانی بالکلیه محاله تحول ایلدکدن صکره
اوتهلکه‌لی وحشی انتقام صورتنده هیچ
برحرکته تصدی ایتمامشدر . مدنیلرك
اللرنده بولنان یلدیرملردنمی ییلمشدر ؟
بوایه بریلغینلق اولسه اولسه اولوم
قورقوسیله حاصل اوله‌جقدر . دکلمی ؟
حالبوکه ایشته صورت دوستانه‌ده ذبح
ایله قربان ایدلمکی یالکز ریقالدانك دکل
بتون قبیله خلقنك عادتا شرف عدایلدکلر-
ینی کوردك . صورت خصمانه‌ده اولومد-
ن‌ده ریقالدانك اندیشه‌سی اوله‌میه‌جغنی
وحتی محبوب جانیله برلکده عودتنه
مساعده کوسترلمامش اولسه ایدی مطلقا
انتحار ایده جکنی بوراده تکرارینه حاجت
اولمیان قضایای بدیهیه‌دن عد ایلرز .

وصال جسمانی محال حکمنی آلدقدن
صکره بروصال روحانی ایله محبوبهٔ روحندن
مهجور قالمامق ریقالدایی بختیار ایتمکه
کافی کورینوب مدنیلر معموره‌سنه‌وصولدن
صکره ایشته بومحبت صافیهٔ قلبیه ایله
محبوبه‌سنه‌اودرجه‌لرده اطاعت وحرمت
ایله معامله‌یی التزام ایلمشدرکه زوالی قهر-
مانك وحشیانه وعاشقانه انتقامندن کرکی
کبی اندیشه ایدلدیکی حالده پك آز برزمان
ایچنده بو اندیشه‌لر برطرف اولدقدن فضله
کرك میستر جیمس فراخ وکرك زوجه‌سی
موشامولدن زیاده ریقالدانك دوستی
اولمشلر وبناءً علیه فامیلیا خلقنك کافه‌سی
بوآدمك محبتندن صداقتندن برصورت
مطلقه‌ده امین قالمشلر ایدی .

ریقالدانك میس جونصونسر حقنده‌کی
اختصاصنی اویله محبت واطاعت کبی کلمه-
لرله بحق تعریف ایتمش اوله‌میز . بوکلمه‌لرك
حکمنی میدانه چیقارمق ایچون خبرویرملی
یزکه خانمی خشنود ایتمك ایچون کندینی
بربوکسك قوله‌دن اشاغی یه آتوب هلاك
ایتمك لازم کلسه ریقالدا فداکارلغك
بودرجه‌سندن‌ده برآن تردد ایتمز ایدی .
لکن خانمك نظرخشنودیسنی جلب ایده جك

شی بو یولده‌کی فداکارلقلر اولمیوب بلکه
تربیهٔ مدنیه‌یی اخذده کوستره‌جکی سرعت
ارلدیغنی اکلادیغندن ریقالدا بو جهته
نصب نفس اهتمام ایلمشدی .

بویله اولمسه ایدی ایکی سنه ظرفنده
فرانسزجه‌یی اینجه فصاحتله سویلك و
اینجه سهولتله اوقویوب یازمق ولوازم
مدنیه‌نك همان هر جهتنه عقل ایردیروب
عادتا مدنیلشمك قابل اوله بیلورمی ایدی ؟

اوت ایشته ریقالدا شو مدت
ظرفنده صافیت اصلیهٔ وحشیه‌سنی برده
علم ووقوف وتربیهٔ مدنیه‌ایله تزیین ایلیه‌رك
من‌جهة اولور اولمز مدنیلره بیله ترجیحی
لازم کله‌جك بر آدم اولمش ایدی . زیرا
مدنیلردن بعضیلری واردرکه نائل اولدیغی
تعلم وتربیه طیشنی پك کوزل تزیین ایلمش
اولدقلری حالده ینجه امراض نفسانیه
ایله آنك ایچنی تلویث ایلمشدر . بونلرك
ینه کندی بنی نوعلرینه قارشو ارتکاب
ایلدکلری فضایح وحشیلرك حسب الجهاله
ارتکاب ایلدکلری قبایحدن اشنعدر .
شقاوت نه اولدیغنی پك اعلا بیلدیکی حالده
بش اون غروشه طمعاً بنی نوعنك جانه
قصد ایدن بر مدنی هوبی چیلوپوشتلی معبودینه
یارانوب قهرندن قورتلمق ولطفنی قازانمق
ایچون انسان قوربان ایدن وحشی‌یه قیاسمی
قبول ایدر؟

میسترس جیمس فراخك چوجقلو -
غورمسنك اشبو اوچنجی کونی اقشامه‌قدر
کان کیدن مسافرلره دلالت وعزت واکرام
خصوصنده‌کی خدمتلرینی جمله‌نك مظهر
تقدیر وتحسینی اوله‌جق صورتده بعد الایفا
اقشام فامیلیا خلقی سفره‌دن اول لغوسه‌نك
اوطه‌سنده اجتماع ایلدکلری زمان آلفونس
ریقالدا ایله آدریه‌ن موشامول بر طور
تعظیمکارانه ایله فامیلیا خلقنك حضورینه
کیره‌رك عموه‌سوز سویلیانلرك یاپدقلری کبی
هر طرفی سلاملادیلر . ریقالدا دیدی‌که :

— ماداملر ! موسیولر ! ایکی سنه‌در
شو خانه‌ده ایتدیکمز خدمت بزم ایچون
خدمتکارلق دکل عادتا بختیارلق حکمنده
تلقی اولنمشدر . عمرمزك صوکنه‌قدر ده
بو بختیارلقدن محروم اولمامزی دخی آرزو
ایلر ایدك . فقط سزجه دخی شایان تقدیس
اوله‌جغنه اشتباه ایده‌مدیکمز بر وظیفه‌ وطنه
عودت ایچون بو اقشام خیر دعاکزله برابر
مساعده‌کزی استرحامه بزی مجبور
ایلیور .

شو مقدمه فامیلیا خلقنك نظر دقتنی
آچوب سمع اهمیتنی ایقاظ ایلدی . هر
کس سوزك آلت طرفنی ایشیدوب آکلا-
مغه منتظر قالدی . ینه ریقالدا سوزده
دوامله دیدی‌که :

— پدرم فاردیج اخیراً بر مصادمه‌ده

پاتاریچارلرالنه اسیر دوشوب آنلرڭ مذبحی اوزرنده هوی چیلو پوشتلی یه قربان ایدلمش .

بوراده موشامول دخی سوزه قاریشه‌رق شونی علاوه ایدوب دیدی‌که :

— یعنی درت بش سنه اول آنلرڭ رئیسی پاتاریچ بزم معبدڭ مذبحنده هوی چیلو پوشتلی یه نصل قربان ایدلمش ایسه بو شرف !.... رئیسمز فاردیچ جنابلرینه ده میسر اولمش .

موشامولڭ بو سوزی جمله‌یی حتی ریقالدایی بیله کولدوردی . ینه ریقالدا سوزنده دوامله دیدی‌که !

— بوندن بش کون مقدم مملکتمزدن بورایه قدر کلن ایکی ارککڭ برقادین زاق مارادانغال طرفندن بزی دعوت ایلدیلر .

میسترس جمس فراخ — موشامولی ده‌می دعوت ایلدیلر ؟

ریقالدا — اوت مادام ! مارادانغال خبر کوندرمش‌که بن کیدوب قبیله‌نڭ مقام ریاستنی اشغال ایده‌یم . موشامول دخی بغله برابر کیدوب زاقلق خدمتنده مارادانغاله خلف اولسون . زیرا کندیسی پك اختیار اولوب قبیله خلقنه مرام اکلاته‌مامغه باشلادیغندن ....

بوراده موشامول ریقالدانڭ سوزینی کسدی . دیدی‌که :

— یعنی کندیلرینه ویرمش اولدیغکز تربیه و حکمت مقتضاسنجه آرتق زاق مارادانغالڭ صاقسغانلر جیویلتیسنه قارغه‌لر قغیلتیسنه ویردیکی معناره قولاق آصمامغه باشلادقلرندن .....

ریقالدا — اوت ! قبیله‌مز خلقنی عقل بشرڭ قبول ایده‌بیله‌جکی حکمت صحیحه ایله تربیه و ضبط وربط آلتنه ادخال ایچون دخی موشامولی دعوت ایلدکلرندن ایکیمزده کیدوب شوقدر مهم ومقدس بر وظیفه‌یی ایفا ایچون بوراده‌کی بختیارلغمزی فدایه مجبور اولدق .

موشامول — خانمز سلامتله قورتیلنجه‌یه قدر بو استیذانی تأخیر ایلمش ایدك .

ریقالدا — فقط بارین قلوریغتون مستعمره‌سنه صندالار کیده‌جکندن بونره راکباً اورایه قدر کیده‌لم دیورز .

موشامول — آندن اوته‌یه‌ده ذاتی نه‌قدر یول قالیور ؟ حتی بزی دعوته کلن فاردیچارلر دخی قلوریغتون مستعمره‌سنه قدر قره‌دن کلوب اوراده بابا قلوریغتونی بولمشلر وآنڭ عنایتیله صندالره بینه‌رك بورایه قدر کلمشلردر .

بو ایکی صادق قزیل کونڭ شو صورتله وقوعبولان استیذانلری فامیلیا خلقی اوزرنده تأثیردن خالی قالمامش اولدیغی محتاج

تفصيل دكلدر . لكن كوستردكلری سبب دخی او قدر معقول ومهم ومقدسدر که بوراده فامیلیا نزدنده خدمتلرندن استفاده منقطع اولنسون دیه بیچاره‌لرك استدعالرینی اسعاف اتمامك دخی موافق انصاف کورلمز .

بالخاصه میسترس جیمس فراخ بویله نعمت مدنیتی فاردیچارلره تعمیم ایچون وقوع بولان برتشبثی زیاده‌سیله تقدیر ایلدی . ایستدکلری رخصتك اعطا اولنه‌جغنی همان او آنده ریقالدا ایله موشاموله تبلیغ ایتدکدن ماعدا یارین اوایکی ارکك و برقادیندن عبارت بولنان فاردیچارلر هیئت مبعوثه‌سنی ده کندی حضورینه کتورملرینی امر ایلدی .

بر موجب امر ایرتسی کون هیئت مذکوره دخی فامیلیا خلقنك حضورینه تقدیم اولندقلرنده مادام جیمس فراخ حال وحشتك شان انسانیته یاقشمیه‌جغنه و انسانلرك شرفی سعادتی حضور وراحتی هپ مدنیتله حصول پذیر اوله‌جغنه وریقالدا وموشامولك آلمش اولدقلری تربیه یالکز فاردیچارلری دکل بتون آزتقلری مدنیت دائره‌سنه صوقمق ایچون کفایت ایده‌جکنه وساره‌یه دائر غایت حکیمانه وانسانیتکارانه ومدنیت پرستانه برمقاله ایرادیله شویکی رئیس وزاقزینك قبیله خلقنه وقوع بوله‌جق وصایاسنی کندیلرینك ده ترویج ایتملری لزومنی اکلاتدی .

حتی بوکون قلوبلرینغتون مستعمره سنه متوجهاً حرکت ایده‌جك اولان صندالرك عزیمتلری یارینه تأخیر اولنه‌رق برقسمی فاردیچارلره وبرقسمی دخی تمساحلره کوتورلمك اوزره مکمل هدایا ترتیبنه مسارعت قلندی . هدایای مذکوره طوپ طوپ آمریقان بزلری وبویالی وآللی کالی بصمه‌لر واقمشهٔ سائره ایله یوزولك بیله‌زك کردنلك کوپه کبی برچوق ده مزیناتدن وکوناکون لیکورلر واکسیرلر وقونیاقلر ایله طولی شیشه‌لردن عبارت ایدی‌که جمله‌سی تمام بربیوجك صندال یوکی تشکیل ائلمش ایدی .

بونلردن ماعدا ریقالدا ایله موشامول تشبثات واقعه لرنده تأییده مدار اولمق ایچون اللی تفنك واللی چفت طبانجه وبونلره برخیلی مدت کفایت ایلیه‌جك قدر مهمات ناریه دخی بالاعطا بونلرك جهت استعمالی خصوصنده میسترس جیمس فراخ یکی آفتاب زاده ایله یکی زاقه دیدی‌که :

— بو اسلحه‌یی سزه ویرمکدن مقصدم قبائل متجاوره‌یه بول بول هجوم ایدکزده آله جغکز اسرایی هوبی چیلوپوشتلی معبودینك مذبحی اوزرنده قربان ایدکز دیه اولمدیغنی تفصیله حاجت وارمیدر ؟

ریقالدا وموشامول — اصلا !

میسترس — بونلرك سزه الڭ بیوك

خدمتی علیهکزده وقوع بوله‌جق تعرضاته قارشو مدافعه ایچون اوله‌جغنی زنهار خاطردن چیقارماملیسکز .

جملهٔ هدایادن اولمق وقلور ینغتون مستعمره‌سنده پیر مرقوم طرفندن اعطا و تسلیم ایدلمك اوزره قازمه کورك بل چاپا بالطه کسر بورغو دستره انواعندن بر چوق شیلرك اعطاسی و ریقالدا وعونه‌سنك تاهو یی چیلو پوشتلی معبدینه قدر صندالر ایله ایصالی و صندال قوللانه‌بیلمك اقتداری درمیانله بر حتی ایکی صندال ایسته‌یه‌جك اولورلر ایسه آنلرك ده دریغ ایدلمه‌سنی باباقلور ینغتو یه خطاباً یازیلان مکتوبه درج ایلدیلر .

ایشته یکی آفتاب زاده‌یی و یکی زاقی بو قدر مکمل هدیه‌لرله مطیباً ممنوناً وطنلرینه اعاده ایتدیلر که شو عنایت و احسان میسیسیپی نهرینك اوطرفلرینه طوغری انتشار مدنیتی آسان ایلمش اولدیغی ده بشقه‌جه مطالعه‌یه شایاندر

انتها